INTERIØR & MØBLER

NILs ÅRBOK 2022 NIL

Ny bærekraftig kolleksjon:
ReForm Shadowplay

Shadowplays multidimensjonelle konstruksjon skaper en spennende tekstur inspirert av skygger og lys. De to mønstrene, Umbra og Obscura, kan med deres tone-i-tone farger og strukturer, benyttes til vakre kombinasjoner. Kolleksjonen er Cradle to Cradle Certified® Bronze, laget av regenerert og regenererbart garn, samt produsert med vår patenterte Ecotrust-bakside. Shadowplay fås som teppeflis og -planker, banevare og geometriske Figura-former.

egecarpets.dk

EGE CARPETS NORWAY • POSTBOKS 6532 RODELØKKA • 0501 OSLO • TELEFON: 67 87 67 50 • MAIL: NORGE@EGE.DK • EGECARPETS.DK • SHOWROOM: TRONDHEIMSVEIEN 156, 0570 OSLO

Ny 2022: FRAME Mobile, ett arbeidsverktøy for det formelige kontor, nå også i mindre størrelse.

OSNES

art direction: studio FM milano
photo: Andrea Garuti
styling: Studio Salaris

PEDRALI®

pedrali.com

Vi er fagforbundet for interiørarkitekter

Som medlem i Arkitektenes fagforbund (AFAG) kan du være trygg på at vi ivaretar deg i ditt arbeidsforhold. Vi har som mål å arbeide for gode lønns- og arbeidsforhold gjennom ordnede avtaleforhold, å yte medlemmene bistand i tvister med arbeidsgiverne og å arbeide for full sysselsetting blant arkitekter.

Juridisk rådgivning

Lønnsforhandlinger

Lønnsstatistikk

Tariffavtaler

Karriererådgivning

Selvstendig næringsdrivende

Bank og forsikringstilbud

Les mer om dine fordeler og meld deg inn på www.afag.no.

AFAG | arkitektenes fagforbund

Arkitektenes fagforbund (AFAG) er et fagforbund for personer med mastergrad eller tilsvarende innen arkitektur, planlegging, kunsthistorie og design. Forbundet organiserer også de som driver egen virksomhet samt studenter. AFAG har over 5500 medlemmer og er tilsluttet hovedorganisasjonen Akademikerne. AFAG har som mål å arbeide for gode lønns- og arbeidsforhold gjennom ordnede avtaleforhold, å yte medlemmene bistand i tvister med arbeidsgiverne og å arbeide for full sysselsetting. Arkitektenes fagforbund holder til i Arkitektenes Hus i Josefines gate 32 i Oslo.

www.afag.no

MUTINA

DIN designet av Konstantin Grcic.

Konstantin Grcic

Konstantin Grcic er en tysk kunstner og designer med en analytisk og rasjonell tilnærming til design. Etter endt utdanning ved The Royal College of Art i London startet han sitt eget studio i Munchen i 1991, og han har siden utviklet og designet møbler og belysning for anerkjente produsenter verden over.

”The different sizes of DIN all fit into the same grid. And they can be combined to create a variety of geometries, surfaces, patterns. I like to think of a tile as the smallest unit in an architectural grid... The little square inside the box inside the box.”

DIN er en modulserie inspirert av etterkrigstidens arkitektur i Berlin. Kolleksjonen består av fire formater og åtte farger, i tillegg til seks spesialstykker for innvendige og utvendige hjørner. Kle inn vegger, gulv og objekter med et og samme produkt, fra hjørne til hjørne.

Flisene produseres med matt og blank overflate.

reddot winner 2022

Savo 360 has sustainability at its core. The unique 360 contains 26% wood and less than 5% plastic. The circular, layer-by-layer design means all components are separable and reparable, making it possible to renew the chair over time and recycle its materials. **savo.com/360**

MÖBELFAKTA

SAVO

INTERIØR& MØBLER

NILs ÅRBOK 2022 NIL

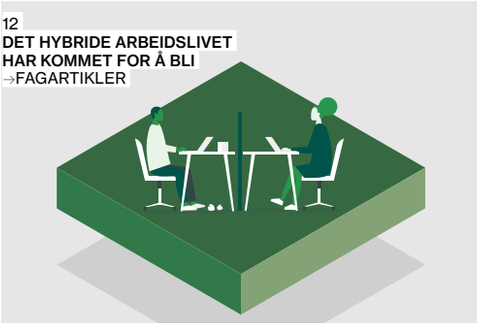

12
DET HYBRIDE ARBEIDSLIVET HAR KOMMET FOR Å BLI
→FAGARTIKLER

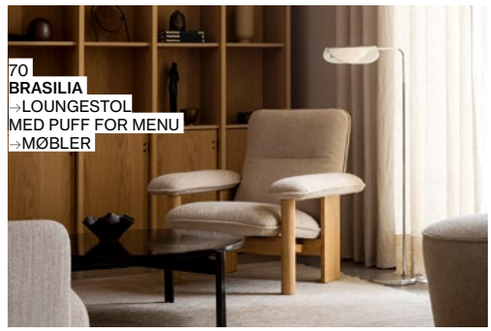

70
BRASILIA
→LOUNGESTOL
MED PUFF FOR MENU
→MØBLER

86
SYKEHUSET I VESTFOLD HF→SOMATISK AVDELING→TØNSBERG
→HELSEBYGG

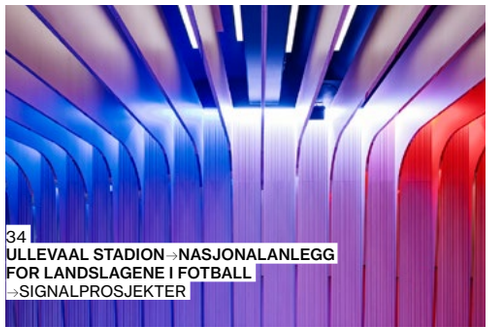

34
ULLEVAAL STADION→**NASJONALANLEGG FOR LANDSLAGENE I FOTBALL**
→SIGNALPROSJEKTER

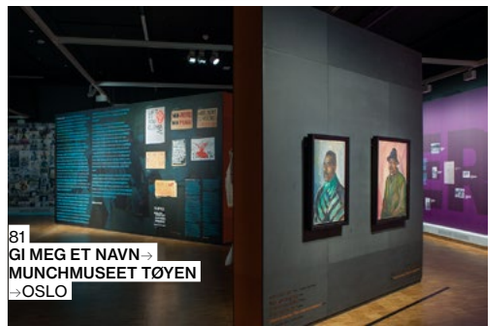

81
GI MEG ET NAVN→
MUNCHMUSEET TØYEN
→OSLO

96
SPACES KA13
→OSLO
KONTORER/
ARBEIDSPLASSER

10 LEDER/ KOLOFON

10
Leder→
NILs daglige leder
Mona Lise Lien

10
Leder→
Redaktør
Inger Schjoldager

11
Presidenten har ordet
Monica D. Heck

12 FAGARTIKLER

12
DET HYBRIDE ARBEIDSLIVET HAR KOMMET FOR Å BLI
Elisabeth Paus, Heidi Tolo, interiørarkitekter MNIL

16
DEN RØDE TRÅDEN
→**MERKEVARE-STYRKENDE INTERIØRARKITEKTUR**
Prosjektleder Benedicte Dahl og prosjektmedarbeider Ane Wierli Nilsen, LINK Arkitektur AS, interiørarkitekter MNIL

26
BOLIG OVER BYEN – NYE PLANLØSNINGER I ELDRE FUNKISVILLA
Elisabeth Våpenstad-Rånes, interiørarkitekt MNIL og Gunhild Aadahl, YME arkitekter

35 SIGNAL-PROSJEKTER

35
ULLEVAAL STADION→**NASJONALANLEGG FOR LANDSLAGENE I FOTBALL**→OSLO
SNØHETTA AS

43
PRESSENS HUS→OSLO
IARK AS

51
RAMBERG→
SANDE
KUBIK INTERIØR-ARKITEKTER AS

59
FORNYING AV UTSTILLINGSARENAEN PÅ VILVITE→BERGEN
TØNDER AS OG HALTEN-BANKEN BERGEN AS

66 MØBLER

66
COAST→BENK AV HAVPLAST FOR VESTRE
ALLAN HAGERUP

68
Y-TABLE→MØTE- OG SPISEBORDSERIE FOR TELIA
IARK AS

69
M-TABLE→BORDSERIE TIL SMÅ MULTIROM, BESPISNING OG AVLASTNING FOR TELIA
IARK AS

70
BRASILIA→
LOUNGESTOL
MED PUFF FOR MENU
ANDERSSEN & VOLL AS

72
ARENA→AUDITORIE-STOL FOR FORA FORM
TORSTEINSEN DESIGN AS

73
ACORN FLOOR LAMP→GULVLAMPE FOR NORTHERN
ATLE TVEIT DESIGN

74 SHOWROOM

74
KINNARPS AS→BERGEN
SOL DESIGN AS

76
PÅBYGG TIL MAT- OG MERKEVAREHUSET PÅ GRÜNERLØKKA→
OSLO
LEDSTEN ARKITEKTUR AS

78 UTSTILLINGER

78
ACTIONS OF ART AND SOLIDARITY→
KUNSTNERNES HUS→
OSLO
TORSTEINSEN DESIGN AS

81
GI MEG ET NAVN→
MUNCHMUSEET TØYEN
→OSLO
TORSTEINSEN DESIGN AS

82
VALDRESMUSEA→
FAGERNES
SNØHETTA AS

85 HELSEBYGG

85
HERADSBYGDA OMSORGSENTER→
HØNEFOSS
ZINC AS

86
SYKEHUSET I VESTFOLD HF→SOMATISK AVDELING→TØNSBERG
LINK ARKITEKTUR AS, TEAM OSLO

88 KONTORER/ ARBEIDSPLASSER

88
ABG SUNDAL COLLIER→
OSLO
LEDSTEN ARKITEKTUR AS

90
DEG8→BJØRVIKA→
OSLO
GRAPE ARCHITECTS AS

92
NORDISK FILM NORGE→
OSLO
LINK ARKITEKTUR AS

94
PIR COWORK→ÅLESUND
SANE AS

96
SPACES KA13 →OSLO
AS SCENARIO INTERIØR-ARKITEKTER

98 KONTORER/ ARBEIDSPL. FORTS.

98
STATKRAFT→OSLO
ROMLABORATORIET AS

101
ADVOKATFIRMAET THOMMESSEN→OSLO
RADIUS DESIGN AS

102
P27→**KONTOR OG KAFE**
→OSLO
SANE AS

110 BOLIGER

104
VILLA SOLSTRAND→
TØNSBERG
DERLICK ARKITEKTER AS

107
KREBS' GATE→OSLO
ROMLABORATORIET AS

108
OTIUM SALTBRYGGA→
LARVIK
AS SCENARIO INTERIØR-ARKITEKTER

110
HYTTE
→PORSGRUNN
→BOLIGER

126
HOFFSVEIEN 4→OSLO
→SERVERINGSSTEDER

154
EQUINOR KODEROM→VILVITE
BERGEN VITENSENTER
OG VITENSENTER NORDLAND

125
QUALITY HOTEL
RAMSALT
→BODØ
→HOTELLER

148
LY GAPAHUK
→TROMSØ
→OFFENTLIGE BYGG

159
SLEMMESTAD IBT→
INNBYGGERTORG
→ ASKER

110 BOLIGER FORTS.

110
HYTTE→PORSGRUNN
NYFELT OG STRAND
INTERIØRARKITEKTER

112
ST. HALVARDS GATE→
OSLO
ROMLABORATORIET AS

115
ENEBOLIG MED SJØUTSIKT→ÅSTVEDT→
BERGEN
MICHELSENS AS

118 HOTELLER

118
COMFORT HOTEL COPENHAGEN AIRPORT
→KASTRUP
HAEG INTERIØR-
ARKITEKTUR AS

122
HOTELL NESBYEN→HALLINGDAL
AS SCENARIO INTERIØR-
ARKITEKTER

125
QUALITY HOTEL RAMSALT→BODØ
ZINC AS

126 SERVERINGS-STEDER

126
HOFFSVEIEN 4→
FELLESOMRÅDER→
OSLO
IARK AS

128
BREDDOS TACOS→
MATHALLEN→OSLO
RADIUS DESIGN AS

130
IL TEATRO→HAMAR
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

132
SIRKUS RENAA→
STAVANGER
MONKEY STUDIO AS

134
WILLIAMSBURG BAB & BEER→OSLO
MONN INTERIOR
ARCHITECTS

136 BUTIKKER

136
ADAM OG EVA→
FORNEBU S
AS SCENARIO INTERIØR-
ARKITEKTER

138
GUTTA PÅ HAUGEN→
VIKA→OSLO
RADIUS DESIGN AS

140 UNDERVISNINGS-BYGG

140
FYRSTIKKALLÉEN SKOLE→OSLO
ROMLABORATORIET AS

143
HOLEN SKOLE→BERGEN
CADI AS

146 OFFENTLIGE BYGG

146
BERGEN KOMMUNE→ÅSANE KULTURHUS, BIBLIOTEK OG VGS
TONE NÆRØ AS

148
LY GAPAHUK→TROMSØ
FRA INNERSIDA AS

150
PROSJEKT NYTT NASJONALMUSEUM
→OSLO
CADI AS/KAELS STUDIO AS

152 VITENSENTER

152
VITENSENTER NORDLAND→MO I RANA
SIGNED BY SENSA AS

154
EQUINOR KODEROM→VILVITE
BERGEN VITENSENTER
OG VITENSENTER
NORDLAND
TØNDER AS OG
HALTENBANKEN
BERGEN AS

157 PROSESJONSKORS

157
VÆRØY KIRKE OG GEILO KULTURKYRKJE
TORSTEINSEN DESIGN AS

159 INNBYGGERTORG

159
SLEMMESTAD IBT→
INNBYGGERTORG→
ASKER
SPINN ARKITEKTER
INTERIØR

160 UTDANNINGS-INSTITUSJONENE

160
KHiO→Avdeling design

164
UiB→Fakultet for kunst, musikk og design
→Institutt for design

168
HØYSKOLEN KRISTIANIA→
Bachelor
i interiørarkitektur

172–174
PROSJEKT-KREDITERINGER

175
NIL
ORGANISASJONS-STOFF

175
Bokomtale

175
Om NIL

175
Hvorfor bruke en interiørarkitekt/ møbeldesigner MNIL®?

176–178
Etiske regler, vedtekter, retningslinjer, komiteer, lokalgrupper, styret, æresmedlemmer

179–193
Medlemsmatrikkel

ANNONSER

194
Annonsøroversikt

2–7
195–243
Annonser

NILs årbok INTERIØR & MØBLER 2022

Du sitter nå med den trykte utgaven av NILs årbok *INTERIØR & MØBLER 2022* i hendene. I forbindelse med foreningens 75-årsjubileum i 2020 etablerte vi i en digital plattform for innholdet i årbøkene – og oppfordrer leserne til også å benytte dette tilbudet, da prosjekter, artikler og annet stoff kan lastes ned fra nettsiden og deles på forskjellig vis – besøk den digitale årboken på: *interiørogmøbler.no*

Årets utgave er den niende årboken undertegnede har gleden av å være prosjektleder for. Oppdraget blir aldri rutine, da rammebetingelsene og kravene til prosjektene endres - og prosjektene som leveres fra medlemmene er forskjellige fra år til år. Også i 2022 er det mye fokus på gjenbruk og transformasjon av bygg og interiør i prosjektene. For interiørarkitekter har feltet alltid vært en del av kjernekompetansen – og vi ser nå at andre profesjoner beveger seg i samme retning.

I fagartiklene belyses denne gangen prosesser rundt hvordan interiørarkitekter jobber med forskjellige områder, hvilke utfordringer de kan møte på underveis – og de endelige resultatene. En av fagartiklene omhandler det hybride arbeidslivet og hvilken betydning fremveksten har for den fysiske utforming av kontorlokalene. En annen om hvordan interiørarkitektene har jobbet med å lage nye planløsninger i eldre funkisvilla og tilpasse huset for en ny generasjon. Den tredje gir innblikk i hvordan interiørarkitektene har utformet en designguide for helhetlig konseptutforming for Aktiv Eiendomsmegling.

Årboken viser fjorårets beste prosjekter fra våre medlemmers side. De første prosjektene i boken er såkalte signalprosjekter som er tildelt flere sider med mer omfattende informasjon. Tekstene som presenterer prosjektene gir innsikt i prosessene som ligger bak det endelige resultatet, både når det gjelder interiørarkitektens/møbeldesignerens bidrag og samhandling med andre faggrupper. Det er ofte i det tverrfaglige samspillet at de beste resultatene oppstår. Bruk tid på å lese tekstene. Bilder er viktige, men det er i kombinasjonen av tekst og bilder at man får forståelse for veien frem til målet.

Den posisjonen profesjonene har i dag, har ikke kommet uten kamp. Det er mange som har gått foran og ryddet vei, men den kan fort forvitre hvis arbeidet ikke fortsetter. Vi jobber ut fra en grunnleggende sterk base fundamentert på faglig kunnskap og kompetanse, samlet styrke, en effektiv foreningsstruktur – og ikke minst – en positiv tone og samarbeidskultur innad i NIL. Vi er vennlige, imøtekommende og profesjonelle.

Det er ekstremt viktig å stå samlet som faggruppe. Det danner grunnlaget for en styrke og gjennomslagskraft som ingen fagutøvere kan oppnå alene. Vi oppfordrer utøvere som har kompetanse til å være medlem i NIL, og som har valgt å stå utenfor, om å melde seg inn. NIL vinner frem med det arbeidet som gjøres. Å posisjonere våre medlemmer i forhold til oppdragsgivere, samarbeidspartnere og myndighetene er et pågående arbeid som må tilpasses stadig endrede forutsetninger. Det langsiktige arbeidet som pågår fører over tid til flere oppdrag for interiørarkitekter og møbeldesignere.

For å dokumentere kompetansefeltet med bredde, dybde og styrke utgir vi hvert år NILs årbok *INTERIØR & MØBLER*. De prosjektene du kan se og lese om i årboken vært gjennom en reell konkurranse. Man kan ikke kjøpe seg plass i NILs årbok. Prosjektene har vært gjennom en tøff evaluering, før de presenteres her. Invitasjonen til å registrere prosjekter i databasen for årboken inneholder klare kriterier, og evalueringen og utvelgelsen gjøres av en faglig sterk jury over en periode på tre uker. Juryeringen avsluttes med et felles jurymøte hvor endelig valg av prosjekter blir foretatt.

Utvelgelsesmetoden gjør sitt til at NILs årbøker er det eneste mediet som over tid dokumenterer utviklingen innen interiørarkitektur og møbeldesign, ved å vise det ypperste som leveres fra våre medlemmer – og utgjør en viktig dokumentasjon på en del av vår kulturarv.

Velkommen inn i årboken
– god fornøyelse!

Mona Lise Lien
Prosjektleder og daglig leder i NIL

Det er interessant å se de store endringene de siste årene når det gjelder fokus på gjenbruk og ombruk. Vi hadde en lengre artikkel om dette i fjor. I år ser vi at så å si alle prosjekttekster omhandler dette. Da har bransjen og faget kommet en lang vei videre. I år ser vi nærmere på arbeidsplassen som i kjølvannet av pandemi og hjemmekontor er i endring. Vi ser også på hvordan man utvikler en firmaprofil gjennom en designmanual? Og – er det mulig å gjenskape den originale funkisboligen gjennom utstrakt bruk av 3D-modeller for å visualisere for oppdragsgiver? Velkommen inn i *INTERIØR & MØBLER 2022*.

Inger Schjoldager
Sjefredaktør Orfeus forlag

INTERIØR & MØBLER – NILs årbok 2022 er utgitt av NIL – Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening

ISBN 978-82-91194-32-5
ISSN 0803-7582

Prosjektleder→Mona Lise Lien
Redaktør→Inger Schjoldager
Redaksjonskomité→Fredrik Torsteinsen, Kaja Kosonen Geiran, Malin Skjelland Eriksen, Ane Wierli Nilsen, Janne Seljelid
Art direction/grafisk design/produksjon/repro→Halvor Bodin

Leder/koordinator annonsesalg→Steffen Kørner Ludvigsen
Annonsesalg→Else Marie Dahll, Tone Grimsrud, Sigrid Aarønæs, Sara Skotte, Kari Svendsen

Trykkeri→Livonia Print SIA, Latvia
Papir→300 g/m² FSC [omslag], 115 g/m² G-Print FSC [materie], Rainbow Intensive Orange 80 g/m²

MIX
Papir fra bærekraftige kilder
FSC®C002795

Tekstene til de ulike prosjektene som presenteres i boken er skrevet av de respektive interiørarkitekter og møbeldesignere og er redigert av redaktøren.

FORKORTELSER
MNIL→Medlem av Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening
MNAL→Medlem av Norske arkitekters landsforbund
RIV→Rådgivende ingeniør VVS
RIE→Rådgivende ingeniør elektro
RIB→Rådgivende ingeniør bygg
RIBR→Rådgivende ingeniør brann
RIAKU→Rådgivende ingeniør akustikk
UU→Universell utforming

Ansvarlig utgiver→
NIL
Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening

Adresse→NIL
Josefines gate 34, 0351 Oslo
Telefon→23 33 24 64
E-post→nil@nil.no
Web→nil.no
facebook.com/NILsiden
Årbok→interiørogmøbler.no

President→
Monica D. Heck 2019–

Daglig leder→Mona Lise Lien
Mobil→971 76 230
E-post→mona.lise.lien@nil.no

FORSIDE
ULLEVAAL STADION→ NASJONALANLEGG FOR LANDSLAGENE I FOTBALL→OSLO SNØHETTA AS
→side 35

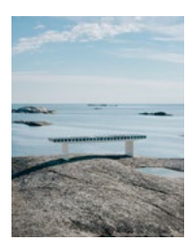

BAKSIDE
COAST→BENK AV HAVPLAST FOR VESTRE ALLAN HAGERUP
→side 67

INTERIØR& MØBLER
NILs ÅRBOK 2022 NIL

Presidenten har ordet

Foto→Espen Grønli

Det er like spennende hvert år med utgivelsen av NILs årbok – og nå er den her. Dette er en viktig publikasjon som sikrer at utvalgte prosjekter utført av interiørarkitekter og møbeldesignere MNIL spres og gjøres tilgjengelig for interessenter internt og eksternt. Juryen har også i år, som tidligere år, hatt en utfordrende oppgave med å velge blant de innsendte prosjektene. I år presenteres 54 prosjekt med stor variasjon, hvorav fire er valgt til å være signal-prosjekter. I tillegg byr vi på interessante fagartikler med svært forskjellig innhold. Den røde tråden i artiklene i år er arbeidslivet som fagutøver innen interiørarkitektur. Ta deg tid til å lese årboken og benytt deg av den digitale utgaven *interiørogmøbler.no* hvor innholdet enkelt kan distribueres til kunder og samarbeidspartnere via e-post og sosiale medier.

Pandemien preger ikke lenger tilværelsen på samme måte som de to foregående årene. Medlemmene våre omfavner hverdagslivet med unison iver. Igjen kan vi dele erfaringer ansikt til ansikt. Vi higer alle etter å møtes. Foredrag og debatter planlegges og gjennomføres. Vi heier på denne entusiasmen blant medlemmene. NILs digitale lunsjmøter, hvor aktuelle prosjekter presenteres og diskuteres, har gitt en fremragende mulighet til å dele kompetanse og arbeider/prosjekter på tvers av landet. Antallet lunsjmøter er utvidet med mange interessante prosjekter, så det er bare å følge med og hekte seg på neste samling på nettet.

FNs klimarapport er skremmende og ikke til å «skyve under teppet». I byggebransjen kan alle vi fagutøvere bli så mye bedre til å ta vare på de verdiene vi allerede har, i stedet for å tenke kortsiktig fortjeneste, effektivitet og fornyelse. Interiørarkitekter og møbeldesignere har en unik posisjon og mulighet til å gjøre en forskjell og skape en holdningsendring. Vi kommuniserer med utviklere, gårdeiere, brukere, entreprenører og produsenter. MNILere kan og må bidra til at vi stopper klimaendringene og sørge for at vi oppnår de ønskede klimamålene innen 2030, satt av FN. Bærekraft og kvalitet er to viktige nøkkelord. Vi har allerede sett og vil i nær fremtid oppleve at funksjon, design og uttrykk naturlig endres i interiør- og møbelbransjen. Løsninger og produktvalg bærer preg av at vi ønsker å ta ansvar for et minimalt fotavtrykk i hvert oppdrag som utføres.

Russlands invasjon av Ukraina går ikke upåaktet hen! Uten å gå inn på alle de menneskeskjebner vi er vitne til, så har vi erfart at vi alle er så avhengige av hverandre for at alt skal fungere. Blant annet kan vi i vår bransje se at prisene øker og tilgang på enkelte byggevarer reduseres.

NIL har sammen med de andre arkitektfagene nådd frem med politisk påvirkningsarbeid gjennom den tverrfaglige arkitekturpolitiske plattformen. Dette er det nærmeste arkitekturprofesjonene noen gang har kommet til å snakke med en stemme. Vi fremstår samlet ovenfor politikere, beslutningstakere og i samfunnet ellers.

Vi i NIL er aktive i arbeidet med å fremme norske designere, norsk design og norsk designindustri i Samarbeidsrådet for møbel- og interiørdesign (SMI 2.0). Både regjeringen og Designindustrien har satt seg høye mål for økt eksport av norsk design innen 2030, og SMI er en viktig verdikjede og samarbeidsplattform for å bidra til måloppnåelse.

Styret i NIL har tatt medlemmenes innspill fra siste landsmøte på alvor og fokuserer på å imøtekomme fremtidens medlemsmasse. Det er iverksatt to parallelle prosesser med arbeidsgrupper, en innen interiørarkitektur og en innen møbeldesign. Vi håper prosessene kan gi styret og administrasjonen gode retningslinjer og verktøy fremover for ytterligere å aktualisere NIL for unge og nyutdannede – samt profesjonsutøvere som har valgt å stå utenfor faginteresseforeningen. Sammen er vi sterkere og når frem der enkeltstemmer har mindre mulighet for å bli hørt. Styret og administrasjonen jobber kontinuerlig med Strategi og handlingsplan 2021–2023 med de fire fokusområdene; politisk påvirkning, bærekraft i fokus, støtte medlemmene og fremme profesjonen.

Den sterke posisjonen våre medlemmer har i dag, er resultatet av hardt felles arbeid og positivt pågangsmot for å skape økt synlighet – helt siden organisasjonen ble etablert i 1945. NIL skal fortsette å være en samlende organisasjon som arbeider for å ivareta medlemmenes faglige og juridiske interesser og arbeide for å styrke fagene og profesjonens synlighet både lokalt og sentralt.

NIL bringer resultater – NIL er det naturlige valget for profesjonelle fagutøvere!

Monica D. Heck
President NIL 2019–

TEKST→ELISABETH PAUS, HEIDI TOLO, INTERIØRARKITEKTER MNIL

Det hybride arbeidslivet har kommet for å bli

Teknologien som gjør det mulig å jobbe sammen fra ulike steder har vært i økende bruk siden årtusenskiftet. Allerede i slutten av 1990-årene skjedde det et teknologisk gjennombrudd som tillot for eksempel oljeingeniører å styre operasjoner i Nordsjøen fra Bergen eller Harstad. Den gangen begynte også enkelte bedrifter som var lokalisert flere steder å ta i bruk teknologien for å øke samhandling, slippe dyre flyturer og ikke minst spare tid. Arbeidsplassutviklingen gikk i retning av mer digitalisering, men var på langt nær moden for å ta det store spranget med å faktisk iverksette det som et valg for de ansatte.

Så kom 12. mars 2020, og plutselig satt de fleste hjemme og prøvde å finne nye måter å gjennomføre jobben på. De som ikke hadde teknologien til dette måtte skaffe den og lære den pr omgående. Norge, Europa og verden ble digitale på 1–2–3 og vi erfarte at det fungerte. Vi klarte å jobbe hjemmefra, produksjonen ble opprettholdt og i mange tilfeller fungerte det så bra at produksjonen faktisk økte!

Mange har trukket frem at det har vært lettere å konsentrere seg på hjemmekontoret fordi det har vært mindre avbrytelser. Møter har vært mer disiplinert innenfor avsatt tid, tildelt taletid og mer likeverdige representanter i møtene. Man kunne rekke flere møter i løpet av dagen fordi man ikke trengte å forflytte seg, samtidig som klesvasken og barna kunne pleies mellom slagene. Tar man med miljøgevinsten med mindre reising så er det hele komplett.

Alt har derimot ikke bare vært problemfritt. Særlig samhandling, innovasjon og kulturbygging ble utfordrende og manglet gode verktøy. Teams har så langt ikke klart å erstatte den uformelle praten, de fysiske spontane møtene med latter og følelsen av tilhørighet. De som har lidd mest er de yngste ansatte uten barn i trange byleiligheter og nyansatte som har vært sultne etter å lære og bli anerkjent. Imens koste seniorene seg på hytta med arbeidsro mellom skiturene uten å ta ansvar for opplæring av neste generasjon.

ETTER TO ÅRS ERFARING MED HJEMMEKONTOR ER DET FEM KLARE KONSEKVENSER FOR ARBEIDSLIVET FREMOVER:

- Teknologi og digital samhandling vil fortsette.
- Det vil bli mindre reising.
- Bruk av hjemmekontor vil fortsette. Hjemmekontoret fungerer og er blitt et gode.
- Mer fleksible arbeidstider på kontoret.
- Nye former for samhandling og innovasjon, behov for nye fysiske løsninger.

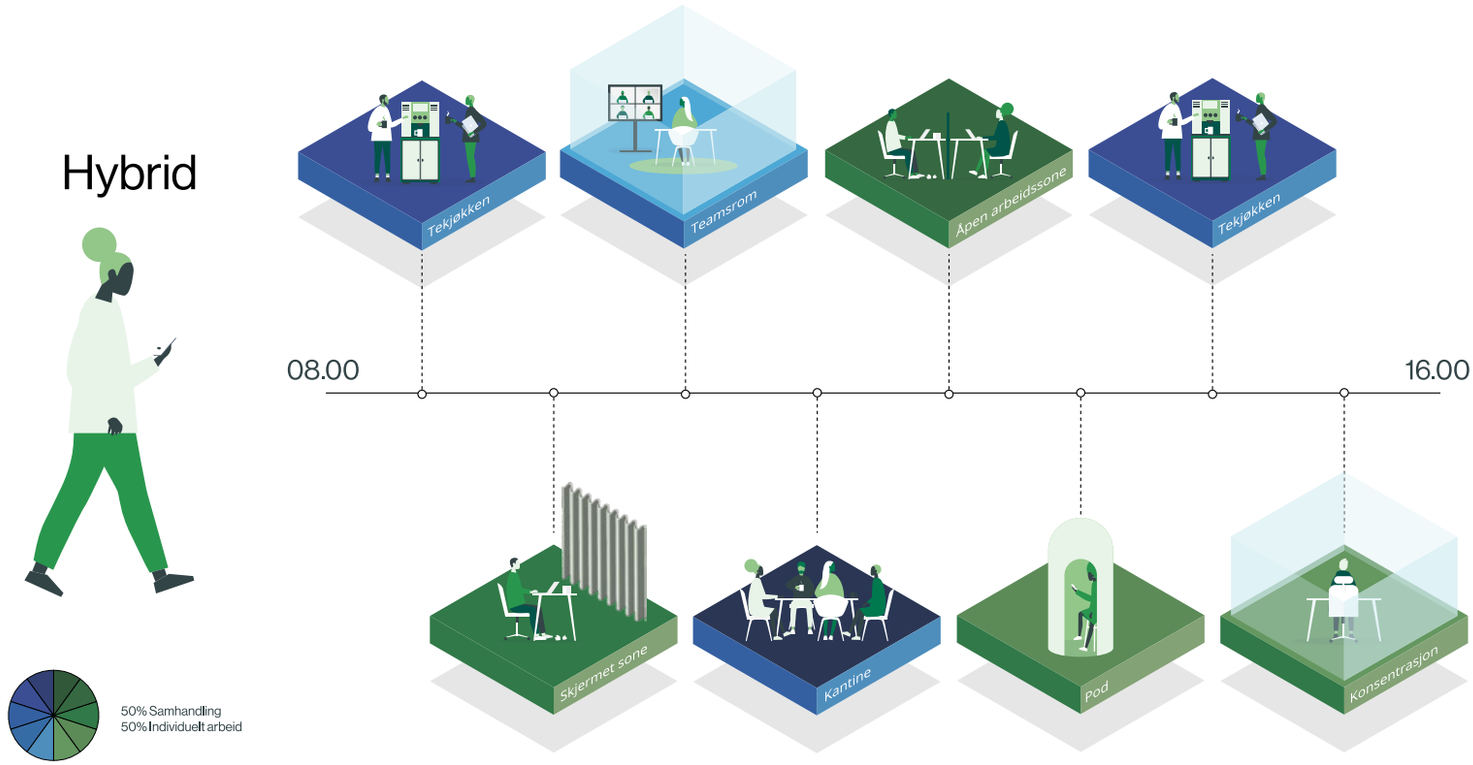

Illustrasjon av hvordan den hybride arbeidsdagen kan arte seg.

Etter, eller i avslutningen av, pandemien ser vi likevel tre ulike holdninger fra bedriftene i forhold til fysisk utforming av kontorlokalene.

→ **«Same Same»**. Bedrifter går tilbake til den fysiske organiseringen de hadde tidligere, uavhengig av grad av hjemmekontor.

→ **Reduserer arealet radikalt** og tar i bruk felles eller offentlige tilgjengelig coworkingtilbud. Bedriftene innser at behovet for areal er vesentlig redusert og tar konsekvensene av dette.

→ **Kontoret har endret funksjon, fra enkeltarbeidsplasser til den viktigste møteplassen**. Muligheten for hjemmekontor gir arbeidstagere en frihet til selv å styre sin hverdag. Work-life balance blir enklere. Dette må samtidig planlegges i nært samarbeid med ledelsen og avdeling i bedriften i forhold til strategi, leveranser og kulturbygging. Stadig flere bedrifter innfører faste møtedager og sier samtidig «kontoret først».

HVA VIL EN HYBRID ARBEIDSSITUASJON KREVE?

Det er denne siste versjonen mange bedrifter trenger hjelp til, etter nye erfaringer fra hjemmekontor i to år. Spørreundersøkelser avdekker store mangler med gårsdagens kontorløsninger. Særlig savner de ansatte steder for konsentrasjon. Kontorene oppleves også sterile og kjedelige uten den personligheten som har føltes så trygt på hjemmekontoret.

Mulighet for 1–2 dager hjemmekontor medfører en vesentlig reduksjon av tilstedeværelse. Før pandemien, med obligatorisk fremmøte, viste mange tellinger og målinger et snitt på 60–70% tilstedeværelse. Med 1–2 dager hjemmekontor gir målinger så langt, at dette tallet reduseres til ca 50–55%. Selv med obligatoriske fremmøtedager vil tallet sjelden overstige 70% tilstedeværelse. Svært mange arbeidstagere, 75% av de spurte i en rekke spørreundersøkelser, svarer at de gjerne vil ha muligheten til å fortsette med 1–2 dager hjemmekontor i uken.

KONTORET MÅ VÆRE SÅ ATTRAKTIVT AT MAN ØNSKER Å KOMME DIT

For bedriftene som innser at arbeid kan skje fra hvor som helst er målet å finne løsninger som støtter aktivitetene uavhengig av om de er hjemme, på kontoret eller andre steder.

Mange bedrifter hadde allerede før pandemien innført ABW. Pandemien ble et kvantesprang i forståelsen av at det man har behov for ikke bare er en ørken av tomme pulter og mangel på steder å samhandle. Vi i IARK har arbeidet med ABW de siste 20 årene for mange av de største bedriftene i Norge. Nå ser vi at stadig flere tenker i samme baner.

Hvilke arbeidsoppgaver gjør arbeidstagerne på kontoret og hvilke gjør de hjemme? Det er en klar tendens til at oppgavene på kontoret er samhandlingsrelatert og at oppgavene hjemme kan være mer konsentrasjonsrelatert.

Dette tilsier at innredning på kontoret må retenkes. Møter foregår på andre måter og er oftere hybride med noen til stede i et møterom og noen på skjerm fra andre steder. Behovene når man er til

Attraktive arbeidslokaler hos Telia skal friste arbeidstagerne tilbake på kontoret. Foto→IARK

Mobilt amfi. Fleksibilitet hos Telia er avgjørende for å kunne tilpasse seg stadige endringer i fremtiden.
Foto→Niklas Hart

stede på kontoret er oftere innovasjon- og samhandlingsrelatert. Behovet for enkeltarbeidsplasser er sterkt redusert. I nytt hovedkontor for Telia i Økern Portal er det 850 individuelle arbeidsplasser, 2150 steder å jobbe og 1750 brukere.

Så hvordan kan vi hjelpe våre kunder med å lage en arbeidsplass som de ansatte ønsker å komme tilbake til. Vi må innpasse det positive fra hjemmekontoret til arbeidsplassen samtidig som vi tør å gi det hele en innpakning med personlighet og hygge. Det skal mer til enn vafler på en fredag til å få de ansatte til å komme frivillig tilbake til kontoret.

Stikkordet i alt dette er *fleksibilitet* i bygget til enkelt å kunne reorganisere uten å måtte bygge om.

Vinnerne på arbeidsplassutvikling er de bedriftene som klarer å finne balansen mellom frihet til å velge hvor og hvordan man ønsker å jobbe, og samtidig tilby et kontor med de beste fasilitetene til samhandling, læring, sosialisering, stolthet og tilhørighet.

SEKS TIPS TIL DEN HYBRIDE ARBEIDSPLASSEN:

- Digital samhandling er en del av den nye standarden og den utvikles stadig til det bedre. Legg til rette for flere digitale møter på arbeidsplassen.
- Ta høyde for at det blir mindre jobbreising, mindre pendling og mer fleksible arbeidstider på kontoret.
- Hjemmekontoret er blitt en forventning og er kommet for å bli. Lev med den – ikke mot den. Ta stilling til hvordan lavere tilstedeværelse skal påvirke dekning av arbeidsplasser, og skal noen plasser vike for å gi plass til det nye.
- Kontoret får en enda viktigere rolle som stedet for samhandling, læring og sosialisering. Er det ett sted man skal være raus så er det her.
- Fleksibilitet og variasjon er om mulig enda viktigere. Verden endrer seg stadig raskere og arbeidsplassen vil trenge rom for å enkelt å kunne ommøbleres og endres etter nye behov og ny teknologi.
- Ansatte vil ikke ha sterile, monotone og kjedelige lokaler. Lag attraktive, inviterende arbeidslokaler med personlighet og liv. Legg til fersk og appetittvekkende mat slik at de ansatte føler seg verdsatt og ivaretatt, vi er tross alt bare mennesker.

For å avslutte det hele i et større perspektiv, så ser vi at de mest innovative virksomhetene allerede reduserer kontorarealet sitt ved å ta ut potensialet som ligger i satelittkontorer og medlemskap i kontorfellesskap. Det kan gi frihet til å kunne jobbe fra et sted mellom hjemmet og kontoret uten å gå på kompromiss på arbeidsfasilitetene og det sosiale felleskapet. Kanskje er hele arbeidsstrukturen slik vi kjenner den i dag i endring. Kanskje vår sosiale omgang ikke lenger er med kollegene fra kontoret, men vennene fra fotballaget og nabolaget, mens kolleger blir virtuelle avatarer som kjøper NFT (non fungible token) briller og briljerer i Metauniverset.

Ha en fin hybrid arbeidsdag!

TEKST→PROSJEKTLEDER BENEDICTE DAHL
OG PROSJEKTMEDARBEIDER ANE WIERLI NILSEN,
LINK ARKITEKTUR AS, INTERIØRARKITEKTER MNIL

←
Gjennomgående bruk av nedhengte pendler tydeliggjør soner og bidrar til det hjemmekoselige uttrykket.

Den røde tråden – Merkevarestyrkende interiørarkitektur

For alle virksomheter er det viktig å bli lagt merke til og skille seg ut i mengden. En sterk merkevare med særegen identitet tilpasset målgruppen bidrar til dette. Sterke merkevarer kjennetegnes ved at de fremstår konseptuelt og visuelt helhetlig på alle bedriftens kommunikasjonsplattformer. Dette gjelder også bedriftens fysiske lokaler. På samme måte som klærne vi bruker, bidrar omgivelsenes sterke symboleffekt til en umiddelbar fornemmelse av hvem vi er, hva vi står for og hvilke verdier og holdninger vi har. De visuelle inntrykkene gir opphav til ulike forventninger – til menneskene vi skal møte der, og tjenestene som tilbys. Med andre ord; jo mer interiørprofilen oppleves som en 360 graders opplevelse av bedriftens verdier og kultur – jo mer troverdig og fengslende oppleves merkevaren, både internt og ekstern. Gjenkjennelse skaper trygghet, og mennesker velger ofte trygt. Fler og fler bedrifter synes å forstå disse mekanismene og ønsker å styrke sin merkevare også gjennom interiøret.

DEN RØDE TRÅDEN

I 2020 ble interiørarkitektene hos LINK Arkitektur engasjert for å utvikle en designguide med retningslinjer for utforming av kontorene til Aktiv Eiendomsmegling. Bedriften var i prosess med å styrke sin markedsposisjon og hadde nylig oppdatert sin grafiske profil i samsvar med en omfattende merkevareanalyse. Samtidig hadde man over tid registrert et betydelig sprik i hvordan det visuelle uttrykket var representert ved de ulike meglerkontorene. Det ble derfor identifisert et stort potensial i å øke merkevarens gjenkjennbarhet ytterligere ved å sikre at Aktivs identitet også romlig ble enhetlig formidlet. Formålet med å definere den «røde tråden» i interiørutformingen var todelt: Den skulle bidra til å skape en enda sterkere merkevare utad, men også øke trivselsfaktoren og følelsen av tilhørighet internt. Samhold, stolthet og et felles eierskap til hvem og hva Aktiv Eiendomsmegling er, la grunnlaget for konseptarbeidet.

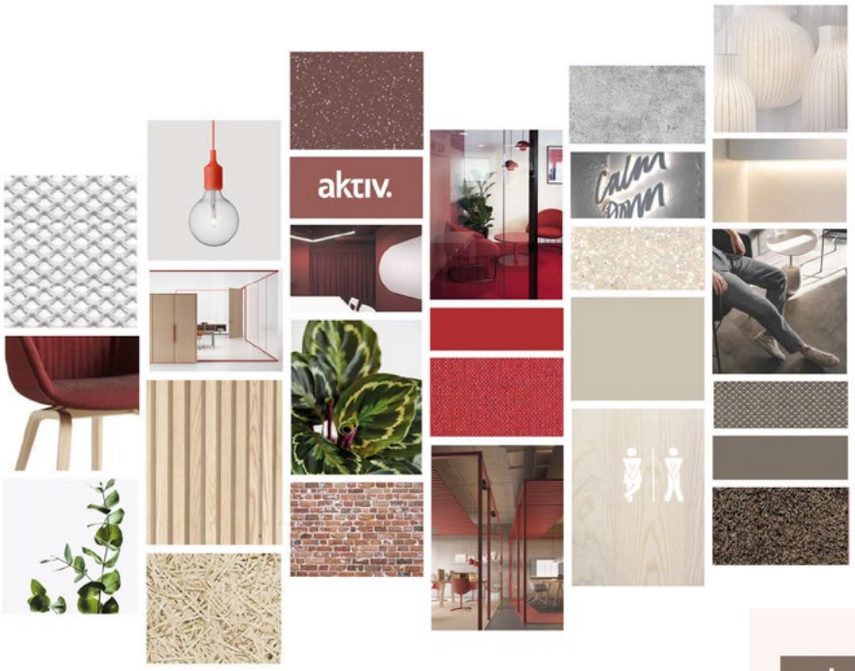

Den nye interiørpaletten preges av en nøytral base i lune gråtoner og hvitt med kontraster i Aktivs friske rødtone, innslag av hvitpigmentert ask, grønne planter, skulpturell belysning og lekne interiørelementer med jovialt, nordisk tilsnitt.
Materialer er valgt med tanke på levetid, robusthet og variabelt budsjett. Guiden oppmuntrer dog til tilpasning og ombruk av eksisterende interiørelementer

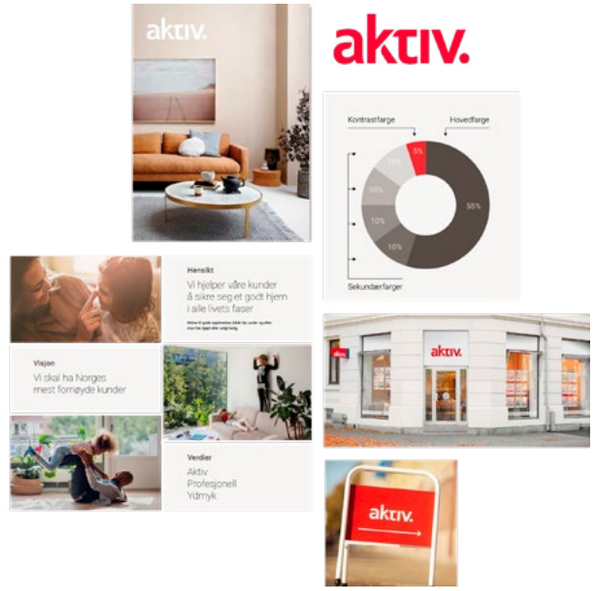

Utdrag fra Aktivs merkevarestrategi.

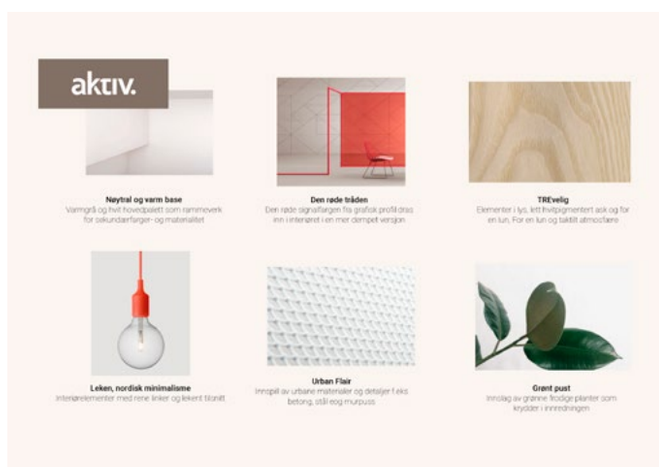

Interiørkonseptet oppsummeres i en oversiktlig palett som viser hovedgrepene som skal gjenspeiles i interiøret

HELHETLIG KONSEPTUTFORMING

Designguiden som LINK har utviklet søker å bidra til en standardisering av løsninger og skal være veiledende for Aktivs 69 kontorer over det lange land. Dette vil være tids- og ressursbesparende i det lange løp. Guiden er tenkt som et overordnet designprogram og et strategisk verktøy som skal være lavterskel å ta i bruk. Guiden oppmuntrer til gjenbruk og inneholder konkrete forslag til hvordan man kan bygge videre på elementene man allerede har. Man skal altså ikke behøve å gjøre en fullverdig renovering for å imøtekomme guidens prinsipper. Ambisjonen er at flest mulig, også allerede godt etablerte kontorer, skal ønske å ta guiden i bruk. Da er det vesentlig at guiden gir rom for å tilpasse tiltakene ønsket ambisjonsnivå og budsjett, uten at det forringer oppnåelse av «Aktiv-looken».

Guiden består av retningslinjer for fysisk utforming og viser mulighetsrommet innenfor et visuelt uttrykk tuftet på samme DNA. Guiden inneholder beskrivelse av interiørkonseptet med konkrete forslag til farge -og materialvalg, og hvordan disse kan brukes sammen. Den gir også retningslinjer for arbeidsplasskonsept, forslag til møbeloppsett, fast inventar, himlings- og belysningsprinsipper, foliekonsept og skiltprogram. Det ble i tillegg utarbeidet en egen møbelkatalog med spesifikke forslag i flere prisklasser til løst inventar, dekorelementer og effektbelysning til ulike soner.

ROMLIG MERKEVAREBYGGING

Med dagens hybride hverdag som diskurs, har insentivene for å styrke kontorets funksjon som møteplass og «destinasjon» blitt viktigere. Arbeidsplassen må i kraft av både sine funksjonelle og estetiske kvaliteter oppmuntre til samhandling og trivsel. Konkurransen er sterk. Arbeidsgivere kniver om de beste hodene. Attraktive og inspirerende kontormiljøer med identitetsforsterkende omgivelser øker unektelig trivselsvalutaen på arbeidsplassen og appellerer til potensielle nye arbeidstagere. Der man trives, blir man. Der man trives ønsker man å lykkes, skape, lære og dele.

LINK har de siste årene hatt en sterk vekst i sin portefølje innen

Den røde tråden snor seg gjennom interiøret og rammer inn primærpaletten i grått, hvitt og ask. Enkelte vegger ble utsmykket med bildemotiv fra Aktivs eget fotobibliotek.

Utdrag fra designguide interiør.

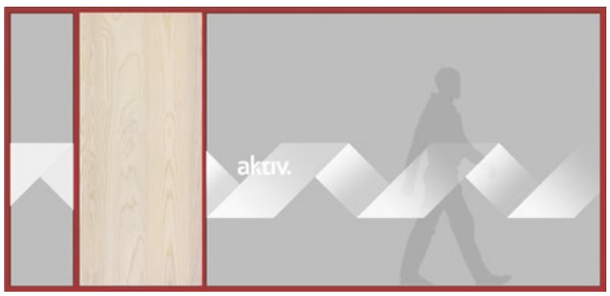

LINK utarbeidet et eget foliedesign til guiden.
Det nye formelementet er tenkt som en abstraksjon av Aktivs slagord «Tar deg videre» og er utformet som et dynamisk tredimensjonalt bånd som elegant snor seg rundt glassfeltene. Foliemotivet kan benyttes i flere skalaer og med ulik grad av transparens, tilpasset ønsket innsyn i det gitte rommet.

Meglerbukker som tidligere stod tilfeldig plassert i lokalet ble montert som dekorelement på vegg. Funksjonelt og enkel måte å eksponere merkevaren på.

Speil, speil på veggen der!

En stor spilevegg i ask med integrert oppbevaring og indirekte belysning skaper et vennlig førsteinntrykk i resepsjonen.

arbeidsplassutforming. En betydelig oppgave i dette segmentet handler nettopp om å forstå og tolke bedrifters identitet til fysisk form. Dette går lang utover å plassere logoskilt og slagord på vegg (selv om det viselig inkluderer dette også). Romlig merkevarebygging handler fremfor alt om å formidle essensen av bedriftens immaterielle kvaliteter – bedriftens verdier, kultur og historie. Alle bedrifter har en historie å fortelle, og vår jobb er å materialisere dette i opplevelsesrike og unike interiørkonsepter.

Hos Aktiv startet LINKs prosess med en grundig bedrift- og merkevareanalyse. Man studerte etablert grafikk som logo, formelementer og fargebruk. Man satte seg inn i merkevarestrategien og hvordan Aktiv fremsto i sine øvrige kanaler. Kulturuttrykk som gir seg observerbare utslag, refereres gjerne til såkalte «artefakter». Eksempler på dette kan være symboler, gjenstander, kleskode eller språk som er typisk for bedriften. LINK forsøker alltid å identifisere disse artefaktene og ser på kreative måter disse kan flettes inn i interiøret på – det være seg i konkret eller abstrahert forstand.

«JOVIALT TRENDY»

Blant mange aktører i eiendoms-meglingsbransjen, skal Aktivs rolle være den «solide seriøse» som kjenner sitt lokale hjemmemarked best, samt ha Norges mest fornøyde kunder. Den typiske Aktiv-megleren er en rådgiver, fremfor en selger. Helt fra gateplan skal det oppleves appellerende å komme inn hos Aktiv Eiendomsmegling. Alle skal føle seg velkommen uansett livssituasjon. De ansatte skal opptre som vennlige, inkluderende, trygge, lojale og kunnskapsrike ambassadører for arbeidsplassen sin – og føle stolthet over denne. Arbeidshverdagen som megler er hektisk og man er mye ut og inn av kontoret. Det er viktig at kontorutformingen legger til rette for god flyt igjennom dagen, og oppleves som en trivelig base man kommer «hjem» til mellom slagene.

Alt dette kombinert med Aktivs grafiske profil og kjerneverdiene – aktiv, ydmyk og profesjonell – la grunnlaget for det nye interiørkonseptet som fikk merkelappen «Jovialt trendy». Kvalitetene gjenspeiles i

Endelig materialcollage.

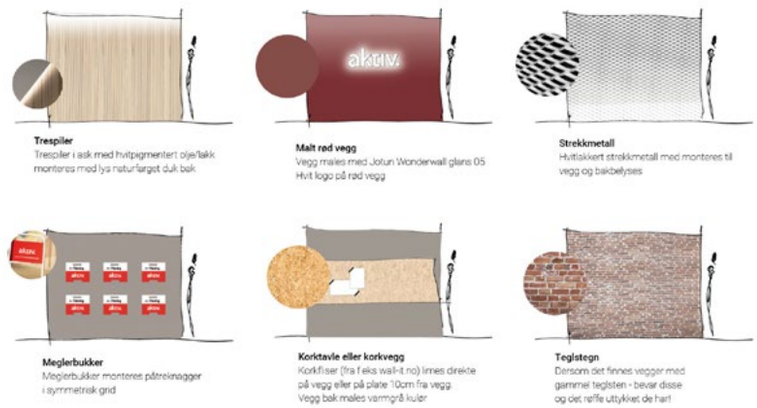

Forslag behandling kontrastvegger.
Et spørsmål som til stadighet landet på bordet til Aktivs markedsavdeling var spørsmålet om hva man kunne dekorere veggene med. LINK utarbeidet derfor en enkel oversikt som viser forslag til behandling av kontrastvegger.

Rødt støtteromskonsept. Guiden gir enkel innføring i hvordan ulike farger, materialer og inventar kan kombineres.

interiøret via et robust, lekent og uformelt uttrykk, hvor det genuine og lavmælte skal dyrkes. Lokalene skal fremstå hjemmekoselige og lyse med fokus på trivselsskapende interiørelementer, de små detaljene, skulpturell belysning, taktile og varme overflater og moderne nordisk minimalisme. Utstrakt bruk av naturmaterialer som ull, treoverflater i lys ask, treulitt, kork og grønne planter er et nikk til Aktivs joviale image. Innslag av strekkmetall, eksponert tegl og betong symboliserer Aktivs urbane puls.

Fargepaletten utgjør et premissgivende virkemiddel i Aktivs identitet og skiller seg fra konkurrentene via sin energiske rødetone. Det var derfor naturlig å bygge videre på dette i interiørkonseptet. Trykkbaserte farger er dog ikke alltid direkte overførbare til arkitektur da de oppleves mer intense på store flater. LINK valgte derfor å dempe kodene fra den grafiske profilen en anelse, slik at paletten totalt sett oppleves mer harmonisk. En fargeskala i varmgrått med enkelte elementer i hvitt danner interiørets nøytrale base. Denne fungerer som et fint bakteppe for å fremheve nøye utvalgte kontrastelementer i den friske Aktiv-røde. «Den røde tråden» fikk med andre ord en langt mer konkret funksjon i designutformingen, enn den opprinnelige prosjektmål-metaforen.

ESTETISK BÆREKRAFT

Selv om hvert prosjekt er unikt, baserer LINKs design seg på noen overordnede prinsipper. Bærekraft er kompleks tematikk som må angripes fra flere vinkler om vi skal nå bærekraftsmålene. Hvordan de estetiske opplevelsene av arkitektur kan bidra til å redusere ressursbelastningen på miljøet er noe man ønsker å ha særlig fokus på. LINKs holdning til estetisk bærekraft handler dels om å velge varige kvalitetsmaterialer som står seg over tid. Det handler også i økende grad om å tilpasse interiørarkitektur til menneskers universelle preferanser. God design bør i stadig mindre grad handle om trend og i økende grad imøtekomme menneskers iboende behov i tråd med

Kjøkken/sosial sone.

Lite møterom.

Venteområde.

Respesjonsareal.

I gangsone ble det etablert et lite ad hoc-bord
i barhøyde for spontane møter.

Lokalene ble krydret med trivselsskapende og lekne dekorelementer.

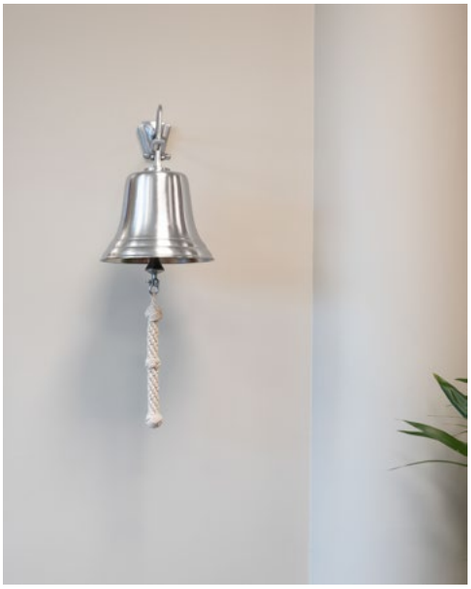

Meglerklokka fikk en passende plass.

Det ble lagt omtanke i detaljene.

Naturmaterialer har robusthet som står seg over tid.
Også gir det vakre spor av tekstur og patina.
Alt løst inventar er valgt fra nordiske produsenter.

moderne miljøpsykologi og evidensbasert forskning. Et gjennomarbeidet konsept som kunden i høy grad identifiserer seg med gir også visuell holdbarhet.

Med andre ord: At arkitektur tilbyr kvaliteter som stimulerer oss intellektuelt og sanselig, kombinert med varige materialer og helhetlige konsepter gjør at vi både kan og ønsker å ta vare interiørene våre.

DESIGNGUIDEN I PRAKSIS

Høsten 2021 kunne de ansatte ved Aktiv Jessheim entusiastisk ønske velkommen i flunkende nye lokaler. Kontoret var først i landet med fullskala implementering av konseptet fra guiden. I prosessen bistod LINK med alt fra plan- og skjemategninger, material- og inventarbeskrivelser til oppfølging mot byggeplass, entreprenør og underleverandører. Prosjektet favnet ombygging og komplett overhaling av vegg- og gulvoverflater i det 200 m² store lokalet. Det ble gjort utbedringer av romakustikk, etablert eget møterom og resepsjonsareal. Arbeidsplasser ble flyttet til fasaden for bedre utsyn og kontakt med gateplan.

Alle overflater og møblering ble valgt i henhold til retningslinjene i designguiden. LINK veide opp hensynet til gjenbruk/ombruk mot funksjonelle forhold og videre levetid. Himlingen ble tilpasset ny planløsning og fikk et løft med nye LED-armaturer. Bordunderstell, arbeidsstoler og oppbevaringsskap ble gjenbrukt. Nøye kuraterte fotomotiver, designelementer og typiske megler-artefakter ble integrert interiøret. Eksempelvis tok man de mange visningsbukkene – som var plassert rundt omkring i lokalet – og monterte på vegg slik at de ble til et funksjonelt og dekorativt element. Glassvegger og dører ble dekorert med det nye skilt- og foliekonseptet.

«Gjennom et tett og godt samarbeid har LINK skapt et sluttresultat vi kan identifisere oss med og som representerer Aktiv på en god måte. Kontoret bærer nå preg av et vitalt og tidsriktig uttrykk, med materialer og farger som vil stå seg over tid. Vi gleder oss til å se flere kontorer adaptere det nye konseptet og langtidsvirkningene av dette. Vi har allerede økt markedsandeler de siste 4 årene og vi er sikre på at en tydeligere merkevare har bidratt til det», sier Alice Rymill leder for forretningsutvikling og bærekraft hos Aktiv.

←
Det store allrommet med spisestue mot utsikten.
Foto→Sofie Brovold

TEKST→ELISABETH VÅPENSTAD-RÅNES, INTERIØRARKITEKT MNIL
OG GUNHILD AADAHL, YME ARKITEKTER

3D-modell brukt som visuelt prosjekteringsverktøy
i brukermedvirkningsprosessen og detaljprosjektet.
Utsnitt som viser hovedetasjen.
Tegninger→YME arkitekter

Et stort sosialt familierom med kjøkken
i forlengelsen av spisestuen.
Foto→Sofie Brovold

Bolig over byen – nye planløsninger i eldre funkisvilla

Steinberget 37 er en flott funkisvilla fra 1939, med en unik beliggenhet med panoramautsikt over byen og Trondheimsfjorden. Huset har vært utsatt for flere ombygninger gjennom årene og kun deler av boligen sto originalt tilbake ved oppstart av prosjektet.

Boligen er oppdragsgivers barndomshjem og vi ble engasjert for å tilpasse huset for en ny generasjon. Ønsket var en helhetlig moderne bolig, samtidig som husets sjel og historie skulle bevares. Vi tror at felles forståelse og dialog er grunnleggende for at prosjekt skal bli gode. Dette gjelder mellom kunde og prosjekterende, men også i møte med andre fagdisipliner og utførende. Gjennom dette prosjektet ble digital 3D-modell et viktig verktøy for å skape en felles plattform og et medium for dialog.

Vi ser interiør, arkitektur og landskap som ulike fasetter av samme fag – og har tro på reell samskapning for å lage et helhetlige uttrykk. Vi jobbet derfor innledningsvis i prosjektet tett sammen med både arkitekt og landskapsarkitekt internt på kontoret. LARK og ARK var primært diskusjonspartnere og rådgivere, mens interiørarkitekt var prosjektleder og utførte hovedandelen av prosjekteringen.

ET GODT HJEM FOR EN SOSIAL FAMILIE PÅ FEM

Oppgaven var å skape et hjem for en familie på fem som skal fungere i lang tid fremover. Familien er sosial, og ønsket seg rom for de store vennemiddagene, og plass til at barna kan leke på kjøkkenet. Barna er nå ganske små, og i brukermedvirkningsprosessen diskuterte vi hva det vil si å være sammen i familien, og hvordan dette vil utvikle seg over tid. Å være sammen i familien inkluderer et spekter av ulike situasjoner; fra å gjøre ting sammen i samme rom, til simpelthen å kjenne at man ikke er alene hjemme fordi man hører lyden av andre i familien. Den sosiale hovedetasjen ble derfor inndelt i flere rom med ulik grad av sammenheng, og hvor flere av rommene kan åpnes eller lukkes mot hverandre med store skyvedører. Som individer har familiemedlemmene behov for både å være sosiale og kunne trekke seg tilbake. Aktiviteter- som å jobbe, se på TV eller spille trommer, fordrer ulik grad av skjerming – for den som er aktiv, eller for resten av familien!

Dette utvikler seg også over tid; barnas behov for trygghet blir gradvis mindre. Fra å leke på gulvet på kjøkkenet trekker de kanskje etter hvert inn på den tilstøtende TV-stua eller opp på rommet. Det blir etter hvert også flere sosiale konstellasjoner som skal hensyntas. Flere innganger til

BOLIG OVER BYEN – NYE PLANLØSNINGER I ELDRE FUNKISVILLA

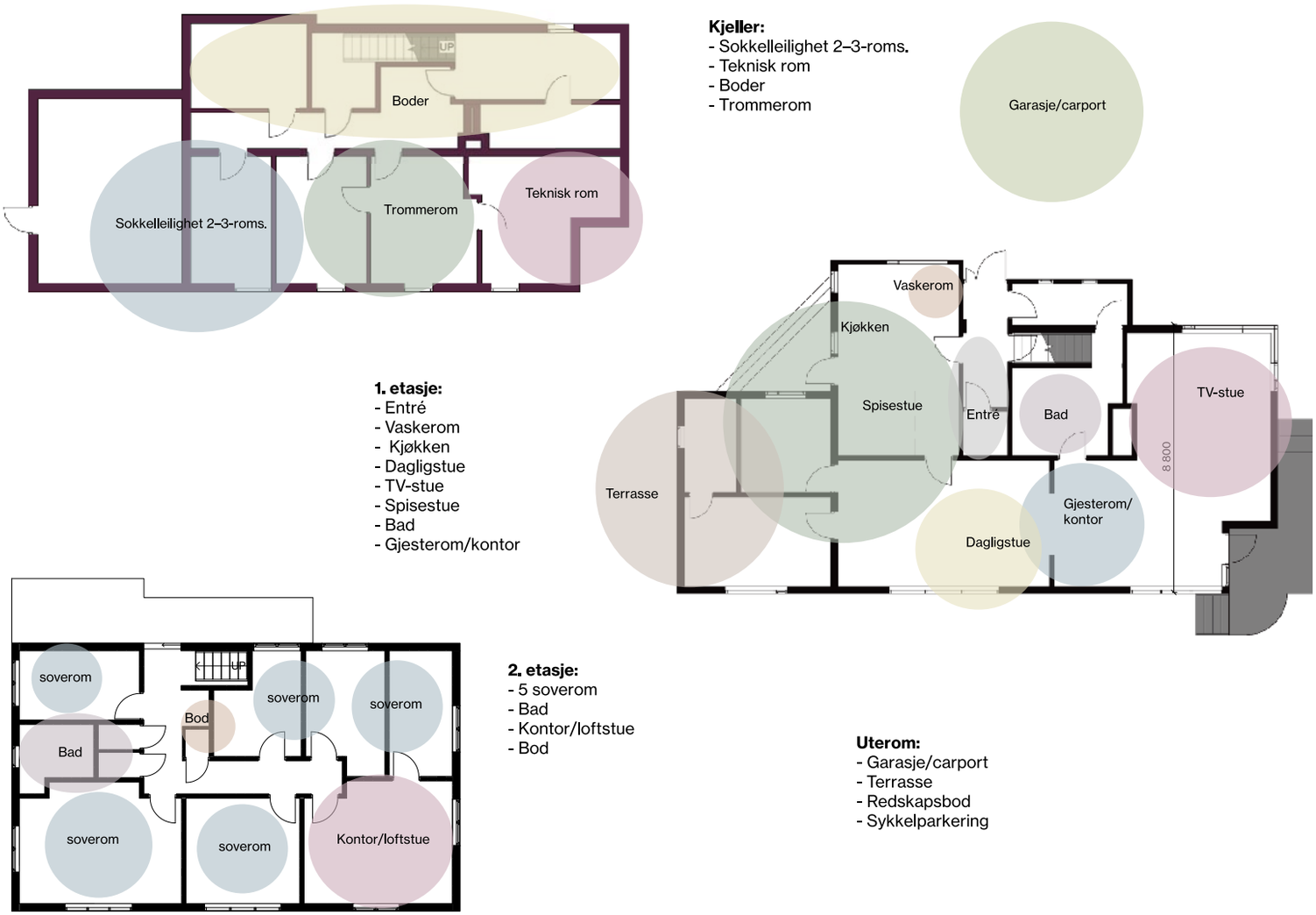

Diagram som viser analyse
med ønskede funksjoner per etasje.
Tegninger→YME arkitekter

rommene gir mulighet til å bevege seg friere i huset. Eksempelvis kan det være fint om ungdommene kan gå fra TV-stua opp til soverommet i 2. etasje uten å måtte hilse på vennene til mor og far i spisestua – eller omvendt. Planløsningen som tidligere var en lukket labyrint, ble derfor gjort til en mer åpen rundgang med både fordelingsrom og stue på stue.

UTSIKT SOM DESIGNPARAMENTER

Boligen er i særstilling når det gjelder utsikt, og dette ble en viktig designparameter. Drømmen var et stort familierom med kjøkken og spisestue mot lyset og utsikten. Familien ville gjerne også knytte huset tettere på hagen og få en lun uteplass. Endringer i planløsning i første etasje gjør at man nå ser rett gjennom huset når man kommer inn. På grunn av husets plassering høyt i Steinberget er det hovedsakelig himmel man ser fra inngangen. Det særegne lyset over Trondheimsfjorden er i stadig forandring, og gjør dette til en ny opplevelse hver gang. Man trekkes mot lyset, og når man kommer ut i kjøkkenet møtes man av den fulle utsikten.

Boligen hadde et slitent tilbygg fra 50-årene, med flere tekniske utfordringer og små rom. Løsningen ble å rive dette tilbygget, og erstatte det med et mindre nytt tilbygg med store vindusvegger. Tilbygget gir en spisestue hvor man virkelig sitter i utsikten. Samtidig danner tilbygget en vindskjermet krok mot sørvest, med direkte utgang fra spisestue og kjøkken til hagen. Rommene mot sør byr på en balanse til det store åpne. Her er det mindre rom og soner med lun atmosfære som knytter seg mot rosene i hagen, eller et ildsted. Vekslingen mellom det sanselige nære og det store panoramaet tilfredsstiller grunnleggende behov i oss; for trygghet og overblikk, sosial samling og tankesprang, og bidrar til at huset er blitt et godt sted.

3D-MODELL SOM VISUELT VERKTØY I BRUKERMEDVIRKNING

Som de fleste av våre prosjekter begynte prosessen med en befaring og behovskartlegging med oppdragsgiver på eiendommen. Vi laget en serie med analysediagrammer for å tydeliggjøre, både for oss og oppdragsgiver, hvilke kvaliteter som lå i boligen og på eiendommen. Basert på disse analysene arbeidet vi videre med å koble sammen ønskede funksjoner med ønskede kvaliteter.

Neste steg ble en workshop med familien. I møtet opplevde vi at diagrammene og plantegningene som var veldig nyttige og tydelige for oss, ikke var et like godt diskusjonsverktøy med oppdragsgiver. Dette er ingen ny erfaring; det er lett å glemme at plantegninger er en type abstraksjon, som det kreves trening for å lese, og som

3D-modell brukt som visuelt prosjekteringsverktøy i brukermedvirkningsprosessen og detaljprosjektet. Perspektiv som viser plassbygd sittebenk under vindu mot utsikten. Tegninger→YME arkitekter

Materialer og farger i interiørkonseptet. Tegninger→YME arkitekter

Fra inngangen mot himmelen og utsikten i allrommet. Foto→Sofie Brovold

i mange henseender ikke sier nok til at en oppdragsgiver skal kunne forstå hva slags rom de får. Vi har derfor i større grad de siste årene valgt å aktivt bruke 3D-modeller som verktøy i brukermedvirkning. Selv om 3D-modeller selvsagt også har sine begrensninger i fremstillingen av arkitektur, så opplever vi at verdien en 3D-modell har som plattform for forståelse og dialog er stor. Det er selvsagt en balansegang i det å ikke bruke for mye tid til å modellere, men samtidig er det et effektivt kommunikasjonsverktøy som sparer oss for mange tegninger i tidlig fase. Det er for øvrig mye tid å spare på å ha opparbeidet seg et godt bibliotek av møbler og materialer. Vår opplevelse er at aktiv bruk av 3D-modell gjør det mulig å ha en mer inngående dialog om detaljering og plassbygde løsninger.
I møter med oppdragsgiver fungerer ofte også modellen som et skisseverktøy hvor vi kan endre løsninger, farger, og materialer underveis, noe som effektiviserer beslutningsprosessen.

Et viktig verktøy i en brukermedvirknings-prosess kan ofte også være tid. Noen ideer og løsninger må modnes. I dette prosjektet hadde familien heldigvis tid til dette. Vi var involvert i prosjektet fra start i 2017 til ferdigstillelse i 2021. Utviklingen av prosjektet inkluderte dialog med byantikvar, byggesøknad og grunnlag for prising. Etter prisingen av prosjektet ble det klart at økonomiske begrensninger førte til at vi måtte redusere timebruken eller nedskalere løsningene. I samråd med oppdragsgiver kom vi frem til en løsning hvor entreprenøren og oppdragsgiver skulle gjennomføre detaljprosjektet basert på våre tegninger fra forprosjekt, med mindre bistand fra vår side.

At vi ikke får delta i detaljprosjekteringen er en utfordring vi møter i mange av interiørprosjektene vi har for private kunder. Ofte fører dette til at detaljeringen glipper og løsningene ikke blir like gode som de kunne ha blitt. Pris er nesten alltid årsaken til at vi ikke får detaljert ferdig løsningene. At løsningen likevel ga et godt resultat i dette prosjektet, var mye på grunn arbeidsmetodikken i tidlig fase.

Igjennom bruk av 3D-modellen hadde oppdragsgiver fått god kjennskap til alle løsninger og detaljer, slik at de selv kunne følge opp og formidle hva de ønsket. Oppdragsgiver hadde i dette tilfellet også sansen for kvalitet og god detaljering, og utviste ekstra interesse for å følge dette opp. Det var videre avgjørende å ha med seg dyktige utførende. Timber bygg i Trondheim var hovedentreprenør, og holdt et høyt kvalitetsnivå.

BOLIG OVER BYEN
– NYE PLANLØSNINGER I ELDRE FUNKISVILLA

←
Den rehabiliterte trappen er blitt en visuell berikelse av hallen.
Foto→Sofie Brovold

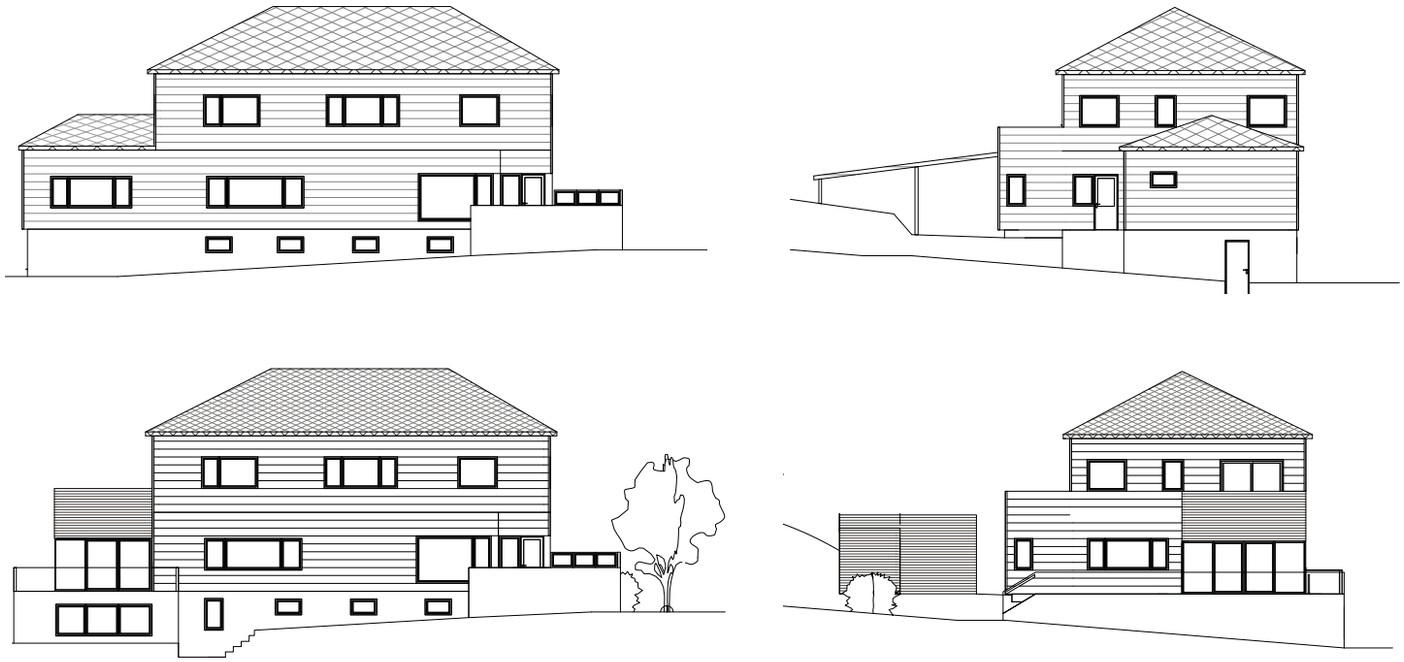

FASADER FØR OG ETTER
Slitent tilbygg fra 50-årene (over) ble revet og erstattet med et nytt tilbygg som slipper lyset inn (under).
Tegninger→YME arkitekter

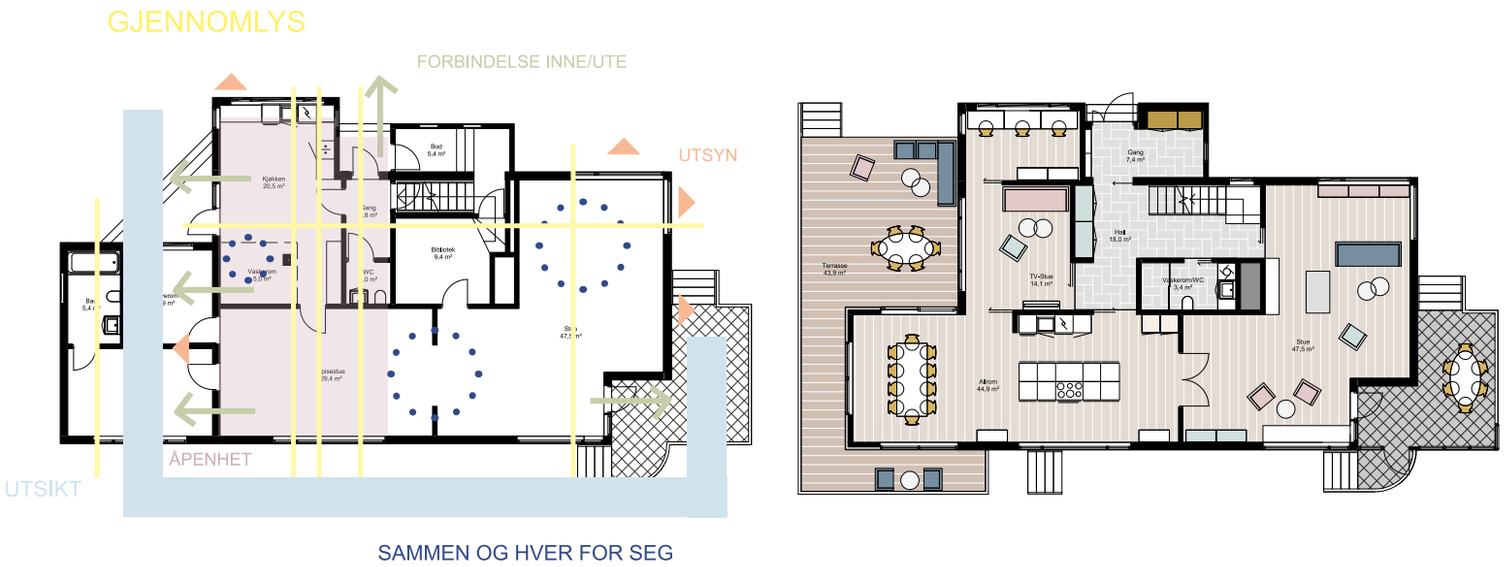

PLANLØSNING
Til venstre vises tidligere planløsning med prinsipper for ombygging.
Til høyre endelig planløsning.
Tegninger→YME arkitekter

BOLIG OVER BYEN – NYE PLANLØSNINGER I ELDRE FUNKISVILLA

→
Hovedinngangen.
Kvalitet og varighet i materialbruk.
Foto→Sofie Brovold

Den originale peisen har fått nytt liv.
Foto→Sofie Brovold

Åpning fra allrommet inn til TV-stue og arbeidsrom.
Foto→Sofie Brovold

KVALITET=VARIGHET=BÆREKRAFT

Kvalitet og tidløs estetikk har vært viktige stikkord i utviklingen av farge- og materialkonseptet i prosjektet. Målet har vært et interiør som varer, og at dette er den ene oppussingen oppdragsgiverne skal gjøre i sitt livsløp. Samtidig har det vært et felles ønske om å få inn noen spreke detaljer, for å tilføre egenart og energi.

Materialpaletten domineres av varige og klassiske materialer, også med bakgrunn i husets historiske karakter. Dører og gulv er i oljet heltre eik. I spisestuen og på kjøkkenet er det spilehimling for å sikre god akustikk det åpne rommet. Peis og vegg på bad fikk grønn marmor – klassisk, men litt sprekere enn den hvite varianten. På gulv i gang og på badet i hovedetasjen ble det lagt lys grå terrazzo, men med fargerike spetter som gir det lille ekstra.

Ikke mye av det originale interiøret i boligen stod tilbake da vi begynte med prosjektet. Det bød seg likevel noen muligheter til å gjenbruke og fremheve noen opprinnelige detaljer. De gamle tjener-klokkene ble koblet om og flyttet til det nye kjøkkenet – og virker fortsatt! En humoristisk, men også praktisk, måte å gi beskjed til barna om at middagen står på bordet. Den originale trappen var delvis bygd inn i løpet av årene. Etter rivning av vegger og en rehabilitering av rekkverk og trinn, fremstår trappen som en visuell berikelse av hallen.

Trappens lakkerte rekkverk var originalt og av høy materialkvalitet. Gjenbruk av den gamle kjøkkenbenken i heltre furu var nok mer basert på nostalgi – det var så hyggelig å stå ved kjøkkenbenken og å se ut mot hagen. Benken fikk nytt liv som arbeidsbord på det nye kontoret med samme hyggelige utsikt.

TILBAKEBLIKK

Hovedgrepene i den nye planløsningen og tilbygget fungerer godt for familien. Spesielt de små rommene i tilknytning til det store familierommet med kjøkken og spisestue er brukt mer enn forventet. Den åpne rundgangen og muligheten for å kunne bevege seg friere mellom rommene enn tidligere har også vært et løft for huset. Familien er fornøyd med det nye store allrommet, men har i etterkant opplevd at det likevel kunne vært fint å skille kjøkken og spisestue. Størrelsen på rommet gjør at det også kunne tålt en enda friskere fargebruk enn det som oppdragsgiver til slutt valgte.

Inntrykket er likevel at man har lyktes med å forstå kundens ønsker og behov gjennom bruk av visuelle verktøy i prosessen. Dette har gitt familien en unik tilknytning til prosjektet som igjen har ført til gode og riktige løsninger. Resultatet er en helhetlig moderne bolig med gode materialer, sjel og historie.

ULLEVAAL STADION→
NASJONALANLEGG FOR LANDSLAGENE I FOTBALL→OSLO
SNØHETTA AS
Prosjektansvarlig→Bjørg Aabø, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Carl-Andreas Aspelund, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 172

Spillertunnel. Fra garderobeanlegg ut til gressmatten.

RGB-belysningen i spillertunnelen erstatter behovet for vimpler, foliering og annet materiell på kampdager og programmeres til ønsket styrke, fargekombinasjon og effekt.

Nasjonale garderober for 4-4-2

Snøhetta fikk i 2020 oppdraget med å tenke nytt om fasilitetene til de norske landslagene i fotball på Ullevaal Stadion. Målet var å øke funksjonaliteten i anlegget og samtidig styrke den nasjonale profilen og gi den en klarere identitet. Anlegget består av spillertunnel, garderober for hjemme- og bortelag, for trenere og dommere, øvrig support og pressefasiliteter.

OPPSTART

Sammen med et bredt utvalg av byggherrens (Ullevaal Stadion Idrett) og brukernes (Norges Fotballforbund) representanter hadde interiørarkitektene en halv dags workshop på sitt kontor. Snøhettas workshop skal gi alle involverte en mulighet til sammen å tenke fritt rundt det de skal skape. Gjennom en fagrelatert introduksjon og tre praktiske gruppeøvelser; en bildepresentasjon av ting gruppene samlet synes representerer og ikke representerer oppgaven som skal løses. Dette er en øvelse hvor et konseptuelt ord skal fange det man vil oppnå, til en praktisk modellbygging av det som konseptordet uttrykker, slik får deltagerne samlet en utvidet forståelse for hva som skal løses. Snøhetta-teamet utarbeider så en avsluttende rapport som konkluderer workshopen. Dette fungerer som et konseptuelt springbrett inn til oppgavens praktiske utforming – og gir et omforent grunnlag for alle senere diskusjoner i prosessen. Snøhetta har gjennom flere år raffinert dette verktøyet som har vist seg å gi en opplevelsesrik og motiverende oppstart både for kunde og Snøhetta-team – det gir en følelse av eierskap til prosjektet på begge sider.

Etter en grundig analyse og bearbeidelse av eksisterende planer sammen med byggherrens egen arkitekt, som stod for alle underlagstegninger og myndighetskrav, kunne teamet gå videre med planløsning av funksjoner og romutforming. De hadde en relativt kort og effektiv designperiode før prosjektet gikk rett i produksjon med totalentreprenør, Hipas. De hadde kun tre møter med presentasjoner for byggherre og et par møter i byggeprosessen.

KONSEPTUELL TENKNING

Snøhetta har jobbet med prosjektet lik den tidsaksen følelsene til en fotballspiller går gjennom på en kampdag. Du starter med et snev av fortiden i foaje og presseområdet, hvor påminnelsen om norsk fotballhistorie er ment å øke tilliten til hjemmelaget og gi respekt hos motstanderen. Når du beveger deg nærmere gressmatta, bygges adrenalinet opp. Garderobene er nåtiden,

ULLEVAAL STADION→ NASJONALANLEGG FOR LANDSLAGENE I FOTBALL→OSLO

Garderobenes arenaform, som et rom i rommet, ryddet i logistikk og funksjoner.

Dusj i hjemmegarderoben med kaldkulpbrygge.

→
Hjemmegarderoben med spillernisjene i arenaform for å understreke samhold og teamfølelse.

og utformet som arenaer, hvor treneren er midtpunktet og oppladingen tar til. Formen på garderobene skal styrke lagfølelsen. Man er ett lag – sammen. Her har alle samme ansvar og samme type plass. Her er stylingrom så sveisen er riktig og toaletter for de nervøse. Her har hver funksjon sin plass så omgivelsene er ryddige. Tunnelen er formet som en siste etappe av forberedelsene før kampen starter. Her skal hjertet pumpe både hos spillere og trenere når lagene stiller opp før de er ute og møter tusenvis av fans – og det grønne gresset der fremtiden avgjøres i løpet av de neste 90 minuttene. Garderobene skal også fasilitere jubel eller skuffelse etter kamp og gi mulighet til god restitusjon i dusjer, kaldkulper og bad eller på benken hos fysioterapeuten. Det er alltid en neste kamp hvor man igjen skal være klar.

Et annet konseptuelt holdepunkt var tanken om at nasjonalanlegget skulle uttrykke noe spesifikt norsk i materialer, farger, stemning og atmosfære. Prosjektet hadde krav om gode og hardføre materialer som også skal understøtte og styrke profileringen av Norge i landskampsammenheng og gi de norske spillerene, ofte hentet hjem fra utenlandske lag, følelsen av å representere hjemlandet. Anlegget skal samtidig gi en gest til besøkende lag: Slik gjør vi det i Norge!

TUNNELEN

En stram palett ble utarbeidet. Fotballen har mye farger i drakter og utstyr, så man ønsket å tone ned omgivelsene. Interiørarkitekten valgte norsk Oppdalskifer i foajeen. I spillertunnel og garderober er det et smurt industribelegg som tåler knottesko. Dette belegget ga mulighet til å legge inn ulike farger som definerer soner og områder. Veggene er kledd med en spilekledning i bjerk kryssfiner. Bjerk ble valgt for sin lyse farge og rolige mønstring. I tunnelen ble noen av veggspilene trukket frem så de former mer markante lameller som forbinder vegg og himling – og danner et tunnelmotiv. På denne måten kunne vi også styre og gjemme belysning og andre installasjoner i himlingen slik at rommet fremstår uten for mange forstyrrende elementer. Alle endeflater på lamellene ble belagt med polert rustfritt stål som reflekterer dagslyset langt inn i tunnelen. Nye og bredere glassdører ble satt inn i enden av tunnelen mot stadion.

Den norske spillertunnelen er spesiell i det den er så kort og direkte fører fra spillerbussen via garderober til selve stadion og gressmatta. Faktisk ser man gressmatta fra inngangen. Dette gir en egen betydning og er et særpreg for hele anlegget. Midtveis i tunnelen ligger garderobene til hver side. Her ble veggene buet så det dannes et «veikryss», eller torg, som understrekes av en ring i treverket i himlingen med belysning.

GARDEROBENE

Garderobene var rom med søyler og pilastre som gjorde flyten oppstykket og vanskelig. Snøhetta dannet derfor et rom i rommet og samlet laget som på en arena med treneren og hans skjerm som et naturlig midtpunkt. Hver spiller har fått en nisje med individuelt sete, oppbevaring og plass til spillertrøya. Midt på gulvet står et stort bord som fyller mange funksjoner på kampdager, og gulvet

NORMANN
6
THORSTVEDT
21
24
14
11
7
20
10
9
1
4

ULLEVAAL STADION→ NASJONALANLEGG FOR LANDSLAGENE I FOTBALL→OSLO

Foaje med montre for fotballhistorien.

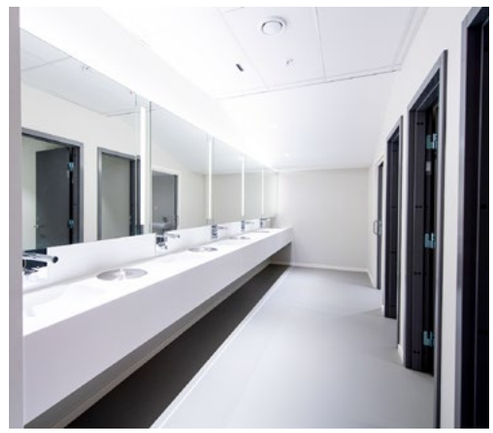

Stylingrom og toaletter.

Dommergarderoben.

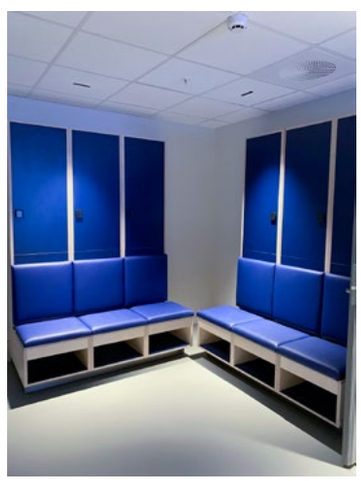

Bortelagets trenergarderobe.

Her kan treneren studere neste motstander.

er markert med to farger som understreker areanaformen. Denne formen gjentas i en løftet himling med indirekte lys. De ønsket at garderoben skal være et rolig og samlende rom med alle støttefunksjoner rundt, slik at den viktige oppladingen til kamper skal ha fokus både for trener, spillere og støtteapparat. Alle skal kunne ha ryddige og inspirerende arealer. Eksisterende dusjanlegg ble oppgradert og en «brygge» med kaldkulp og kaldbad, viktig for restitusjon av slitne benmuskler etter kamp, ble et viktig element i dette arealet.

Materialpaletten er også her enkel med bjerk kryssfiner, farget laminat og seter i skinn. Hjemmegarderoben har fått landslagets røde farge og gjestegarderoben er blå. Dusjanleggene fikk keramiske fliser i tilsvarende to farger, og «brygga» med kaldkulper og fotbad er utført i osp og karene i rustfritt stål. Stylingrommet har fått servantbenk i hvit Corian, og alle supportområdene ellers har samme stramme palett som garderobene. Alle støttefunksjoner har grå laminat på kryssfiner.

Selv om det i fotballens verden er en tradisjon for at gjestegarderoben har mindre komfort og funksjoner, ble det tidlig bestemt at i Norge viser vi raus gjestfrihet og tilbyr samme standard.

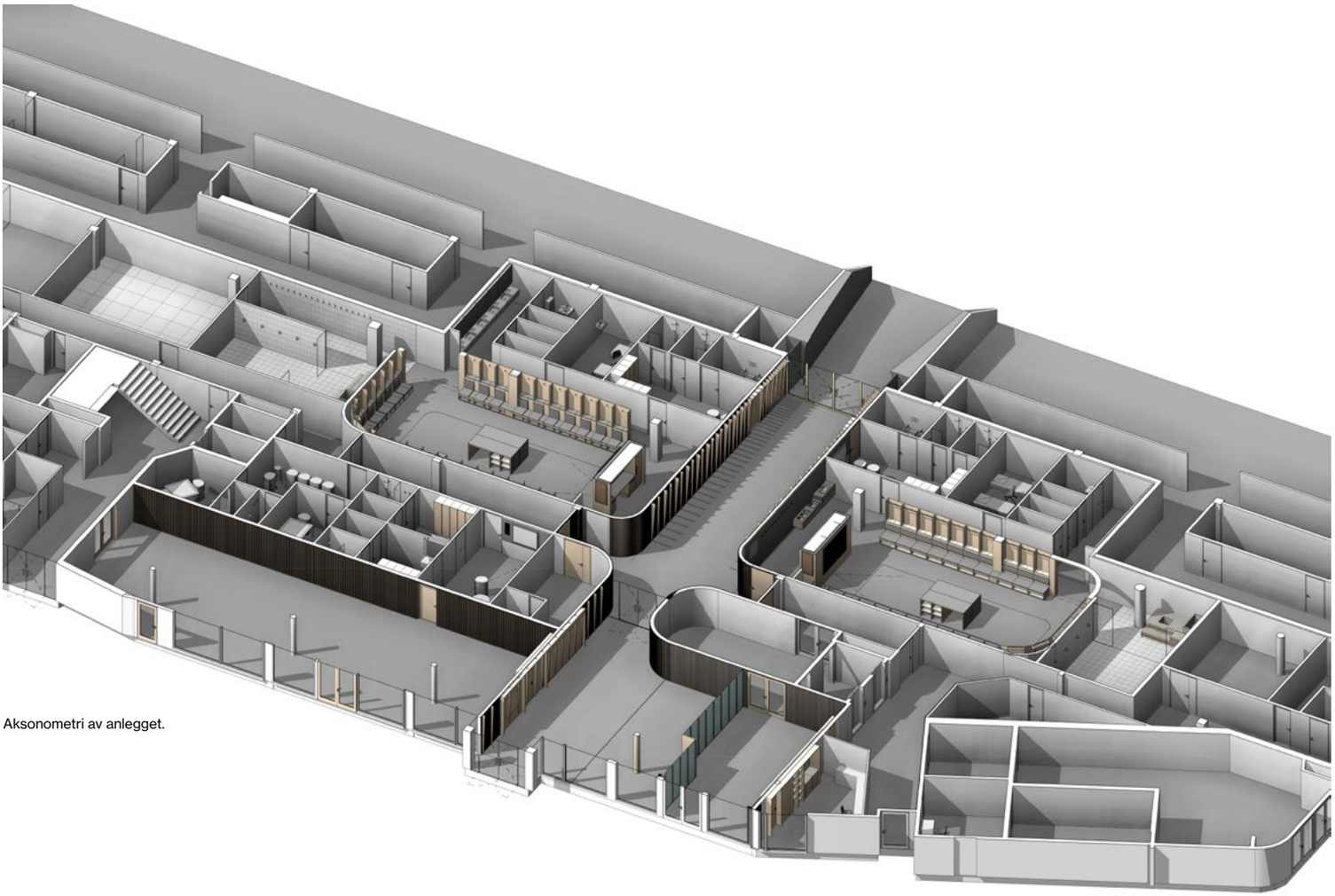

Aksonometri av anlegget.

Bortegarderoben er en blå variant av hjemmegarderoben. Ikke bare en fin gest til gjestende lag, men under cupfinalen er det ingen forskjell i standard for finalelagene.

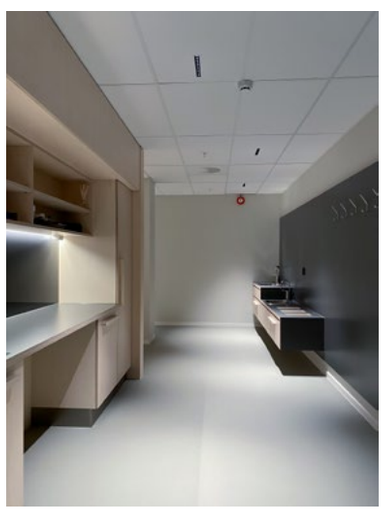

Garderoben i supportområdet med tekjøkken, støvelvask og kildesortering.

NORSK JOURNALISTLAG
Petiten
16:47

←
Oversikt ned til «Torget» med amfi hvor gjester og ansatte kommer inn i bygget.

PRESSENS HUS→OSLO
IARK AS
Prosjektansvarlig→Thea Røhrt, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Stine Marie Eide Aronsen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

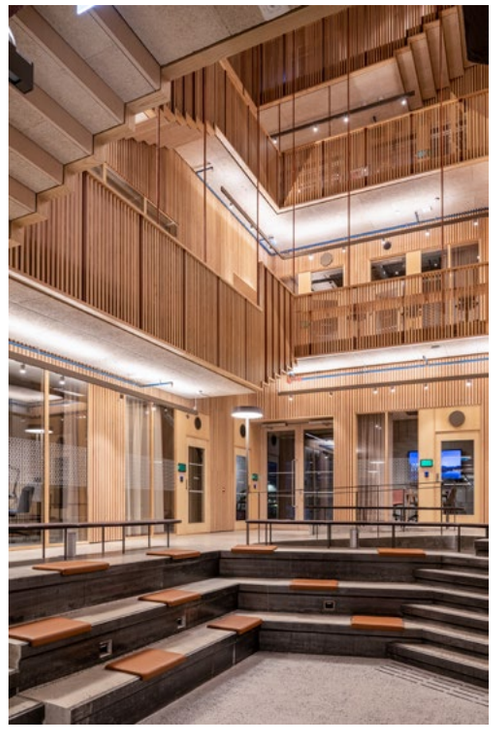

Fra hovedinngangen mot «Torget», med felles møterom i bakkant og gangbroer som forbinder byggene og danner inngang til møterom oppover i etasjene.

Samlingssted for kunnskap og debatt

Endelig er en 100 år gammel drøm om samlokalisering av presseorganisasjonene i Norge blitt en realitet. NTB og organisasjonene Norsk Presseforbund, Norsk Redaktørforening, Mediebedriftenes Landsforening (MBL), Faktisk.no, SKUP, Landslaget for lokalaviser (LLA), Fagpressen, Norsk Lokalradioforbund, Norsk Journalistlag og Institutt for journalistikk (IJ) står bak klyngeprosjektet, og har sammen flyttet inn i Skippergata 24. IARK ble engasjert tidlig i prosessen av prosjektlederne for klyngeinitiativet. Oppgaven på dette tidspunktet var å definere klyngens behov, og å bistå med søk av lokaler i markedet for å finne det best egnede leieobjektet. Pressens hus har som visjon å styrke journalistikkens stilling i samfunnet, og har som ambisjon å skape en destinasjon og et samlingssted for kunnskap og debatt om medier og journalistikk.

Valget av bygg falt på Aspelin Ramms prosjekt i Skippergata 24, et transformasjonsprosjekt av to sjelfulle bygårder fra slutten av 1800-tallet. I fasen etter inngått leiekontrakt gikk interiørarkitektens rolle over til å realisere ambisjonen til prosjektet, som allerede i søkefasen var tydelig formulert:

«Målet er å oppnå økt samhandling mellom organisasjonene og gjennom det å synliggjøre og styrke forståelsen av journalistikkens og de redaktørstyrte medienes rolle i et åpent demokratisk samfunn. Det er videre et mål å dele kostnader og ressurser på flere, slik at våre medlemmer oppnår mer. En samlokalisering skal også bidra til å sikre kompetanseutvikling for de ansatte i organisasjonene.

Pressens Hus skal være et hus for åpne arrangementer for publikum og for kurs og påfyll av kompetanse for medlemmer og andre med interesse for journalistikk og medier. Hvert enkelt medlem i grupperingen skal fortsatt drive sin virksomhet suverent, uavhengig og selvstendig».

Med på laget til Aspelin Ramm var arkitektene Atelier Oslo og Kima Arkitektur. De to kontorene har jobbet sammen tidligere. De har lang erfaring både med å samarbeide, blant annet med transformasjon av gamle bygg. I dette tilfellet skulle de to bygårdene Skippergata 22 og 26 slås sammen til ett. Byggene var omfattet av ulike grader av vern, noe som gjorde at arkitekt og byggherre hadde tett dialog med Byantikvaren. Blant annet var det viktig å bevare bærekonstruksjonen i stål som tidligere holdt oppe lagergulvene til den ærverdige rørleggerbedriften Tjersland, som holdt til i bygget i over 100 år. Denne er i dag et sentralt midtpunkt i det som har blitt kantine og flerbruksrommet «Ytring».

PRESSENS HUS→OSLO

Flerbruksrommet «Ytring» fungerer både som kantine, kurs- og eventrom, og er utstyrt med møbler som enkelt kan flyttes på.

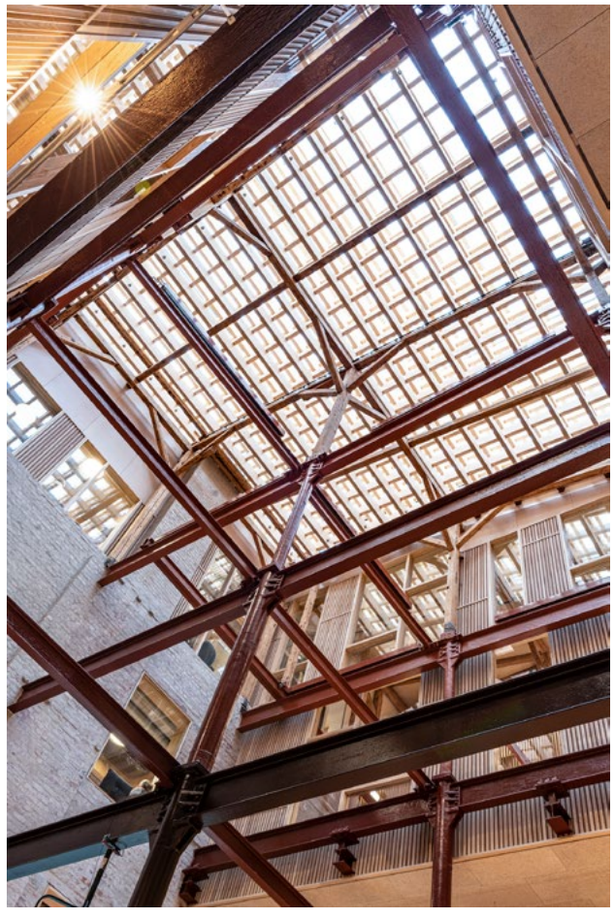

Takkonstruksjonen i tre holdes oppe av de karakteristiske stålsøylene som tidligere bar de gamle lagergulvene. Det oppleves nesten som trestammer som strekker seg opp mot trekronene og siler lys gjennom bladverket sitt. Stålsøylene er malt i gradvis lysere rødtoner, som til slutt går over i den opprinnelige trekonstruksjonen.

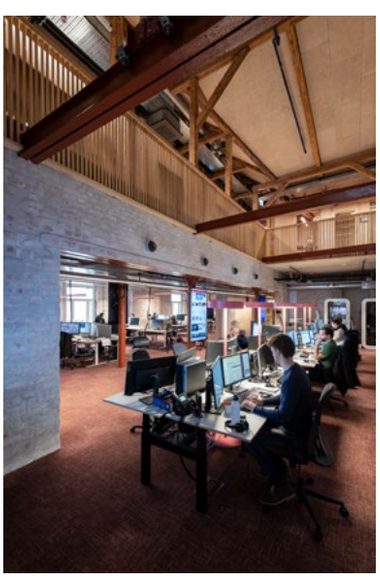

Fra NTBs nyhetsdesk – selve hjertet og pulsen i etasjen. Med åpent gløtt opp til plan 4.

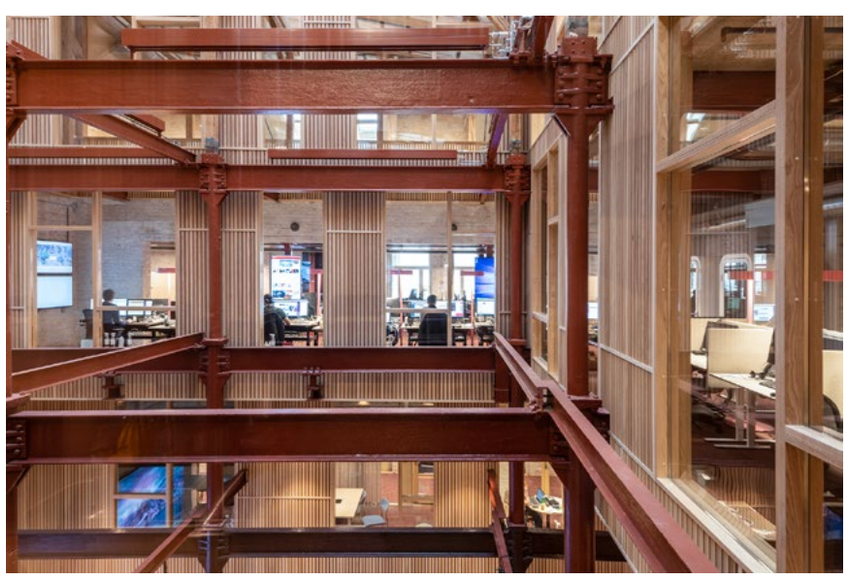

Det oppstår mange interessante siktlinjer på tvers av bygget – NTBs desk på motsatt side av atriet.

Tidligere bakgård med gangbroer som forbinder de to byggene. Byantikvaren var opptatt av at vinduene i den opprinnelige fasaden skulle beholdes.

I tillegg var Byantikvaren opptatt av å ivareta lesbarheten av de to byggenes opprinnelige form. Dette ses spesielt godt i delen som tidligere var Skippergata 26, der fasadene i den opprinnelige bakgården er godt synlig i dagens inngangsparti og atrium med amfi og takoverbygg i tre.

Atelier Oslo og Kima Arkitektur har på mesterlig vis klart å sy sammen de to byggene med ulike etasjehøyder. Trapper, ramper og gangbroer løser kommunikasjon og utjevning av høydeforskjeller på en opplevelsesrik måte. De utenpåhengte broene i det lille atriet er både vakre som installasjoner, og gjør forflytning i bygget til en spennende opplevelse. De har lyktes svært godt med å ta vare på byggenes sjel og opprinnelige strukturer, samtidig som det klarer å møte krav til funksjonalitet og moderne fasiliteter. De to atriene skaper også spennende siktlinjer og visuelle forbindelser mellom alle etasjer og de ulike leietakerne. Uansett hvor man beveger seg i bygget kan man se over til naboen, inn i et møterom, ned i kantinen eller til inngangspartiet – eller opp til himmelen og skyene. Mennesker i bevegelse og arbeid er en viktig del av følelsen og pulsen i bygget. Det indre livet fremstår som viktigere enn utsynet til omgivelsene.

IARK har samarbeidet svært tett med arkitektene. I prosessen med å lande endelig romprogram, planløsning og innplassering av alle leietakerne, flyttet de inn på kontoret til Atelier Oslo, der de sammen med Kima Arkitektur jobbet med å lande romløsning, flyt og funksjon. Når man starter å rive gamle bygg vet man ikke helt hva man møter på, og mange problemer har måttet bli løst underveis. Bærende konstruksjoner dukket opp i vegger som ble revet, rom var mindre enn først antatt, nivåer og høyder i stadig endring. Man må ha en dynamisk og samarbeidende tilnærming for å løse utfordringer underveis. De samarbeidet også tett om helhetsplan for material – og fargevalg, belysning, overflater, utforming av tekjøkken, garderober, kantine og restaurant. Den gode samarbeidsånden, sammen med målrettede og engasjerte leietakere og en kvalitetsbevisst byggherre, er årsaken til at prosjektet har blitt så helstøpt, der arkitektur og interiør flyter over i hverandre uten klare grenser.

Helheten i bygget domineres av de filsede teglveggene. Et tynt lag med puss som er påført teglveggene, og som dermed bevarer avtrykket av teglens form, og er tynt nok påført til at teglens rødlige farge skinner igjennom. Nye vegger er utført med overflate i ask – som spiler i atrier og møterom med akustisk demping, eller som finerte delevegger mellom rom. Alle glassfronter og dører i disse er også utført i ask. Trapper og gangbroer har askeparkett og rekkverk i heltre ask. Himlinger er utført

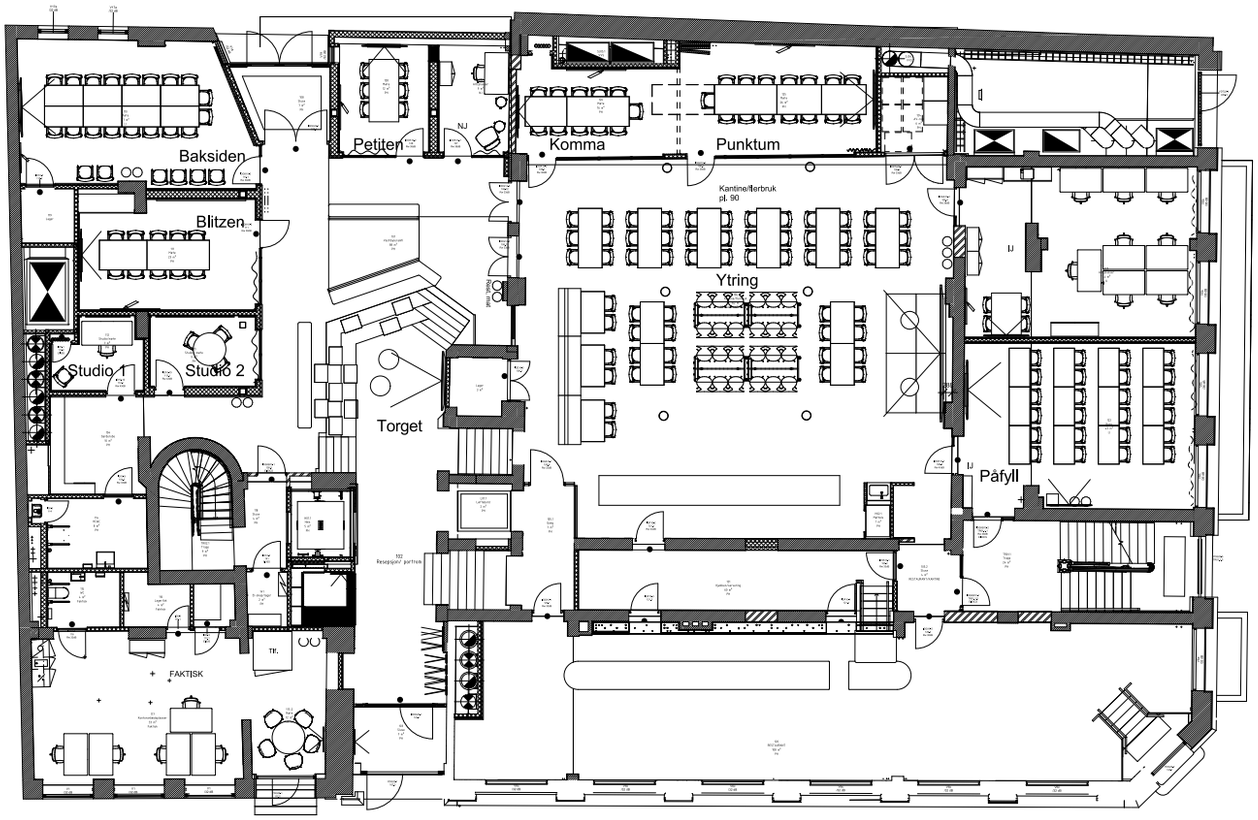

1. Etasje

Pressens Hus
1 møte 18-24p.
1 møte 16p.
2 møte 10p.
1 møte 6p.
2 studio
2 lager

IJ
1 kursrom
8 hev/senk
4 touchdown
1 tlf

NJ
1 hev/senk

Faktisk
5 hev/senk
5 touchdown
1 tlf

Det oppstod underlige, interessante og overraskende overganger og gløtt mellom rom og nivåer i de to byggene.

Stor rikdom i detaljer og i overganger der gammelt møter nytt.

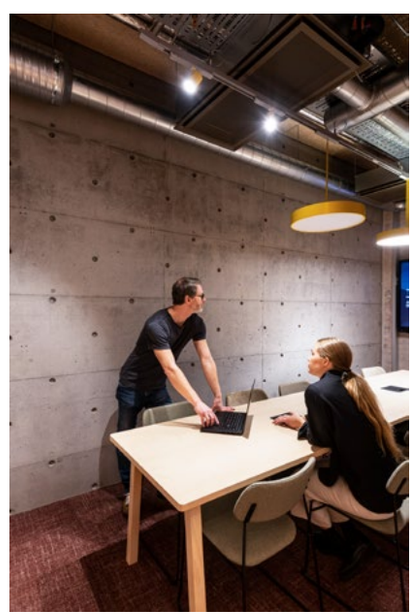

Den nye betongen avslører at dette er et tilbygg. Overflaten i møtebordet plukker opp materialiteten fra vegger.

PRESSENS HUS→OSLO

Et gammelt vindu utenfor arealet til Redaktørforeningen er utnyttet til en sittenisje med god oversikt ned til kantinen. Samspillet mellom materialer og detaljer i overgangene har vært sentralt i prosessen.

Detalj fra magasinhylle.

Spesialtilpasset magasinhylle for alle medlemsbladene til Fagpressen. Levert av Haugland.

i naturfarget treulitt. Sammen danner de pussede veggene og treverket en varm grunnpalett i bygget. Det er godt å være i rom dominert av slike materialkvaliteter i stedet for gipsvegger. Spileveggene bidrar i tillegg til at det er fantastisk akustikk i det store atriene. I kontorarealene fikk de Egetepper til å designe teppefliser i en spesialfarge som plukker opp den varme teglfargen som skinner igjennom filsingen. Teppet danner en god kontrast og «bunn» i lokalene, slik at materialiteten i både tegl- og trevegger har noe å spille mot. All belysning er utført i spesialfarge. Generell belysning i fellesarealer er lakkert i en gråbrun farge, mens rom og arbeidssoner har fått overraskende farger i gult, rosa og blått for å gi farge- og materialharmoniene en morsom kontrast.

IARK har først og fremst hatt rollen som interiørarkitekt for alle leietakerne. For å forenkle kompleksiteten med å håndtere de mange leietakerne, organiserte Pressens hus seg med en operativ prosjektgruppe bestående av to representanter fra organisasjonene, samt to representanter fra den største leietakeren NTB. Prosjektgruppa hadde beslutningsmandat på vegne av alle leietakerne, og hadde prosjektmøter der en leietakerrådgiver fra Relokator og IARK møttes. Større økonomiske og strategiske beslutninger ble fattet av Pressens hus' styringsgruppe, der alle leietakerne var representert. I tillegg hadde IARK også direkte involvering med hver enkelt av leietakerne når det kom til detaljering av deres behov.

Møbelanskaffelse ble gjennomført gjennom en samlet bestilling for hele prosjektet, men med tett dialog og avklaring med de enkelte leietakerne. Interiørarkitekten lyktes med å utarbeide et helhetlig møbelkonsept som alle leietakerne sluttet seg til. De la mye arbeid i å velge ut møbler med materialer, farger, tekstiler og uttrykk som føyet seg inn i arkitekturen. Fordi bygget og leietakernes arealer er sømløst vevet sammen, og arkitekturen så sterkt tilstedeværende, var det et uttalt ønske fra IARKs side om å skape mest mulig sammenheng, helhet og harmoni i møbel-, material- og fargevalg. Det ble også gjenbrukt en god del møbler, uten at dette har forringet opplevelsen av helhet.

Bygget rommer arbeidsplasser for rundt 220 ansatte. 1. etasje huser både egne og eksterne arrangementer, som debatter, prisutdelinger, foredrag, kurs og undervisning av skoleelever. Det store atriet kalt «Ytring» kan ta imot rundt 200 personer, og fungerer til daglig som kantine for de ansatte. Huset har fasiliteter som scene, podkast-studio, møterom, kurslokaler, arrangementslokaler, streaming for TV, og en tapasrestaurant med kaffebar.

NTB er den største leietakeren,

Fra felles møterom på plan 1. Farger og materialer på møbler danner en varm kontrast til byggets hovedmaterialer.

Fra lokalene til Faktisk.no på loftet på plan 4.

og dominerer de to øverste etasjene. Nyhetsdesken, som er selve navet i bedriften, er sentralt plassert på en utkragende hylle på plan 3 i atriet. Det er åpent opp til 4. etasje fra deskområdet, slik at man opplever summing og pulsen av nyheter også i etasjen over.

Under NTB, på plan 2, sitter hovedandelen av organisasjonene, med sine felles møterom. På plan 1 ligger møterom og kursrom som deles av alle leietakerne, men som også kan leies av eksterne aktører. Her er det høyt aktivitetsnivå og mye som foregår. Hovedrommet «Ytring» er utformet med fleksible møbler som tillater å rigge om fra kantine, til kinosal, til åpent gulv for de store forsamlingene. Lyd- og lysanlegg er forsiktig integrert i søylekonstruksjonene, slik at disse fremstår nærmest urørt. «Torget» med sitt amfi ligger rett innenfor inngangen, omkranses av møterom og er et samlingspunkt for mottak av gjester, skoleklasser og mindre presentasjoner og foredrag.

Det har vært tett samarbeid mellom presseorganisasjonene og NTB, både faglig og politisk. Effekten av å holde til under samme tak har overgått alle drømmer og forventninger. Det har oppstått nye samarbeid, felles initiativ og synergieffekter. Allerede et snaut år etter innflytting har Pressens hus befestet sin posisjon som en sentral arena innenfor medier, samfunn og pressefaglig diskusjon, og gjestes til stadighet av politikere, samfunnsdebattanter, medier og journalister. Under Fredsprisutdelingen i 2021 var Pressens hus også en del av det offisielle programmet, og var blant annet vertskap for lunsj med vinnerne. Måtte dette bare være starten på mange år som en sentral aktør og premissgiver i pressefrihetens navn.

Personlig oppbevaring.

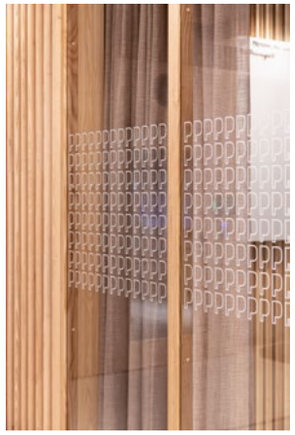

Folieringen i bygget er gjennomgående, og tar utgangspunkt i P'en i den grafiske profilen til Pressens hus. Leietakerne har sine logoer på dør inn til sine respektive lokaler.

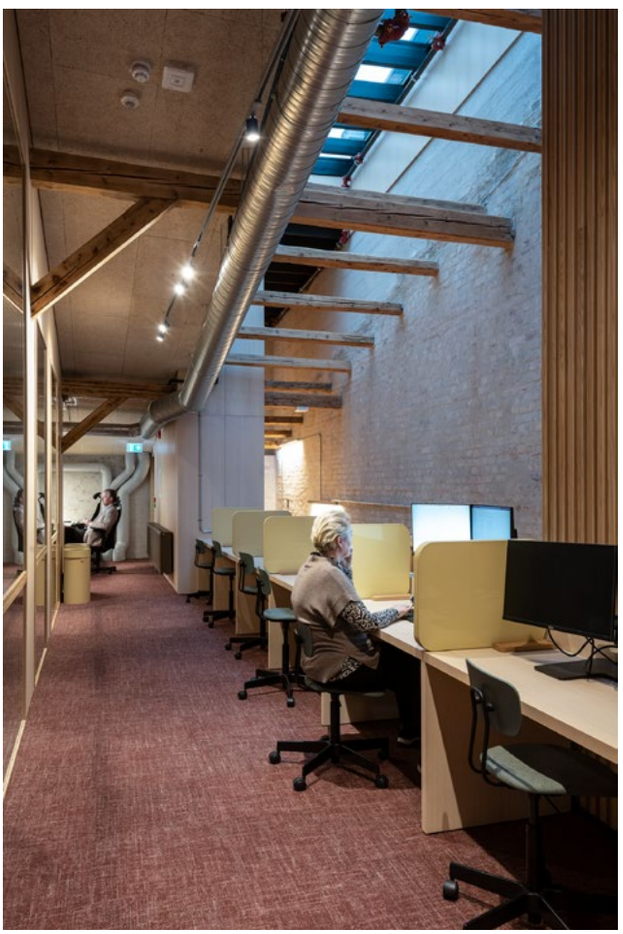

Fleksibel arbeidssone hos NTB.

Intern sosial sone på plan 2 for organisasjonene.

RAMBERG→SANDE
KUBIK INTERIØRARKITEKTER AS
Prosjektansvarlig→Pia Sand, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

←
Ramberg ønsket å skape et inspirerende arbeidsmiljø, tilrettelagt for de ansatte, med fokus på gode lysforhold, behagelig akustikk og energigivende farger.

En utfordret stereotypi

Da Ramberg skulle i gang med utviklingen av sitt nye logistikksenter med tilhørende hovedkontor i Sande var det med et ønske om å skape et spennende, annerledes og moderne kontorareal til de ansatte.

HISTORIE OM FAMILIEBEDRIFTEN OG DERES FREMTIDSSATSING

Ramberg er et privateid firma som driver i bransje transport og logistikk. De tilbyr landsdekkende transport av pakker, stykk- og partigods, samt tredjepartslogistikk/varehotell for vareeiere.

Ramberg blir ofte kalt «Den ‹lille› smarte logistikkpartneren» og interiørløsningen som ble skissert frem hentet mye inspirasjon fra dette. Kontoret skulle være ujålete, med smarte løsninger og taktile overflater pakket inn i et rått uttrykk. Siden 1929 har Ramberg hatt sitt hovedkontor i Drammen. I løpet av de siste ti årene har de hatt stor vekst innen begge deres segmenter, noe som skapte behov for større plass. Bransjen er plasskrevende, og fremføringstid er vesentlig. Det var ikke mulig å ekspandere i lokalene de holdt til i, noe som gjorde at de valgte å flytte driften ut av Drammen og til Sande i Vestfold. Målet var å bygge for fremtiden. Det vil si fokus på vareflyt, samt mest mulig kompakt og fleksibel lagring. Planleggingen av det nye logistikksenteret med sine 16 000 m² skulle inkludere varehotell som tilbyr lagring for småvarer, pall og lagring av bulk, en terminal og hovedkontor med sosiale fasiliteter.

For effektiv håndtering av småvarer har Ramberg investert i Autostore som er et automatisert moderne lagersystem. Varene lagres i kasser og hentes frem av roboter etter hvert som datasystemet mottar bestillinger. Ekspeditør plukker så varene og pakker for utsending. Varene sendes videre til terminalen i samme bygg for videre distribusjon. Effektivitet og moderne er stikkordene.

OPPDRAGSGIVERS VISJON FOR NYTT HOVEDKONTOR

Ramberg selger tjenester og har ingen produkt å vise frem. De ønsket av den årsak et showroom med «wow-faktor», med et industrielt og moderne preg. Store vindusflater, åpen himling, betonggulv og bruk av farger. Et visningsvindu som tydelig

RAMBERG→SANDE

→
Et skulpturelt stort rundt bord med dekorasjon møter deg som om du skulle befunnet deg i en hotelllobby og i bakkant ser man selve hjertet i kontorarealet – det røde møterommet.

Plantegning.

Skisse folie.

Skisse sosial sone.

viser deres identitet. Som en veletablert familiebedrift i 93 år var det viktig å vise at de ikke er sidrumpa og gammeldagse, men derimot nytenkende og innovative. Og beskjeden var tydelig: «våre ansatte er vår viktigste ressurs».

Ramberg ønsket å skape et inspirerende arbeidsmiljø, tilrettelagt for de ansatte, med fokus på gode lysforhold, behagelig akustikk og energigivende farger. For å skape dette på en smakfull måte, kontaktet Ramberg KUBIK og satt opp et møte med Ole Torp.

OPPSTART OG RAMMER

Etter en tydelig brief fra Ramberg kom det frem at planløsning var satt av oppdragsgiver og arkitekt, og det var hovedsakelig ønsket bistand til fargevalg, materialer, overflater, belysning og løs møblering til møterom og sosial sone. Arbeidsmøbler skulle gjenbrukes fra eksisterende kontor. Hovedkontoret på 320 m² med tilhørende treningsrom og kantine ligger som en liten perle i den drøyt 16 000 m² høyteknologiske terminalen. Gjennom de enorme vindusflatene som strekker seg fra gulv og tre meter opp, skal de ansatte nyte en fantastisk panoramautsikt utover Sandes skog og sletter.

SKISSEPROSESSEN

Selv om det kom frem i oppstartsmøte at planløsning var satt ble det skissert ut noen raske løsningsforslag for å optimalisere flyten og gi inngangspartiet wow-faktoren som Ramberg gav uttrykk for at de ønsket. Etter en dialog rundt dette ble planløsningen spikret før farge- og materialkonseptet ble utarbeidet.

Forslaget som ble presentert var et spennedene fargeforslag med taktile overflater. Enkelte hos Ramberg var skeptiske til fargevalgene. At for eksempel vegger skulle males i sart rosatone føltes for enkelte uvant og fremmed. Det ble også presentert seks ulike farger til himlingen for å differensiere de ulike arealene og sonene fra hverandre, noe som var litt overveldende. Etter litt drøftelse og diskusjon rundt virkemidlene av dette ble de omforent om å kjøre konseptet helt ut.

GJENNOMFØRING

Ramberg ønsket selv å holde i store deler av prosjektet og Bjørn og Marthine Ramberg har drevet prosessen fremover. De har sammen med arkitekt skapt lokaler som er skreddersydd deres drift. Gode takhøyder og åpne arealer uten søyler skaper fleksibilitet og optimalt bruk. Disse elementene har de også tatt med inn i kontordelen av bygget. Å bygge for fremtiden inkluderer også sterkt fokus på miljø. Det benyttes i hovedsak jordvarme for oppvarming, og energikilde og isvann fra dypet til kjøling i sommerhalvåret. Store vindusflater reduserer behovet for belysning.

Bjørn har tidligere erfaring med bygging av logistikkbygg, og har også fått ekstern hjelp på tekniske fag. Anette Gjestemoen fra prosjektA har vært byggherres prosjektleder og styrt prosjektet fremover.

Marthine har hatt ansvar for kontor/sosiale arealer og jobbet tett med prosjektleder og håndverkere. Interiørarkitektene har beskrevet et stort spekter av ulike farger og materialer, noe som har gjort at prosjektgruppen har måtte holde tunga rett i munnen under gjennomføringen. I løpet av prosjektet har det flere ganger dukket opp spørsmål som «Skal du virkelig ha denne fargen i taket/på veggen?», da det var beskrevet seks ulike farger i taket. Selv på toalettene er det åpen himling og fire meter takhøyde. Her er takfargen gul. Ellers er det ulike grønntoner, blått, rustrød og burgunder i himlingene. Dette bidrar til å skape variasjon

RAMBERG→SANDE

Man ønsket et showroom med wow-faktor, med et industrielt og moderne preg. Store vindusflater, pen himling og betonggulv.

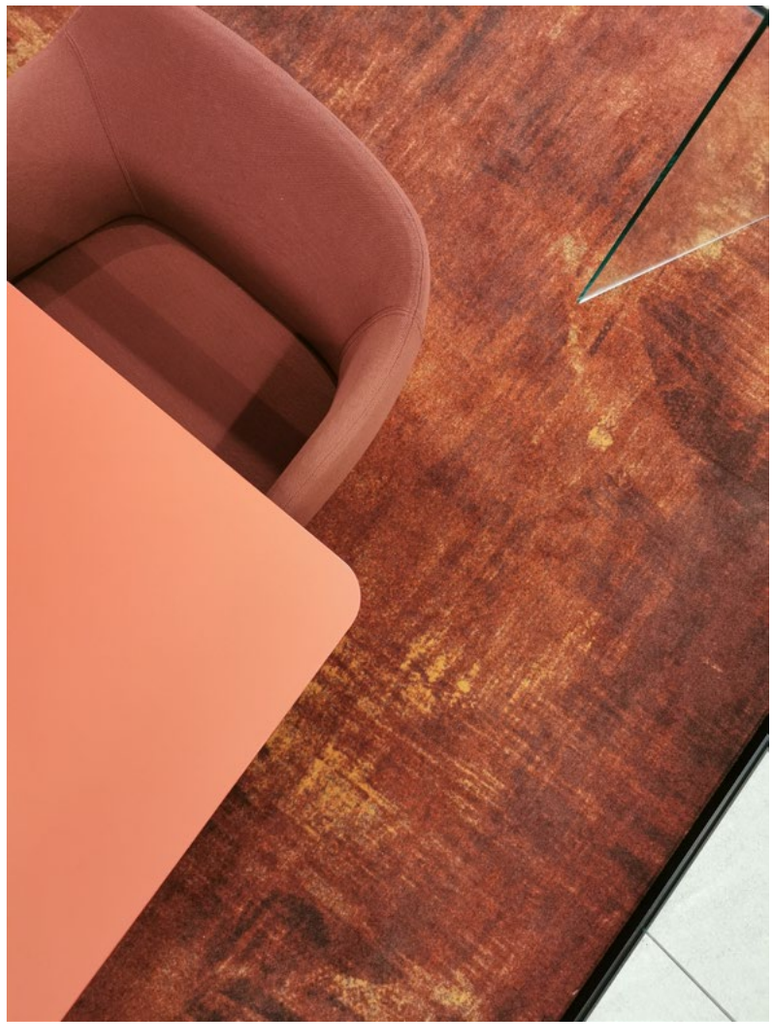

Teppefliser ble lagt på teamkontor og møterom.

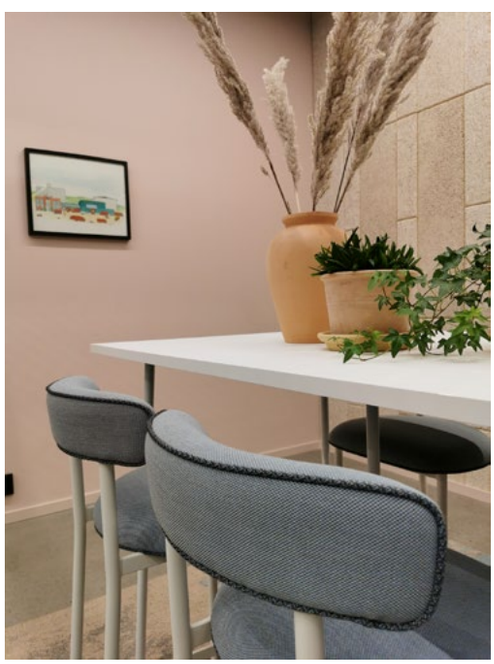

Veggene ble malt rosa hvor enkelte veggflater utsmykket med BAUX-akustikkplater i ulike fargetoner.

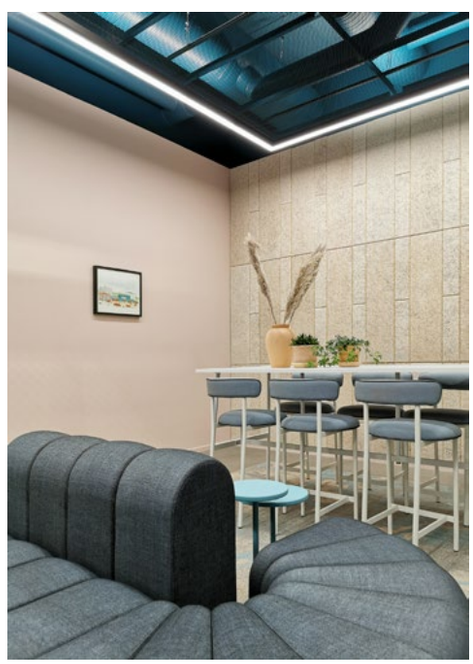

FormFunk bistod godt med leveransen av løs møblering og det ble fokusert på skandinaviske produsenter.

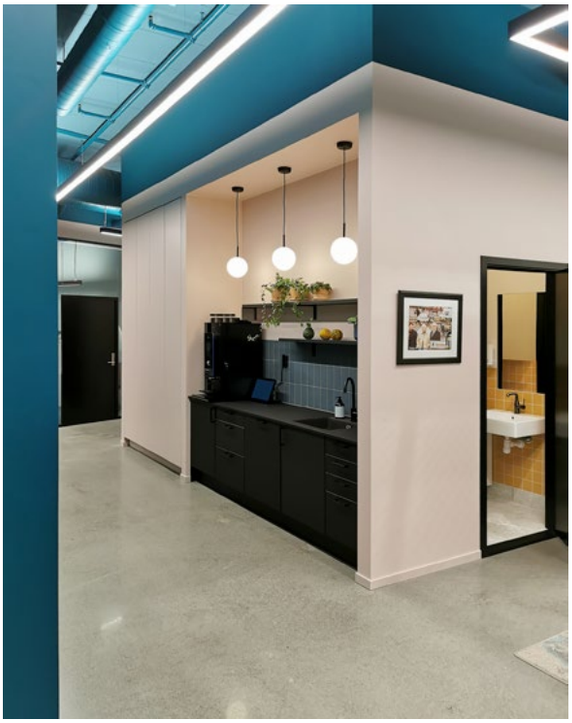

I gangareal og sosial sone ble råbetongen på gulv polert.

Det er brukt ulike grønntoner, blått, rustrød og burgunder i himlingene.

og et spennende miljø.

Prosjektet fra KUBIKs side har vært en koronapreget detaljering, og de har ytt bistand over digitale medier, uten fysisk å ha vært til stede på byggeplassen. Uten en eneste befaring har et godt digitalt tegningsunderlag, bruk av 3D-modell og ulike digitale kommunikasjonsverktøy, sammen med god kommunikasjonsflyt vært nøkkelen for problemløsning og detaljering.

RESULTATET

KUBIK ønsket å utfordre stereotypien om hvordan en arbeidsplass som driver innenfor transport og logistikk kan utformes. Veggene ble malt rosa hvor enkelte veggflater utsmykket med BAUX-akustikkplater i ulike fargetoner. Himlingen ble holdt åpen med synlig ventilasjon spraymalt i mørk teal. For å definere og gjøre enkelte soner mer intime ble det pendlet ned et rammeverk med strekkmetall i sosiale soner – og på møterom omrammet av en lysprofil.

I gangareal og sosial sone ble råbetongen polert, mens det ble lagt teppefliser på teamkontor og møterom. Dette for å bedre opplevelsen og akustikken inne i rommene, men også for å gi en kontrast til materialiteten.

FormFunk bistod godt med leveransen av løs møblering og det ble fokusert på skandinaviske produsenter der bl.a. ForaForm stod for solid møblering til møterommene.

Allerede ved første skritt inne i kontorarealet blir man transportert inn i en annen verden enn den store grå blikkhallen man opplever fra utsiden. Et skulpturelt stort rundt bord med dekorasjon møter deg som om du skulle befunnet deg i en hotell-lobby og i bakkant ser man selve hjertet i kontorarealet – det røde møterommet. Omgitt av en pulserende og organisk folie på glassflatene står det røde møterommet ut som en glødende boks. Folien er inspirert av hvordan Ramberg frakter varer rundt i vårt langstrakte og kuperte land og er utformet som et lett slør for å ikke blokkere for siktlinjen utover landskapet.

Nå som alt er på plass, er skepsisen borte. Ramberg opplever at de som har deltatt i prosjektet syns det er gøy å levere noe som ikke er standard. Spesielt når de ser hvordan resultatet er blitt.

«Vi er strålende fornøyde og syns det er gøy i vise frem våre nye lokaler» Ramberg

RAMBERG→SANDE

→
Kantinen. Enkelte hos Ramberg var skeptiske til fargevalgene. Men alle er fornøyde når det nå står ferdig.

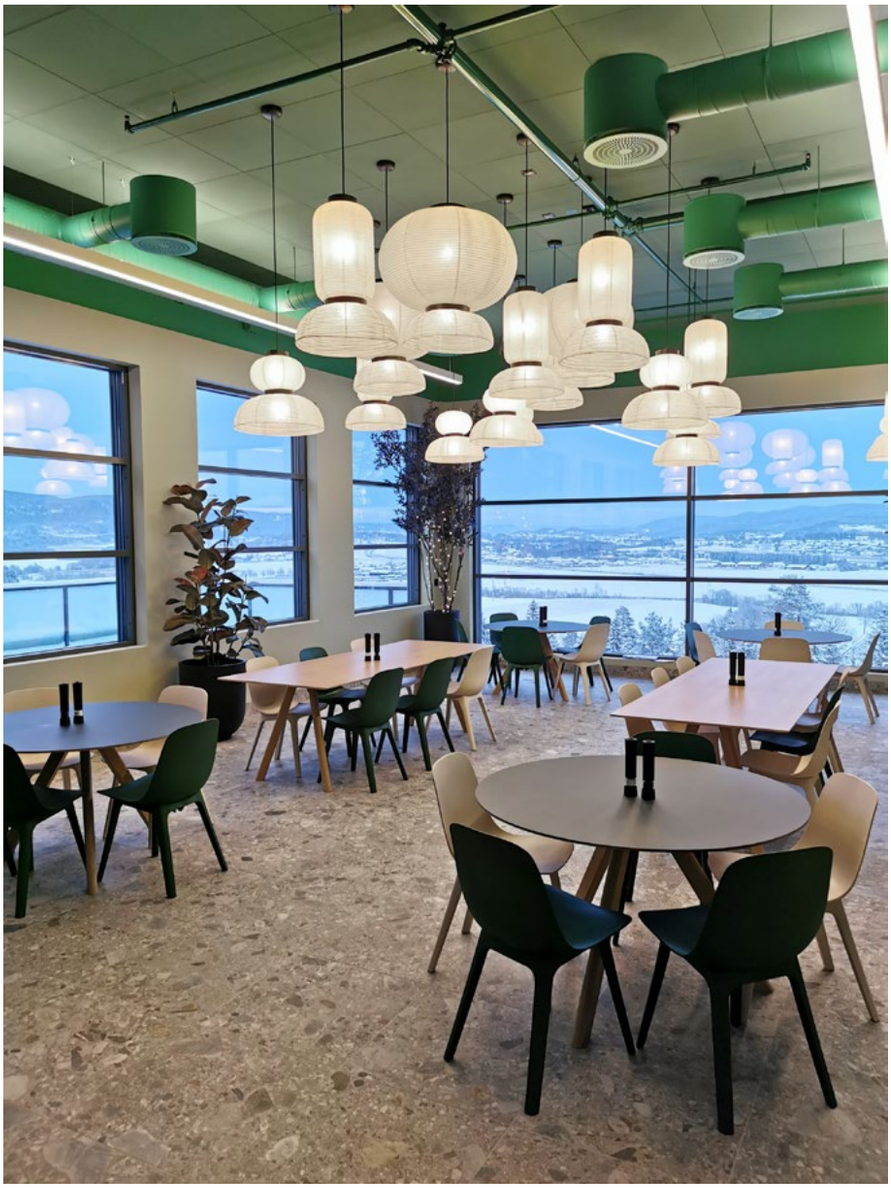

Kantineområdet. Store vindusflater reduserer behovet for belysning.

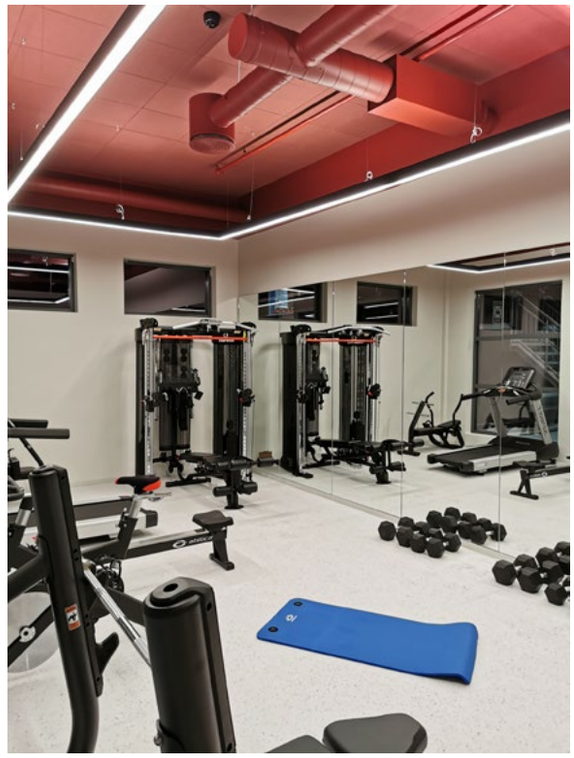

Trimrom for de ansatte. Rustrød himling gir energi til rommet.

Garderober for de ansatte.

BAKTERIE/
MATEREN
MATBOKS
Give me food that makes my bacteria active!
Then the brain will be happy as well.

←
Farger, former og typografi er inspirert av kroppens indre.

FORNYING AV UTSTILLINGSARENAEN PÅ VILVITE→BERGEN
TØNDER AS OG HALTENBANKEN BERGEN AS
Prosjektansvarlig→Merethe Strømmen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Karina Jensen og Silje Tombre, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 172

Gjenbruk av paviljong med ny andreetasje er et nytt landemerke i den nye utstillingen «Loop» på VilVite. Lys brukes som scenografisk og interaktivt virkemiddel i installasjonene.

Undring og refleksjon

VilVite er et populærvitenskapelig senter for læring gjennom opplevelser innenfor matematikk, naturvitenskap og teknologi i Bergen. Senterets innhold skal bidra til å skape undring og refleksjon rundt de naturvitenskapelige, realfaglige og teknologiske sammenhenger som påvirker våre liv. Dette skal inspirere barn og unge til å velge realfaglig utdannelse. I forbindelse med ny strategi så ønsket VilVite å fornye utstillingsrommet og oppgradere temaer og enkelte utstillinger.

EN HELHETLIG SAMSKAPINGSPROSESS

Prosessen starten høsten 2019. Den første delen av oppdraget hadde fokus på å løfte kvaliteten og opplevelsen i selve utstillingsrommet som helhet. Samtidig ble det startet prosjekter for å utvikle nye utstillinger som skulle erstatte de eksisterende installasjonene.

Disse prosessene var en del av et større fornyingsprosjekt som inkluderte både merkevare, utstillingsarena og innhold- og formidlingskonsepter. Her var Tønder og Haltenbanken involvert både i merkestrategi, visuell identitet, utstillingsdesign, publikumsreise, belysningsdesign, spesialinnredning og innholds- og installasjonsdesign, veifinning og skilting. De har også utviklet ny identitet og kampanjer. Prosjektet har på denne måtet sikret en rød tråd gjennom fornyingsarbeidet.

Under hele prosessen har interiørarkitektene samarbeidet tett med prosjektgruppene på VilVite. Disse gruppene har bestått av konseptutviklere, formidlere, kommunikasjonsrådgivere og driftsansvarlige fra oppdragsgiver. Teamet fra Tønder og Haltenbanken hadde kompetanse på strategi, utstillingsdesign, grafisk design og interiørarkitektur.
I prosessen har brukerinvolvering i tidlig fase vært essensielt for å definere innhold og tema til enkelte utstillinger. Her har Tønder tatt i bruk *Design thinking*-metodikk og sprints for å skape ideer som de har prototypet i enkle former – og i fullskala – for å raskt kunne sjekke med målgruppene. Design thinking handler om å løse virkelige problemer for virkelige brukere.

FORNYING AV UTSTILLINGSARENAEN PÅ VILVITE→BERGEN

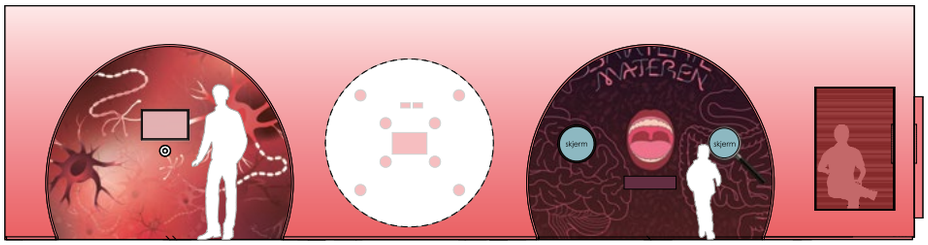

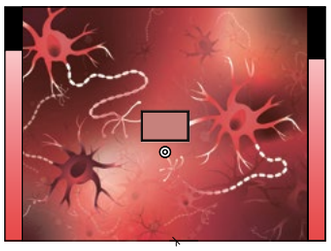

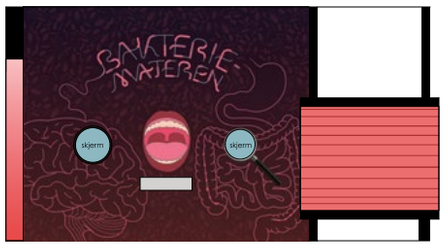

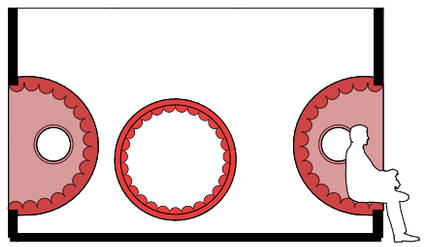

Scenografien brukes som en narrativ ramme rundt ulike installasjoner om samme tema. Trenger man en liten pause, er det både sitteplass og lydisolering for litt alenetid.

Rom i rommet bidrar til nysgjerrig utforsking og tydelig avgrensing av den tematiske sonen.

Illustrativ og tydelig skilting bidrar til historiefortelling i unike tematiske soner i utstillingsrommet.

Det har og vært tett samarbeid med andre leverandører og samarbeidspartnere for å sikre en helhet og kvalitet i alle ledd. Målet med fornyelsen er å sikre at VilVite holder seg relevante hos stadig nye besøkende og nye målgrupper, men også å sikre merbruk blant VilVites eksisterende målgrupper. Fornyelsen har også hatt et særskilt fokus på bærekraftige løsninger, med gjenbruk, oppbruk og innemiljø for de besøkende og de ansatte. En viktig del av prosjektet har vært å bidra til å formidle visjonen for fornyelsen til VilVites mange samarbeidspartnere og investorer. Her har man bidratt med presentasjoner og VR-visninger for å vekke interesse og utløse sponsormidler til de ulike underprosjektene.

En av de viktigste utfordringene i prosjektet har vært å skape et helhetlig uttrykk og samtidig kombinere fornyelse av utstillingsrommet, der de fleste av de gamle installasjoner ble beholdt, med å samtidig fornye noen soner med helt nye utstillinger.

SEKS HOVEDGREP SOM FUNDAMENT FOR FORNYELSEN

Tønder og Haltenbanken har løst hovedutfordringen i prosjektet ved å utvikle en helhetlig plan for design og oppgradering av utstillingsarealene på VilVite. Her har de introdusert seks hovedgrep som skal bidra til å skape en opplevelse av et helt nytt utstillingsrom, uten at man trenger å fornye hele utstillingen og alle installasjonene.

Disse hovedgrepene utgjør fundamentet som alle delprosjektene bygger på. De seks hovedgrepene er: 1. Å viske ut rommet – Ved å gjøre gulv, vegger og himling mørk transformerer man utstillingsrommet til en black box, der installasjonene og utstillingen kommer mer i fokus. 2. Å definere tydelige soner – Her bruker de scenografiske grep for å ramme inn de ulike installasjonene tematisk. De ulike sonene får sin egen identitet som iscenesetter temaet gjennom installasjonene. 3. Å etablere landemerker – Landemerker er synlige på lang avstand og skaper variasjon i utstillingsrommet. Landemerkene bidrar til å trekke publikum rundt i utstillingen. De tydeliggjør de tematiske sonene og skal gi en viss overraskende effekt. 4. Å skape wow-faktor – En vellykket publikumsopplevelse trenger både store og små wow-øyeblikk. Her bruker man design gjennom scenografiske grep for å pirre nysgjerrigheten til å utforske, men også for å trigge publikum til å ta frem kamera for å fange et Insta-moment.
5. Å tilføre mellomrom – Utforskning og lek i en stor åpen utstilling er energikrevende både for voksne og barn. Publikum trenger derfor pusterom, stillesoner og sitteplasser

Er det en tunnel, en tarm eller en hvilesone? Å se på ting fra nye vinkler er et scenografisk fortellergrep i utstillingen.

for avbrekk mellom aktivitetene. Dette forsøker man å innlemme i hver sone.

6. Å ivareta bærekraft – Utstillingene på VilVite skal gjenbruke så mye som mulig av eksisterende infrastruktur. Det som tilføres av nye materialer skal være lett å gjenbruke eller å resirkulere. Leverandører som sikrer sirkulære produktløp, skal prioriteres.

Fornyelsen er delt opp i underprosjekter som omfatter nye utstillinger og fornyelse av eksisterende utstillinger. Dette gjennomføres trinnvis i løpet av de neste årene. Utstillingen «Hjernen og tarmen» stod ferdig april 2020 og den nye bærekraftutstillingen «LOOP» åpnet 1. oktober 2021.

HJERNEN OG TARMEN

Utstillingen «Hjernen og tarmen», som baserer seg på ny forskning, handler om hvordan hjernen og tarmene kommuniserer. Den er utviklet av VilVite, forskere ved Haukeland universitetssjukehus og Science Project. Tønder og Haltenbankens oppgave har vært å skape et helhetlig utstillingsdesign for den nye temautstillingen basert på den nye hovedgrepene. Arbeidet inkluderte også designutvikling for de nye installasjonene i samarbeid med installasjonsleverandørene og fornying av eldre installasjoner slik at disse fremsto som del av helheten i sonen.

Utstillingen var den første prototypen på hvordan de nye hovedgrepene skulle materialisere seg i utstillingen. Himling og vegger er svartmalt, det er lagt nytt mer lyddempende og mørkere teppegulv, og de har designet ny generell og scenografisk belysning. Løsningene ble testet i denne sonen først for å kvalitetssikre prinsippene før man iverksatte en trinnvis gjennomføring i resten av lokalet.

MED KROPPEN SOM INSPIRASJONSKILDE

Utstillingens scenografiske hovedelement er en tunnel bygget i linoljebehandlet kryssfiner som samler de nye interaktive installasjonene som handler om hjernen og tarmen. Installasjonene er integrert i tunnelen og skaper en helhetlig ramme rundt tematikken. Selve tunnelen er et slags rom i rommet med flere innganger og åpninger som ivaretar den frie flyten i publikumet. Her entrer man inngangen og lærer om synapsen og hjernen, deretter kommer man til magen og vagusnerven og avslutter med fordøyelsen. Fargene er hentet fra kroppens fargepalett og logoen er inspirert av tatoverings-estetikk som hyller hjernen og tarmen. Rundt tunnelen finner man eksisterende installasjoner som har fått fornyelse av farger, grafikk og scenografisk belysning.

FORNYING AV UTSTILLINGSARENAEN PÅ VILVITE→BERGEN

Farger, former og typografi er inspirert av kroppens indre. På VilVite skal alle lett kunne bruke og forstå installasjonene uten lange instruksjonstekster.

Her har gamle installasjoner fått ny design og nytt liv i den nye utstillingen om tarmen og hjernen.

Nye digitale installasjoner settes inn i kjente rammer for å innlede interaksjon med publikum.

Her kommer publikum helt inn og tett på nervecellene i hjernen vår. Lekent illustrasjonsuttrykk i scenografien gir publikum en følelse av å være inni hjernen.

Når gulv, tak og vegger mørklegges får installasjonen spille hovedrollen i utstillingen. Scenografisk grep bidrar til historiefortelling i rommet om samspillet mellom sopp og røtter.

LOOP – EN BÆREKRAFTIG UTSTILLING OM NATURBEVISSTHET OG GRØNN INNOVASJON

I forbindelsen med fornyelsen av VilVite skal eldre temaer som olje og gass skiftes ut med et nytt aktuelt tema der bærekraft er overskriften for en ny satsing rettet mot ungdom. Den første delen av den nye utstillingen handler om naturbevissthet og grønn innovasjon. Utstillingen har fått navnet LOOP og Tønder og Haltenbanken har vært med på hele prosessen fra utforming av prospektpresentasjonen mot investorer, innsiktsprosessen mot ungdomsmålgruppen, utstillingskonseptet og utstillingsdesignet. De har hatt tett samarbeid med leverandører av innhold og installasjoner for å sikre det faglige nivået både på innhold og teknologi i de interaktive installasjonene.

LOOP handler om kretsløp, både naturens egne kretsløp og de nye menneskeskapte kretsløpene som er med på å skape nye løsninger innen grønn innovasjon. Landemerket her er den store paviljongen som skal fremstå som et utsnitt av jorden, både under og over. Paviljongen er bygget på eksisterende infrastruktur, der de har tilført i ny etasje. Her har man tatt i bruk linoljebehandlet kryssfiner og kork som materialgrep for å invitere publikum inn til en opplevelse «under jorden». På innsiden av paviljongen kan du oppdage de fantastiske nettverkene mellom soppen og trærne, og bli kjent med alle jordens nedbrytere. Hvis du beveger deg opp kan du besøke den digitale eplehagen, og sette i gang kretsløp for å gjenopprette naturen. Utstillingen har også en algeinstallasjon, levende maur og bier, plantevegg og et innovasjonstorg som skal være en arena for aktører som utvikler nye grønne løsninger.

MED BÆREKRAFT SOM HOVEDBUDSKAP

Når bærekraft er tema i utstillingen, setter det høyere krav til løsningene. Underveis i hele prosessen har interiørarkitektene valgt de mest bærekraftige løsningene som er mulig. De har valgt å beholde den store stålkonstruksjonen som et landemerke, og å ombruke mest mulig materialer. Gjenbruk av glass, puffer og tilføring av naturlig materialer som treverk og kork skaper et bedre innemiljø med tanke på luft og lyddemping, samt at det reduserer karbonavtrykket.

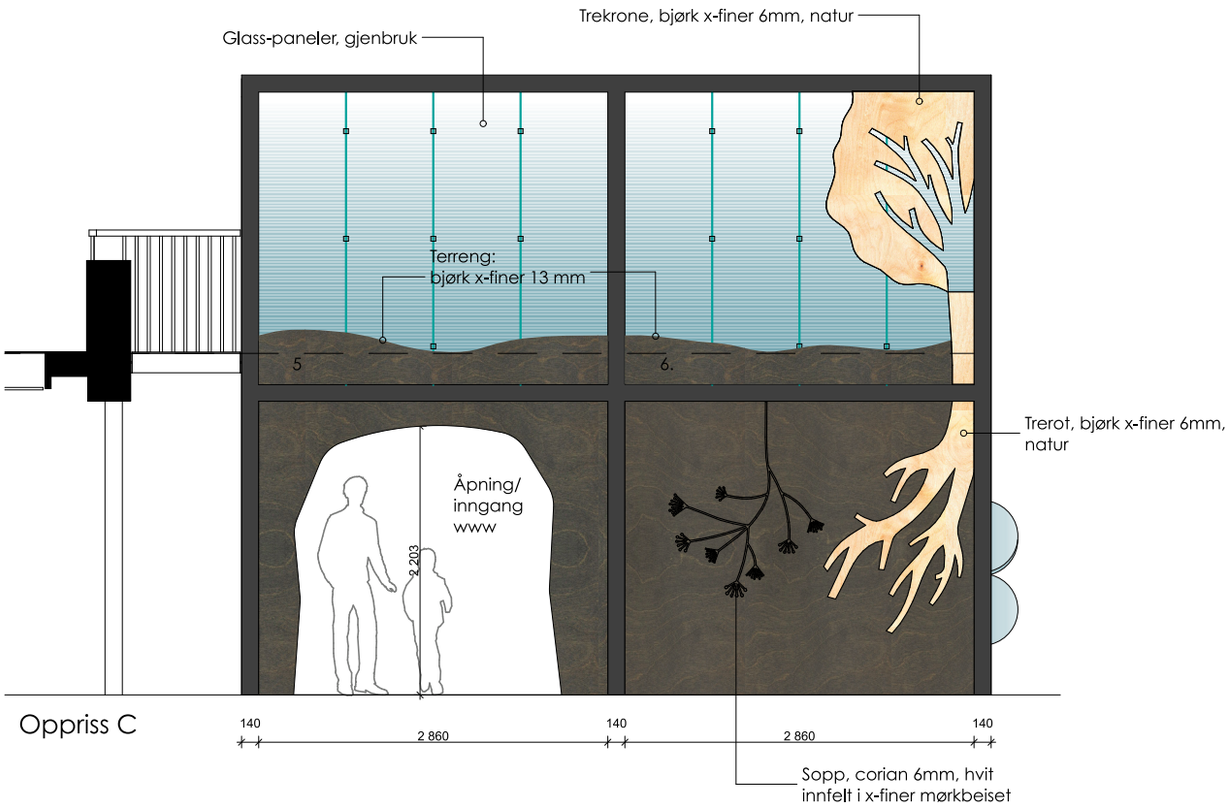

Naturmaterialer møter digital interaksjon.

FORNYING AV UTSTILLINGSARENAEN PÅ VILVITE→BERGEN

Lys, lyd, scenografi, rom og interaktive installasjoner spiller sammen for en omsluttende utstillingsopplevelse inn i paviljongens andreetasje.

Maurinstallasjon integrert i vegg gir wow-effekt når du kommer nær nok innpå.

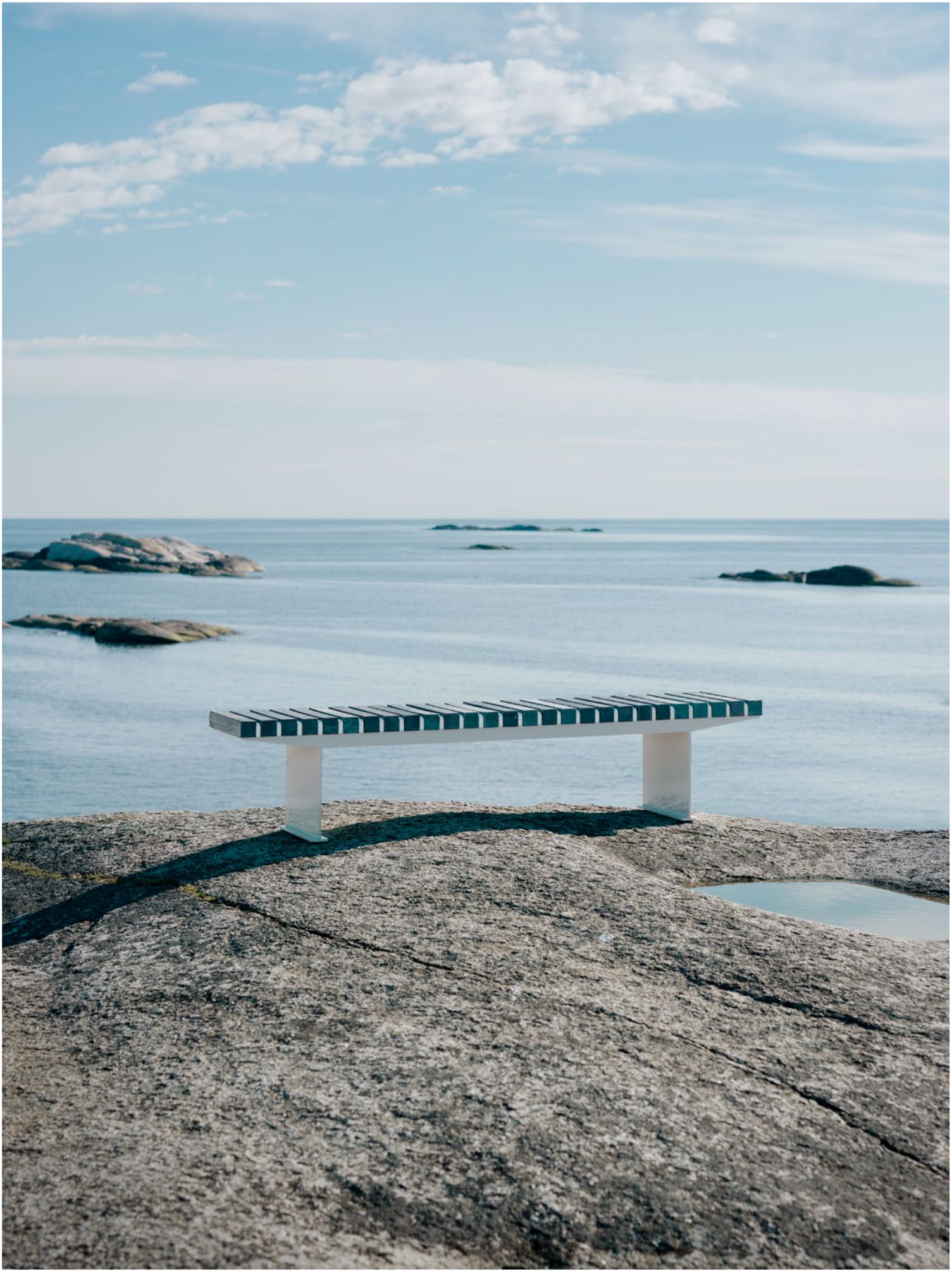

COAST→BENK AV HAVPLAST FOR VESTRE
ALLAN HAGERUP
Prosjektansvarlig→Allan Hagerup, møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 172

←
Produksjonsklar benk med justerte proporsjoner etter første prototype, blant annet med et mindre tverrsnitt på spiler for å gi et nettere utseende En av plastsorteringene måtte tas ut pga. problemer med støp og mangel på råvare som ga en mer monokrom fargesammensetning.

Prototype med spiler i eierløs havplast fra fire ulike sorteringer. Plastmaterialet fikk en fin tekstur og et fargespill som nærmest reflekterer fargene fra havet.

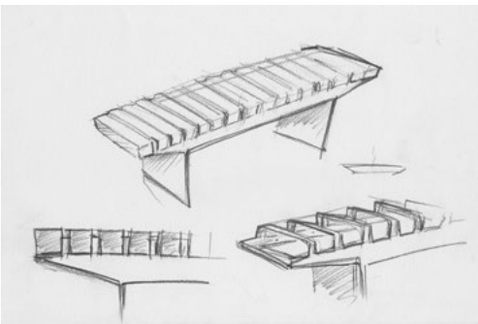

Skisser av utforskning av samspill mellom stål og spiler.

De første plastråvarene var ikke tørre nok og ekspanderte ut av formen under støp, spilene ble derfor støpt på overmål i en form og skåret til format med fres.

Skrog under montering hvor stålribbene som beskytter plastspilene kommer tydelig frem.

Coast

Det flyter rundt 150 millioner tonn plast i havene våre. Samtidig gjenvinner vi altfor lite plast. Dette forårsaker store skader på det biologiske livet i havet. Utemøbelprodusenten Vestre driver et samarbeid med Ogoori og flere andre aktører som på ulike måter bidrar til å realisere prosjektet, blant annet den sirkulære møbelprodusenten Ope, miljøaktivisten Rune Gaasø og organisasjonen In The Same Boat.

Det er frivillige fra sistnevnte organisasjon som samler inn store deler av havplasten. Vestre ønsket å ta et initiativ til å gjenbruke den innsamlede plasten ved å lage verdens første benk i havplast.

Konsept- og produktutvikling handlet i stor grad om plastmaterialet og dets historie. Sentralt i prosjektet er sirkulærøkonomi og gjenbruk av materialer som er forkastet av samfunnet og endt opp i havene. For å visualisere dette kretsløpet var det naturlig for møbeldesigner å designe en benk som står i kommunikasjon med sjøen. Coast er tenkt plassert på en brygge i et havneområde eller på et svaberg i en skjærgård slik at man kan sitte på plastmaterialet og se tilbake på havet det er hentet opp fra. I arbeidet med formgivningen valgte Hagerup å inkorporere denne historien i designet ved å låne motiver og temaer fra det marine miljø. Forfra kan man se konturene av skroget til en båt og plastspilene ligger på rekke senket ned i den beskyttende stålrammen og gir inntrykk av å flyte i overflaten. Stålrammen strekker seg oppover på tynne ben og løfter plastmaterialet opp på en pidestall. Formuttrykket er holdt så enkelt som mulig slik at det ikke skal ta fokus vekk fra havplasten.

Plastmaterialet holder ikke like høy kvalitet som ny plast. Det krevde testing mot toksisitet og prøvestøping med flere runder tørking av råstoff for å kunne benyttes i produksjon. Havplasten kunne derfor heller ikke brukes som en del av den bærende konstruksjonen, men ble benyttet som setespiler i en solid ramme av varmgalvanisert og pulverlakkert stål. Stålrammen er konstruert av laserskåret 6–10 mm platestål og setetrammen med ribbene er bøyet i et stykke i en 300 tonns kantpresse. Injeksjonstøpte spiler av ulike plastsorteringer mikses på benkene etter hva som er tilgjengelig fra strandrydding. Dette gir en spennende variasjon og et unikt utseende for hver benk.

Coast leies ut av Vestre slik at plasten holdes innenfor et kontrollert kretsløp. Stålrammen er designet med enkel tilgang for å ta løs spiler slik at den brukte plasten kan gå til tilbake i kretsløpet og bli til nye produkter. Budskapet bak Coast er at vi må forsøke å endre tankesett til at man låner materialene i produktets levetid og at designprosessen er ikke ferdig før man har tenkt på hvordan man kan gjenbruke materialene når produktet er slitt ut.

Y-TABLE→MØTE- OG SPISEBORDSERIE FOR TELIA
IARK AS
Prosjektansvarlig→Heidi Tolo, interiørarkitekt, MNIL
Prosjektmedarbeider→Yvonne Bjørgen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

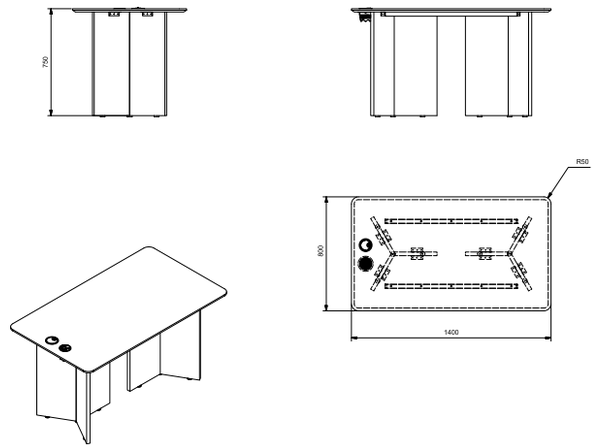

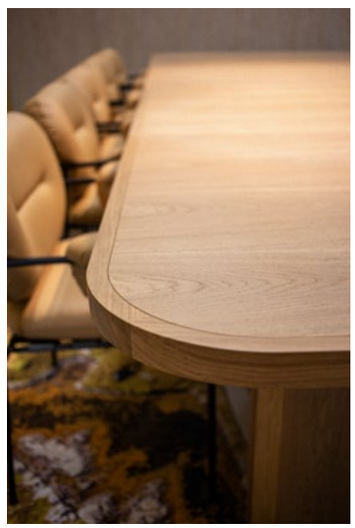

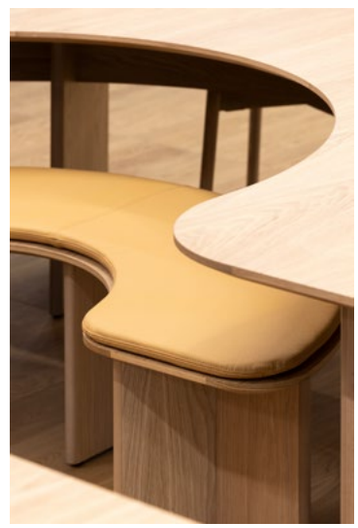

Y-table

Bærekraftig bordserie til møter, samhandling og bespisning. IARK ble engasjert av Telia til å designe deres nye aktivitetsbaserte kontor på Økern. Bestillingen var et interiør med menneskelig design på den mest bærekraftige måten. For å sikre kortreiste møbler og sporbart materiale så designet de, sammen med produsent HolmrisFF, en serie med møte- og spisebord.

Y-formen på understellet gir en stabil konstruksjon. Den er produsert i tre varianter med en miks av enkle vanger og doble vanger der det var behov for trekking av kabler. Stikkontakter og nettverkskabler ender i vangen for å ha ryddige rene bordflater uten rotete kabelbrønner. Understellet er laget i miljøsertifiserte eikefinerte møbelplater. Nettverkskabel kan trekkes ut fra den doble vangen fra en spole som trekker kabelen inn igjen etter bruk.

Størrelsen, høyden, fasongen og overflaten på bordene varierer etter bruksområde. I møterommene er bordplatene i eikefiner eller linoleum med kraftige heltre eikekanter. Dette gir bordene et eksklusivt uttrykk og tyngde som var ønsket i representative areal. Spisebord og små kaffebord har bordplater i eikefiner med synlig faset mdf-kant. Samhandlingsbord har eikefiner eller resirkulert tekstil også med synlig faset mdf-kant. Bordplatene med resirkulert tekstil var en måte å bevisstgjøre de ansatte på den enorme mengden med klær som kastes. Prosjektet satt i gang en innsamlingsdugnad blant de ansatte hvor alle ble oppfordret til å ta med tekstiler som skulle kastes. Alt innsamlet tøy ble sendt til fabrikken i Danmark som malte opp tekstilene og presset dem sammen til laminerte bordplater. Fargen på disse bordplatene hadde man ikke kontroll på, men grunnet en stor mengde utgåtte Telia-butikkuniformer som ble blandet inn, så fikk bordene en karakteristisk og leken lillafarge.

Alle hjørner og kanter er avrundet både på understellet og bordplatene for å tilpasses det øvrige myke formspråket.

M-TABLE→BORDSERIE TIL SMÅ MULTIROM, BESPISNING OG AVLASTNING FOR TELIA
IARK AS
Prosjektansvarlig→Heidi Tolo, interiørarkitekt, MNIL
Prosjektmedarbeider→Yvonne Bjørgen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

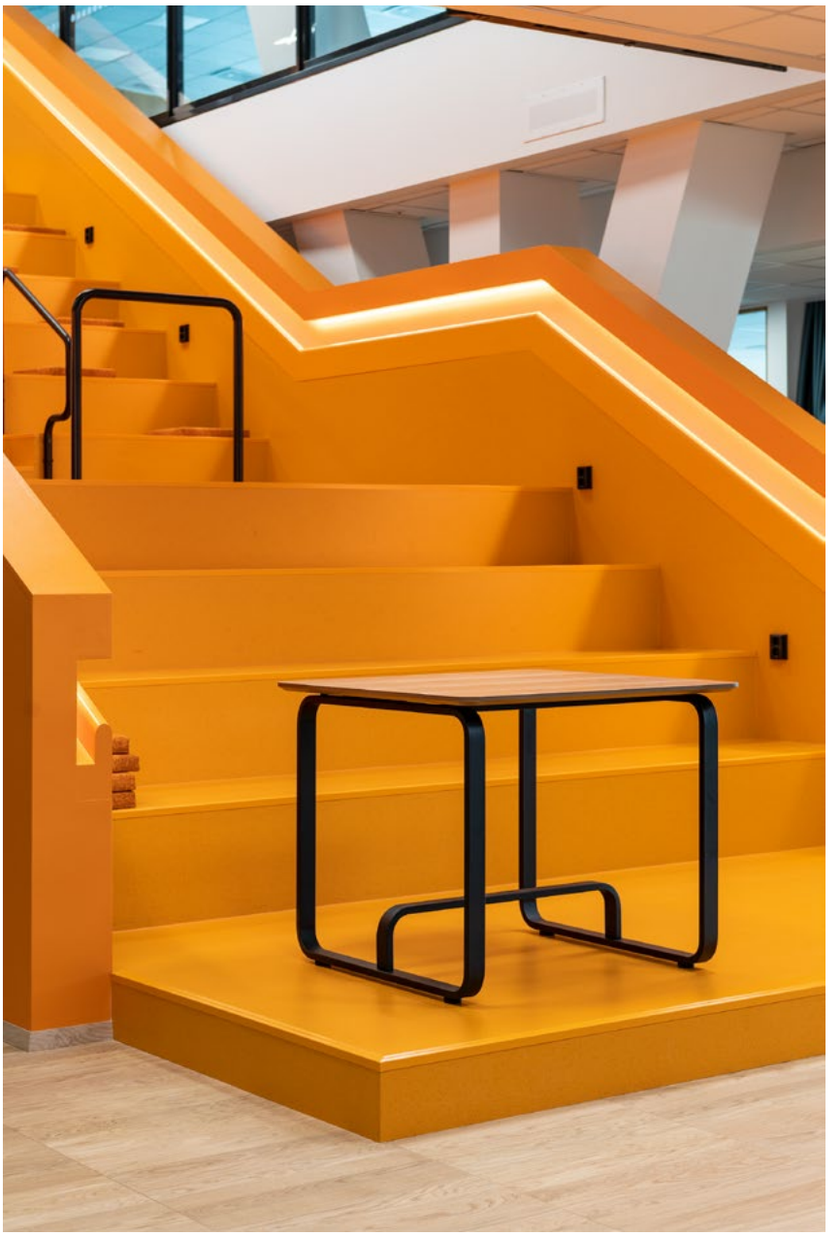

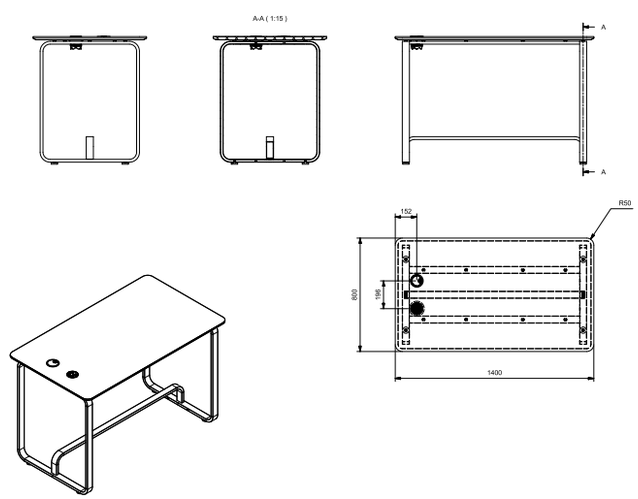

M-table

Bærekraftig bordserie godt egnet til små multirom, bespisning og avlastning. IARK ble tidlig 2019 engasjert til utforming av interiørene i Telias nye arbeidsplass på Økern Portal. Telia var fremsynt og valgte utradisjonelle samhandlingsmodeller for å sikre eierskap, inkludering og forpliktelser i alle ledd av prosjektet.

Dette resulterte i at HolmrisFF ble valgt som samarbeidspartner for møbelleveranser før møbelutvelgelsen var startet. Det ga IARK en unik mulighet til å designe egne møbelserier som HolmrisFF kunne produsere.

Telias designbrief sa at interiørene skulle være «Human», noe som ble tolket over i et mykt formspråk med avrundede kanter og skjult kabling. Bærekraft skulle trumfe alt, så minimal bruk av materialer og miljøvennlige materialer måtte dokumenteres. Ettersom man ikke fant noe bord på markedet med det uttrykket man ønsket, designet IARK M-bordserien til multirommene hos Telia.

Bordserien består av et standardbord og et ståbord med bordplate i eikfiner, synlig faset mdf-kant og et bøyleunderstell i sort stål. Understellets form og materiale gir et solid og stabilt bord hvor avstiveren under bordet også fungerer som en fothviler. Strøm og data kommer opp fra gulv skjult i understellet.

Bordserien har i ettertid blitt utvidet med et større bord i enkelte åpne fellesområder, og håpet er at HolmrisFF tar serien inn som del av sitt standardsortiment.

BRASILIA→LOUNGESTOL MED PUFF FOR MENU
ANDERSSEN & VOLL AS
Prosjektansvarlig→Torbjørn Anderssen, møbeldesigner MNIL
Prosjektmedarbeider→Espen Voll, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 172

Utviklingsprosessen av Brasilia ble gjennomført ved utstrakt bygging av fullskalamodeller i papp.

Brasilia loungestol utført med saueskinn og mørkbeiset eik. Utplassert på The Audo som er Menus showroom og hotell i København.

Brasilia loungestol har en høy sittekomfort takket være sin robuste ramme og myke stopp. Den er gjenkjennelig med sine kraftige og solide ben, utført med tradisjonelle håndverksteknikker. Med overdrevent brede armlener og myk sete- og ryggstøtte gir den en følelse av komfort og letthet. Stolen har en naturlig plass i et hjem men kan også fint finne veien inn i et kontormiljø.

Brasilia

Anderssen & Voll har på oppdrag fra danske Menu designet en loungestol med puff. A&V står for konsept og tekniske tegninger. Produktet er utviklet ved å jobbe med fullskalamodeller i eget studio. Loungestolen uttrykker høy grad av komfort både i utseende og bruk. Brasilia forener klassisk skandinavisk designestetikk med brasiliansk modernisme. Utradisjonell komposisjon som skaper noe nytt og tidløst.

Prosessen som endte opp i Brasilia-stolen startet med et møte i Menus showroom, The Audo, i København. Anderssen & Voll hadde tidligere tegnet mindre gjenstander og vaser for dem og satt med en oppfatning av merkevaren Menu som relativt redusert og forenklet i formspråket. Slik mange av de siste tiårs danske produsenter fremstår som nyenkle med en fot godt forankret i Scandinavian Design-arven.

I The Audo merket de dog en annen stemning: varm materialitet, blomstrende jacquard-tekstiler, ekspressive skulpturer i tre. De lot dette inntrykket av en annen og mer eksotisk modernisme ligge i bunnen da de startet skisseprosessen, noe produktnavnet også antyder. De utviklet tre ulike konsepter og tenkte at Brasilia-varianten, som var deres favoritt, var en outsider og ville dra Menu ut i et mere utypisk landskap. Likevel var det nettopp dette prosjektet det ble valgt å gå videre med.

Det endelige uttrykket ble dyrket frem

Loungestolen trekkes både i klassiske ullstoffer og skinn, men også i ulike saueskinnskvaliteter. Her i mørk ull med mørkbeiset eik.

Brasilia loungestol kommer med en tilhørende puff for å gi maksimal hvile og komfort.

i eget studio og verksted gjennom utallige fullskalaeksperimenter. A&V bygger alle sine møbelprosjekter i fullskala så fort de har en fungerende 3D-modell. Jo før jo bedre – da erfaringen viser at de avgjørende beslutningene knyttet til dimensjoner og proporsjoner gjøres i produktets møte med rommet og kroppen. Industridesigner Rikke Dyrnes, ansatt i Anderssen & Voll, er hovedansvarlig for modellbyggeriet ved kontoret. Sammen med deres praktikant Elaheh Safi fra OsloMet bygde de seg gjennom flere fullskalaversjoner av stolen. Det meste av modellbyggingen gjennomføres i papp. Noe som skaper et sunt og rent arbeidsmiljø når man skal utføre dette i et kontormiljø. Lang erfaring med denne type bygging gir presise og effektive resultater. Av og til blir modellene kledd med tekstil for å gi en enda mere livaktig og tilnærmet virkelig opplevelse av et ferdig produkt.

Resultatet er blitt en sjenerøs og bastant stol der de brede armlenene og det karaktersterke understellet rammer inn et superkomfortabelt sete. Det har vært viktig at stolen skulle uttrykke en høy grad av komfort både i utseende og bruk. Den utradisjonelle komposisjonen med de runde og rektangulære emnene i treunderstellet gir følelsen av noe nytt og tidløst. Med Brasilia har A&V forsøkt, som navnet sier, å ta den skandinaviske designestetikken med på en reise over Atlanterhavet for å erfare en tropisk klimasone.

ARENA→AUDITORIESTOL FOR FORA FORM
TORSTEINSEN DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Fredrik Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
Prosjektmedarbeidere→Vidar Øverby, Solveig Torsteinsen, interiørarkitekter og møbeldesignere MNIL
KREDITERING→SIDE 172

Arena er velegnet til vifteformede og buede auditorier. Utforming av stol og armlene tillater rask evakuering.

Innfestingsbrakett montert på inntrinn sørger for enkel rengjøring av gulv.

En slank og smekker design tilrettelegger for svært arealeffektive auditorier.

Arena

På oppdrag for Fora Form har Torsteinsen Design designet og utviklet Arena, en fleksibel standardisert auditoriestol som kan brukes i et hvert auditorium. Kjerneutfordringen ble definert som møtet mellom stol og sal. Designet kombinerer hensynet til enkeltstolens utforming, det totale stoloppsettet i en sal, tekniske krav, kostnadsrammer og fornuftig forbruk. Arena svarer på de fleste av fremtidens utfordringer når det gjelder teknologi og brukerinnsikt. Den gjør prosessene rundt amfier mer effektive med økt fleksibilitet og forenklet montering.

Arena er et tradisjonelt møbel med et smart nytt design. Arena er et svar på en enklere, mer standardisert løsning for bygging av auditorier. Med Arenas innovative designløsninger, må ikke auditorier lenger prosjekteres for spesialbestilte møbler. Den standardiserte singulære innfestingen gir mindre prosjektering, raskere montering, samt forenklet mulighet for utskifting og reparasjon. Produktet kan sendes flatpakket til hele verden kun vedlagt en enkel monteringsanvisning. Arena kan enkelt demonteres, rehabiliteres og videreselges til neste prosjekt. Det er utviklet en smart singulær innfesting for hver sitteplass. Slik forholder den enkelte stol seg ikke lenger til nabosetet, som ofte er vanlig for auditoriestoler. Singulær innfestning forenkler prosjekteringsjobben og gir større mulighet for individuelle tilpasninger på byggeplassen. Innfesting skjer til gulv eller opptrinn. Arena åpner for at auditorier kan bygges i bue, vifteform eller med andre kreative planløsninger.

Arena har et smalt og elegant design som tar liten plass. Modellen kan prosjekteres og leveres i amfier som har ≥ 900 mm inntrinn og minimum 150 mm opptrinn ved valg av opptrinnmontert løsning. Arena leveres i tre ulike høyder, med eller uten armlener. Siden stolen bygger så lite, selv med smalere inntrinn, følger Arena alle krav til rask evakuering. Selv armlenet er designet for en sikrere evakuering. Det montres direkte på setebeslaget, stikker ikke ut i gangbanen og hindrer passering eller hekter fast jakker og vesker. Innfestingsbraketten er designet med flere funksjoner. Den nye braketten tilrettelegger for skriveplater i ulike høyder samt el- og dataføring.

Under hver enkelt stol er det beholdt en lysåpning på 20 mm som sørger for enkelt renhold. Gulvet er helt fri for innfestinger ved valg av opptrinnmontering. Et auditorium skal leve og brukes i mange år. Dersom det skjer skader på en stol vil det være enkelt å bytte ut den ene det er skade på, uten å demontere en hel rad. Skader i tekstilen? Trekket kan lett byttes ut på stedet – effektivt og bærekraftig.

Arena innehar finesser som muliggjør videreutvikling av en større kolleksjon med auditoriemøbler.

ARENA mottok DOGA-merket for god design 2022.

ACORN FLOOR LAMP→GULVLAMPE FOR NORTHERN
ATLE TVEIT DESIGN
Prosjektansvarlig→Atle Tveit, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 172

Grå Acorn gulvlampe
med opalglass diffusor.

Acorn gulvlampe i sort ved Daybe sofa fra Northern.

Hvit Acorn gulvlampe i miljø.

Acorn

Northern har lenge savnet en gulvlampe i stort format og med formsterk karakter som lyser godt utover og nedover. Det var derfor et sterkt ønske fra den norske merkevaren å utvikle en helt ny gulvversjon basert på den eksisterende Acorn-pendelen, som allerede var godt etablert og har vært en del av Northerns kolleksjon siden 2012.

Designeren har levert skisser, 3D-visualiseringer og tekniske tegninger (CAD) for utvikling av prototyp, samt vært i tett dialog med oppdragsgiver underveis og frem til ferdigstillelse/lansering.

Den nye Acorn Floor Lamp har samme skjerm som originalen, med tredetaljer i lys eller mørk valnøttutførelse som pryder toppen av skjermen. Som gulvlampe utvider Acorn sitt nedslagsfelt til nå også å bli et gulvplassert ikonisk lysobjekt i ethvert rom, og et godt supplement og nyskapning til den allerede svært så populære pendellampen. Rom for tre lyspærer sørger for god lysstyrke og en elegant diffusor i opalglass gir et mykt og jevnt distribuert lysfall med både et funksjonelt og et stemningsskapende lysnivå tilpasset brukerens rom, funksjonsbehov og ønsker.

Sammen tegnet de opp ulike varianter for uttesting, og mye av problematikken lå i å få til en god harmoni mellom de ulike komponentene. Stammen har fått en generøs tykkelse for å harmonere visuelt med detaljen øverst på skjermen, og foten/basen har fått være romslig i diameter slik at den og den relativt store skjermen passer godt sammen, både visuelt og funksjonelt. Basens størrelse og vekt gjør at lampen står stødig og trygt på gulvet, samtidig som lampen som helhet oppleves velbalansert og harmonisk. Det ble utviklet en diffusor for å unngå blending når man sitter nært og under lyskilden, og løsningen med opalglass tilfører eleganse til lampen samtidig som den sørger for et mykt og behagelig lys for brukeren. En elegant tekstilkledd strømkabel gir lampen et helhetlig uttrykk og vitner om et godt og gjennomført produkt.

KINNARPS AS→BERGEN
SOL DESIGN AS
Prosjektansvarlig→
Sonja Solstrand, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

I arbeidssonene og rom for lengre konsentrasjonsarbeid er himlingen hvit både som kontrast til den sorte industrielle himlingen, og for å gi gode arbeidsforhold for de ansatte.

Et spennende podium til fremheving av møbler har gitt arealet et nytt innhold som faller naturlig på plass i interiøret.

Toalettrom med det lille ekstra. Spesialdesignet eikevegg sammen med fliser i ulike størrelser og uttrykk er med på å skape særpreg. Toalettene har i tillegg ulike hovedfarger på veggene.

Leken atmosfære i showroom

Kinnarps er en av de ledende kontormøbelforhandlerne i Norge. Høsten 2021 flyttet avdelingen i Bergen inn i nye lokaler med seks andre bedrifter i Storetveitveien 56. Huseier hadde en klar visjon for bygget, og sammen med Mistrol Reklamebyrå AS laget de et konsept for en ny arena som skal vektlegge samspill og synergieffekter mellom ulike firmaer. Sol Design ble engasjert for å lage interiørkonsept og ha hovedansvaret for interiørutformingen for bygget.

Hovedoppgaven var Kinnarps' lokaler, hvor det ble inngått en egen avtale for utforming av deres nye showrom. Med fokus på å skape et arbeidsmiljø som kan inspirere kunder, leverandører og arkitekter ble grunnleggende for prosjektet. Sol Design arbeidet i tett samarbeid med både daglig leder og ansatte ved Kinnarps' Bergensavdeling. Kinnarps fikk også muligheten til å møblere de andre leietakernes arealer, på den måten utvides tilgjengelig utstillingsareal. Ege tepper blir leietaker i Kinnarps' showrom, på bakgrunn av dette ble det lagt ekstra vekt på å vise frem spennende teppekvaliteter.

Det ble tidlig i prosessen lagt en plan om å la lokalene bli et innovativt og helhetlig interiør som fremviser en arbeidsplass mer enn et showroom. Tanken var å gi de besøkende en større forståelse av de ulike møblene og løsningene i en interiørsammenheng. Ved hovedinngangen ligger et stort møterom med særpreg i form av valgt teppe og designbelysning. Teppet og lampene er designet av Tom Dixon, med smeltet glass og rust gis det en varm glød til rommet. Det sorte taket og møtebordet gir et urbant uttrykk som fremhever møteromsstolene. Fargene er avstemt mot hverandre, med utgangspunkt i teppedesignet. Møterommet har fått en varm lunhet som gir en god ramme for møteaktiviteten. Utenfor møterommet var det tidligere en vindeltrapp, søylene har bærende funksjon og måtte derfor bli værende, arealet er gitt en ny funksjon som utstillingspodium med en lett tekstil rundt. På den måten får arealet igjen en naturlig

I hjertet av lokalet ligger kafeen. Et møtested på tvers av bedriftene med varme og lunhet, den uformelle stemningen fremheves gjennom ulike spill og i en del av møbelvalgene. Kafeen har et spesialdesignet organisk amfi som fungerer både som scene, amfi med sitteplasser og areal for skiftende utstilling.

tilhørighet i interiøret, samtidig som det gir Kinnarps større fleksibilitet. Materialbaren ligger i det samme området, den står til disposisjon både for ansatte, kunder og interiørarkitekter.

I hjertet av lokalet ligger kafeen som et møtested på tvers av de ulike leietakerne. Som hovedtema velges grønne fargetoner sammen med varme jordtoner. Den grønne fargen velges på bakgrunn av temaene; miljø og bærekraft, sammen med varme farger inviteres og inkluderes de besøkende inn i Kinnarps' hverdag.

Et spesialdesignet grønt kjøkken blir et blikkfang fra en kommer inn døren. Den varme atmosfæren trekker en innover i lokalet. Elementer som dempet belysning, sort industriell himling, armeringsmatte i kobberfarge med bugnende grønne planter og dekorbelysning i resirkulert papp, gir en lun atmosfære omkring den sosiale møteplassen. Lekenheten og den uformelle atmosfæren understrekes med shuffleboard og fotballspill. I det ene hjørnet av kafeen er det et organisk utformet amfi som har flerbruksfunksjon som både scene, amfi og utstillingsareal for skiftende møbler. I motsatt ende av arealet er det en spesialdesignet hyllevegg for utstilling av møbler. En kombinert stolbar og utstillingsvegg. Fra denne delen av kafeen er det også utgang til en terrasse som på sommertid vil bli et utvidet utstillingsareal, samt gir et fint uteareal for de ansatte.

Toalett og trapperom er gitt særpreg i materialsammensetning og uttrykk, tanken bak er at ethvert rom skal få gi unike opplevelser uavhengig av type rom. Det har vært viktig å vise et bredt spekter av hva Kinnarps kan tilby av møbler og løsninger. Den grunnleggende tanken om et innovativt og helhetlig arbeidsmiljø er beholdt, det skaper en ny opplevelse av hva et showroom skal være. Tilbakemeldingene fra kunder og besøkende er at de langt lettere kan identifisere seg, og se muligheter for egne arbeidsplasser slik lokalene er utformet.

PÅBYGG TIL MAT- OG MERKEVAREHUSET PÅ GRÜNERLØKKA→OSLO
LEDSTEN ARKITEKTUR AS
Prosjektansvarlig→Ellen Ledsten, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

Mesteparten av 6. etg. er et åpent showroom.
Utsikt mot Sofienbergparken står i fokus i det nøytrale interiøret.

De har valgt å vise frem restene av eksisterende gjenbrukte konstruksjoner. Leietakers enkle utstillingskonsept står fint mot dette.

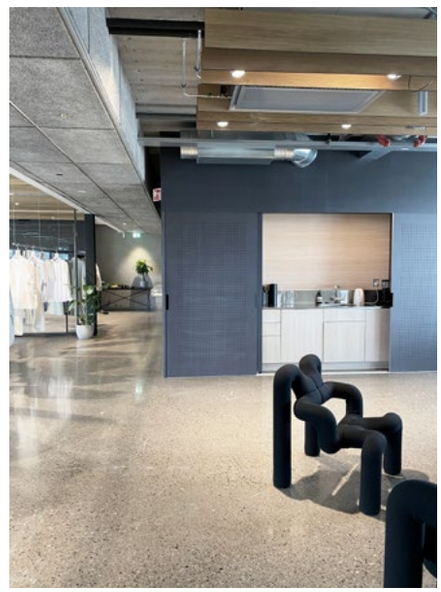

Kjøkken i begge etasjer er i eikefiner og kan skjules bak skyvedører i perforert gjennomfarget MDF.
Løs innredning er leietakers egen.

Rustikk transformasjon

Prosjektet omfatter et påbygg i to etasjer til Mat- og Merkevarehuset på Grünerløkka. Som i det opprinnelige transformasjonsprosjektet har Ledsten Arkitektur stått for innvendig bygg og interiør, mens Element Arkitekter har tegnet fasadene. Tom Wood er leietaker i begge etasjene. Møbler og annen løs innredning er leietakers eget.

Transformasjonen av den gamle majonesfabrikken i Sofienberggata sto ferdig i 2016. Her ble administrasjonen i Mills samlet i et nytt hovedkvarter med kontor og matfaglig senter. Samlokaliseringen har vært avgjørende for driften og utviklingen av selskapet, og videreførte samtidig en 130 år lang historie og tilstedeværelse på Grünerløkka. Det ble lagt vekt på synlighet og tilgjengelighet, blant annet ved å åpne opp den lukkede fasaden med store glassfelt ut mot gaten. Et annet viktig aspekt var å bevare så mye som mulig av fabrikkbygningens særpreg inn i de nye, moderne lokalene. Den eksisterende bygningen består av kraftige plasstøpte betongdekk og -søyler, som er sandblåst og eksponert i transformasjonsprosjektet.

Opprinnelig var påbygget planlagt som en utvidelse av Mills' eget areal. Dette ble ikke gjennomført i samme prosess som transformasjonsprosjektet, og det viste seg at det ikke lenger var behov for det ekstra arealet. Mills ønsket likevel å bygge på, og det ble bestemt at lokalene skulle leies ut. Med sin sentrale beliggenhet, gode lysforhold og flotte utsyn var det ingen tvil om at dette kom til å bli attraktive lokaler.

Utvidelsen er svært rasjonell, og kan begrunnes med mange av de samme argumentene som den foregående transformasjonen av fabrikkbygningen. Miljøbesparelsen ved å gjenbruke robuste bygninger som allerede finnes kan ikke understrekes mange nok ganger. Den eksisterende betongkonstruksjonen utgjør fundamentet for de to nye etasjene, og sparer dermed miljøet for store mengder ressurskrevende grunnarbeider og materialer. Bare i kraft av dette er prosjektet miljøvennlig.

6. etasje inneholder et stort åpent showroom med utsikt mot Sofienbergparken, spesialrom i midtsonen og åpne arbeidsplasser inn mot bakgården. Leietakers showroomkonsept passer godt inn i det karakteristiske bygget, med enkel møblering og hovedfokus på klærne og smykkene som er utstilt. I 7. etg. er det hovedsakelig arbeidsplasser og møterom. De to etasjene er bundet sammen av en åpen interntrapp.

Leietaker kom såpass tidlig inn i prosessen at de selv kunne være med å påvirke planløsningen. Utgangspunktet for materialkonseptet var allerede satt,

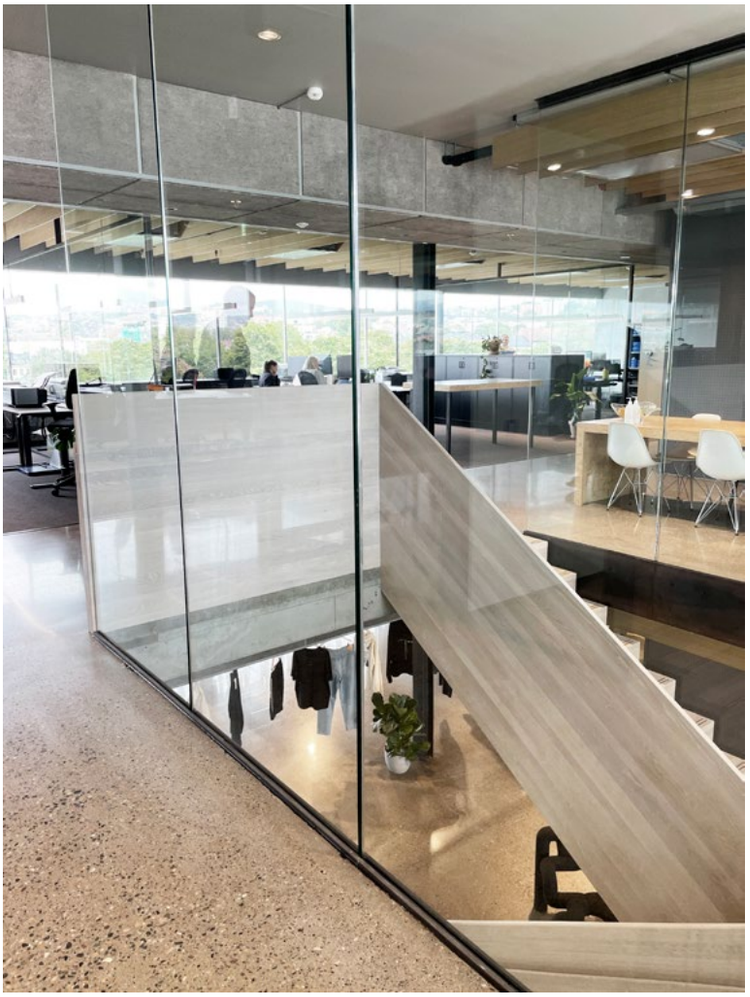

Interntrappen svever mellom etasjene og skaper visuell kontakt. Trappen er omkranset av glass og er synlig fra nesten hele lokalet.

Hele trappen er i treverk; trinn, vange, repos og rekkverk. Reposet er hengt opp i dekkeforkanten, men ellers er konstruksjonen selvbærende. Trappens håndløper er frest ut i heltre og avrundet, og svært behagelig å ta på.

og bygger videre på materialbruken i transformasjonsprosjektet. Påbygget har en renere og mer presis estetikk sammenlignet med den røffe fabrikkbygningen, og derfor er materialene fortolket i en mer raffinert og forfinet utgave. Generelt er det brukt naturlige og enkle materialer. Det lille som var av eksisterende konstruksjoner, som opprinnelig sto på taket, er renset og eksponert. Nye brannvegger mot nabobyggene er pusset med nøytral puss. På gulvet er betongen slipt og eksponert i showroom og fellesarealer, og det er lagt teppe i kontorarealene. Kontor- og møteromsfronter er spesialbygget i råstål og glass. Fast innredning og skap er i mørk grå gjennomfarget MDF som tar opp fargen fra råstålet.

Som i transformasjonsprosjektet er himlingen åpen ut mot fasaden, med synlig teknikk. Det er brukt akustiske limplater i en farge tilnærmet lik den eksponerte betongen i himlingen. Limplatene skjuler elektriske føringer. For å myke opp er det hengt ned bafler av eikefiner som delvis skjuler rør i himlingen, slik som i øvrige etasjer. Hovedføringer er lagt i midtsonen, som inneholder møterom og andre lukkede rom og derfor har en litt lavere takhøyde. Her er det brukt grå himlingsplater av treullsement.

Leietaker ønsket et nøytralt bakteppe for sine produkter. Malte vegger har derfor et begrenset utvalg nyanser av grått som står fint til betonggulv og teppe. Utsikten over Sofienbergparken gjør sitt for å tilføre farge og liv til et ellers nøytralt interiør, og atmosfæren varierer i takt med årstidene. Elementer av treverk bidrar også til en lunere følelse. Den store nye interntrappen er bygget i lys eik som tas igjen i himlingsbafler og kjøkkenfronter. Den er en konseptuell videreføring av betongtrappen som forbinder de øvrige etasjene, oversatt til treverk, med formspråk og dimensjoner som er en naturlig konsekvens av treet som materiale. Trappen består av to selvbærende vanger i heltre, og et midtrepos som er hengt opp i dekkeforkanten med stålvaiere. Dette muliggjør en frittstående konstruksjon uten understøttelse. Et godt samarbeid med trappeleverandør Engan Trapp sørget for ønsket resultat.

Fasaden er tegnet av Element Arkitekter og viderefører konseptet fra det opprinnelige transformasjonsprosjektet. De to nye etasjene er sømløst integrert, og påbygget skiller seg derfor ikke fra resten med unntak av at den øverste etasjen er litt inntrukket, slik at man fra gaten opplever bygningen som mindre massiv. Samarbeidet mellom arkitekt og interiørarkitekt har, som i transformasjonsprosjektet, fungert veldig bra med et tydelig grensesnitt og god kommunikasjon underveis.

ACTIONS OF ART AND SOLIDARITY→KUNSTNERNES HUS→OSLO
TORSTEINSEN DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Solveig Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
Prosjektmedarbeidere→Vidar Øverby, Fredrik Torsteinsen, interiørarkitekter og møbeldesignere MNIL
KREDITERING→SIDE 172

En fritthengende ramme ble designet for å vise Sahmat-kollektivets fargesprakende mobiliseringsbannere.

Monumentale og mindre arbeider balanserte hverandre. Beatriz González' *Mural Para Fábrica Socialista* til høyre, en tolkning av Picassos *Guernica* som ble vist på Kunstneres Hus i 1938.

Actions of Art and Solidarity

Design av utstillingen *Actions of Art and Solidarity* foregikk i tett samarbeid med Office for Contemporary Art Norway (OCA) og Kunstnernes Hus. Utstillingen presenterte 76 verk av kunstnere, aktivister og kollektiver fra fire kontinenter og tok opp ulike kulturelle og sosiopolitiske solidaritetsspørsmål fra 1950-årene og frem til i dag.

Actions of Art and Solidarity undersøkte rollen kunstnere kan spille innenfor solidaritetsspørsmål i det nye årtusenet med paralleller til kunstneriske praksiser i det 20. århundre. Verk av kunstnere, aktivister og kollektiver fra hele verden ble utstilt på Kunstnernes Hus, en institusjon som selv har spilt en viktig rolle i kunstnerisk solidaritet i Norge. Utstillingen var omfattende og tok i bruk samtlige utstillingssaler. Den var kuratert av Office for Contemporary Art Norway.

Verkene varierte i størrelse, uttrykk, og opprinnelse. Organisering og gruppering av kunsten var en møysommelig prosess som ble nøye vurdert i sammenheng med utstillingens narrativ. Utstillingselementene var underordnet kunsten. Kreativ gjenbruk av elementer fra tidligere utstillinger var premissgivende for uttrykket. Monumentale, hengende vegger med usynlig bæring var bakteppet for latinamerikanske tekstilarbeider. Ubehandlet bjerkekryssfiner tilførte en ærlig og varm materialitet til de ellers svart-hvite salene. En svevende paviljong ble spesialdesignet for å kles med fargerike indiske solidaritetsbannere og fremsto som et glødende midtpunkt omkranset av både vegghengte arbeider og frittstående verk. To store skreddersydde videorom ble designet ut fra kunstnernes tekniske spesifikasjoner, den ene omsluttende solidaritetsrød og den andre mørkgrå. Disse ble detaljert i tett samarbeid med kunstteknikere på og utenfor huset, samt akustiker.

Prosjektering av utstillingen pågikk i den mest krevende perioden av pandemien. Omrokkeringer i utstillingsprogrammene til andre store internasjonale kunstinstitusjoner medførte utfordringer rundt innlån av arbeider – og dermed stadig endringer i verkslistene. Åpningen ble utsatt flere ganger og smitteverntiltak ble et viktig aspekt i utstillingen. Visningstiden ble redusert på grunn av nasjonale covidtiltak, og alternative digitale visningsformer ble tatt i bruk.

Verk fra Museo del la Solidaridad ble vist på enkle, svevende paneler av ubehandlet kryssfiner.

Mørkblå fondvegg forenet Gitte Dæhlins glødende arbeid *Hun som bærer jorda* med Per Krohgs takmaleri.

Spesialdesignet installasjonsrom for Bouchra Khalili kledd i solidarietetsrød tekstil og teppe.

Langveggens overlappende tekst, objekter og breial typografi var i sterk kontrast til Munchs bilder.

Wendimagegn Beletes bestillingsverk koblet fortid med nåtid. Intense farger reflekterte utstillingens utfordrende innhold.

GI MEG ET NAVN→MUNCHMUSEET TØYEN→OSLO
TORSTEINSEN DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Fredrik Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
Prosjektmedarbeidere→Vidar Øverby, Solveig Torsteinsen, interiørarkitekter og møbeldesignere MNIL
KREDITERING→SIDE 172

Diagonal veggplassering ga utstillingen et mindre høytidelig preg. Sammensatte uttrykk hadde som mål å løfte fram diskusjoner omkring rase, etnisitet og tilhørighet.

Gi meg et navn

Torsteinsen Design fikk i oppdrag av Munchmuseet å utforme utstillingen *Gi meg et navn*, den aller siste utstillingen på Munchmuseet Tøyen. Utstillingen var sentrert rundt Munchs mindre kjente malerier av en afrikansk aktmodell, kalt Sultan Abdul Kareem, og hvilke navn portrettene av ham er blitt gitt gjennom de siste hundre årene.

Utstillingen rettet fokus mot fortidens forestillinger om etnisitet og rase og aktualiserte museets egen rolle i lys av vår tids spørsmål omkring rasisme, identitet og mangfold. Munchmuseets prosjektgruppe ønsket en utstilling med et dynamisk og fargesterkt preg, en utstilling rettet mer mot unge voksne enn et tradisjonelt kunstpublikum. Utstillingens visjon var å sette publikum i bevegelse og skape forbindelser til den offentlige diskursen omkring etnisitet og utenforskap.

Utstillingen samlet for første gang seks malerier og et litografi som Edvard Munch laget med den afrikanske sirkusartisten Sultan Abdul Karem. Verkene til Munch – en liten og ukjent del av hans enorme produksjon – skulle vises sammen med monumentalarbeider av samtidskunstneren Wendimagegn Belete, en video, et utvalg av objekter og en god del tekst.

Munchs malerier ble fremhevet på sobre, frittstående svarte valchromatvegger med diskré teksting og sikkerhetsmarkører på gulv. Disse ble plassert diagonalt i rommet, med ulike vinkler slik at kunsten ville åpenbare seg ett og ett verk ad gangen når publikum beveget seg gjennom utstillingen. Denne liksom tilfeldige plasseringen av vegger tilførte planløsningen en viss dynamikk, særlig viktig når plassen var begrenset og publikum måtte gå ut den vei de kom inn.

Salens yttervegger dannet en skarp kontrast: Disse ble gitt kraftige farger inspirert av afrikansk kunst og graffiti. Veggene ble tapetsert med print der et boldt grafisk uttrykk og ulike lag av tekstinformasjon overlappet. Spesialdesignede glassvitriner med sikkerhetsinnfesting samt fotoer ble ettermontert på veggene. Beletes bestillingsverk dekket to langvegger. Diverse fargerike puffer ble strødd gjennom lokalet for å invitere til samtale og diskusjon.

VALDRESMUSEA→FAGERNES
SNØHETTA AS
Prosjektansvarlig→Bjørg Aabø, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

En portal leder inn i bunadsutstillingenstillingen som tar for seg 10 kvinner som alle har vært med å forme vår sterke bunadstradisjon.

Det sentrale bunadsmonteret har en foldet skillevegg som skaper adskilte rom for bunader og folkedrakter og en skilting som kodes med hver enkelt fanefarge så det skal være enkelt å følge de ulike kvinnenes tilhørende drakter. Det var viktig at monteret skulle fremstå mest mulig transparent, men samtidig er skilleveggen der også for å hindre at man ser «alt» på en gang.

Bygdekunst for generasjoner

Valdresmusea på Fagernes henvendte seg i 2017 til Snøhetta med et ønske om ombygging av tre rom til utstillingslokaler for én temporære og to faste utstillinger. Prosjektet er et rent interiørprosjekt i nært samarbeid med oppdragsgiver. Snøhetta-teamet besto av arkitekt og interiørarkitekt.

Etter oppstartssmøte og befaring på stedet, hvor deler av utstillingsgjenstandene fra samlingen ble presentert, utarbeidet Snøhetta-teamet en analyse av mulige vandringer gjennom rommene med volumstudier av montre hvor et konsept for utformingen av utstillingene gradvis ble tydeliggjort. Teamene på begge sider var små og effektive slik at det var korte linjer og enkel kommunikasjon. Museet selv hadde mange fine innspill til gjenstander og drakter de ønsket å fremheve som ga inspirerende rammer for det Snøhetta skulle formgi.

EN SAMMENHENGENDE VANDRING

De tre rommene danner én sammenhengende vandring og består av ett rom for temporære utstillinger, hvor interiørarkitekten kun har stått for rombehandling og belysning.

De to følgene rommene er permanente utstillinger, én utstilling av bunader, folkedrakter og gjenstander fra Norsk Bunads- og folkedraktinstitutt og én utstilling med gjenstander fra Valdres folkemuseums faste samlinger.

MATERIALPALETT

De har gjennomgående valgt en knapp og enkel materialpalett som bakgrunn for alt det fargerike som skulle vises frem. Sort mattlakkert valchromat og mattlakkert bjerk kryssfiner. Opprinnelig ønsket de å bruke furu kryssfiner som bakgrunn for norsk håndverk, folkekunst og bunader, men furu har en avgassing som ikke er forenelig med konservering av gamle tekstiler og gjenstander. Bjerk gir ikke dette problemet. Alle stativ for gjenstander og tekster er smidd i jern av lokal smed og pulverlakkert for å hindre korrosjon.

BUNADSUTSTILLINGEN

Denne har en klar narrativ om arbeidet til ti norske kvinner som hver især har gitt vesentlige bidrag til utviklingen av norske bunader gjennom de siste 150 år. I den faste samlingen viser gjenstandskategoriene den lokale folkekunsten og håndverkstradisjonene som er blitt videreført og utviklet av bygdekunstnere og sendt videre nedover i generasjonene.

Rommene er begrenset i størrelse. Siden mengden gjenstander er stor, var det viktig å finne et utstillingsprinsipp som både gir en naturlig flyt gjennom rommene og som også på best mulig måte ga plass til alle drakter og gjenstander. UU-krav er oppfylt gjennom hele vandringen i forhold til fremkommelighet, kontraster og høyder. Bunadsutstillingen er plassert i det trangeste rommet og har mye innhold som skulle formidles. Prinsippet for presentasjon er langs en gjennomløpende frisevegg i

Faste samlinger. Dette utstillingsrommet er lysere i paletten og har delvis en skrånende himling som kamufleres av det mørke monteret. Dette løper langs hele den ene siden av rommet og er inndelt i kammer som har ulike tema. Disse danner lommer i rommet så gjenstander kan studeres fra flere sider.

bjerk kryssfiner som presenterer hver kvinne på en vertikal «fane». Mindre titteskap i friseveggen viser gjenstander knyttet til hver kvinne. I tillegg vises bunader og folkedrakter de har påvirket. Disse er satt i en sentral monter man vandrer rundt.

Siden det som stilles ut er uvanlig fargerikt, var det viktig å dempe rommet og la montrenes form lede publikum rundt. Rommet med bunadsutstillingen hadde et grått skifergulv som skulle beholdes, så rommets vegger ble malt i en dyp gråsort farge slik at den lyse friseveggen står frem og leder publikum rundt. Den store, sentrale bunadsmonteren er holdt i mørke toner, mens skilleveggen som danner rom for dukkene med bunader og folkedrakter er i bjerk kryssfiner.

FASTE SAMLINGER

Rommet for de faste samlingene ble revet inn til en dyp skillevegg i tegl som avdekket flere hulrom man kunne utnytte til nisjer for montre. Rommet fikk industrigulv i ask og lyse farger på vegger og himling som en kontrast til Bunadsutstillingen. Dette rommet er avlangt med et lite skråtak langs den ene veggen. For å eliminere denne asymmetrien i rommets form, lot de en langsgående monter i sort valchromat løpe langs hele veggen og samtidig kamuflere skråtaket. Ved å forme det store monteret irregulært fikk man lommer i rommet som sikret at gulvflaten ble maksimalt utnyttet samtidig som publikumsflyten ble mer variert. Dessuten gir de irregulære monterrommene mulighet til å se gjenstandene fra flere sider. Endimensjonale gjenstander som tepper og bilder fikk plass i nisjer og vegghengte montre på motstående vegg.

SAMARBEIDSPARTNERE

Samarbeidet med utførende snekker, Bosvik AS, var en viktig fase av prosessen. Alle montre var modellert og tegnet i detalj av Snøhetta, men deres ekspertise og erfaring var avgjørende for det ferdige resultatet. Belysningskonseptet er enkelt. I temporær utstilling og bunadsutstillingen er belysningen fra Erco, med spoter på skinner mellom nedhengte akustiske lameller. All øvrig belysning er monterbasert og søkt skjult eller diskret plassert. Denne belysningen kommer fra XAL og ble grundig detaljert i samarbeid med deres belysningskonsulent.

GRAFISK PROFIL

Mot slutten av prosessen tok de fatt på enda et lag av utstillingsdesignen, det grafiske. Snøhettas grafiske designere har sammen med interiørarkitekt utformet dette.

Bunadsutstillingens faner fikk en egen fargepalett, to farger på norsk og engelske tekster som sammen med fanefargen danner en distinkt fargetreklang. Mens fanene er fargesatt tett opptil en tradisjonell palett av jordfarger, er fontfargene mer kontemporære. Dette henspiller på de ofte kraftfulle og uventede fargene som finnes i bunadsbroderiene.

Utstillingene *Fystedamar i Bunad* og *Rotasjon*, åpnet i april 2021.

Resepsjonsarealet som knytter byggene og etasjene sammen.
Den originale lampeformen pryder igjen sykehjemmet.

Dagsenteret.

Spisearealet i Dagsenteret.

Sittenisje.

HERADSBYGDA OMSORGSENTER→HØNEFOSS
ZINC AS
Prosjektansvarlig→Ragnhild Flatabø Narverud, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Eline Eide, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

En krok å sitte, i en av beboerstuene, med spesialformet lampe for prosjektet.

Beboerstue med kjøkkensonen i bakkant.

Et hjem med lokal tilknytning

Heradsbygda omsorgssenter er bygget for Ringerike kommune og er et passivhus delvis i massivtre og klassifisert som BREEAM NOR Good. Bygget ble ferdigstilt sommeren 2021 og består av 64 døgnbemannede omsorgsboliger, dagsenter med inntil 20 brukere, samt base for hjemmetjenesten på Hønefoss. ZINC fikk oppdraget med å skape dette til et hjem for beboerne.

Hovedinngang og resepsjon er plassert mellom dagaktivitetssenteret og omsorgsboligene, og er åpent mellom to etasjer med store vinduer for gode dagslysforhold og kontakt med utearealer. Omsorgsboligene er planlagt omkring fellesstue og kjøkken, med direkte kobling til uterom som inneholder sansehager, gangstier, og sittegrupper delvis under tak eller pergolaer.

Bygget er detaljutformet med brukergruppen i tankene, med full universell utforming, og for å være lett å orientere seg i. Det er benyttet materialer av høy kvalitet slik at bygningen oppleves som et hjem og ikke en institusjon. Dette omfatter blant annet å eksponere massivtre-elementer innvendig. Fargesetting er planlagt for ytterligere forenkle orientering for beboere, med ulike konsepter for ulike avdelinger. Det er spesielt hensyntatt å ikke benytte mønstring eller andre elementer som skaper forvirring for demente beboere.

Konseptet som ble utarbeidet baserte seg på å skape tilknytning til lokalmiljøet, ved bruk av ulike farger og materialer, samt formspråk på møbler i de forskjellige beboergruppene. Hovedgrunnen til dette var for å gi større variasjon og skape tilhørighet for alle. Det ble lagt stor vekt på å gi omsorgsbygget en «hjemmekoselig» og imøtekommende atmosfære uten institusjonspreg, der beboerne skulle føle seg trygge, som i et hjem. Nøye utvalgte farger, materialoverflater og tekstiler ble beskrevet for å understøtte dette.

For å støtte opp under prosjektets konsept om lokal tilhørighet ble belysningsarmaturer, som opprinnelig ble formgitt og produsert av lokalbedriften Hadeland glassverk for det tidligere Ringerike sykehjem, tatt frem igjen og reprodusert for det nye sykehjemmet. Den opprinnelige formen på glasslampen dekorerer nå fellesområder på dagsenter, beboerstuer og kjøkken med farger håndplukket i henhold til farger ellers i bygget. I tillegg ble en dekorativ installasjon montert i himlingen i atriet ved hovedinngangen, som er et spektakulært element når man kommer inn i bygget, og som binder de to fløyene sammen på en fargerik og spennende måte.

SYKEHUSET I VESTFOLD HF
→SOMATISK AVDELING→TØNSBERG
LINK ARKITEKTUR AS, TEAM OSLO
Prosjektansvarlig→Ane Wierli Nilsen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 172

Ekspedisjon i avklaringsenheten i akuttmottaket.

Lekerom med svaberg-amfi og fototapet fra Vestfolds skjærgård.

Helende rom

CURA-gruppen, representert med arkitekter fra LINK Arkitektur AS og Bølgeblikk Arkitekter AS, vant i 2016 konkurransen om prosjektering av nye Tønsberg sykehus.
Interiørarkitekt MNIL, Ane Wierli Nilsen hos LINK Arkitektur, har vært med i prosessen fra 2017–2021, som ansvarlig interiørarkitekt og disiplinleder på somatisk avdeling. Arbeidsoppgavene har omfattet deltagelse i brukerprosess, optimalisering av skisseprosjektet (utført av NORDIC), farge- og materialkonsept, tegningsunderlag og beskrivelse/anbudsgrunnlag for all fast innredning, samt beskrivelse av løst inventar og gardiner.

Somatisk avdeling er et ca. 32 000 m² nybygg bestående av nytt akuttmottak, poliklinikker, barne- og ungdomsavdeling, nyfødtintensiv og flere sengeposter.

Prosjektet har vært et foregangsprosjekt med bruk av ny kontrakstmodell – IPD (Integrated Project Delivery) som aldri tidligere har vært benyttet i Norge. Denne tilnærmingen handler om å samkjøre mennesker, systemer, forretningsstrukturer og praksis i en prosess som kultiverer godt samarbeid, og på samme tid optimerer prosjektresultatene. Prosjektet hadde som mål 50% kortere byggetid i byggefasen sammenlignet med tilsvarende byggeprosjekter, dette betinget et godt samarbeid og mye koordinering, både mellom de prosjekterende og med byggeplass. Prosjekterende og øvrige rådgivere satt gjennom alle faser på prosjektkontor delvis i Oslo, og delvis på byggeplass. Fokus på bruk av digitale verktøy og BIM var høy gjennom alle faser, blant annet med krav om 1:1 mellom modell og dRofus. Prosjektet vant The buildingSMART International Awards i 2017 for sitt eksemplariske bruk av åpen BIM i byggenæringen. Mennesket har stått i sentrum i all planlegging. Interiørarkitekten var kontinuerlig i dialog med brukerkoordinator og entreprenør (SKANSKA) for å tilrettelegge på best mulig måte. Prosjektet ble gjennomført til en kostnad som ligger helt i nedre skala sammenlignet med andre tilsvarende prosjekt.

HELENDE ROM

Målet har vært å «avinstitusjonalisere» sykehusrommet og skape helende arkitektur. På den måten gir man pasienten, den pårørende og personalet et godt sted å være. Nøkkelen til å skape helende rom, ligger i å forstå hvordan mennesket påvirkes av sine omgivelser – både de bygde og de naturlige. Sansene våre tar inn og tolker omgivelsene vi befinner oss i. Vårt fokus har vært å designe et miljø som skaper gode tanker, følelser, holdninger og atferd. Stikkord for utformingen av interiøret har blant annet vært: Orden, sammenheng og helhet.

På et sykehus er det behov for mye spesialutstyr. Utforming, plassering og

Sengerom, gult. Bed-head med overflate i eikelaminat skjuler tekniske føringer og bidrar til at sengerommet virker mindre institusjonsaktig.

CT-rom med beroligende veggfarge.

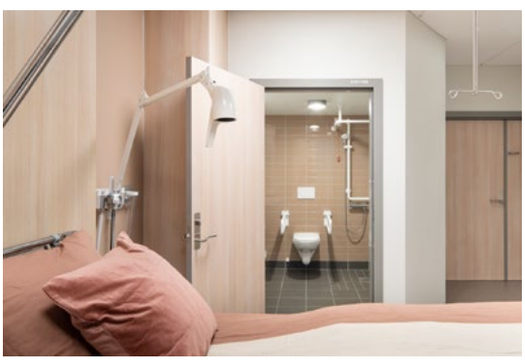

Sengerom, beige, med matchende flisfarge på badet.

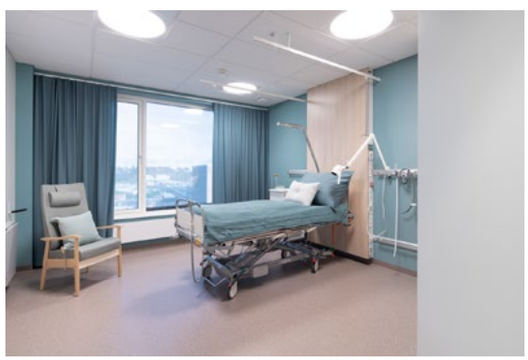

Sengerom, turkis. Utsikt mot havet og byen.

Korridorer med egen farge for hver etasje, bidrar til enklere orientering.

sammensetning av disse kan ofte virke tilfeldig og bidra til å skape et inntrykk av kaos, rot og institusjon. LINK har gjennom hele prosjekteringsfasen tilstrebet å skape så «ryddige» rom som mulig. Vertikale sengeromskanaler med deksel/sengegavl i «treverk» bidrar til at man ser mindre av alt det tekniske utstyret og de føringer som er påkrevet.

Harmoni og balanse: Interiørarkitekten ønsket at pasientrommene skulle oppleves mer som et hotellrom enn et sykehusrom. Målet har vært å skape harmoni og balanse gjennom alt fra planløsning, farge- og materialbruk, til utforming og grid i himlingene – som vel er den flaten en pasient ser mest opp på.

ULIKE FARGEKONSEPT

Pasientrommene er fordelt i tre hovedakser vendt mot henholdsvis nord, øst og syd. Disse er fargesatt med seks ulike fargekonsept, som bidrar til å skape variasjon i hverdagen til de ansatte. De ulike fargene er valgt og plassert utfra himmelretning, varmere farger mot nord, kjøligere fargebruk mot sør. Fliser på de prefabrikkerte baderommene harmonerer med fargebruken i pasientrommet. Valg av overflater og materialer har vært gjort med tanke på å sikre et enkelt og godt vedlikehold; levetiden til sykehuset er lang, viktig da at både farger og materialer oppleves som tidløse og er av god kvalitet.

BRINGER NATUREN INN

Tønsberg sykehus er prisgitt en fantastisk beliggenhet på en høyde i Tønsberg, fra sengerommene i de øverste etasjene har man utsikt til havet og det er raust med trær og grønt utenfor. For å kunne oppleve/ta inn over seg dette fantastiske synet fra stedet i rommet man tilbringer mest tid som pasient – sengen – har det vært essensielt med vinduer med lav brystningshøyde. Samtlige sengerom har store vinduer som strekker seg nesten til taket og med brystningshøyde på 60 cm – her skal dagslyset kunne flomme inn. Naturen og det naturlige er viktig for oss mennesker – treverk, grønt, planter og trær er elementer som på en positiv måte trigger underbevisstheten vår og som kan bidra til helingsprosessen. Det har vært utfordrende å skulle bringe inn naturlige materialer, og på samme tid opprettholde krav til brann, smittevern og slitasje. Heldigvis er den menneskelige hjerne noen ganger lettlurt – alle pasientromdører og dører til baderom har fått «trelaminat» i lys eik – laminaten vil av de aller fleste oppfattes som ekte tre. Fototapet med innslag av natur er brukt blant annet i korridorer, venteareal, kulvert og samtalerom.

Prosjektet er planlagt for sertifisering BREEAM-NOR Very Good.

ABG SUNDAL COLLIER→OSLO
LEDSTEN ARKITEKTUR AS
Prosjektansvarlig→Ellen Ledsten, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Tuva Aga Malm, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

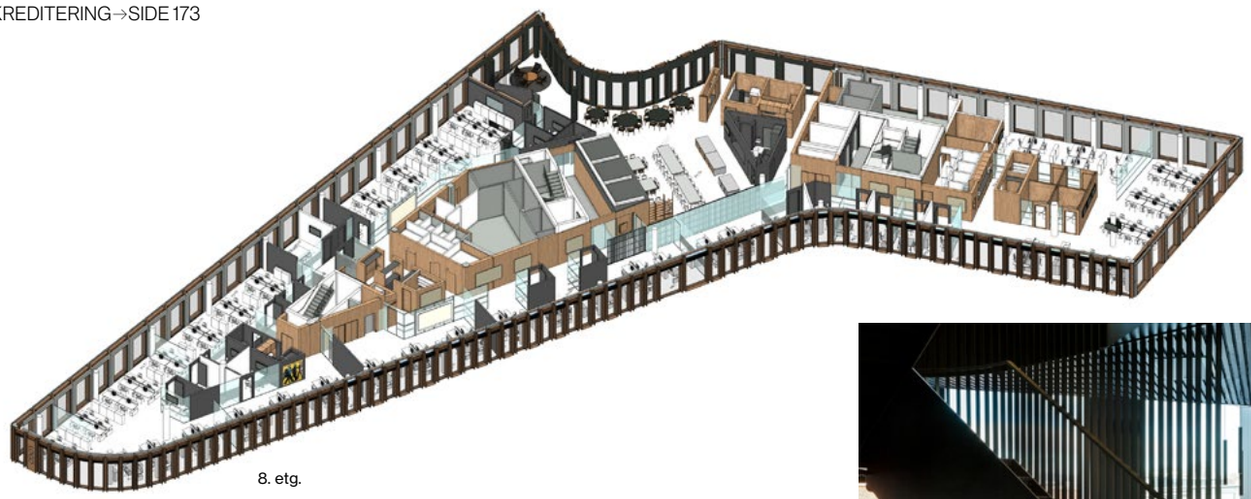

8. etg.

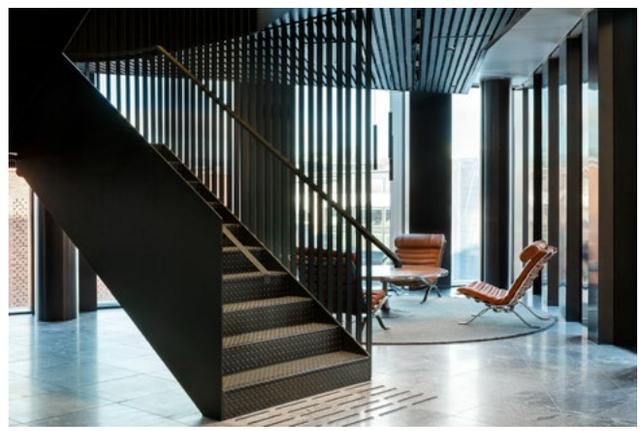

8. etg. Den spesialdesignede interntrappen knytter kafeområdet og resepsjonen sammen. Arne Norell-stolene er kjøpt brukt i Danmark og trukket om, og loungebordet er også kjøpt brukt. Den naturlige patinaen fra bruktmøblene gir en fin kontrast til de nye og mer presise materialene i bygget.

Gjenbruk av tidløs design

VIA er et nytt kvartal i Vika, like ved det nye Nasjonalmuseet og Aker Brygge. Det danske arkitektfirmaet Schmidt Hammer Lassen er hovedarkitekt på bygget. I tillegg til bedriftskontorer, huser VIA restauranter, forskjellige butikker og mathallen VIA Village.
Ledsten Arkitektur AS fikk i oppdrag å prosjektere innvendig planløsning, spesialbelysning, materialer og møbleringsplaner for ABG Sundal Colliers nye lokaler i 8. og 9. etasje i VIA-bygget.

Ledsten Arkitektur tegnet ABG Sundal Colliers tidligere lokaler i Vika Atrium for 15 år siden. På nytt ble de bedt om å lose dem inn gjennom en flytte- og designprosess, denne gangen til et helt nytt bygg som så vidt var påbegynt med grunnmur da de kom inn i prosjektet. Ledsten Arkitektur jobber primært med gjenbruksbygg, men med en kjent og kjær oppdragsgiver ville de likevel se på dette prosjektet og finne andre former for sirkulært gjenbruk, primært i møbelparken til ABG som de hadde god kjennskap til. Prosjektering og flytting tok tre år fra inngått kontrakt til innflytting desember 2021.

ABG Sundal Colliers nye kontor skal legge til rette for samarbeid, kreativitet og enkel informasjonsdeling. Dette oppnås gjennom utforming av åpne arbeidsplasser, mange lett tilgjengelige møterom og et stort hyggelig kafeområde, samt en resepsjon med lounge. Ønsket var et samlingspunkt for de ansatte der det nå blir servert kaffe fra en profesjonell barrista, og lunsjretter fra husets VIA-kokker.

ABG SC disponerer en unik kunstsamling, og de ønsket at denne skulle påvirke valget av interiørløsningen. Møterommene holdes derfor i et rent uttrykk med få, men eksklusive materialer slik at kunsten vektlegges, som i et galleri. Ledsten Arkitektur har designet et eget konsept med det de har kalt kunstvegger som består av stramme stålrammer med plater for oppheng i kjernen. Lyset slipper gjennom på alle sider og kunsten understrekes med tilrettelagt belysning. Fremvisning av kunsten var et viktig element i prosjekteringen og har blitt vurdert underveis i samarbeid med oppdragsgiver og kuratorer. Som alltid når man spesialproduserer nye og uprøvde produkter er man avhengig av dyktige samarbeidspartnere. I dette tilfellet fikk de veldig god hjelp av stålleverandør SMS .

Utformingen legger vekt på naturlig lys i alle arbeidsrom og møterom. De åpne arbeidsplassene er delt opp med enkle glassvegger for å bevare den helt spesielle utsikten gjennom større områder i bygget. Glassveggene kan lett tas ned og flyttes etter behov.

Interntrappen er designet og plassert for å binde sammen kafeområdet og resepsjonsområdet i 8. og 9. etasje, men også for å skape et mer aktivt miljø mellom de to etasjene. Hullet i betongen var begrenset av byggets konstruksjon i retning og utforming, men ved å lage en bue i bakkant og vri trappen fikk man likevel god funksjon og riktig retning på gangtrafikken. De åpne spilene rammer inn trappen og opprettholder utsikten og lyset. Belysningen i området rundt er plassert slik at det gir et unikt skyggespill i rommet på kveldstid.

Som en del av BREEAM-filosofien i prosjektet har de jobbet med holdbare naturmaterialer som vil vare lenge og slites med verdighet. Lys gneis, grønn marmor, tre, glass, kobber og lær gir et sunt inneklima og et eksklusivt preg. I de sosiale sonene og i møteromsavdelingen er det lagt en

9. etg. Sven I. Dysthe-stolene og bordet er handlet inn brukt.

Kafeområdet sett mot spilevegg. Alaplast-lampene rammer inn arealet og gir behagelig lys og varme til rommet. Alle stoler i kafeen er kjøpt brukt fra Danmark. Sofaen er spesialdesignet. Spileveggen i kafeen slipper lyset gjennom samtidig som den skjermer mot arbeidsplasser i bakkant.

Resepsjon sett fra utgang heiser. Resepsjonen er møblert med gamle brukte klassikere tegnet av danske Poul Kjærholm.

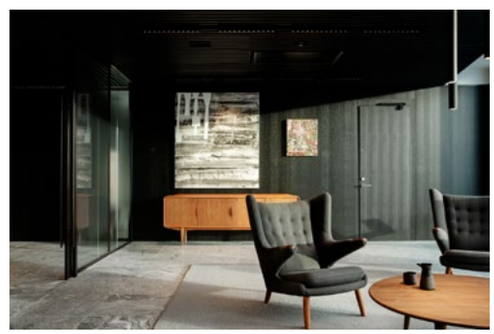

I kjernen av møteromsavdelingen er det et loungerom med fantastisk utsikt som også kan brukes som alternativt møterom. De store lune bamsestolene av Hans J. Wegner gir rommet en helt egen kvalitet mot de ellers harde materialene.

kobberkassett mellom vinduene. Denne er laget av 100% resirkulert kobber. Det mørke, men gylne materialet rammer inn utsikten og reflekterer den varme fargetonen fra den utvendige fasadens lysere kobbermateriale. Dette materialet er også mantlet rundt søyler i gangsoner, i klar kontrast til det lyse gneisgulvet og oppfyller dermed kravet om luminanskontrast mellom søyler og gulv.

Målet med sirkulærøkonomi er at alt man allerede har, både bygninger og produkter, skal gjenbrukes. Selv små tiltak og forbedringer i ett enkelt prosjekt vil kunne ha stor effekt totalt sett. Et tiltak er å designe langsiktig og legge til rette for gjenbruk, reparasjon og gjenvinning av løs innredning og interiør. I den forbindelse demonstrerer dette prosjektet at langsiktig investering i kvalitetsmøbler gagner miljøet. Ledsten la stor vekt på kvalitet, bærekraftige materialer og tidløs design i sin første runde med ABG SC for 15 år siden. Dette resulterte i at nesten 90% av møblene kunne gjenbrukes i de nye lokalene. Alle møblene ble gått over av en møbelrestauratør og fikset opp der det var behov. Bortsett fra en mer tidkrevende logistikk ved flytting av pulter som var i bruk, var det minimalt med utfordringer ved gjenbruk av de eksisterende møblene. Loungemøblene i resepsjonsområdet, møteromsavdelingen og kafeen er kjøpt brukt fra Danmark. Møblene ble trukket om og gått over før de ble sendt til Oslo. Med store navn som Hans J. Wegner, Poul Kjærholm og Arne Norell utgjør det en samling av møbler som med ærverdig patina gir eksklusivitet og særpreg til lokalene.

Det er også tegnet faste møbler tilpasset lokalene. Resepsjonsdisken er en åtte meter lang steindisk i dyp grønn marmor. Disken er laget i moduler som lett kan tas fra hverandre slik at både stålkonstruksjonen på innsiden og steinen kan gjenbrukes. I resepsjonen er det også bygget en hylleseksjon med tilhørende sofa som skjermer for heisene. Sofaen er vendt inn mot resepsjonsområdet og er med på å skape et innbydende rom. I samme område er det bygget en gasspeis i samme stein som gulvet. Peisen er laget på samme måte som resepsjonsdisken og kan enkelt demonteres for eventuell flytting og gjenbruk.

I fellesområdene i kjernen av bygget har man tilstrebet en varm og lun stemning, og derfor har de fylt himlingen med runde, delvis transparente lamper med en diameter på 1,2 meter. Over tre år har kontoret holdt på med materialstudier og testet ulike alternativer som kunne tilfredsstille alle krav til funksjon og karakter. Resultatet ble et materiale de har kalt Alaplast, et resirkulert plastmateriale inspirert av alabast, spesialdesignet av Ledsten Arkitektur i samarbeid med Norwegian Trash. De ønsket seg et resirkulert materiale som ga assosiasjoner til, og transparens lik alabast. Etter en del prøving og feiling sammen med plastprodusenten fant de frem til den rette blandingen av plastpellets som ga det unike materialet til de 60 lampeskjermene. Plast fra store spoler i tekstilindustrien kan vanligvis ikke gjenvinnes, og forbrennes som avfall. Spesiallampene bidrar til videreutvikling av Norwegian Trash's arbeid med å utnytte denne flotte plastressursen på en bærekraftig måte.

DEG8→BJØRVIKA→OSLO
GRAPE ARCHITECTS AS
Prosjektansvarlig→Jeanette Norin, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

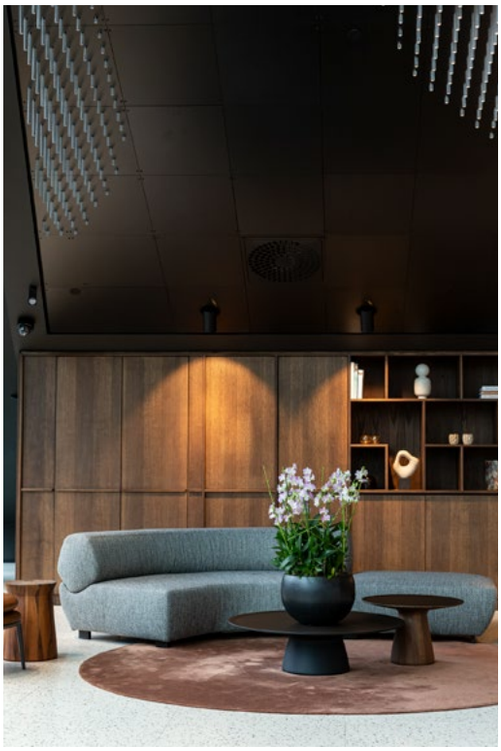

Bakveggen i resepsjonens lounge-sone fremstår som en bokhylle med integrert minikjøkken. I virkeligheten er den utformet med skjulte rom til funksjoner for Braathens Flyt-konsept; posthyller, plass til skjorter som skal sendes til rens og dører til lagerrom for oppbevaring av møbler som kan tas frem ved events og liknende. Møblene har enkle, myke former og gir plass til rommets hovedperson.

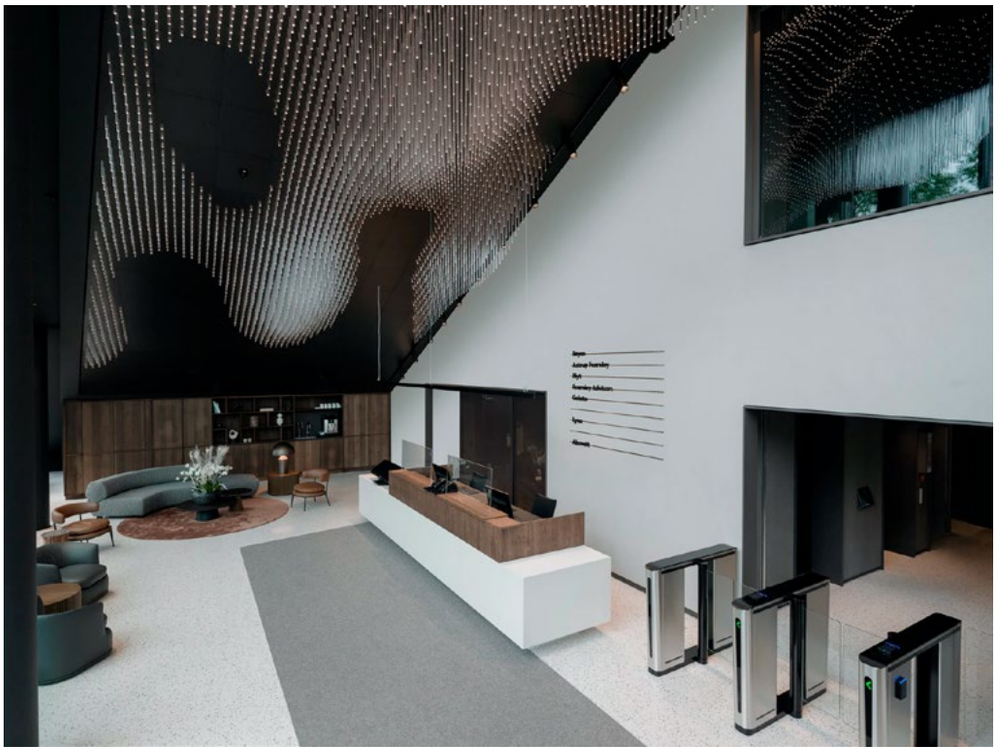

Hovedinngangen med bemannet resepsjon ligger mot hovedkjernen i nord, med Oslo S som nærmeste nabo. Her introduseres brukeren for nerven i prosjektet: En sober palett med en håndfull utvalgte materialer som bakteppe for skreddersydde og smarte designløsninger.

Dette rommet er i dobbel høyde og har Voids spektakulære lysinstallasjon «Flyt» i himlingen som hovedoppslag. 3D-sensorer gjør den interaktiv og skaper liv og bevegelse i rommet. Lysinstallasjonen mottok gull i Visuelt 2022.

DEG8 – Eksklusiv helhet

Da Braathen Eiendom skulle transfomere tidligere PWC-bygget i Barcode til et moderne, energieffektivt og robust flerbrukerbygg, var det viktig for dem at de hadde et arkitektteam på laget som kunne se bygningen som helhet og utvikle eiendommen sammen med dem for generasjoner fremover. Kunst og arkitektur skulle spille på lag med teknologi og innovative løsninger. Grape Architects ble tildelt oppdraget på bakgrunn av sin tverrfaglige kompetanse og arbeidsmetodikk.

Med den faglige bredden inn i alle faser av prosjektet har ambisjoner for opplevelsen og bruken av bygget blitt gjennomført med en tidløs skreddersøm – med rom for tilpasninger. Det er nettopp dette Grape mener er selve premisset for de virkelig gode interiørene: Et omforent fundament der romforløp og innredning blir en påtenkt foredling og fasettering av byggets arkitektur.

I oppstarten av prosjektet ble det lagt vekt på å utvikle et tydelig designkonsept for bygget. Braathen var selv sterkt involvert i prosessen og inviterte tidlig inn Void. Sammen med Grape skulle de finne det lille ekstra som gjør at bygget blunker til deg. En del av konseptet baserer seg på gjennomgående innslag av integrerte LED-produkter, bevegelsessensorer og interaktive lysinstallasjoner som slingrer seg som en rød tråd gjennom byggets interiør. Basert på Braathen Eiendoms eget «Flyt-konsept» bindes disse elementene sammen av en glødende lys-puls som flyter rundt i bygget i takt med leietakernes bevegelser.

For å kunne tjene som et fleksibelt måtte et nytt teknisk grid etableres. En rendyrking av byggets eksisterende hovedelementer har lagt premissene for ny romstruktur og fordeling av funksjoner. Spesielt har tanken om en bedre utnyttelse av glassfasaden og den fantastiske utsikten vært viktig; også når det gjelder tiltak for økt komfort og bedret energieffektivitet. Etasjeflatene er oversiktlige, med godt gjennomlys, frie siktlinjer til omgivelsene og romdybder som er optimalisert for funksjonsplassering etter ringer-i-vann-prinsippet. Da konseptet for nye DEG8 ble lagt, var lyssettingen et virkemiddel man ønsket å bruke bevisst. Man skulle ikke se lamper og armaturer, men heller oppleve lyset og bruke det til å understreke soneinndelingen for materialer og farger. Både gangsoner, sosiale soner og arbeidsarealer har innfelt og delvis skjult belysning. Himlingsflatene fremstår rene og hele og er med på å understreke de åpne sonene med vidt utsyn. Med kontorfronter og glassvegger i full høyde i kontorarealer, stikkglass mot korridor og fasade, realiseres visjonen om lys, luft og transparens, med lune midtsoner.

DEG8s nye 13. etasje består av personalrestaurant med tilhørende eksklusive møterom. Rommene fungerer som chambre séparée, med mulighet for direkte servering fra restauranten. Store kunstverk fra Astrup Fearnley Museet pryder veggene og kompletterer interiøret.

De sirkulære formene i byggets designkonsept tas igjen i en mer leken variant, med en strøm av nedpendlede glasskuler med glødende lys.

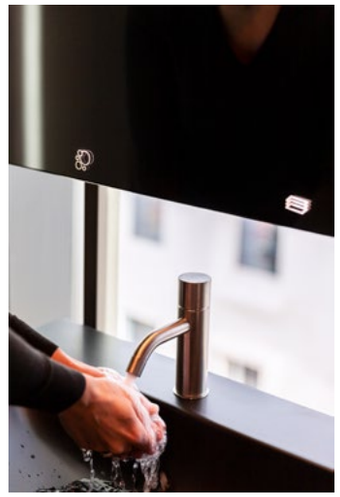

Speilskapene er spesialdesignet for DEG8 og har innebygd alt av garnityr og utstyr inn bak speilet. Disse speilskapene finner man også inne på hvert toalettavlukke, også i leietakerarealene i bygget.

I tillegg til å være interiørarkitekt for byggets største leietaker, Astrup Fearnley, og andre mindre leietakere i bygget, har Grape som del av gårdeiers konsept for bygget vært med på utformingene av Braathen Flys kontorhotell i byggets 10. etg. Her finnes det større og mindre enheter til utleie for lengre eller kortere tid, med alt av inventar og service-funksjoner inkludert i leien.

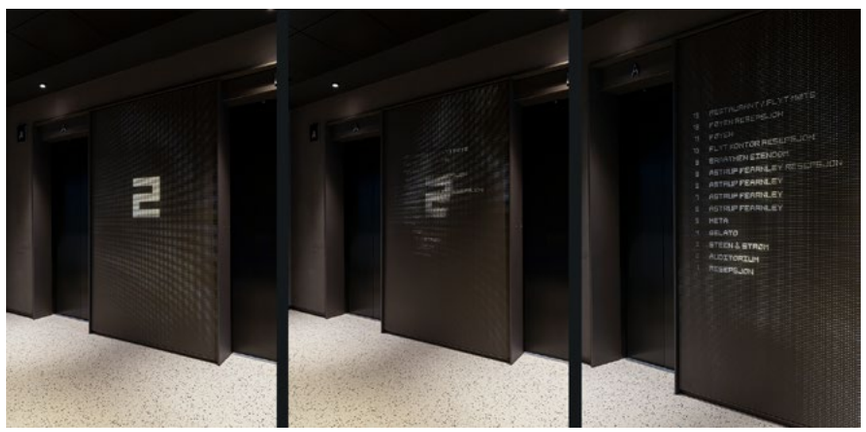

Heis- og trapperom har en interaktiv skiltløsning som videreføre estetikk og konsept fra lysinstallasjonen ved adkomst. Skiltløsningen for hele bygget baserer seg på samme tekniske prinsipp, og publikums tilstedeværelse påvirker innholdet på skjermen. Det hele er sømløst integrert som del av byggets arkitektur.

Grape utviklet tidlig et konsept for fast inventar i bygget: Minikjøkken, AV-møbler, veggkledning, oppbevaring, sittebenker etc. Leietakere har kunnet tilpasse disse elementene etter sitt behov, basert på byggets designmanual. Det faste inventaret er en viktig ingrediens i byggets helhetsplan, godt integrert som del av byggets arkitektur og designspråk.

Når det kommer til valg av møbler og løst inventar i bygget, har metode og prosess for møbelinnkjøp vært viktig, og nokså annerledes enn de fleste andre interiørprosjekter. Her gjennomførte Grape, sammen med gårdeier, en intervjurunde med markedsledende møbelleverandører for å finne riktig samarbeidspartner. På forhånd fikk de innbudte tilbyderne en presentasjon av ambisjoner og mål for nye DEG8, slik at de kunne levere i tråd med disse føringene og med produsenter som de kunne stille seg bak med tanke på design, miljøkrav, kommersielle vilkår, leveransedyktighet etc. Valget falt på Expo Nova og prosjektet endte til slutt opp med en møbelmeny for bygget. Slik kan møbler enkelt etterbestilles eller flyttes på tvers av etasjer ved behov for justeringer.

Når det kommer til miljø er det ofte at alle de gode intensjonene ikke settes ut i livet, være seg teoretiske og rigide kravspesifikasjoner, korte eller fastlåste leiekonkontrakter, eller et kortsiktig perspektiv på utvikling fra gårdeiers side. For DEG8 ble Grape tidlig enig med gårdeier om å vente med markedsmateriell og innsalg til et komplett konsept for bygget var satt, med tilhørende materialkvaliteter. Grape var tidlig ute med å utfordre omfang av elementer og overflater i bygget som skulle være en del av byggets arkitektur og som ikke leietaker skulle kunne påvirke eller rive ut i takt med leiekontraktene. Her ble grunnstenen for en robust helhetsplan for bygget lagt: Naturlige materialer av god kvalitet som vil stå seg godt for generasjoner fremover. Helhetsplanen knytter farger og overflater til et fastlagt konsept med plan for soneinndeling: Åpne og lyse arealer er lagt direkte inn fra fasaden, lune arealer for samhandling er lagt i midtsonen, og i kjernerommene er det materialer og farger med varme og glød. Den rene grunnpalletten gir rom for at de ulike leietakerne i bygget kan legge til sitt interiørkonsept i eksklusive arealer. Slik kan deres eget sjikt av identitetsskapende elementer komplettere helheten i bygget uten å måtte rives ut i takt med trender og individuelle ønsker.

NORDISK FILM NORGE→OSLO
LINK ARKITEKTUR AS
Prosjektansvarlig→Heidi Holthe, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Bendicte Dahl, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

Åpne arbeidsplasser i 2. etg.

Inngangsparti og resepsjonsområde.

Fabrikkhistorie med New York-feeling

Da Nordisk Films avdeling i Norge skulle velge ny lokasjon for sin virksomhet, var det ikke tilfeldig at valget endte på Nedre gate 5–7. Med et stort kreativt miljø innen filmbransjen, var det avgjørende å finne et lokale med rom for skaperglede og engasjement som kunne samle avdelingene til Nordisk Film, så vel som hele bransjen på tvers. LINK Arkitektur har hatt ansvar for interiørarkitektur og romplanlegging for Nordisk Films nye hovedkontor i Oslo. Kontorlokalene i Nedre gate 7 på Grünerløkka favner om 3500 m² fordelt på tre etasjer.

Lokalene er inspirert av New York penthouse-stil med distinkt arkitektonisk og estetisk industripreg; høyt tak støttet med tykke søyler, synlige murvegger og store vindusflater som slipper inn mye lys. LINK har i tillegg hatt ansvar for all fast og løs innredning, og har i samarbeid med byggherre Storm Properties utarbeidet det totale farge- og materialkonseptet i tillegg til belysningen.

NORDISK FILMS IDENTITET

Nordisk Film er blant de ledende underholdningsselskapene i Norden, involvert i film- og serieproduksjon og distribusjon, kinoer, dataspill, digitale gaver og digital reklame. Det var viktig for kunden å skape en gjenkjennelig identitet i lokalene, hele huset skal avspeile deres hovedvirke innenfor film og gaming-virksomhet. Resultatet er et moderne mediehus i et bygg som rommer flere funksjoner. Det var viktig for kunden å skape en naturlig samlingsarena for filmbransjen. Planlegging av filmproduksjoner, skrivestuer der manus blir skapt, samt klipping og redigering.

HISTORIEN SETTER SINE SPOR

Nedre gate 5–7 ligger i Grünerløkkas bevaringsverdige område, også kalt New York. Fabrikken i Nedre gate ble bygget i 1899 for å utvide tekstilproduksjonen i Brenneriveien 9, det var i hovedsak farging av tekstiler som skulle foregå her. Fabrikken ble drevet med dampkraft fra dampkjeler som hadde utløp i en 50 meter høy pipe som i dag er fredet og har en sentral plass midt i bygget. Pipen gir et kraftfullt historisk preg tvers igjennom lokalene, og er et viktig element for å fortelle om bygget og nærmiljøets historie. Nedre gate 5 har også huset flere kunstnere og håndverkere, en møbelfabrikk, et pelsberederi, en knivfabrikk, glødelampefabrikant og boktrykkeri.

Hovedvolumet som skulle transformeres

Byggets opprinnelige fabrikkpipe går tvers igjennom lokalene og det blir naturlig flyt til de forskjellige arbeidssonene.

Den nye tredjeetasjen er maksimalt utnyttet i areal. Med de eksisterende overlysene er dette blitt lyse og gode arbeidsareal.

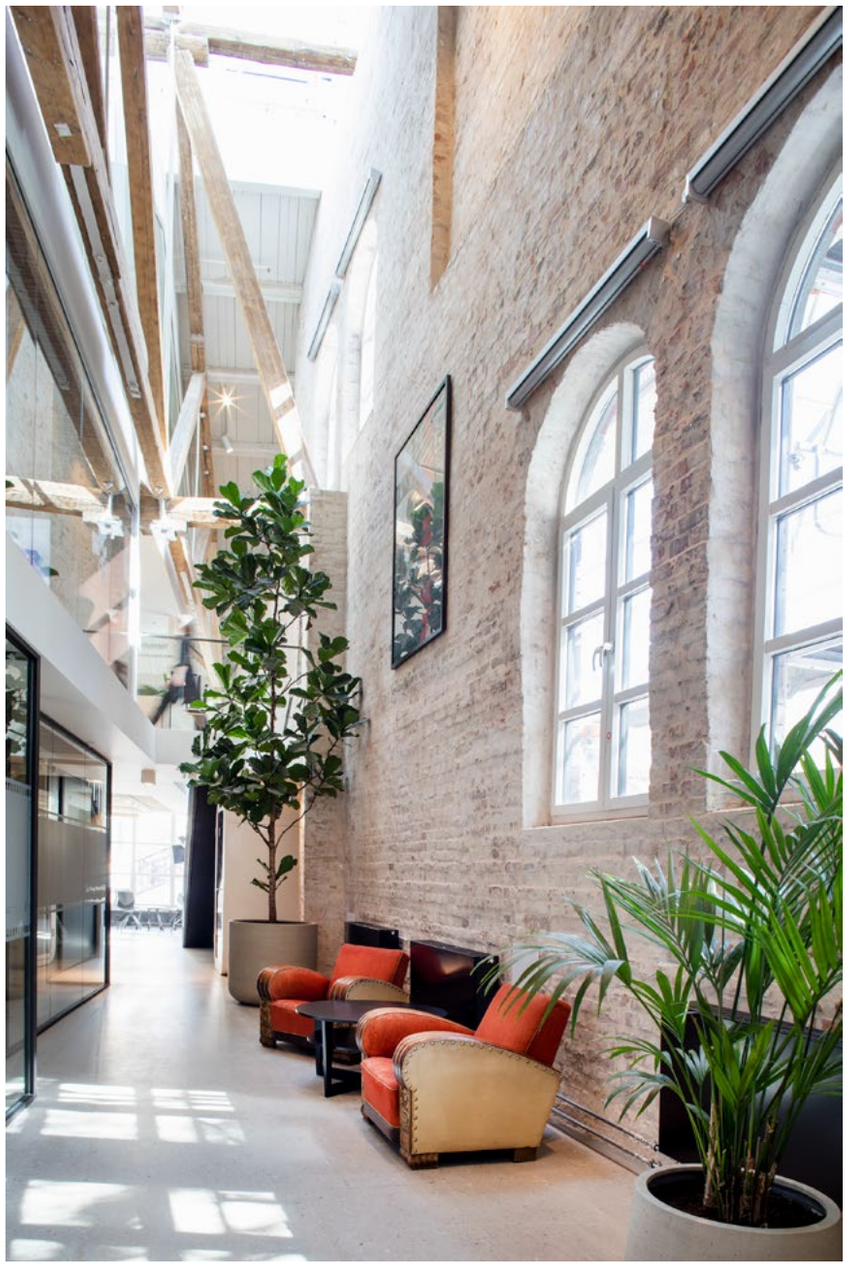

De nye dekkene med de forskjellige funksjoner er trukket inn og løsrevet fra ytterveggene. Det gir større utbytte av dagslyset.

var en stor gammel fabrikkhall. Utformingen og romforløpet ble utarbeidet sammen med byggherre og deres arkitekt der romprogram ble bearbeidet underveis for å få maksimalt ut av arealene som kunne skapes i det store rommet. Det skulle to etasjer inn i det åpne rommet, og en måtte her utnytte hver cm i forhold til dagslyskildene en hadde til rådighet og den originale konstruksjonen som holdt taket. For å få dagslyset så langt inn og ned i de nye rommene som mulig, er det åpnet opp med spalter i glass rundt de gamle konstruksjonene. Disse er også med å fremheve byggets gamle historie og konstruksjon.

KONSEPTET

Konseptet var å skape enkle og sterke rom og overganger, med byggets innvendige historiske ramme tydelig til stede. Men med innslag av kuriøse detaljer og små overraskelser. De nye tilførte materialene er valgt med omhu. Varige materialer som har en tyngde i forhold til byggets historie og levetid har vært viktig. Disse overflatene blir flottere over tid med bruksspor og patina. I første etasje er det støpt et nytt dekke i betong som er slepet og polert. Alle de opprinnelige teglveggene er beholdt og sekkeskurt for få teglstrukturen tydelig frem. Dinesen ask heltre er lagt i øvrige arealer. Den store eksisterende himlingens skråflater er bestykket med områder med akustisk demping, på lik linje med de nye horisontale himlingene. Utformingen av belysningen er gjort i samarbeid med Modular og man har her lagt opp til fleksibilitet i møbleringen i de forskjellige sonene. Det var stort fokus på miljø ved gjenbruk av alle deres løse møbler fra de forskjellige lokasjonene og dette gikk fint inn i de nye arealene. Og møblering av en del sosiale soner ble det hentet inn gjenbruksmøbler fra forskjellige historiske filmsett.

ROM FOR KREATIVITET OG SKAPERGLEDE

Nordisk films nye storstue i Oslo fremstår som et moderne mediehus – med all teknikken dette krever, for de forskjellige funksjonene. LINKs interiørteam har skapt rom for kreativitet for de ansatte i Nordisk Film, og en moderne møteplass for filmbransjen. Lyse og innovative lokaler med både historisk sus og New York-feeling, skal legge til rette for skaperglede og lidenskapelig historiefortelling på arbeidsplassen.

PIR COWORK→ÅLESUND
SANE AS
Prosjektansvarlig→Synne Bersvendsen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Myrna Becker, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

Konstruksjonen i taket gjør baren godt synlig fra utsiden av bygget, og i arealet generelt. Det er utviklet et grid med et prinsipp som er gjentatt i en stor og flere små bokhyller i lokalene. Konstruksjonen tar hensyn til flere ting som har vært viktig i prosjektet. Den repeterende materialdimensjonen, enkle sammenføyninger og varig materialitet. Gridet gir en utrolig stor fleksibilitet med hylleplater og opphengsmuligheter, og kan enkelt endres etter behov.

Store deler av innredningen i Dampsentralen er spesialbygd for best mulig å utnytte arealene, og gi gjestene den fleksibiliteten som de ønsket.

Samarbeid med dyktige lokale håndverkere både på treverk og søm. Her en detalj fra et barbord og skjerming mellom bord og sofa.

Synergieffekt mellom brukere

Pir-bygget i Ålesund har en tydelig identitet, både i bybildet og i interiøret. Sane har vært med på prosjektet fra start, og sammen med oppdragsgiver jobbet frem grunnverdiene til Pir. Dette skal være en plass for alle i byen, samtidig skal stedet oppleves nært og personlig, interiøret skal inspirere, være fleksibelt og imøtekomme ulike ønsker og behov. Pir skal være et sted folk trives!

Etasjene ble løst basert på et ønske om å fremme en delingskultur på tvers av bedriftene som holder til i bygget, og skape synergier mellom gründere og investorer. Faste prinsipper for innhold, materialbruk, romplassering og trafikkflyt ble tidlig utarbeidet og dannet grunnlaget for den tekniske prosjekteringen som belysning og ventilasjon. Fasaden, som er tegnet av Mad arkitekter har store vinduer fra gulv til himling. Siktlinjer som viser den fantastiske utsikten også fra helt innerst i bygningskroppen, var derfor et viktig prinsipp da planløsningen ble tegnet. Av den grunn er alle vegger parallelt med fasaden mot havet i glass, og slipper lyset inn også i senter av etasjene. Deler av fasadene er benyttet til kontorer, men arealene med den mest spektakulære utsikten er tilgjengelig for alle, innredet med prosjektbord og loungemøblering. I kort nærhet til alle kontorlandskap er det et stille- eller multirom for å kunne trekke seg tilbake eller ta en telefonsamtale.

Bygget på totalt seks etasjer huser tre etasjer med cowork, Sunnmørsposten og Kvale Advokatfirma har hver sin etasje, og 1. etasje er åpent for alle i bygget – og i byen. Hver etasje har et felles kjøkken. Dette er enkelt innredet for å få folk til å aktivt bruke restauranten i førsteetasjen, Dampsentralen. Dampsentralen har fått navnet etter den tidligere funksjonen denne plassen hadde. De serverer kaffe, frokost, lunsj, middag og

En helhet mellom cowork-etasjene, sammen med variasjon innenfor estetikk og funksjon var viktig å få til. Noen arealer er rolige for konsentrasjon, og andre er tilrettelagt for samhandling og uformelle møter.

Uformell arbeidssone og møteplass med nydelig utsikt, møblert med hovedvekt av norske møbelprodusenter.

Cowork-etasje hvor alle hjørnene med best utsyn er holdt åpne og tilgjengelige for alle.

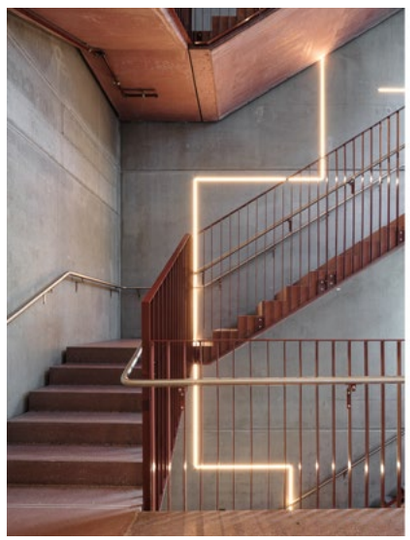

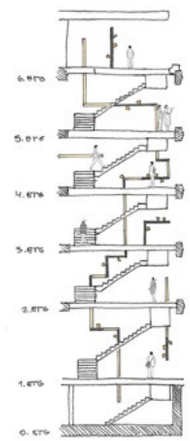

Trapperommet til Pir er godt synlig fra gateplan og ble utformet i sammenheng med fasaden til bygget. Den rødlige pigmenteringen av betongen er godt synlig i trappen. Rommet binder etasjene sammen og de vertikale og horisontale lysstripene leder deg oppover i bygget.

blir en bar på kveldstid. Baren har blitt et viktig element, den er plassert midt i lokalet slik at også de som jobber i bygget blir en del av kulturen med samhold og deling. Den er utformet på en slik måte at den skifter identitet med de ulike tidene på døgnet. Belysning og uttrykk endrer seg fra morgen til kveld.

Estetikken hos Pir er hjemlig, det er ikke samme møblering eller belysning i to rom. Fargepaletten er kompleks, antallet møbel- og belysningsprodusenter er over 50; de fleste er norske produsenter og designere. Nærheten til Sykkylven og annen møbelproduksjon i Norge gjorde det naturlig å rette søkelys på kortreist, norske kvalitetsprodukter med lang levetid. Det har vært et felles ønske om at huset skal utstråle ærlighet, både inne og ute for å støtte opp under grunnverdiene til Pir. Derfor er det synlige føringer, naturlige materialvalg som treverk, stein og metall, enkle og synlige sammenføyninger i møbler.

I dette nybygget var miljøambisjonen at alle møbler og materialer, fra innredning til fasadematerialer, skulle ha en god holdbarhet, få en fin patina, og kunne repareres om nødvendig. Under arbeidet med løs innredning lagde Sane noen prinsipper i samarbeid med oppdragsgiver for å få mest mulig kortreist møblering i prosjektet. Hvis mulig skulle det være produkter med norsk designer, norsk produsent og norsk produksjon.

En stor utfordring for drivere av nærings- og kontorbygg er den evige utskiftningen av innvendige vegger, møbler og utstyr ved skifte av leietakere. De tydelige prinsippene for design og funksjonalitet er derfor et grep som kobler sammen interiør og bygg i en felles identitet og gir rammer for ulike bedrifters tilpassing. Estetisk skaper det helhet, logikk og harmoni, men enda viktigere så sparer man kloden for unødvendig avfall og klimagassutslipp.

SPACES KA13 →OSLO

AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER

Prosjektansvarlige→Linda Steen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL, Kristine Storeide, interiørarkitekt MNIL

KREDITERING→SIDE 173

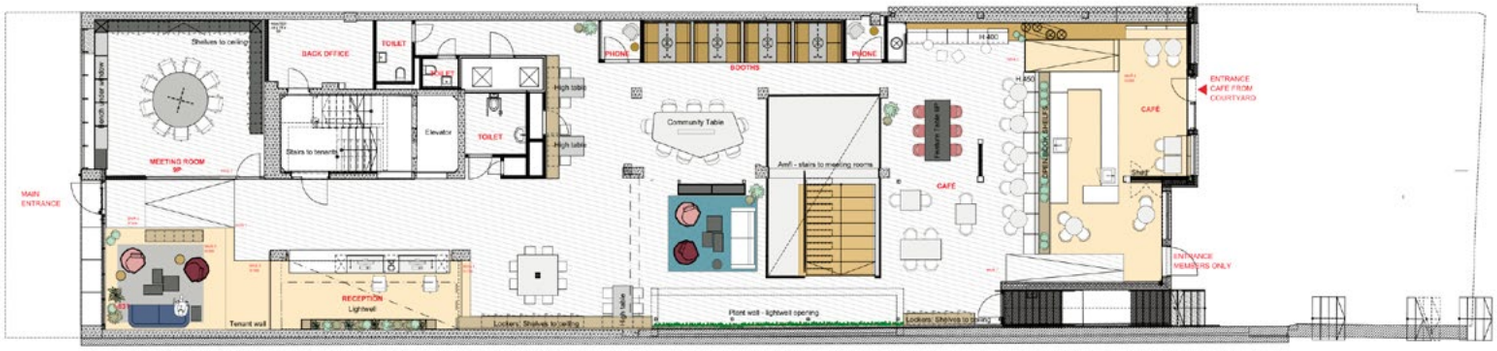

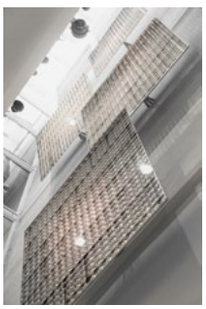

Reflektorer hentet fra Tøyenbadet, i utgangspunktet tenkt som reflektorer for å hente dagslys ned i etasjene, men oppfattes også som en kunstinstallasjon som strekker seg over byggets åtte etasjer.

Resepsjon med eksisterende flis, og mosevegg i bakgrunn.

Sirkulær veiviser

Bygg står for rundt hele 40 prosent av klimagassutslippene i verden. Mot dette bakteppet og med innovativ ombruk har kontorbygget KA13 i Oslo sentrum, der Scenario har hatt ansvar for interiøret, vist at bærekraft og design kan gå hånd i hånd.

FREMTIDENS BYGGEPROSJEKTER

Utgangspunktet for KA13 var et eksisterende kontorbygg fra 1950-årene plassert i revitaliserte Tullinløkka i Oslo sentrum. Kontorhotellkjeden Spaces skulle inn som leietaker, og før det måtte det nedslitte bygget opprustes til dagens standard. Valget sto mellom å rive ned for så å bygge nytt eller renovere. Entra Eiendom, som eier bygget, valgte det siste alternativet og engasjerte Scenario Interiørarkitekter sammen med blant annet Mad arkitekter, Insenti og Asplan Viak til å gjennomføre prosjektet innenfor rammene til FutureBuilt. Dette er et tiårsprogram der målet er å redusere klimagassutslipp fra transport, energiforbruk og materialbruk i tilknytning til et byggeprosjekt med minimum 50 prosent. FutureBuilt er et partnerskap mellom norske myndigheter og aktører i byggebransjen, og KA13 er ett av flere forbildeprosjekter som skal vise vei. I tillegg til at det eksisterende bygget ble renovert, ble et nytt tilbygg oppført med gjenbruk av materialer fra rivning- og renoveringsprosjekter.

UVANLIG VANLIG

Kriteriet for KA13 har hele tiden vært at det skal være kompatibelt med et vanlig bygg når det gjelder kvalitet og estetikk, samtidig som man skulle gjennomføre en sirkulær og miljøsmart byggeprosess og skape et interiør i Spaces-ånden. Scenario som har et langt samarbeid med Spaces og har bistått på samtlige av selskapets prosjekter i Norge, ble hentet inn for å skape et interiør som baserer seg på ombruk så langt som mulig og som binder etasjene og områdene sammen i uttrykk og funksjonalitet. Det var viktig at brukerne av kontorhotellet skulle gjenkjenne at de var på et Spaces-senter gjennom materialitet, utforming og fargevalg, som er gjennomgående identitetsmarkører i alle kjedens lokaler. Disse kravene gjorde det lettere for Scenario å sette rammer rundt hva som skulle hentes inn av materialer og møbler.

Ytterligere krav var at interiøret skulle ha den nødvendige fleksibiliteten som er nødvendig i et kontorhotell der arealene tilrettelegges leietakernes ulike behov. Dette ble løst gjennom nøye planlegging av tekniske installasjoner slik at vegger enkelt kan settes opp og tas ned.

MATERIALJAKT

At KA13 var et ombyggingsprosjekt, innebar ikke at man senket kravene i forhold til gode

Atriumstrapp laget av gjenbrukt materiale fra Tøyenbadet.

Spesialtegnet bord laget av rest-fliser og gjenbrukte møbler. I bakgrunnen: Plassbygget sittebenk av furu kryssfiner. Kunstverk *Plastic Landscape* av Vilde Rolfsen, gjenspeiler godt konseptet til KA13 der gjenbruk har stått i fokus.

Sittebåser kledd i gjenbrukte spiler fra Refstad skole. De gir en mulighet til å trekke seg tilbake og sitte å jobbe skjermet i landskapet.

Lounge ved inngangsparti med sofa fra en stue på Tøyen og original flisvegg.

Plassbygd bokhylle av Lun Furniture, laget av furu kryssfiner. Original flisvegg i bakgrunn.

designløsninger. Tvert imot ga den sirkulære tankegangen gode, innovative grep i forhold til både form, funksjon og bærekraft. Blant annet er håndløpere i furu fra Tøyenbadet blitt til en atriumstrapp. For å få til et slikt resultat, ble jakten på de riktige materialene en større del av prosessen enn i et vanlig prosjekt der man anskaffer alt nytt. Det var mange utfordringer underveis med å finne materialer som var gode nok for å kunne brukes om igjen. Også ved ombruk er det mange krav til dokumentasjon. Dessuten viktig at kvaliteten var såpass god at et fremtidig ombruk ville være mulig. Mye kom fra donorbygg, det vil si bygg som skulle rives eller rehabiliteres, blant annet i Regjeringskvartalet, Kværnerbyen og Tøyenbadet. Scenario har dessuten kjøpt møbler på finn.no fra privatpersoner, hos Møbelmegleren og fra lagrene til møbelleverandører. I tillegg hadde Spaces en del møbler tilgjengelig fra sitt overskuddslager. Der det har vært nødvendig å tilføre nye materialer er det valgt tidløse, solide materialer som tåler mye bruk og som kan gå videre inn i den sirkulære verdikjeden. I et prosjekt basert på ombruk skjer mange av beslutningene underveis i prosjektet – avhengig av hva man får tak i. Når det ble funnet noe som kunne brukes, måtte det ofte hentes med én gang, for så å lagres til det skulle tas i bruk i KA13. Dette skapte et lagringsbehov som ellers ikke er vanlige i interiørprosjekter. Interiørarkitekter er normalt vant til å ha planlagt alt ned i minste detalj på forhånd. På dette prosjektet var ikke dette mulig siden resultatet hvilte på hvilke ressurser som ble tilgjengelig. Alle skjemategninger og bestillinger av fast innredning, samt minikjøkken var kun et prinsipp. Her ble prinsipptegningene med ønsket utforming sendt ut til donorbyggene i håp om at man ville få samtlige moduler og kjøkken utformet som ønsket. KA13 er Norges første større byggeprosjekt basert på ombruk og sirkulære løsninger og har vært med på å forme hvordan fremtidens bygg vil kunne konstrueres og driftes. Hedersmerke for Arkitektur og Design fra DogA og OMA Award 2021 for Årets transformasjonsprosjekt er anerkjennelser som viser at KA13 baner vei for en mer bærekraftig tilnærming. Scenario sitter igjen med viktig kunnskap om nyskaping og ombruk satt i sammenheng med et alltid grunnleggende kriterium om å skape gode interiørløsninger.

Hedersmerke for Arkitektur og Design fra DogA og OMA Award 2021.

STATKRAFT→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→Malin Skjelland Eriksen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

Veggene på innsiden av portalen har store partier kledd med Solid Textile Board fra Kvadrat. Disse er montert på vegger uten dørforbindelse og erstatter det siste laget med gips. Synlig innfesting gjør at platene enkelt kan demonteres og gjenbrukes.

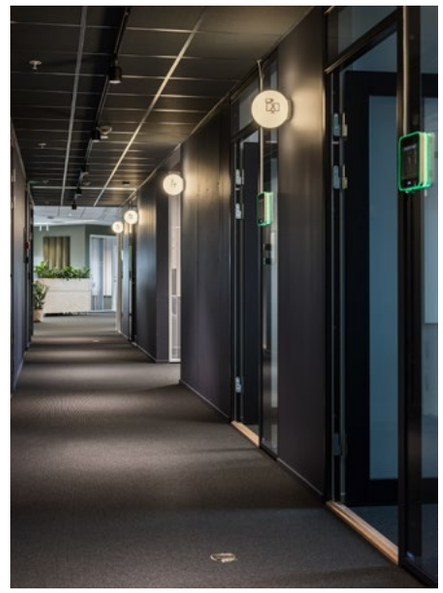

Begge fløyene i etasjene har en korridor/portal som går rundt kjernene. Denne fungerer som en buffer mellom arbeidsplasser og øvrige funksjoner. Gjennom denne kan du gå til alle øvrige funksjoner uten å forstyrre i landskapet. Korridoren er mørkere enn øvrige arealer. Dette for å skape kontrast mellom sonene. Enkle vegglamper er både dekorative, samtidig som de er foliert med ikoner som forteller funksjonen til rommet lampen står ved.

Grønt avtrykk hos Statkraft Space

Da Romlaboratoriet fikk oppdraget med å bidra i ombyggingen av to kontoretasjer hos Statkraft, startet de med å stille spørsmålet; hvilke miljøambisjoner skal vi sette for prosjektet? Takket være en fremoverlent oppdragsgiver var responsen positiv, og prosjektet satte seg et mål om å gjenbruke mest mulig – for å redusere mest mulig avfall.

De startet med å kartlegge og registrere både arkitekturen og innredning. Deretter lagde de lister over både internt – og eksternt gjenbruk. I kartleggingen av bygningsmaterialer var også Resirqel inne som rådgivere, materialforvaltere og samarbeidspartnere for eksternt ombruk.

De to etasjene har ganske kompleks og formrik arkitektur. Oppgavene var å bygge om etasjene fra cellekontorer til et mer åpent aktivitetsbasert arbeidsplasskonsept. Dette innebar en del rivearbeider – og med ambisjonen om å generere minst mulig avfall i ombyggingen, ble det bestemt av rivearbeidene skulle gjøres skånsomt. Skånsom demontering er kostbart og tidkrevende, samtidig muliggjør det at bygningsmaterialer og elementer kan brukes om igjen.

Det viktigste arkitektoniske grepet Romlaboratoriet gjorde var å etablere portaler rundt kjernene i begge fløyer. Disse fungerer som skjermede gangsoner og buffer mellom arbeidsplasser i åpen sone – og øvrige funksjoner. Veggene i portalen er bygget som akustiske elementer med gamle himlingsplater som isolasjon.

Stenderverk i tre ble fylt opp med dobbelt lag 60 x 60-plater – og veggen ble lukket med tekstil og perforert stål for lyddempende effekt inn mot arbeidsplassene. Siden som vender inn i korridoren ble kledd med Solid Textile Board fra Kvadrat, et sterkt platemateriale laget av overskuddstekstil. Disse ble brukt gjennomgående i alle korridorer på vegger uten glass – og dørforbindelse. Prinsippet var at platene skulle redusere bruken av gipsplater, og de er montert med synlig innfesting og kun tilpasset i høyden. Dette ble gjort med tanke på eventuelle endringer i fremtiden, hvor platene enkelt kan demonteres og brukes på nytt et annet sted – eller til et annet formål.

Alt som skulle gjenbrukes i prosjektet ble lagret på stedet for bruk i ny løsning. Nye vegger ble oppført etter eksisterende grid for å kunne gjenbruke alle tunge tekniske installasjoner og infrastruktur. All isolasjon og alle gipsplater ble gjenbrukt i oppføring av nye vegger. I tillegg ble teppegulvet i begge etasjer beholdt. Det var mange glassfronter til overs fra cellekontorene, og man fikk gjenbrukt noen av dem i områder der det ikke var lydkrav. Resten ble distribuert til eksterne prosjekter via Resirqel.

Utbedret lydkrav bidro også til beslutningen om å bytte ut all

Plassbygde arbeidsplasser langs knevegg mot fellesarealet utenfor. Visuell forbindelse med gjenbrukte kontorfronter på topp av knevegg. Båser for én person langs knevegg.

Plassbygde plantekasser.

Noen av fokusrommene for én person har mykere møblering – som i tillegg er fra en annen tid og kjøpt brukt på bl.a. finn.no og bruktbutikker i Oslo.

systemhimling. Det innebar at de satt igjen med enorme mengder himlingsplater. Alt i alt fikk man gjenbrukt ca. 1 650 plater i forskjellige nye løsninger som innmat i veggmonterte lydabsorbenter og i akustiske vegger. Prinsippet var at materialene ikke skulle forlate byggeplassen – og sammen med møbelsnekkerne i Buskerud spesialinnredning, lagde de et system som bidro til at platene kunne stables på plassen sin fortløpende, på små hyllelister laget av kapp. Deretter ble konstruksjonen lukket av en kryssfinerramme med resirkulert tekstil.

Romlaboratoriets oppgave, i tillegg til å skape gode bærekraftige løsninger, er alltid å ivareta behovene til menneskene som skal oppholde seg i bygningene de jobber med. De ønsker å skape gode, funksjonelle og bærekraftige løsninger med fremtidsrettede verdier. Erfaring tilsier at bærekraftige designmetoder og prosesser har potensiale til å generere særegne og unike uttrykk. Samtidig er dette en prosess som består av kontrollerte tilfeldigheter og ukjente faktorer, i motsetning til prosjekter der man starter med konsept og planlegger innkjøp ned i minste detalj før bestilling.

Veldig mye er ombrukt som det er, som arbeidsstoler og møteromsmøbler. Samtidig har de trukket om og oppgradert en del møbler som var slitt og utdatert – for å skape en variasjon i funksjoner og uttrykk som stimulerer det nye arbeidsplasskonseptet. Alle arbeidsbordunderstell er gjenbruk med ny miljøsertifisert bordplate. I tillegg har de laget «nye» møbler som ikke fantes fra før, som for eksempel sofabord laget med topplate fra Norwegian Trash – laget av gamle kjøleskap og fjernkontroller – og med solide papprør som understell. Alle te-kjøkken er basert på gjenbruk av gamle skrog, hengsler og stålkummer. Benkeplatene i de nye te-kjøkkenene er i kompositt som møbelsnekker heldigvis hadde spart på fra et annet prosjekt.

Alt ombruk og bærekraftige valg ble dokumentert og dannet utgangspunkt for en miljørapport for prosjektet som er utarbeidet av Resirqel. Resultatet er at prosjektet realiserte 50% ombruk, som var godt over målet som ble satt. Beregningene som er gjort for CO^2-besparelser viser at prosjektet har oppnådd betydelige utslippskutt, og hvor de største besparelsene er oppnådd ved ombruk av løst inventar. Totalt sett utgjør ombruk av produktene som er dokumentert en klimagassbesparelse på 56 275 kg CO^2-ekvivalenter. Til sammenligning tilsvarer dette 200 flyreiser tur/retur Oslo–Trondheim.

Dette har vært et prosjekt hvor Romlaboratoriet har tråkket stien mens de har gått. Og det de har fått til i prosjektet er et resultat av samarbeid, og for deres del et sterkt ønske om å endre måten man tenker og utfører faget på.

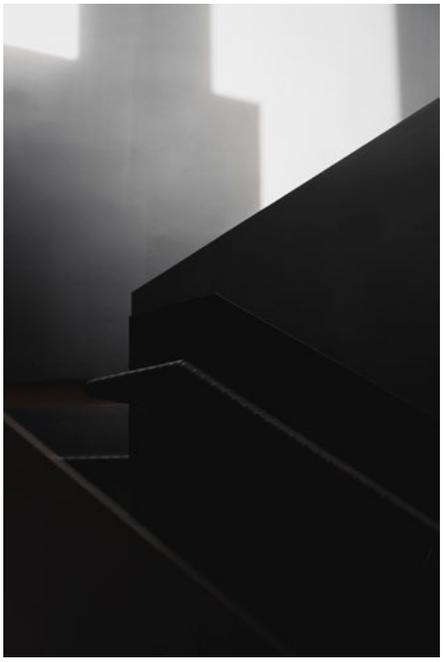

En interntrapp i 10 mm massivt sort stål strekkers seg gjennom de fire etasjene.

Utstrakt bruk av støtterom for forskjellige typer møter og intern samhandling.

Radius Design har spesialtegnet både ståldetaljer og himlinger i tre med integrert belysning.

Det er lagt stor vekt på bruk av kvalitetsmaterialer.

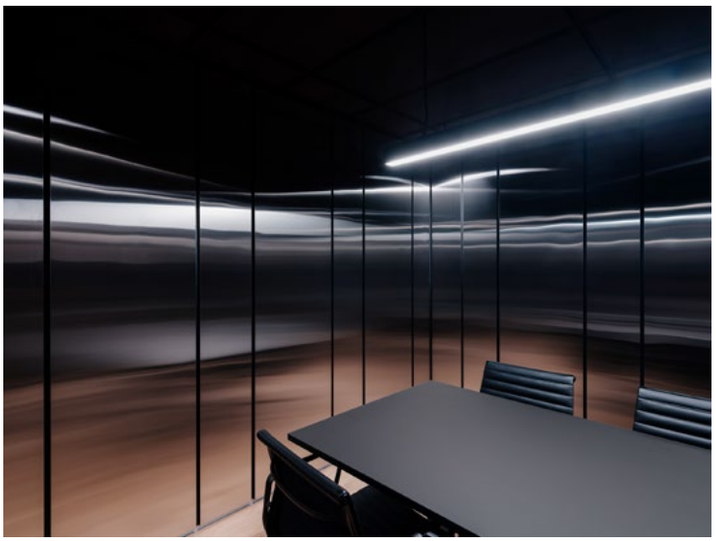

Radius Design tegnet det aller meste – med gjennomgående spesialdesign.

Variasjonsrik fargepalett.

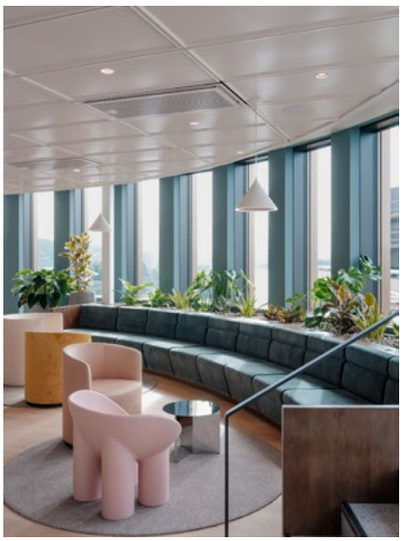

ADVOKATFIRMAET THOMMESSEN→OSLO
RADIUS DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

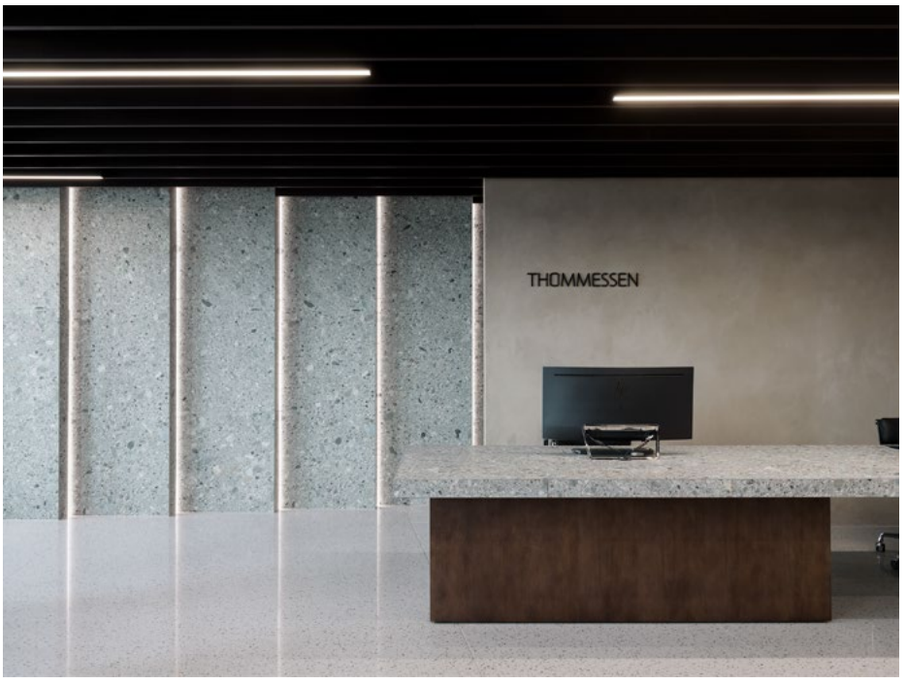

Radius har samarbeidet med Void om å lyssette – og 3D-mappe – inngangspartiet.

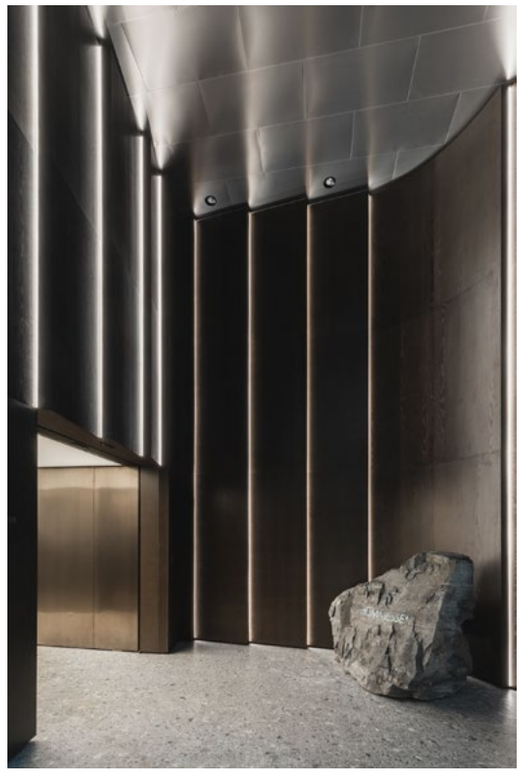

En tre tonns amfibolitt gneis i inngangspartiet. Steinen ble valgt ut av Radius Design på Vikersund pukkverk.

Advokater omgitt av sort stål og gneis

Radius Design har vært ansvarlig prosjektering av Advokatfirmaet Thommessens nye hovedkontor i VIA, Oslo. I forbindelse med flyttingen av adresser ønsket Thommessen å fornye seg som bedrift, og dermed se på alle aspekter ved sin virksomhet. Dette medførte å gå nøye inn i arbeidsformer for fremtiden, samhandling intern, representasjon utad, samt hvordan å jobbe tettere med sine klienter i egne lokaler.

I tillegg hvordan å forsterke opplevelsen av identitet og felleskap for Thommessen som organisasjon. Med dette som bakteppe og en møysommelig prosess med kartlegging av en rekke ønsker og behov samarbeidet Radius tett med Thommessen for å utarbeide løsninger for deres fremtidig hjem. Lokalene utgjør totalt 8000 m² og er lokalisert i de fire øverste etasjene i Nord-bygget i VIA, hvorav tre av disse har egne takterrasser. Arealene omfatter eksternt møtesenter med resepsjon, fellesarealer med en tilhørende kaffebar, bibliotek, auditorium, intern resepsjon, mixed zone for langvarige prosjekter med samarbeidspartnere, innovasjon og utvikling avdeling, samt rene arbeidsetasjer i åpne lommelandskap med en vid utstrekning av støtterom – og funksjoner. Thommessen er også eneste leietaker i bygget med eget inngangsparti fra gateplan. I det å skulle utvikle Thommessens visuelle DNA har Radius Design tegnet det aller meste – med gjennomgående spesialdesign. Det er også lagt mye vekt på bruk av kvalitetsmaterialer i kombinasjon med en variasjonsrik fargepalett. Eksempelvis knytter en interntrapp i 10 mm massivt sort stål seg gjennom de fire etasjene. Radius Design har spesialtegnet både ståldetaljer og himlinger i tre med integrert belysning – i tillegg til all fast innredning – inkludert et samarbeid med møbelprodusenten Atelier Arper hvor alle oppbevaringsmøbler i stål er tegnet etter søm. Som et symbol på Thommessens tyngde i bransjen har man plassert en tre tonns amfibolitt gneis i inngangspartiet. Steinen ble valgt ut av Radius Design på Vikersund pukkverk, og krevde ekstra fundamentering i dekket, samt at man har samarbeidet med Void om å lyssette – og 3D-mappe – inngangspartiet.

P27→KONTOR OG KAFE→OSLO

SANE AS
Prosjektansvarlige→Ine Abelsnes Stokka, Myrna Becker, interiørarkitekter MNIL
Prosjektmedarbeider→Synne Bersvendsen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

byMad – så mye som mulig av overflater ble beholdt som de var. Gulvet ble liggende med ulik type flis og flisene på veggene ble beholdt. Deler av den gamle mesaninen ble benyttet videre og kledd med ombruksplater.

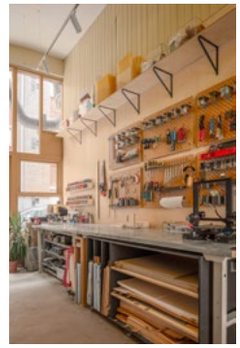

byMad – de valgte å plassere arkitektenes verksted i tilknytning til kafeen slik kafeens gjester kan se modellbyggerne jobbe.
Alt av inventar er sammensatt av gjenbruksmaterialer, og eksisterende rom med gammel ytterdør ble restaurert.

Plantegning 1. etasje, byMad.

Plantegning 2. etasje, kontorer.

Bærekraftig modifisering

I Pilestredet 27 ligger Alfheim-komplekset fra 1900-tallet hvor deler av Mad-familien har flyttet inn. Bygget ble tegnet av Herman Major Backer og var opprinnelig planlagt som utstillings- og kontorlokaler, hotell og verkstedbygning for Alfheims Mekaniske Fabrik for Møbel- og Bygningsarbeid. I 2. etasje sitter Mad arkitekter, Sane, Nomad og Mad Communication, og på gateplan har de startet sin helt egen kafe/bar kalt byMad.

Målet med byMad er å ha et sted hvor bylivet møter arkitektur, byutvikling, design og god kaffe, hvor man kan invitere inn på foredrag, ha utstillinger o.l. Her utforsket de ombruk i alle ledd og prosjektet var en mulighet for å dyrke erfaringer og kunnskap i prosjektering rundt ombruk. Sane er interiørarkitekter og har styrt brukerprosess, jobbet med arbeidsplassutforming og utforming av begge lokalene.

Lokalet i 1. etasje ble tatt over først, og en undersøkelse av hva som kunne bestå og hva som skulle tilføres startet. Det ble besluttet at alle nye elementer skulle være ombruk – bygningsmaterialer, innredninger og møbler. Arbeidet med eget lokale gjorde at interiørarkitektene hadde friheten og muligheten til å utforske og eksperimentere med hvordan de kunne løse utfordringer knyttet til ombruk. Å arbeide med ombruk krever nye prosesser og holdninger fra alle involverte. Tidslinjer og hva som må skje ved endringer, og nye roller blir etablert.

Mad/Sane overtok lokalene i 1. etasje som en nedslitt hvit gipsboks, men med et stort potensial. På grunn av byggets historie visste de at det mest sannsynlig fantes kvaliteter og historiske elementer å eksponere. De oppdaget teglvegger, gammel puss og paneler bak gipsen, profilerte pilarer, spor etter lokalenes historie. Lagene som hadde gjort lokalet til et kjønnsløst og trist sted, ble fjernet – frem kom historie, sjel, farger og kvaliteter. Det som ble avdekket bak gipsen tok de vare på og fremhevet. De valgte å beholde gulvet som det var og lappet sammen sår og sprekker. Gamle brystninger ble malt, tegl eksponert og reisverket til den gamle mesaninen ble beholdt. Man hadde ikke et klart estetisk uttrykk for lokalet, og det meste ble til under byggeprosessen. Ettersom ting tok form og et uttrykk ble klart kunne de lete mer spesifikt etter overflater og elementer som passet inn. Det dukket opp farger i det lokalet ble strippet, og man plukket opp flere av dem og laget en helhet hvor gammelt og nytt nå spiller på lag. Lokalet fremstår med en tydelig og ærlig identitet og at det kan transformeres og brukes på ulike måter nå og i fremtiden. Interiørarkitektene tror og håper at det vil stå seg over tid ettersom at interiørkonseptet har integrert historien og materialiteten til bygget.

I 2. etasje har den Oslo-baserte Mad-familien kontorene sine. Etasjen er en

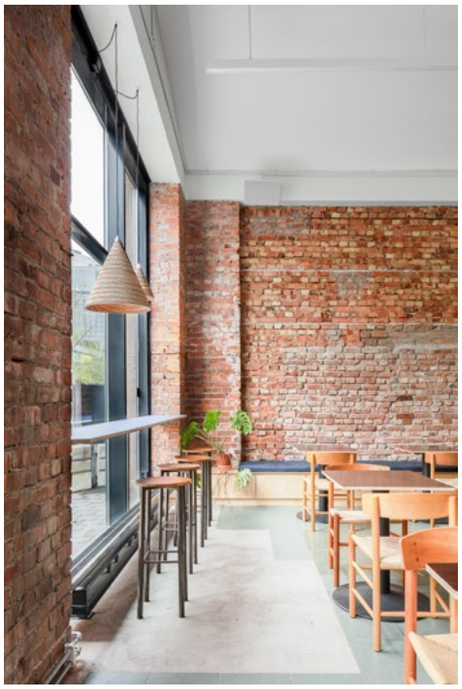

byMad – Originale bygningselementer ble eksponert, alt av fast og løst inventar er gjenbruk eller sammensatt av gamle plater og elementer.

byMad – Det fantes allerede en mesanin i lokalet som ble tilpasset ønsket bruk. Man beholdt konstruksjonen, men kledde den på ny med tilgjengelig overskuddsmateriale.

Kontor – vegger satt opp i et modulært system kalt Tewo Flex. På denne måten unngår man gips som må kastes når en eventuell ny leietaker skal overta lokalet.

Kontor – Materialrommet er bygget opp av 100% gjenbrukselementer. Alle plater og stenderverk er gjenbrukt fra tidligere kontorer, overskuddsmateriale fra snekker, samt andre byggeprosjekter.

effektiv kontoretasje, med hovedinngang i midten og en sekundærtrapp mellom kontorene og kafeen på gateplan.

Eksisterende lokaler var delt inn i to; en del med cellekontorer fra en eldre oppussing, og en del med åpent landskap fra nyere tid. Delen med cellekontorer skulle pusses opp, mens i den nyere delen skulle man kun gjøre minimale inngrep. Den opprinnelige ideen var å beholde gulv, as is, men det viste seg etter hvert at det ble for mange sår i teppet, da de startet å fjerne gips som hadde kledd vegger og søyler. Resultat ble derfor at teppet ble byttet ut med et bærekraftig alternativ.

Lokalene i 2. etasje er relativt åpne, men det var behov for noen møte- og stillerom. For å unngå å sette opp enkle gipsvegger, som må fjernes når en eventuell ny leietaker overtar lokalene, valgte man å sette opp et nyutviklet systemveggkonsept, utviklet av Made og Tewo, kalt Tewoflex.

Veggene har to heltresjikt, isolasjon i midten og består av 20 cm brede elementer som settes sammen og låses av en bunn- og toppsville. Veggene kan på samme måte pusles fra hverandre og settes opp på nytt eller annet sted. Dette systemet gir en faktisk fleksibilitet uten at det genereres avfall når man gjør om på planløsning i lokalet på et senere stadium.

I faste innredninger og øvrig inventar hadde Sane stort fokus på ombruk. I lokalene var det allerede to tekjøkken som de valgte å sette sammen til ett nytt kjøkken. De gjenbrukte skrog, armatur og kjøleskap, og samarbeidet med Norwegian Trash for å lage fronter til de eksisterende skrogene. Platene er omsmeltet plastavfall fra blant annet spoler til symaskin, 3D-printer filament og lignende.

Annen fast innredning satte de sammen av rester fra byggeprosessen i 1. etasje, materialer brukt i tidligere lokaler, samt funn på Finn og hos Resirqel. Tekstiler var vanskelig å finne brukt i god kvalitet. De ønsket tyngre gardiner til inndeling av lokalet og for å bedre akustikken. Ettersom alt av ulltekstiler lages på mål er det derfor lite avkapp. Til de tyngre gardinene gikk de for norsk ull fra Gudbrandsdalens Uldvarefabrikk på Lillehammer. Tynnere tekstiler var noe enklere å få tak i, de kom over en 20 år gammel fallskjerm som skal brukes som avskjerming i møterom.

Målsettingen med prosjektet P27 var å gjennomføre et interiørprosjekt primært gjennom å arbeide med ombruk. Sane ønsket å «feie for egen dør», bevise at det går, og at det kan se riktig bra ut. For Sane som interiørarkitekter ble det en nyttig erfaring og viktig kunnskap.

VILLA SOLSTRAND→TØNSBERG
DERLICK ARKITEKTER AS
Prosjektansvarlig→Elin Kongsvik, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

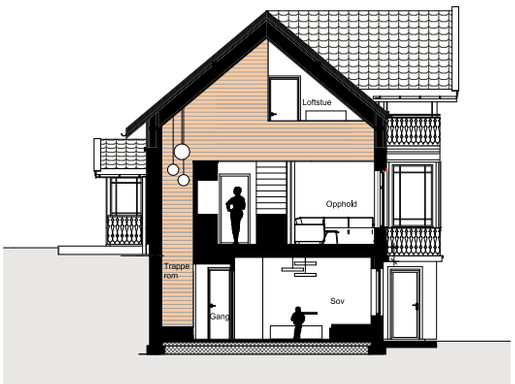

Ny situasjon. Snitt.

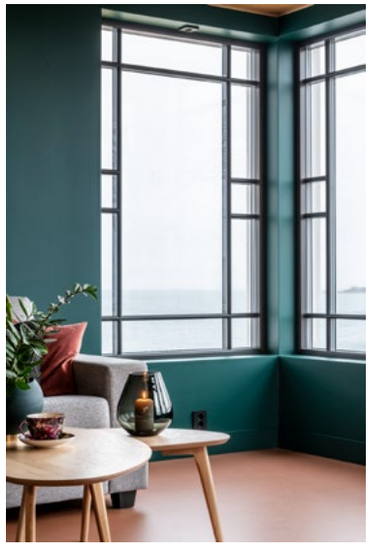

Stuesonen med utsikt utover skjærgården. Det historiske møter det moderne. Eiken er her videreført under himling for å ivareta helheten i konseptet og konstruksjonen av eik som skaper et element i den åpne stue/kjøkkensonen.

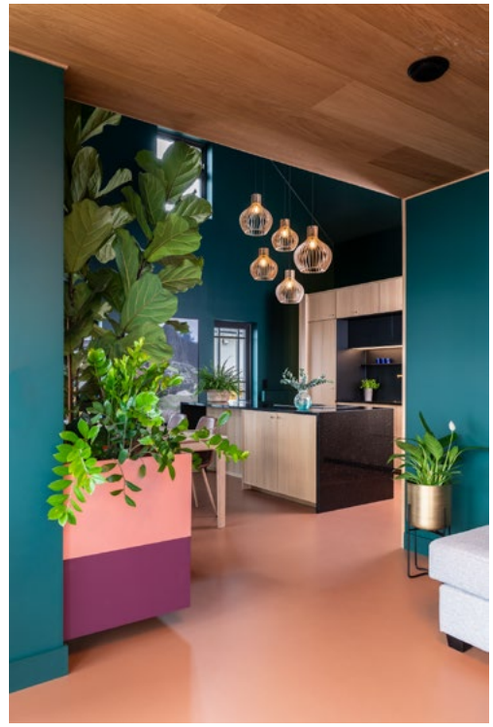

Fargepaletten i sin helhet på plan 1 sett fra stuesone. Elektrikere fra Even Cudrio AS har gjort en god jobb med oppheng av lamper i perfekt harmoni over kjøkkenøya.

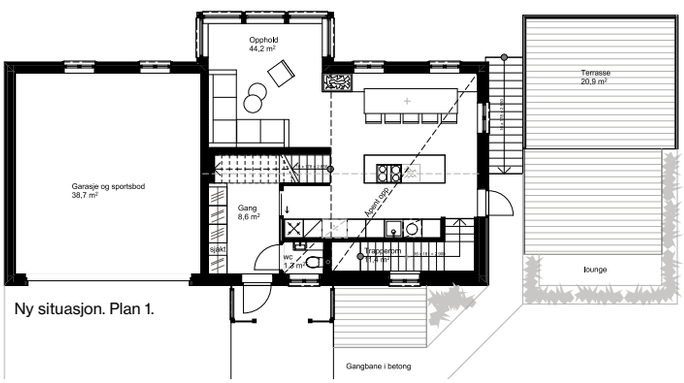

Ny situasjon. Plan 1.

Baderom er utviklet med en mørkere palett av dempet sort på vegger og tak i kombinasjon med 20 x 120 flis med eikemønster lagt i forband for å knytte materialvalg mot resten av huset. Alt av sanitærutstyr levert av Grohe AS. Sømløs overgang fra gulv til vegg ved benyttelse av skjult slukrenne med integrert flis; Unidrain highline custom ble levert av BLS Norge AS.

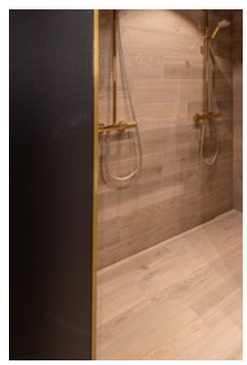

Trapperom ned fra plan 2 hvor man går gjennom selve boksen av eik. Samme parkett er lagt i trinn og på vegger. Innfelt eikelist i forkant av hvert trinn.

Fargespill i ny villa

Prosjektet startet som totalrenovering av en enebolig fra 1920, beliggende i et bevaringsverdig område ved kysten av Tønsberg. Huset var dessverre i så dårlig tilstand at det etter dialog med kommune og fylkeskommune ble besluttet å rive boligen for så å gjenoppføre nytt bygg i opprinnelig sveitserstil. Stilarten satte føringer for utforming av bygningskropp, planløsning, samt plassering og utforming av vinduer. Interiøret fikk med denne bakgrunnen et tilskudd av historie som gir en spennende dynamikk mot øvrig moderne utforming.

Materialer og konstruksjon til den nye eneboligen er valgt med en gjennomgående tanke på bærekraft, samt fokus på materialer som kan gjenvinnes og er av naturlig opprinnelse. Det er benyttet Hunton trefiberisolasjon og dampbrems som gir en pustende konstruksjon og et godt inneklima. Innervegger er isolert med steinull, gulv er belagt med linoleum, trapper, vegger og en takflate er belagt med eikeparkett, vannbåren varme og varmtvann leveres via luft-til-vann varmepumpe. Prosjektet ble utarbeidet i samarbeid med Thomas Kongsvik og tegnet ut i sin helhet av interiørarkitekt. Sidemannskontroll og ansvarlig foretak arkitektur ble ansvarsbelagt totalentreprenør Eldevik Bygg AS.

Fargekonseptet for boligen er utformet med bakgrunn i en tanke om at farger gir bedre rom å leve i, og det er tatt utgangspunkt i fargepsykologi. Selv om vinduene hadde behov for å være hvite på utsiden, ble de bestilt mørke på innsiden slik at utsikten skal komme til sin rett. Det var spennende å se ved levering og montering om det var synlig fra innsiden at det var helt ulik farge på utsiden, men dette ble veldig bra og helt riktig. Det ble valgt en listfri utforming av vinduer, mens innerdører ble utformet med smale gerikter for å skjule mulige sprekkdannelser etter videre bruk.

Planløsningen er utarbeidet for å skape god kommunikasjon mellom arealer inne og ute, nivåforskjeller på tomten, samt god tilknytning mellom ulike funksjoner og bruk. Med soverom og bad samlet på en flate i underetasjen, kan barna enkelt ivaretas når de er små, samtidig som sonene er adskilt fra hverandre og privatisert i hver sin ende. Vaskerom er lagt sentralt og har både sjakt i vegg fra tilliggende bad for

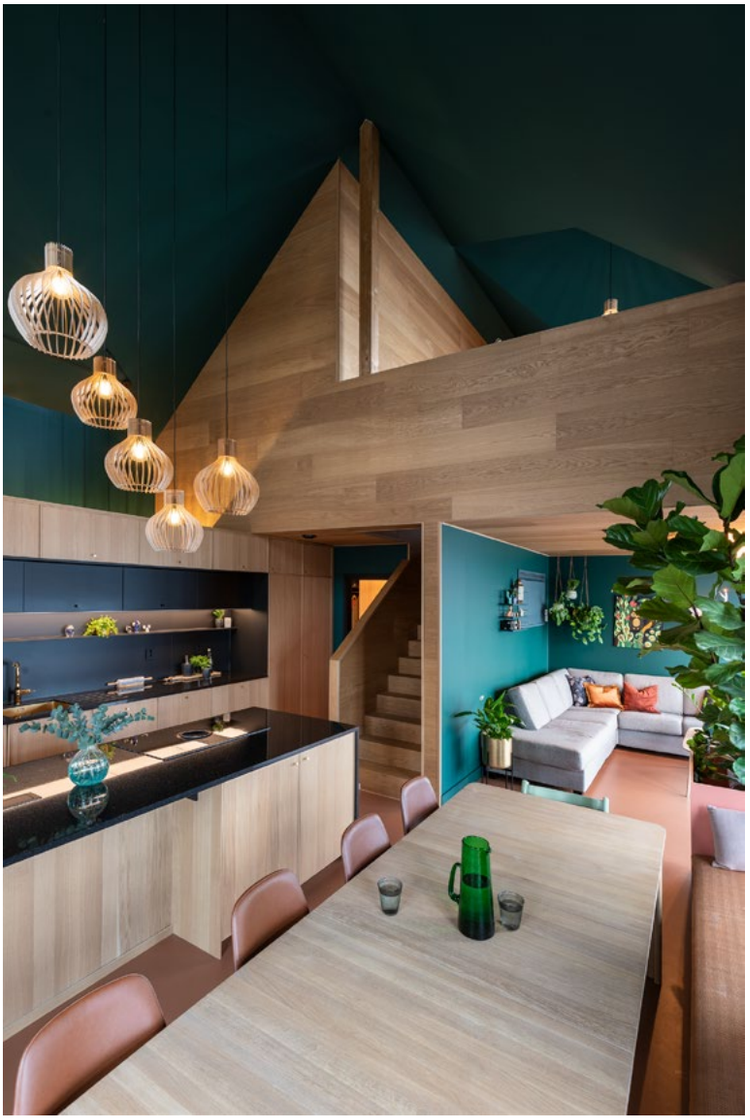

Hovedkonstruksjon og romforbindelser i eik.
Med bakgrunn i takhøyden på 6,5 meter er den blågrønne fargen ført videre til himlingen for å skape en lunere atmosfære.

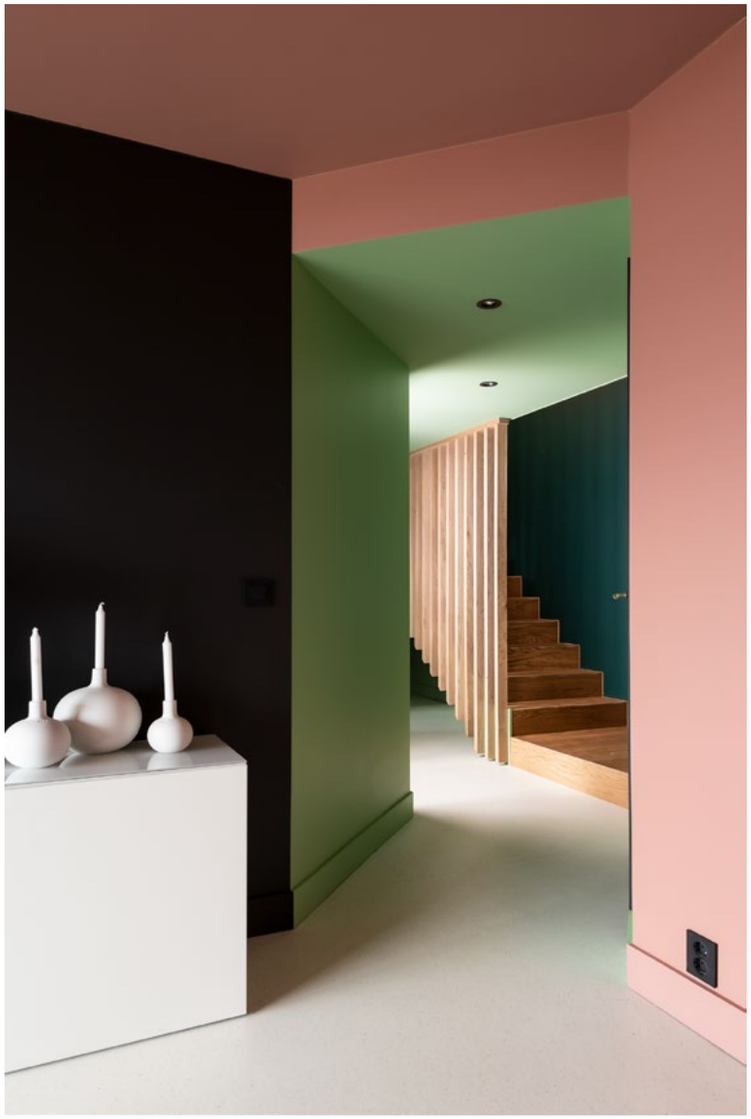

Fargepaletten som helhet møtes i gangsonene mellom etasjene. Barnerom og tilhørende soveromsgang har fått en lysere grønnfarge, kjellerstue er dempet rosa, hver farge til hvert sitt ønskede formål og med trivsel som hovedfokus.

enkel disponering av skittentøy, samt sjakt i tak fra inngangspartiet over. Da dette er en underetasje i terreng, er det benyttet et lyst linoleumsgulv for å strekke dagslyset lenger inn i rommene. Bindeleddet er stuen som har direkte tilgang ut i terreng som videre har forbindelse med en gangbane av betong ut til hagestue. I underetasjen samles alle fargene i boligen, og man kan her se at alle farger er videreført til himling. Tanken med dette er å skape en diffus overgang mellom vegg og tak da dette oppleves romsligere ved normal takhøyde og et mer dempet uttrykk der det er høyt under taket.

Det er benyttet treverk av eik på hovedvolumene for å binde etasjene sammen. Konseptet starter med trappen fra underetasjen til plan 1. Rekkverksvegg av massive eikespiler ble spesialbestilt av Emne3 Sagbruk og høvleri AS og ble satt opp av entreprenør som påså at også detaljene ble ivaretatt ved at skruehull ble proppet med samme treverk. Trappen leder videre til kjøkkenet, som er utarbeidet som en boks av eik med kontrast i sort på benkeplate, bakplate og del av overskap. Kjøkkenet leder videre bort til hovedakse for plan 2, og sammenhengen er synlig ved materialvalg av eik i den åpne forbindelsen mellom etasjene. Det er til stue og kjøkken valgt farger som er givende sosialt og avslappende; blågrønne malte flater samt naturlige og bærekraftige materialer som brun linoleum og eik. Spiseplassen er etablert med fire meter lang, plassbygget, polstret benk montert med vinkler i veggen, og får med dette et svevende, lettere uttrykk. Den plassbygde plantekassen på enden gir en fin avslutning og kan fjernes ved behov for flere sitteplasser. Under plantekassen er det laget egen seksjon for tegnesaker og leker til barna for enkel tilgang og bruk. I en egen, delvis adskilt sone finner man sofakroken med utsikt utover skjærgården. I denne etasjen ligger også inngangspartiet som ble detaljert tidlig med ulik høyde på støp slik at man fikk en trinnfri og sømløs overgang fra flis ut til linoleum i resterende arealer. Trappen fra plan 1 til plan 2 er en videreføring av konseptet i eik. I den øverste etasjen er det lave knevegger, men oppleves meget romslig da det er åpent opp til mønet. For å få til en slik løsning ble det benyttet sperretak som er festet på mønedrager i bjelkesko slik at man fikk en skarp avslutning der de to takflatene møtes.

Kjøkkenøy skjermer mellom spiseplass og kjøkken og er dekorativ i rommet med åpne hyller for utstyr. Overskapene ble lakkert i veggfarge for å gjøre løsningen luftig i det store rommet.

Spiseplassen ved kjøkkenet gir rom for mange. Det gamle bordet brukes til hjemmekontor og bespisning alt etter behov

I den nye åpningen mellom soverom og stue ble det satt inn en tofløyet glass- og ståldør. Lukket eller åpen – stua oppleves mer luftig og rommet innenfor, før hylla, blir en del av stua

Hyllen fra Hay skjermer mot seng bak, er godt synlig fra stuen og skaper en ekstra sone mellom stue og soverom. Sonen brukes som TV- og lesekrok.

KREBS' GATE→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→Birgitte Haga Eisinger, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Kjersti Hoel Gazzola, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

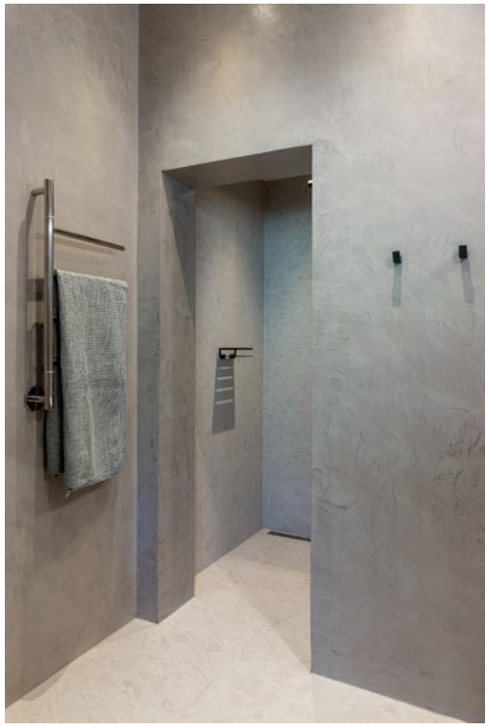

Det utvidede badet fikk mikrosement på alle vegger og en gulv- og veggflis i samme fargetone for å skape et harmonisk bad uten forstyrrende elementer.

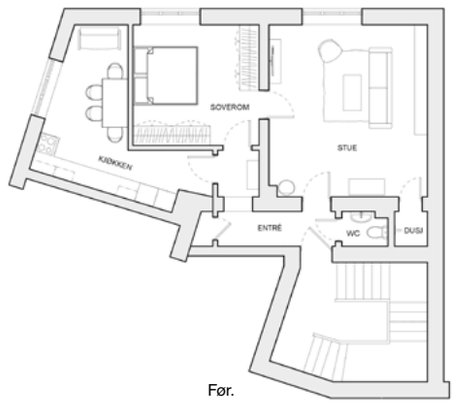

Før.

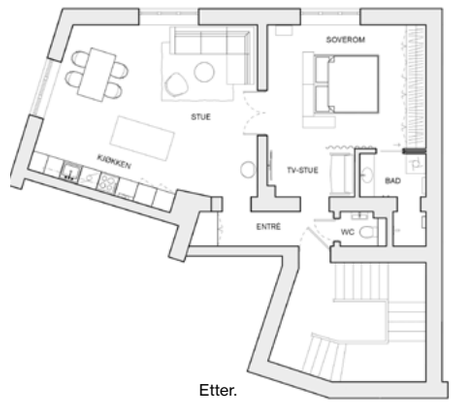

Etter.

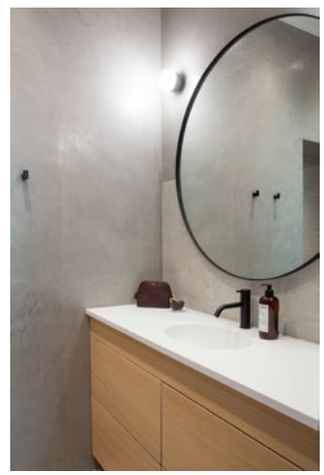

Baderomsinnrednigen i eik og Corian ble spesiallaget for god plassutnyttelse og er både praktisk og dekorativ i det homogene badet.

Personlig preg i ærverdig bygård

Oppdragsgiver hadde bodd i leiligheten i mange år og ønsket å tilpasse hjemmet sitt etter nye behov. Leiligheten var upraktisk med mye ubrukt plass og trange, mørke rom for eieren som bor alene i leiligheten og ville ha bedre plass til venner som er mye på besøk. Romlaboratoriet ble kontaktet og fikk oppdraget med å finne nye løsninger.

Oppdragsgiver ønsket at interiørarkitektene skulle holde tak i prosjektet fra begynnelse til slutt. De sjekket gamle tegninger og fant ut at et rom var blitt satt opp i ettertid. I løpet av idefasen og testing av muligheter valgte de å fjerne rommet og tilbakeføre leiligheten til sin opprinnelige planløsning. Deres oppgave ble å skape en planløsning som ga fleksibilitet og bedre tilførsel av dagslys til de mørkeste delene av leiligheten. Den nye planen har fokus på romlighet og dagslys. Soverommet gjemmes ikke bort, men blir en del av stuen og soner glir over i hverandre. Spesialinnredning utnytter plassen optimalt.

Det ble etablert et nytt allrom bestående av kjøkken, spiseplass og stue i åpen løsning. Kjøkkenet har beholdt sin opprinnelige plassering og er utvidet med innlemmelse av tilstøtende soverom. Det ble lagt nytt heltre gulv i alle rom unntatt bad og toalett, og gulvet bidrar til å viske ut grensene mellom rommene og binde arealet sammen. Gjennom god planlegging og møblering er det hensyntatt og skapt rom for plassering av gjenstander og kunst, i hyller og på vegger. Den gamle stuen har blitt til nytt soverom. I soverommet er det lagt vekt på god oppbevaringsplass og møblering som gir varierte soner. Mellom allrom og nytt soverom er det satt inn en dobbel glassdør som sørger for godt lysinslipp og som samtidig gir en utvidet romfølelse. I soverommet er det satt opp en høy hylle som sørger for skjerming mot seng, og samtidig blir denne en del av oppholdsrommet når dørene til soverommet står åpne. I soverommets ekstra sone er det plass til en TV-krok med lenestol og TV som kan flyttes inn i stuen ved behov.

Baderommene i leiligheten har gjennomgått en totalrenovering. I eksisterende planløsning var det et dusjrom og et separat toalett. Dusjrommet ble utvidet inn i soverommet med nytt servantskap og mulighet for innsetting av vaskemaskin. Det har blitt et romslig og velfungerende bad med adkomst direkte fra soverommet. Toalettrommet har fått en generell oppgradering med mikrosement og eikefinerte plater. Med adkomst fra gang er dette tilgjengelig for gjester.

Leiligheten har fått ny farge- og materialpalett som er preget av naturmaterialer og dempede farger. Dette er en fin ramme rundt kunst og personlige gjenstander som gir leiligheten personlighet og varme.

OTIUM SALTBRYGGA→LARVIK
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlig→Linda Steen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
Prosjektmedarbeidere→Marte Topaas, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 173

Fellesarealet på bakkeplan er åpent for alle, med flere ulike sosiale soner. Veggene i fellesarealet er dekorert med kunst fra norske kunstnere, plukket ut av interiørarkitekt. Gjennomgående for fellesarealet er bruk av ulike materialer og farger på møblementet, for en hjemlig tilnærming.

Resepsjon med kaffestasjon i bakgrunnen.

Sosialt seniorliv på Saltbrygga

Skisse fra peisestue.

Hvordan vil vi bo som godt voksne mennesker? Med livsappetitten fortsatt på plass, men også med et ønske om en litt enklere hverdag med praktisk leilighet og kort vei til sosialt fellesskap? Dette er utgangspunktet for Otium, et boligkompleks med seniorleiligheter i Larvik. Scenario har jobbet med eierne av Saltbrygga på mange prosjekter opp gjennom årene, og ble engasjert for å skape et interiør som både var funksjonelt og hyggelig å oppholde seg i for aldersgruppen.

Otium er en del av Saltbrygga, et større boligområde under utvikling på en tidligere industritomt i Larviks havn. Her finnes det en rekke ulike boligformer rettet mot forskjellige livsfaser, blant annet Otium som er utviklet med godt voksne som målgruppe. Bomiljøets kjerne er fellesområdene, med dagligstuen som det sosiale hjertet der det også finnes husverter som kan hjelpe beboerne i hverdagen. Leilighetene er plassert i to fløyer på hver sin side av kjernen. Helt fra start har prosjektet vært preget av stort engasjement fra alle involverte med et felles ønske om å skape noe unikt og varmt for alle som skulle benytte seg av tilbudet. Interiørprosjektering av boligkompleksets fellesarealer og privatleiligheter har vært Scenarios ansvarsområde sammen med full leveranse av fast og løst inventar, belysningsplan og valg av farger og materialer. Hovedansvaret har ligget i å gjøre fellesarealene innbydende for målgruppen.

PÅ HJEMMEBANE

Det overordnede målet i fellesarealene har vært å skape et trygt sted som gir brukerne en opplevelse av å være på hjemmebane – en forlengelse av beboernes egne leiligheter. Det var derfor viktig å skape et miljø som føltes gjenkjennelig for dem som skulle bruke dagligstuen, med referanser til elementer de kjente igjen fra sine hjem opp gjennom livet. Et eksempel er bokhyllene som går langs hele gangsonen; de oppleves som et velkjente interiørobjekt og oppfordrer i tillegg til å aktivt bruke fellesområdet ved

Et langbord er plassert i senter av bespisningsarealet med glasskupler fra Hadeland Glassverk.

Flygelet kan brukes både av beboerne og pianist som spiller i helgene.

TV'n er integrert i fellesarealet.

å ta med seg egne bøker som kan settes i felleshyllene eller hente med seg bøker for å lese i leiligheten sin. Også ellers er dagligstuen planlagt for å føles som et familiært territorium, med mange intime sittegrupper å slappe av i og en romslig peis hvor man kan slå seg ned for å lese en av avisene som er lagt frem, eller slå av en prat. Et stor og åpent kjøkken legger til rette for felles måltider ved langbordet, som med komfortable stoler innbyr til å roe ned og nyte livet. Over bordet henger en stor pendel fra Hadeland Glassverk med munnblåste, fasettslipte glasskupler som gir et vakkert lysspill når solen treffer inn og har et formspråk og en opprinnelse som mange av beboerne kan føle en tilknytning til.

OMSORG OG TRYGGHET

Å skape den nødvendige hjemmefølelsen som gjør det naturlig å ta i bruk et fellesareal som en forlengelse av sitt eget hjem, krever bevissthet i forhold til materialbruken. Mens offentlige rom gjerne har en effektivitet og logikk i sin utforming og overflater, er det private mer spontant og uformelt. I Otiums dagligstue møtes disse to verdenene. Materialene som ble valgt skulle tåle mye bruk, være enkle og rengjøre samt holde seg pene. Samtidig har man ved å kombinere ulike materialer, som tekstiler i forskjellige mønstre og farger, skapt et interiør som føles lunt og avslappet. Det blir som et hjem hvor man setter sammen nytt og gammelt og dermed skaper en personlig innredning.

Fargepaletten består av rolige, behagelige nyanser som står fint til treverket som finnes i mange av møblene. Det er vektlagt solide kvalitetsmaterialer som føles ekte og ujålete, som massiv tre, stein, skinn og metall. Dette er med på å underbygge følelsen av omsorg og trygghet.

Alt av fast innredning, som bokhyller, kaffebar og kjøkken, er tegnet av Scenario og utført av et møbelverksted i Bærum. Et spesialdesignet inventar har ført til en helhet i estetikken og tydeliggjøring av interiørkonseptet.

HYTTE→PORSGRUNN
NYFELT OG STRAND INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlig→Anne-Linn Nyfelt, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Merete Strand Heien, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

Utvendig har hytta blitt malt om, og fått båndtekket zinktak. Uteplassene følger sola rundt hele hytta.

Allrommet er både kjøkken og stue og har også en glidende, åpen løsning inn mot inngangspartiet. Spisebordet i eik har plass til mange. Tilleggsplater kan legges i hver ende av bordet ved behov.

Sarte toner i vannkanten

Familien hadde endelig fått tak i hytte ved sjøen i idylliske Porsgrunn. Men drømmen var ikke helt i havn, før et skikkelig ansiktsløft var gjort. Hytta fra 1950-årene hadde over tid gjennomgått diverse endringer og blitt bygget ut i flere runder. Nyfelt og Strand ble derfor kontaktet av familien med ønske om å forvandle den litt trauste hytta til et praktisk sted med en gjennomført stil som kunne omfavne familien, men også gjester i varme sommermåneder. I tillegg var ønsket et stramt, men klassisk uttrykk som kunne holde seg over tid – dette skulle bli et tidløst sommersted.

Etter befaring og tett dialog med familien, ble paletten bygget opp av ærlige og robuste materialer og lyse farger. Hytta skulle tåle røff bruk og passe i vannkanten! Med dette i tankene, falt valget på kvistfri, malt glattpanel på vegger i kombinasjon med hvitpigmentert eik og stein på gulv. Vegger ble holdt i lyse, varme gråtoner. Utsikten ut de store vindusfeltene i allrommet skulle spille hovedrollen, og paletten skulle bare opptre som et stille bakteppe.

Romløsningen ble beholdt som den opprinnelig var, kun med noen små endringer. Gangen ble utvidet noe, for å få mer plass til garderobeinnredning og for å gi litt mer boltreplass for familien. Med et areal på ca. 80 m², var det et avgjørende grep å tenke endel plassbygde løsninger for å utnytte rommene best mulig. Målet var også at så mye som mulig skulle ha sin tiltenkte, faste plass. De tre små soverommene fikk derfor en løsning hvor seng integreres i vegg med garderobeskap for å samle dette på én vegg, og dermed få inn viktige funksjoner på minimal plass. På gjesterommet måtte det bli en spesialtegnet familiekøyeseng som også kunne fungere som sofa til TV-titting på dagtid. Garderobeskap ble malt i samme farge som vegger, for at disse skulle opptre diskré og tilbaketrukket i de små rommene. Det har vært en tett dialog med møbelsnekker og familien underveis,

De små soverommene måtte utnyttes til hver minste centimeter. Her er skap bygget rundt sengen for å få mest mulig oppbevaring. Skap er laget i samme farge som vegger, for å gjøre innredningen så rolig og diskré som mulig i det lille rommet.

I det ene gjesterommet er det blitt laget en familiekøye som også skal fungere som en sofa.

Det er få, godt gjennomtenkte og utvalgte møbler som har fått blitt med inn i den lille hytta. Møbler er i hovedsak i hvitoljet eik for et klassisk, maritimt og lunt uttrykk. De store vindusflatene åpner opp mot den fantastiske utsikten.

I gangen er det en lang plassbygd sittebenk med skuffer for plass til mye oppbevaring. Steingulvet i den varme gråtonen spiller fint opp mot den lune eiken og vil over tid få patina.

Den malte fronten har lik farge som panel på vegg for et diskré uttrykk. Benkeplaten med oppkant er i lys kompositt. Overskap i eik står litt mer fram.

hvor detaljering av innredningen nøye ble gjennomgått for å få plass til det som skulle inn.

Familiens forkjærlighet for design kommer til uttrykk i møblene som nøye ble vurdert og plukket ut. Et langt spisebord ble prioritert for å kunne romme familie og gjester også på regnværsdager. Selve kjøkkeninnredningen er laget i malte fronter som holdes i samme farge som vegger i kombinasjon med heltre eik. Kjøkkeninnredningen er også produsert av møbelsnekkeren etter tegninger. En liten kjøkkenøy fikk plass i rommet både for mer benkeplass i tilknytning til kjøkkenet, men også som en liten romdeler og avgrensning mot stuedelen.

Underveis i prosjektet, ble det oppdaget vannlekkasje fra taket og eksisterende himling måtte fjernes. Prosjektet ble plutselig mer omfattende enn planlagt og endel tegninger måtte endres, men den fantastiske takhøyden i allrom og gang ble likevel en overraskende vending som virkelig gav hytta et løft og en helt ny romfølelse. I tillegg ble ny belysning lagt opp og spiller på lag med innredningen i rommene.

Utvendig ble den tidligere beige hytta malt i en dempet sortfarge og den røde taksteinen ble byttet ut med båndtekket zink for et strammere uttrykk. Inngangsdøra ble byttet ut med en dør i eik som kanskje er det familien er mest fornøyd med – virkelig et smykke!

Utendørs er det platting og sitteplasser rundt hele hytta som følger solas vandring gjennom dagen. Nyfelt og Strands aller første oppdrag i dette prosjektet ble derfor å finne møbler til uteområdet, slik at de allerede den første sommeren kunne nyte hytta utendørs før resterende arbeider var ferdigstilt.

Etter cirka ett års tid med renovering, tålmodige hytteeiere som selv har fulgt opp håndverkere på byggeplassen, står hytta med den fantastiske utsikten over vannet, endelig klar for late sommerdager.

ST. HALVARDS GATE→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→Kjersti Hoel Gazzola, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Gard Flydal Rorgemoen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 173

Gangen er luftig med innebygd garderobe og stor takhøyde. Med tilførte – og eksisterende historiske bygningsdetaljer er den hyggelig å komme inn i.

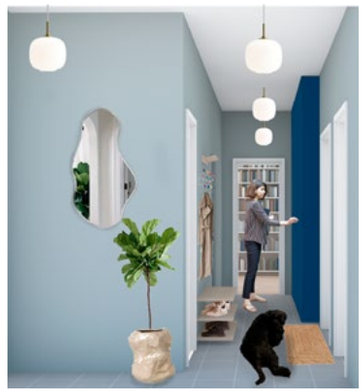

Illustrasjon fra konseptfasen før brystningen ble bestemt.

Hjemmekontoret ble innredet med plassbesparende arbeidsplassinnredning og sovesofa for å kunne bruke rommet også som gjesterom.

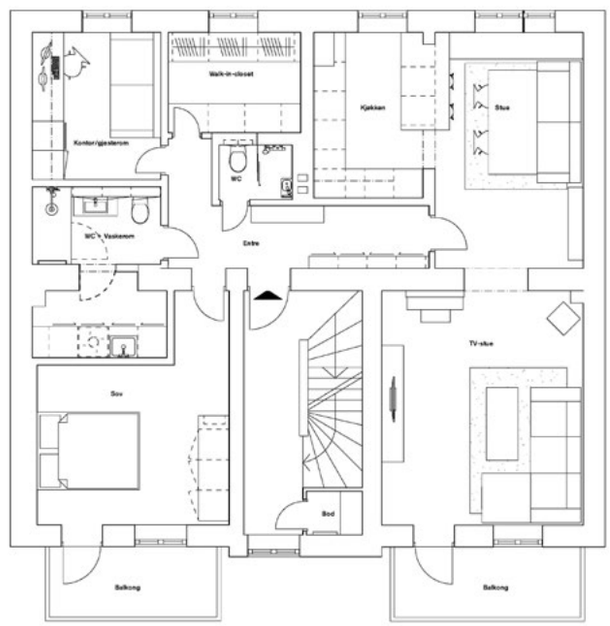

Original sjarm i Gamlebyen

Romlaboratoriet ble kontaktet av eierne av en eldre leilighet fra 1907 i Gamlebyen i Oslo. Leiligheten trengte oppgradering og eierne, som hadde vurdert ulike alternativer, hadde falt ned på valget om å rehabilitere leiligheten som de var veldig glade i fremfor å kjøpe ny.

Eierne hadde ingen erfaring fra slike prosjekter og ønsket interiørarkitektenes hjelp gjennom hele prosessen; fra å komme frem til en helhetlig løsning, gjennom anbudsprosess og få på plass en entreprenør, til oppfølging på byggeplass.

I første fase, prosjekteringsfasen, jobbet de tett med oppdragsgiver. De startet innledende møter med å lytte til deres behov og bli kjent med personene og finne frem til løsninger tilpasset deres liv. Utover å løse eiernes behov var Romlaboratoriet alle opptatt av å finne tilbake til den originale leiligheten som etter flere runder med oppussing, nye vegger og senkede tak hadde sin opprinnelige sjarm. De kom ganske raskt til enighet om løsninger, utarbeidet et anbudsdokument og ble sammen med eierne enige om valg av leverandør. Da håndverkerne rykket inn, flyttet eierne ut og interiørarkitektene tok all oppfølging mot entreprenør. De var ukentlig innom byggeplassen for å løse ting på stedet og sjekke fremdrift. Målet med rehabiliteringen var å få en ny leilighet med den originale sjarmen hentet frem igjen, bedre tilrettelagt for deres liv og for å kunne bo dere lenge.

Tilretteleggingen innebar flere konkrete tiltak. For å få kjøkken og spisestue til å fungere bedre for selskapelighet satte man inn en benk mot vinduet for flere sitteplasser og byttet ut benkeplaten på kjøkkenøya med en større – for å kunne henge rundt kjøkkenøya med en drink mens vertskapet tilbereder mat. Ved å ta litt av plassen i hovedsoverommet utvidet de badet og fikk etablert et eget vaskerom – og løste slik behovet for en større vaskefunksjon som også ga ekstra lagringsplass. Et lite og dårlig utnyttet rom ble tatt i bruk som walk-in closet. De tegnet og fikk tilpasset innredning som utnytter takhøyden,

For å binde kjøkkenet sammen med resten av leiligheten er fronter lakkerte og vegger malt i samme farge som spisestue og stue.

Stuen er en forlengelse av spisestuen og gir hele sonen gjennomgående lys.

Ny, plassbygget benk for gjester og gammel salong i spisestuen gjør rommet lunt og er en fin kontrast til kjøkkenet.

Hovedbadet har en rolig og nøytral materialpallett. Samme flis er brukt på vegg og gulv, treverket går igjen i den spesialtilpassede innredningen.

bygger seg rundt et vindu og gir rom for mye oppbevaring av klær, strykebrett, kofferter og annet. Hjemmekontoret ble innredet med plassbesparende og spesialtegnet arbeidsplate/oppbevaring og sovesofa og fyller nå flere funksjoner. Et lite toalett ble utvidet og oppgradert til gjestebad med dusj. Her kan hunden dusjes etter en sølete tur.

Det nedsenkede taket ble fjernet og erstattet med originale bygningselementer der disse var gått tapt. I inngangssonen tilførte de brystningspanel. Fargene i leiligheten er valgt ut fra historiske fargekart fra den tiden. Leiligheten kunne ha vært slik da bygården ble bygget og dermed ble tidsånden bevart. Beboerne har en samling moderne kunst og den oppleves som god kontrast til de historiske rammene.

Det dukket selvsagt opp overraskelser underveis. De fant en vegg som ikke gikk til tak og som måtte rives og settes opp på nytt. Ulike nivåer av gulv under de som ble revet førte til at grunnarbeidene før legging av nytt gulv ble både mer tidkrevende og dyrere enn forventet. Eierne ønsket å gjøre det ordentlig og godtok flere overraskelser og forsinkelser.

Eksisterende planløsning er i all hovedsak bevart med unntak av endringene av våtrommene. Kjøkkenet var allerede renovert og trengte ikke store endringer, så frontene ble lakkert i ny farge tilpasset det nye fargekonseptet. Den ny veggfargen på kjøkkenet og i spisestuen er forlenget inn i stuen for å skape en rolig og helhetlig sone. Det ble lagt nytt, gjennomgående gulv i alle rom, med unntak av bad og gang. Dette bidrar til en helhetlig opplevelse av harmoni i hele leiligheten. I gangen ble gamle veggåpninger utnyttet til en plassbygget garderobe. Dette gjør at den oppleves luftig og romlig.

Eierne og hunden er fornøyde med sin nygamle leilighet og opplever at de har fått et nytt hjem som kler dem – og som fungerer bra på både kort og lang sikt.

ENEBOLIG MED SJØUTSIKT→ÅSTVEDT→BERGEN
MICHELSENS AS
Prosjektansvarlig→Nina Michelsen,
interiørarkitekt og møbeldesigner, MNIL
KREDITERING→SIDE 173

←
Innfrest trehåndtak
i Michelsens skyvedør.

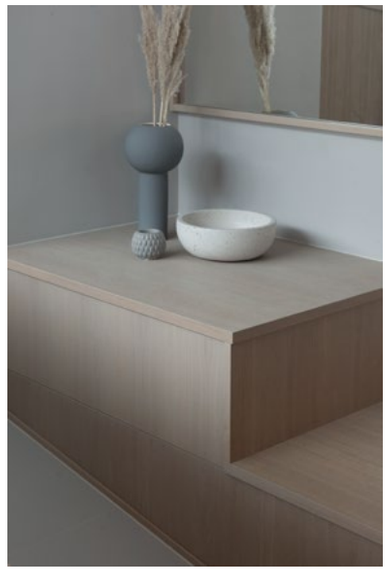

Det rå og strenge betongbygget – med behov for det varme og myke. Treverket får sin naturlige hovedrolle.

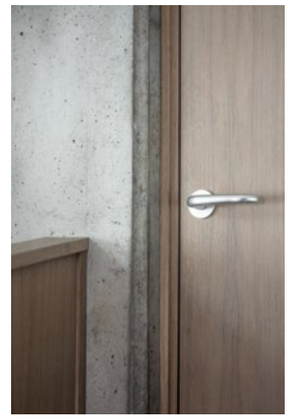

Karmer tegnet og produsert til veggens tykkelse med skjulte dørbeslag og dørvridere i rustfritt stål – som alle detaljer i villaen ellers.

Villa Vest – et varig hjem

Oppdraget startet med forespørsel fra prosjekteier om Michelsens produkter – gulv og dører. Den nye eneboligen ligger i skrånet terreng med store vindusflater ut mot den vakre sjøutsikten i Vestlandsskjærgården. Det ble opprettet kontakt mellom entreprenør Rexir Bygg og Michelsens for å kvalitetssikre produkt, grensesnitt, og for å avklare kundens forventning til prosjektet. Dialogen var utfordrende i starten, men med positiv innstilling og med en rådgiverrolle for begge utviklet prosjektet seg i både mengde og innhold for Michelsens. Oppdraget ble dermed etter hvert en total interiørprosjektering som inkluderte tegninger og beskrivelse for alle plassbygde komponenter – og rom i den 370 m² store boligen.

Den overordnete interiørvisjonen var å skape et nordisk, moderne uttrykk for et varig hjem, hvor følelsen og opplevelsen av helhet med naturmaterialer og skreddersøm var ivaretatt. Det ble i løpet av kort tid jobbet ut komplett tegningsmateriell basert på arkitektens gode grunnlag. Dette inkluderte forslag og beskrivelser som sikret den røde tråden i interiøret. Dialogen gikk i hovedsak mellom oppdragsgiver og Michelsens. Oppdragsgiver holdt entreprenør orientert og informert gjennom hele byggeforløpet. På grunn av en kort tidsramme ønsket kunden tett involvering og hyppige prosjektmøter for å diskutere forslag og løsninger. Hvordan kunne boligen med den vakre voluminøse arkitekturen fremstå varm, lun og i harmoni med fasade og betongkonstruksjoner? Hvordan kunne man utnytte nisjer og åpninger i konstruksjonene og tilføre opplevelsen av håndverk og skreddersøm? Det var svært viktig å bli raskt kjent med oppdragsgiver for å avdekke behov og ønsker, samt skape rom som ville fungere for familien nå – og i fremtiden. Det var en god og intens prosess som resulterte i at interiørarkitekturen i prosjektet er 100% tilpasset eier, med multifunksjonelle, praktiske og bærekraftige løsninger.

I tillegg til at Michelsens leverte gulv, dører, trapp/trinn og rekkverk – hadde de i tillegg design og produksjonsansvar for kjøkken, bad og oppbevaring. Slik fikk de en fin flyt mellom alle rom, god helhetsfølelse og et høyt detaljnivå.

Fargebruk og materialitet for de store flatene ble raskt bestemt å være nedtonet,

ENEBOLIG MED SJØUTSIKT→ÅSTVEDT→BERGEN

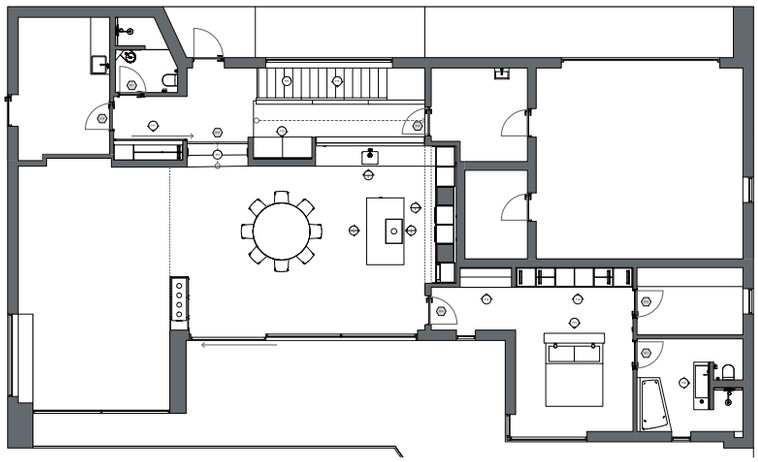

1. etg.

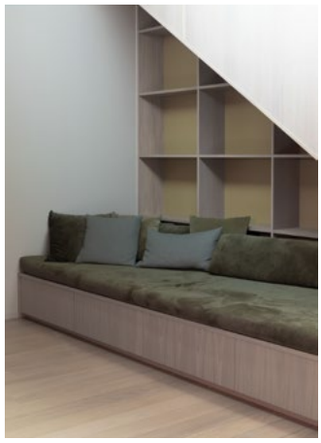

Underetasje med relaxsone under trappen – hylleseksjon og daybed har fått sin plassering som gir god romfølelse og ivaretar TV-krok. Gjesterom og barnerom har fått sine plassbyggete garderober.

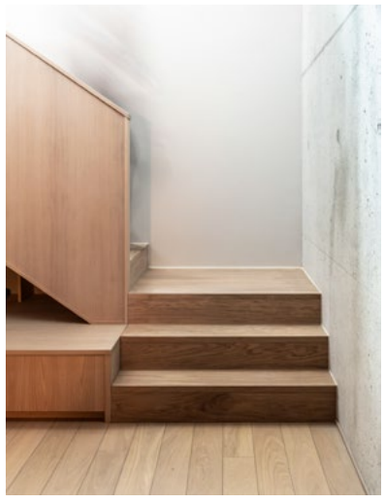

I underetasje ble det valgt en gulvbredde, materialtykkelser er samkjørt – som trappenese, møbelskrog og rekkverksramme.

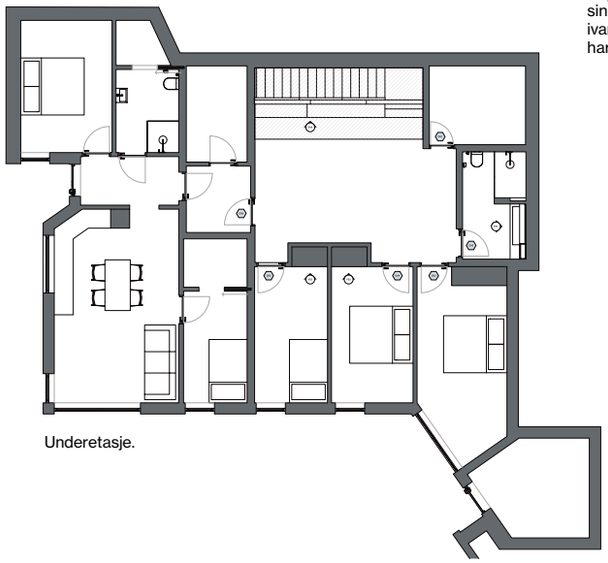

Underetasje.

både himling og vegger malt i samme matte farge. Høy kvalitet i materialvalg og med enkelt vedlikehold vil villaen over lang tid tåle hardt bruk.

Oppstart for oppdraget var i 2019, i 2020 var ca. 80% ferdigstilt, og de siste plassbyggete møbler ble montert i villaen i 2021. Arkitekt Morten Nedreaas i EntilEn arkitekter og den designinteresserte prosjekteier gav god input for grunnlag og inspirasjon. Det betydde totalprosjektering for alt interiør og planløsning basert på arkitektens ideer. Michelsens utarbeidet materialplan med beskrivelse for alle produkter, farger og materialer.
Et designkonsept med tegninger for alt inventar med plassbygget innredning og dørløsninger, gulvplan for hele boligen, vvs og el/belysningsplan med forslag til alle produkter og kvaliteter ble utarbeidet.

Det ble holdt prosjektmøter med kunde som selv holdt i fremdrift med entreprenør. Det betydde en del ansvar for prosjekteier med gjennomgang av tegninger og forslag til fortløpende i byggeprosess til entreprenør. Michelsens bidro med prosjektledelse, der det var ønskelig. Arkitekt ble underrettet om planer og løsninger underveis. Det ble lagt få føringer i dette prosjektet – de viktigste føringene var allerede synlig i form av arkitekturen. Det er lett å miste detaljfokus når det er knapt med tid fra tegnebord til gjennomføring. Dette var hovedutfordringen. Kunden hadde visjoner, et godt budsjett med god økonomisk prosjektstyring – og var ekstremt opptatt av sluttresultatet.

Estetikk og miljøhensyn var av betydning for eier og dette ble ivaretatt gjennom råvareutnyttelse, prosess og leveranse. Michelsens leverte et innredningskonsept som ivaretok råvarene – i dette tilfellet eiketreet el stokken. Utnyttelse av trestokken: videreforedlet til eikeplank og finer, ble til en kolleksjon som gav gjennomgående materialer for gulv, trapp, dører, kjøkken og øvrig innredning.

Ved bruk av både harde og myke naturmaterialer, føler man virkelig at naturen har flyttet inn. Det lukter treverk, og de store takhøydene skaper en følelse av eksklusivitet – her kan en puste, nyte utsikt og bare være. Med neddempet materialbruk og god flyt mellom rom og etasjer kan man leve godt her, nyte livet og utsikten. Villa Vest – er blitt et varig hjem for familien på fire. Tett på naturen og årstidene – med areal som er spesialtilpasset for liv og lek.

Gulv og innredning flyter sammen – mellom betong, vindusnisje og innfelt belysningsprofiler. Råvareutnyttelse til installerte elementer. Skreddersøm i multifunksjonelle og praktiske løsninger. Stolene gir det lille feminine touch, myker opp rommet med det runde spisebordet – og over bordet selve smykket av en lampekuppel!

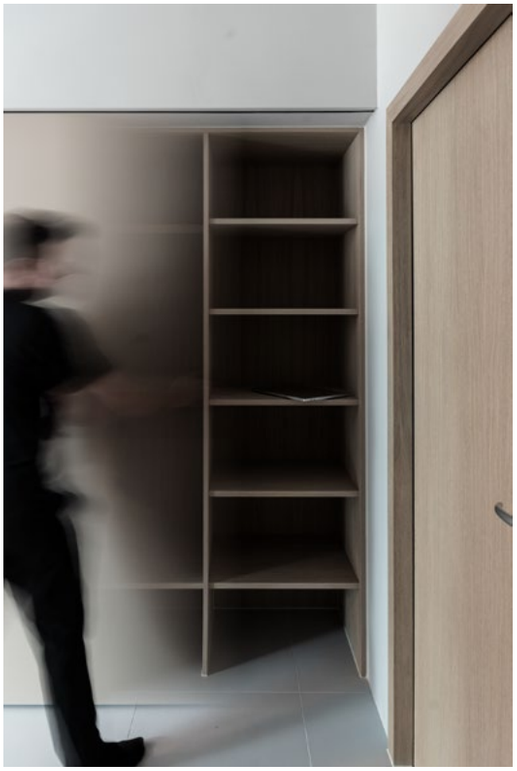

Garderober og oppbevaring i villaen har blitt tegnet og plassutnyttet maksimalt mot veggnisjer. Treverk og betongflater spiller sammen og skyvedør dekker åpning mellom stue/hall og garderobe – slik at den får en dobbelfunksjon.

Gang: Gangfelt/rampe fra garasje og ned mot hall – med innredning nøyaktig og effektivt plassert med skuffeløsning.

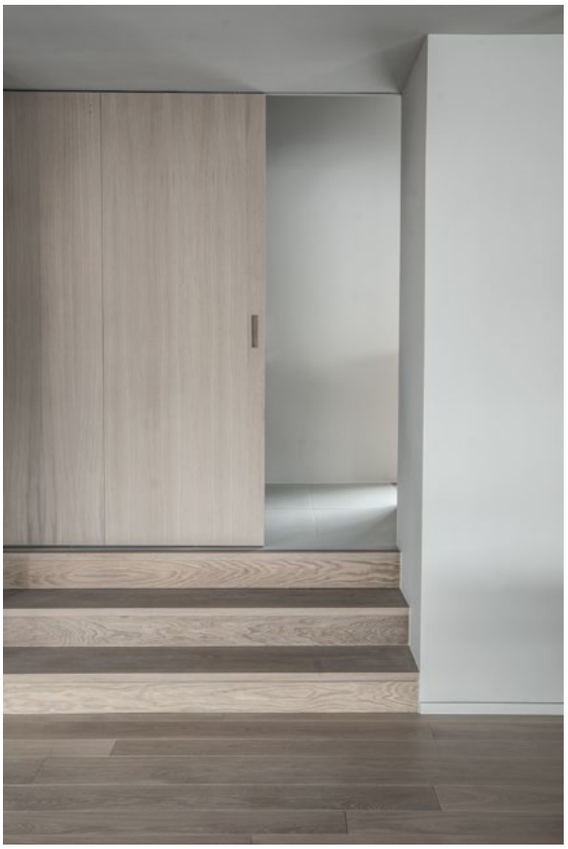

Flytende overganger gjennom rom – garasje, gulvrampe til garderobe, hall og trappeløp. Løsningene og overgangene ble viktige, og de skulle flyte sammen og være velfungerende elementer i boligen.

COMFORT HOTEL COPENHAGEN AIRPORT→KASTRUP
HAEG INTERIØRARKITEKTUR AS
Prosjektansvarlig→Nina Hæg, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Camilla Akersveen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 173

For å skape aktivitet i lobbyen ble et community-bord, med integrert belysning og el-uttak, plassert sentralt i lobbyområdet.

Lounge-gruppe i tilknytning til resepsjon og bar. Noen av søylene i lobbyen ble også utnyttet til å skape flere sitteplasser. Barception er en kombinert resepsjon og bar som til enhver tid er tilgjengelig for gjestene.

Intimt og innbydende

→
En avgrenset sone i lobbyen med faste sofaer og hyller fungerer som et kombinert lounge-, arbeid- og spiseområde.

Etter at Nordic Choice Hotels i mange år først og fremst har hatt fokus på hotellutbygging i Norge og Sverige, ønsket de nå en storsatsing i Danmark. De bestemte seg for å bygge Nord-Europas største flyplasshotell; Comfort Hotel Copenhagen Airport. Med et totalt omfang på 40 000 kvadratmeter som blant av inkluderer 605 hotellrom, konferanseanlegg, restaurant og 250 parkeringsplasser, så skapes muligheten for store konferanser og rimelig overnatting på Kastrup, rett utenfor København.

Byggherre Stawberry Brothers startet prosessen med å lede prosjektet i 2017. De inngikk et samarbeid med blant annet arkitektene Krook og Tjäder om å utvikle prosjektet og planlegge bygging. En stor utfordring og en viktig oppgave var å tilrettelegge og bygge hotellet med en god sameksistens med flyplassen, og alle dens ulike aktiviteter. Flytemaet går som en rød tråd gjennom arkitekturen. Bygningen er knyttet til flyplassens historie med hentydninger til hangarer, terminaler, fly og flydeler. Selve bygget har et grunnplan som er utformet som en gigantisk flypropell, og det propellformede bygningsvolumet er kledd i samme type aluminiumsplater som brukes i fly. Vel inne i huset kjenner man igjen størrelsen på hangaren i det unike store konferanserommet på 2500 m².

HAEG interiørarkitektur fikk muligheten til å komme inn forholdsvis tidlig i prosjektet og skulle sørge for å ivareta Comfort-kjedens konsept sammen med byggherre Strawberry. Som interiørarkitekter har de vært opptatt av å fokusere på en mykhet og intimitet som kontrast til de harde og ofte kalde assosiasjoner man har til flyplasser.

Utfordringen har vært å kunne skape og ivareta en intim atmosfære i et så stort bygg. Samtidig har det vært viktig å kunne tilrettelegge den økonomiske driften som til enhver tid må være begrunnelsen for eksistensen til et lønnsomt hotell. I tillegg var det en klar ambisjon om at hotellet ønsket noe mer enn et overnattingsalternativ mellom to flyvninger. Det skulle også være gjennomtenkt og designet for å møte alle behovene til den moderne reisende. Alt fra klesvask til et raskt måltid i baren.

TERMINALS
SERVICE STATION

COMFORT HOTEL COPENHAGEN AIRPORT→KASTRUP

Entré-plan som inkluderer frokost- og lunsjrestaurant, lobby, resepsjon, bar og lekerom.

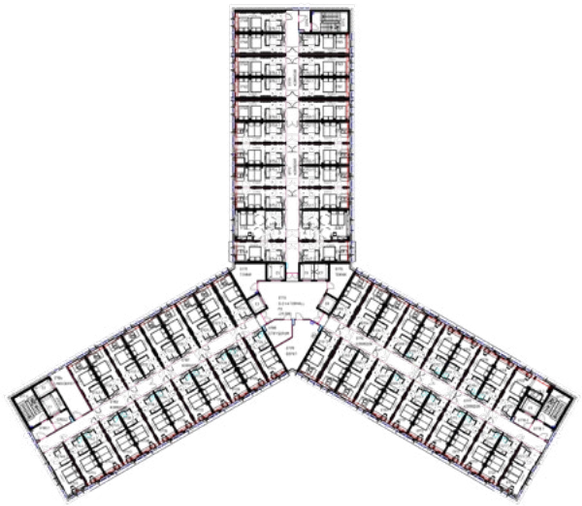

Hotellet består av 10 etasjer med hotellrom, hvor grunnplanene er formet som en propell.

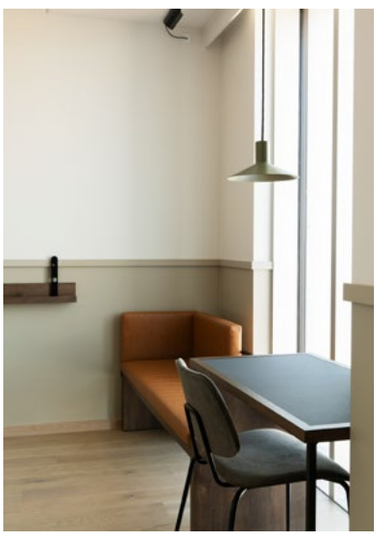

På standardrommene er skrivebord og sofa et kombinert møbel. Det er plassert foran vinduet som går fra gulv til tak, for å utnytte mest mulig lys og utsikt.

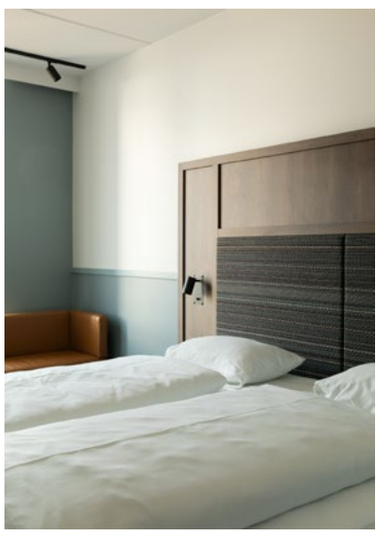

Sengegavelene er i brunbeiset eik og de faste putene er trukket i et Bolontekstil.

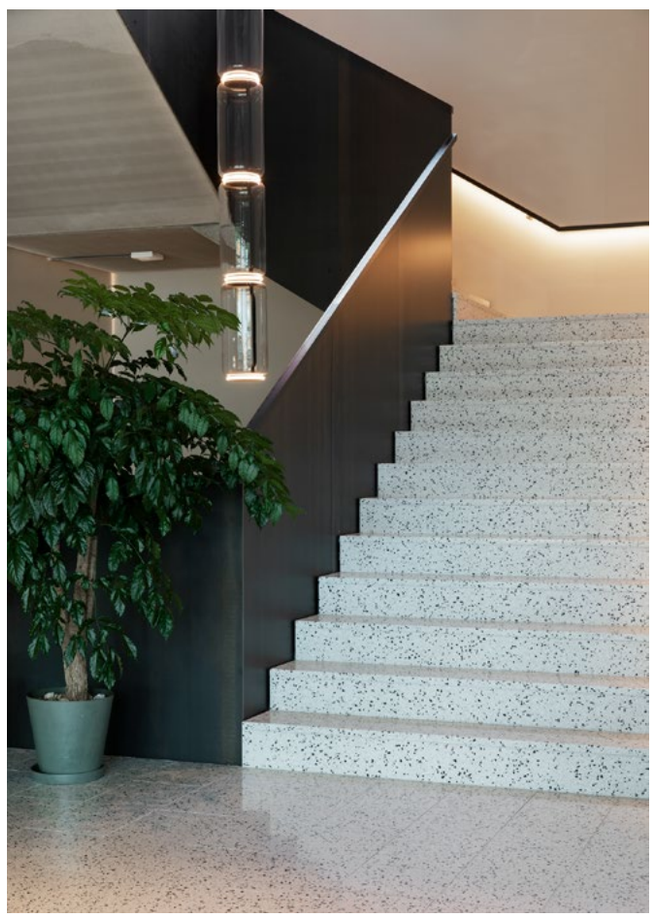

Hovedtrappen i sort råstål og terrazzo-trinn forener lobbyplanet og konferanseetasjen over. LED-lys er integrert og skjult i håndløperen langs veggen.

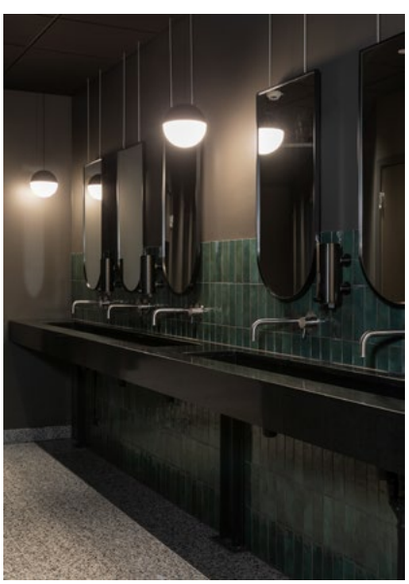

Publikumstoalettene er holdt i en mørk fargetone og fargede fliser, sammen med spesialdesignede speil og servanter.

I suiten, i 10. etasje, er sengen opphøyet på et ekstra trinn for å få enda bedre utsikt over Kastrup rullebane når man ligger i sengen. En glass-skyvedør skjuler bad og dusj.

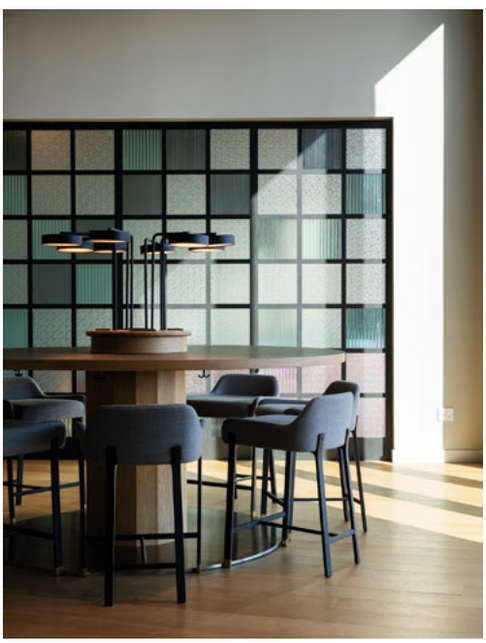

En egen avgrenset sone, hevet opp et trinn fra resten av lobbyen, med spesialbord med tanke på uformelle møter eller sosialisering. En glassvegg med ulike fargetoner og teksturer skjermer for lekerommet på den andre siden.

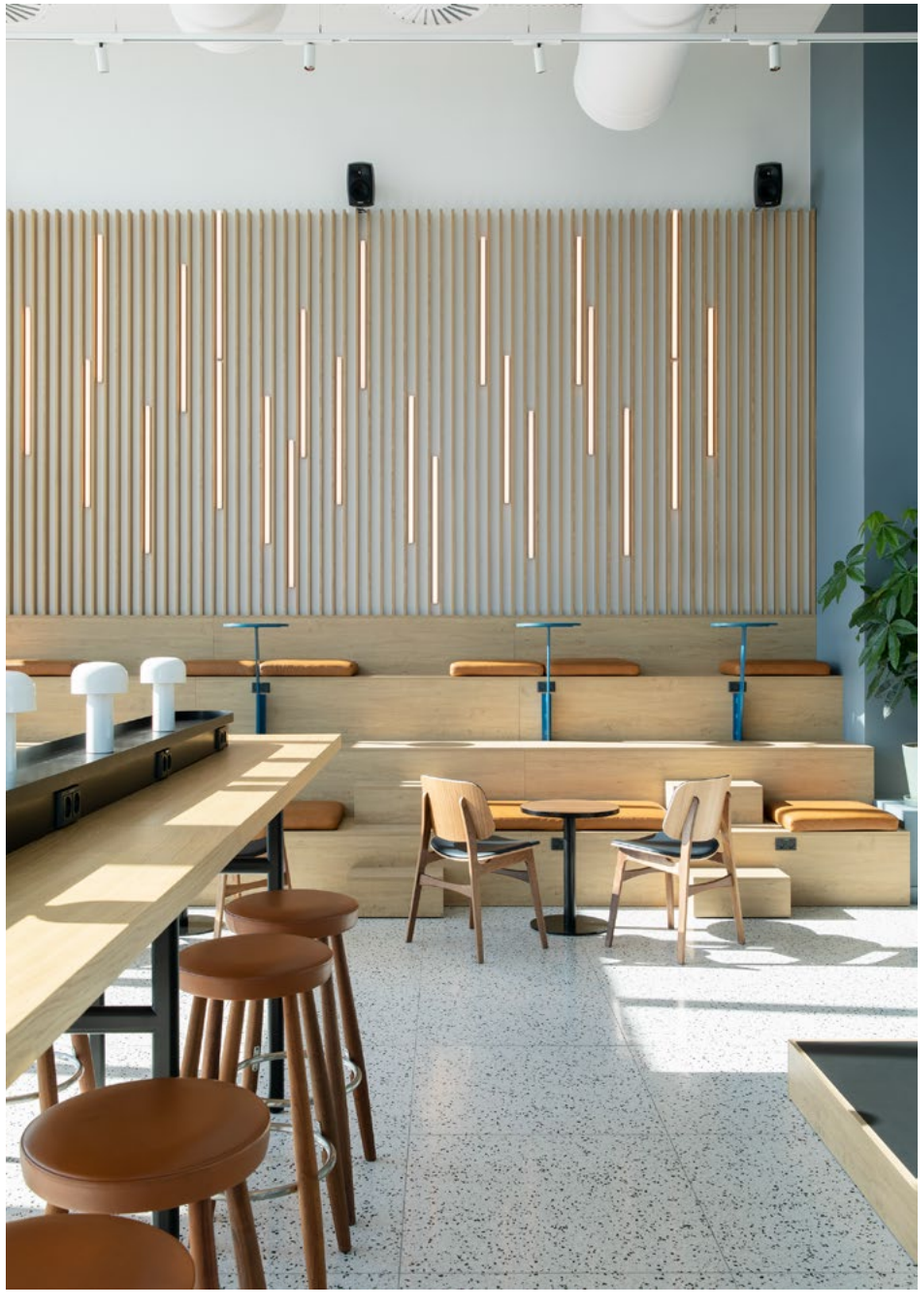

Utsiktsbaren i toppetasjen. Et langbord er plassert i midten av lokalet. Langs den ene veggen er det plassert sittetrinn som et amfi for å kunne nyte utsikten. Fargene er holdt i hvite- og lyse blåtoner. I tillegg er det eikespiler på veggen med integrert belysning. Dette lager et dekorativt mønster som lyser opp om kvelden.

Det betydde at de måtte tenkte på at gjestene skulle få lett tilgang til alle fasiliteter. Målet ble derfor å skape en innholdsrik og levende lobby med mange valgmuligheter og ulike soner i fellesarealet. Selv om det er et stort hotell, skal gjestene også få oppleve en intim og avslappende atmosfære. Det ble derfor viktig å prøve å lede gjesten naturlig inn i lokalet og skape et innbydende sted. Et imøtekommende rom, som både passer for den som reiser alene og for dem som kommer i en større gruppe.

Samtidig som det ble jobbet med ulike inndelinger, har det vært viktig at alle soner i fellesarealene kan brukes om hverandre; til å spise, jobbe, ha møter og å slappe av, uavhengig av tiden på døgnet. Alle spesialmøbler og produkter er tilrettelagt for dette. For et flyplasshotell er det også viktig å legge til rette for større vennegrupper, storfamilier og idrettslag på reise. Det ble derfor utarbeidet flermannsrom med ulike sengekapasiteter. I tillegg til standard dobbeltrom tilbyr hotellet «American twin» med plass til 4 personer, XXL-rom med plass til 8 personer og to suiter.

Hotellet skal også være et attraktivt konferansehotell som tiltrekker seg kunder fra hele Norden. Man la vekt på å skape moderne og praktiske møtelokaler og samtidig gi en hjemlig følelse av å kunne slappe av i varme omgivelser med loungegrupper. På toppen av den ene «propellvingen», med dobbel etasjehøyde, ble det designet en utsiktsbar. Her la de vekt på at gjesten kommer fra lobbyområdet på plan 1, som er holdt i en forholdsvis mørk base i materialvalg, til den øverste etasje der man føres mot lyset og himmelen som avspeiles i lyseblå og hvite toner i lokalet.

Et nordisk helhetsuttrykk og stemning var viktig for hotellet. Det er derfor i hovedsak benyttet eik – natur og beiset – som gjennomgående materiale med hovedvekt av skandinaviske produsenter og leverandører. På grunn av et tett samarbeid om estetikk og funksjonalitet i tidlig prosess, og videre hyppig dialog med Comfort-driften, har resultatet blitt gjennomtenkte og gode løsninger både for den reisende og personalet.

HOTELL NESBYEN→HALLINGDAL
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlig→Marte Topaas, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 173

Matsalen med langbord for sosiale samtaler mellom hotellbesøkende. Kombinerte stoler for en avslappende atmosfære.

Sterke håndverkstradisjoner forener stilarter

I den gamle delen av Nesbyen, omgitt av historisk og staselig trehusbebyggelse, ligger Hotell Nesbyen, med røtter i 1950-årenes arkitektur. Her har Scenario hatt oppgaven med å forene de ulike epokene i et nytt hotellkonsept som også omfavner nåtidens estetikk.

Nesbyen, Nesfjellet og Hotel Thoen har alle lange tradisjoner som destinasjon for naturglade gjester, sommer som vinter. Hotellet har vært en stolt familiebedrift gjennom 70 år, med historie i veggene og en viktig plassering i lokalsamfunnet som stedet for små og store begivenheter. Med sin historiske og solide forankring ønsket nåværende eier å utvikle hotellet videre, og søkte hjelp til å kartlegge potensialet. Utgangspunktet var et nedslitt hotell som hadde vært gjennom mange oppussingsrunder og hadde et interiør preget av mange stilepoker. Bygningen hadde blitt utvidet i flere omganger, med den konsekvensen at romlogikk og planløsning var mildt sagt lite funksjonell. Et slikt sammensurium av ulike stiler, lite gjennomført materialbruk og dårlig flyt, ispedd mye tilfeldig dekor rundt om på hotellet, gjorde det utfordrende å finne ro og trives der. Dessuten var det vanskelig for gjester som ikke var lommekjent å orientere seg.

FORENE TO STILER

Gamle Nes er et område dominert av staselige bygninger fra før 1900, da Nesbyen var administrasjonssentrum for Hallingdal og derfor hadde mange embetsmenn som var virksomme der. I disse omgivelsene skiller arkitekturen til hotellet seg tydelig ut, og utfordringen har vært å ikke velge den ene eller andre, men få de to stilene til å fungere sammen. Konseptet til Scenario har vært å spille videre på byggets 1950-tallsarkitektur og Nesbyens unike historie og posisjon i Hallingdal, og gjennom dette hedre både bygda og hotellet. Ved å skape en tydelig estetikk med sterke stedsbånd er hotellet blitt en ny destinasjon, noe også navneendringen understreker. Det har vært viktig å skape en atmosfære som fungerer for alle generasjoner, der den mer eldre garde føler anerkjennelse av det historiske, samtidig som yngre mennesker møtes av et moderne hotell de kan besøke igjen og igjen. Tanken er at man kunne feire i bunad eller slappe av etter en tur i bakken.

Fasade, med inngangsparti. Ny håndmalt logo, av Richie Chlaszczak, fra Oslo Skiltmaler. Rød dør i tråd med lokal historie.

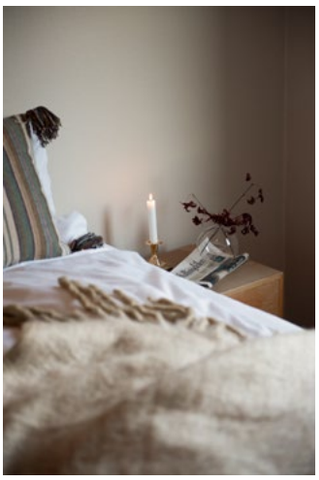

Hotellrommene har fått nye overflater med tekstiler i tråd med Nesbyens tekstilhistorie.

Original peis har fått nytt liv, i det som nå har blitt inngangsparti og lobby. En hjemlig følelse som innbyr til peiskos.

Lounge i forbindelse med resepsjonsarealet. Ombrukte møbler i kombinasjon med nye. Veggfarger tatt fra den gamle arkitekturen i nærområdet.

TRADISJONELT OG MODERNE

Første steg for Scenario har vært å kartlegge dagens situasjon, for deretter å lage en gjennomgripende plan der mange av rommene byttet funksjon. På den måten har hotellet fått en mer logisk inndeling. Ombruk har vært et viktig grep i bevaring av historien og krevd nøye planlegging av hva som trekkes om og hva som gis bort av hotellets inventar. Scenario har, så langt som mulig, brukt norske materialer og produsenter, og gjenbruk av eksisterende inventar har vært prioritert. Lokale møbeltapetserere har trukket om flere av de originale møblene. I tillegg har veveriet Vevstua på Jessheim laget duker i ulike gamle norske mønstre og fargekombinasjoner som knytter interiøret til tradisjonelt håndverk og bondekultur som Hallingdal er kjent for. Den røde tråden gjennom hele dette arbeidet har vært å skape en lun og koselig atmosfære som gir hotellet en tydelig identitet og forankring som gjør det enklere for hotellets medarbeidere å formidle hva Hotell Nesbyen er overfor omverdenen. Fargene som nå smykker lokalene, er hentet fra historiske bygg i Nesbyen, og skaper et bånd mellom hotellet fra 1951 og den eldre bebyggelsen rundt. Grønt er en tradisjonell farge i Norge og finnes på mange fasader i gamle Nes. Dette er fanget opp i form av flere valører av grønt på alt fra fasade til innvendige vegger. Samtidig har det vært naturlig å hente inn elementer av det skandinaviske designuttrykket av mer moderne tid. Arkitekturen og overflatene er lyse og luftige, og både møbler og soner i fellesområdene er innbydende og uformelle. Alle materialer er naturlige og slitesterke, både nytt og gjenbrukt i en utvungen og unik blanding. Et eksempel er en finert veggboks mellom matsal og kjøkken som var en del av hotellets opprinnelige innredning, og som Scenario ønsket å bevare. Samtidig måtte det noen justering til for å skape en mer funksjonell buffet i dette området. Løsningen ble å lage et naturlig kutt i veggen og bygge en boks med hylle i møbelplater der brødmat nå serveres. Det ferske, lyse treverket står i fin kontrast til det originale, mørkere treverket og understreker møtet mellom gammelt og nytt som gjennomsyrer hele interiørkonseptet.

Utsikt opp til trehytte-møterommet fra Brasserie X.

Møbleringsplan.

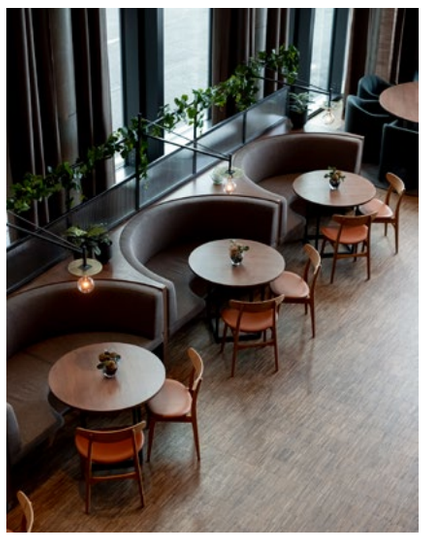

Sofaseating i Brasserie X.

Brasserie X
sett fra baren.

QUALITY HOTEL RAMSALT→BODØ
ZINC AS
Prosjektansvarlige→Ragnhild Flatabø Narverud, Guri Mo, interiørarkitekter MNIL
Prosjektmedarbeidere→Martin Ramstad Rygner, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL, Thomas Ramberg Sivertsen, Stine Lanes Løvdal, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE174

Den nedsenkede peisen med sitteplasser rundt, resepsjon.

Leirbål på Ramsalt

Zinc har utformet konsept for og detaljprosjektert interiørene til Choices nye Quality Hotel Ramsalt på Sjøkanten i Bodø. Konseptet om å skape et sted man kunne dele og fordøye dagens opplevelser, gjerne utflukter i den flotte naturen utenfor, falt i smak hos Choice. «Leirbålet» som de plasserte godt synlig fra inngangen, nedsenket i gulvet, er med på å skape et fint utgangspunkt for den gode samtalen.

Bålet bidrar til en lun og inviterende atmosfære med sin strategiske plassering midt mellom bar, lobby, og resepsjonsområdet. Man kan velge å sitte på skinnputer helt nede på gulvet, eller på benker. Dialogen mellom ute og inne videreføres i restaurant- og frokostavdelingen, ved å introdusere elementer fra naturen inn. Behagelige og varierte plasser å sette seg, som rommer store og små, følger og gir dynamikk i opplevelsen av utsikten. Fast møblering og rause trær skaper rom og lunhet i det dobbelthøye rommet som huser restauranten.

Materialpaletten er solid og naturlig, med fokus på kvalitet og holdbarhet. Møblering er i hovedsak i tre med skinn og ull. Mørke overflater lager gode rammer for den spektakulære utsikten gjennom store glassfasader ut mot sjøen. Stemningsfull belysning kompletterer interiøret.

Hotellet har et stort møteromssenter med en storsal og ni andre møterom – her har Zinc bidratt til å skape funksjonelle og gode rom som tilrettelegger for ulike behov. Tretopphytten er ett av rommene som skiller seg ut – her fikk de tiltet vegglivet slik at rommet stikker seg frem samtidig som utsynet forsterkes. Rommet er blitt en favoritt hos hotellgjestene. Med spesialdesignede elementer som vekselpanel på veggene, fuglekasse (for oppbevaring av møteromsutstyr) og en hubrolampe, samt tregulv med et teppe formet som et tverrsnitt av en tømmerstokk er dette med på å gi rommet en helt egen karakter. I storsalen «går man på» Svartisen, ettersom teppet er laget etter et bilde av en bre. Dette gir lokal identitet, og benyttes av de ansatte som en gimmick i kommunikasjonen med gjestene. I det hele tatt har kunden vært tro mot opprinnelig konsept og historiefortelling, hvilket gjør at et besøk på Ramsalt oppleves helhetlig.

HOFFSVEIEN 4→FELLESOMRÅDER→OSLO
IARK AS
Prosjektansvarlig→Nanna Lersbryggen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

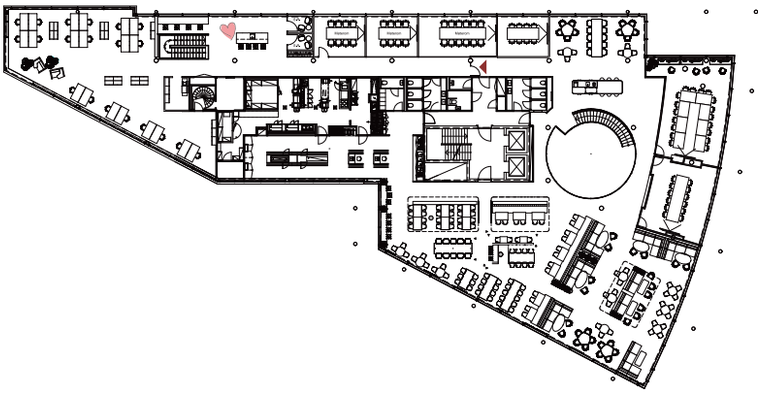

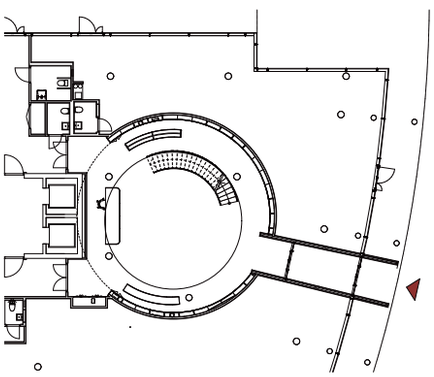

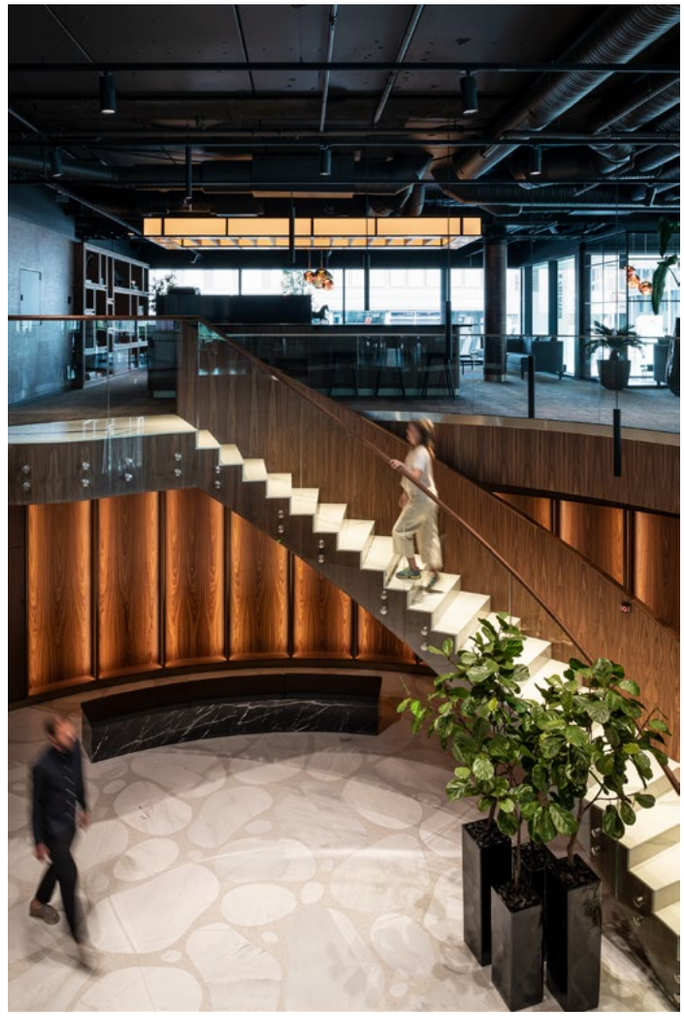

Trappen er byggets nye smykke, som leder opp til kaffebar, personalrestaurant og møtesenter. De buede veggene som omkranser inngangspartiet, kledd med valnøttfiner. Plassbygget buet benk.

Et spesial-designet løft

IARK har bistått Eiendomsspar i rehabiliteringen av fellesarealene i kontorbygget Hoffsveien 4. Målsetningen var å gjøre bygget mer attraktivt og funksjonelt for fremtidige leietagere. Utvide kapasiteten, og ta bygget inn i fremtiden med topp servicetilbud og design.

Det arkitektoniske hovedgrepet i løsningen ble å etablere en trapp mellom inngangspartiet i 1. etasje, og personalrestauranten og møtesenteret i 2. etasje, i et allerede eksisterende hull i dekket. Ved å skape sammenheng mellom disse to rommene fikk bygget en langt bedre flyt for både gjester og ansatte. Trappen og de omkringliggende veggene i det runde rommet man kommer inn i er like mye et smykke som det er en funksjonell forbindelse. Eksisterende gulv i begge etasjer var av høy kvalitet og ble rehabilitert og videreført. Det var viktig for prosjektet å finne måter å beholde og videreføre der det var mulig og hensiktsmessig. Samtidig har arealene gått gjennom en stor transformasjon, og en betydelig oppgradering.

Før ombyggingen hadde kantinen en nedsenket himling som gav en følelse av veldig lite takhøyde. Det ble derfor besluttet å fjerne denne og gå over til en åpen himling som gav økt romfølelse, mer lysinnslipp og mer utsyn. Samtidig ønsket interiørarkitekten å skape en lunere atmosfære enn det den tidligere hvite himlingen hadde gitt. Himlingen ble derfor malt mørk, og det ble jobbet mye med belysningskonseptet for å gi rom og soner riktig lys, til riktig tid.

Et annet viktig grep var å fjerne møterom ytterst mot fasaden for å åpne opp for kontakt mellom personalrestauranten og gatelivet i Hoffsveien. Ønsket var at brukerne av restauranten skulle kunne nyte den hyggelige utsikten, og få kontakt med miljøet på bakkeplan. Men også å åpne bygget i større grad for forbipasserende, og synliggjøre aktiviteten på innsiden.

Design og materialitet bygger opp under «hotellfølelsen» der resepsjonen

Peis og romdeler i bespisningsarealet.

Spesialbygget møbel i loungen ved kaffebaren.

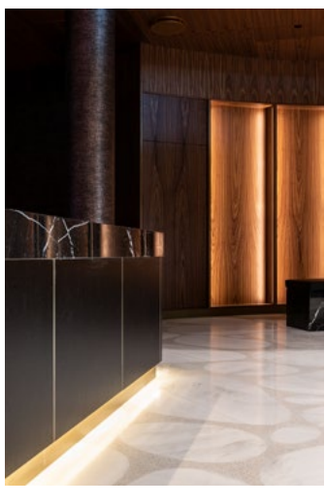

Resepsjonsdisk og gallerivegg i 1. etg.

Fargepalett i jordtoner for lunhet og atmosfære.

Besøkende og ansatte treffes i kaffebaren for en uformell prat.

med tilhørende bakvegg er det første man møter. Her tilbys det «lille ekstra» for brukerne i Hoffsveien 4. Veggene og taket i resepsjonsarealet er kledd med valnøttfiner med lyssatte nisjer hvor utvalgte objekter fra Eiendomsspars kunstsamling er plassert. Lyskassen over kaffebaren i er godt synlig fra resepsjonsområdet. Dette, sammen med trappen innbyr til bevegelse mellom etasjene. De ansatte kan starte dagen sin med en god kopp kaffe, og kanskje et uformelt møte i et av de hyggelige loungeområdene. Gjester i det tilhørende møtesenteret kan inviteres inn til lunsj, og kanskje ta opp PCen og jobbe litt i den hyggelige kaffebaren før de beveger seg videre.

En vesentlig del av prosjektet ble leveransen av spesialdesignet fast inventar. Gjennom begge etasjer finner vi spesialbygget møblering av høy kvalitet som er med på å løfte prosjektet og gi det sin identitet. Den tidligere nevnte trappen, galleriveggene, resepsjonsdisken, peis, romdelere og hyller. Alt er med på å skape en gjenkjennelig form og materialitet med høy kvalitet.

Publikumsarealene fremstår nå som nye med en tidsriktig og imøtekommende resepsjon og kaffebar som uformell møteplass fra morgen til kveld. Personalrestauranten fungerer som byggets samlingspunkt med en trivelig og dynamisk atmosfære. Interiøret er klassisk og av høy kvalitet – og gir assosiasjoner til en elegant restaurant eller hotellobby. Ombyggingen har involvert mye spesialinnredning og skreddersøm i fast inventar. Samtidig som den har vært fokusert på å beholde det man kunne. Gulvet i begge etasjer er beholdt og behandlet, sammen med kantinekjøkkenet der utserveringen har fått ny innredning og uttrykk, mens det meste inne på kjøkkenet er beholdt. Soneinndeling og variert møblering gjør at det store rommet har en lun og intim atmosfære, som inviterer til allsidig bruk gjennom hele dagen.

BREDDOS TACOS→MATHALLEN→OSLO
RADIUS DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

Grafisk design med et abstrakt formspråk, som gjennomgående tema for dekor og identitet.

Kul meksikansk shack

Mexicansk taqueria, basert på opprinnelige oppskrifter og gamle matteknikker for bearbeiding av ingredienser og gode råvarer. Grafisk design med et abstrakt formspråk, som gjennomgående tema for dekor og identitet. Folkelig og fargerikt interiørkonsept i rustikke omgivelser på Vulcan i Oslo.

Breddos ble etablert av Nud Dudhia og Chris Whitney med en taco shack i Hackney, London i 2011. Siden den gang har de holdt på med pop up-konsepter flere steder i verden, skrevet en kokebok, hatt et par cook-offs på LAs Tacolandia-festival og laget en taqueria i Clerkenwell, London. Maten er inspirert av taqueriaer og restauranter de har besøkt på deres reiser over hele Amerika og Mexico, mens de bruker de beste lokale råvarene de kan finne, fra lidenskapelige produsenter.

I 2021 åpnet Breddos Tacos Mathallen på nytt med et videreutviklet konsept skapt av Radius Design, grafisk design av Metric Design og illustrasjoner av Alex Green. Etter etableringsfasen i London, reiser og matopplevelser andre steder i verden, ønsket eierne å utvikle konseptet videre i Oslo. Deres lokaler sentralt på Vulcan, med egen inngang og uteservering, har blitt revitalisert og utnyttet bedre etter oppgradering i 2021.

Med utgangspunkt i et allerede etablert

Metallnagler i disken.

Rustikke og varme overflater i betong, heltre og med grove metallelementer.

Rustikke omgivelser på Vulcan i Oslo.

interiørkonsept, har den nye identiteten etterstrebet å gjenspeile matkonseptets tilnærming til bruk av unike råvarer, omsluttet av overflater som har sterk egenart, et ærlig og rustikt uttrykk, som underbygger matens identitet og hvordan den serveres.

En delemeny for flere vil alltid forventes å bli servert på rause fat, en real fjel eller på en minitallerken; alltid i dialog med det som skal oppleves og spises.

De rustikke og varme overflatene i betong, heltre og grove metallelementer vil sammen med den fargesterke paletten og den grafiske profilen representere starten på ideen om flere lokaler der enkel mat, med lange tradisjoner kan overleve i Oslogryta.

Langbord i heltre, metallnagler i disken, grid med slyngplanter i himling, kulørsterke fliser og den fargerike grafiske dekoren; alle disse elementene skal skape varme, humor og hygge i upretensiøse omgivelser.

Oppdragsgiverens tette oppfølging, innblikk i kulinarisk historie og ambisjoner for å skape noe unikt, har gjennom nært samarbeid vært svært inspirerende for videre teamwork og utvikling av konseptet.

IL TEATRO→HAMAR
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Kathrine Langfelt Wangsmo, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Linh Nguyen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

Barområdet – her er det plassert sofaer rygg mot rygg for å få inn flest mulig sitteplasser. Gulvene er lagt med en terrazzoflis. Sofaene er spesialtegnede av Metropolis og levert av Forum prosjektinnredning. Bordene er i spesialstein fra Italia levert fra Fagflis. Søylene er her synlig med flotte fasetterte fliser og en list for strømtilførsel og «innfill» for å dekke søylens mål.

Autentisk italiensk piazza

Vold Eiendommer på Hamar tok kontakt med Metropolis arkitektur & design og ville de skulle bistå med å utvikle et pizzakonsept i en hjørnedel av Victoriakvartalet. Ønsket var å forvandle lokalene til en intim og hyggelig pizzeria for folk flest. Oppstart var tidlig på året og man hadde ønske om å åpne til sommeren, altså ikke mer enn tiden og veien.

Metropolis bisto med å utarbeide alle tegninger som fulgte prosjektet fra oppstart til ferdigstillelse: møblering, gulv, overflater, nye vegger/dører, himling, belysningsplaner og skjemategninger av faste innredninger: bar, kjøkkendisker og skap/hyller, mesanin, trapp med rekkverk, spesiallamper, stålarbeider, inndelinger på vegger/søyler av lister/speil/fliser/vegglamper og beskrivelser på løst inventar. Interiørarkitektene var med gjennom alle fasene i prosjektet. Det var en komprimert prosess da lokalet sto tomt og eierne hadde et håndverksteam som kunne starte arbeidene parallelt med at rammesøknaden med sine tiltak ble sendt inn, samt søknad for nyetablering av uteservering og et nytt inngangsparti. Metropolis bisto med illustrasjoner og plantegninger for å ivareta kundens og kommunens interesser, og å sikre tilgjengelighet ved å etablere en rampeløsning ved den nye inngangen. Det ble skåret ut i fasaden for to flotte store buede eikevinduer med doble dører. En for inngang og en dør for å kunne åpne inn mot hovedrommet i restauranten. Virkelig en «grand entrance» som gir mye lys og luft inn i lokalene. Ved å endre plasseringen av hovedinngangen fikk man et større areal innlemmet i hovedrommet. Det ble sammen med brannrådgiver sørget for ny fluktvei fra mesaninen og ned i bakgården. Prosessen med å finne frem til planløsningen og ellers innredningsarkitekturen startet med håndskisser. Man tenkte helhetlig på scenografien i lokalene – og designet i forhold til proporsjoner ellers i bygget for å skape harmoni mellom det eksisterende og de nye elementene i lokalene.
I sluttresultatet gjenkjenner man de nye innredningsløsningene som binder seg naturlig sammen med det eksisterende – og gir en troverdig atmosfære. Hele teamet fra Metropolis var på oppstartsbefaring

Det er et mektig motiv dette store eikevinduet gir i inngangspartiet. Dette åpner opp og gir lys og luft inn i restauranten. Her var det tett vegg og tette dører i eik tidligere, så at eier ble med på denne endringen er et utrolig viktig grep for å få til en virkelig «grand entrance».

Alle de buede vinduene langs fasaden ble byttet ut med nye flotte eikevinduer som er lik de opprinnelige. Ventilasjonskanalen ble plassert i passe avstand fra fasaden så det ble nok luft og plass til de store lysekronene på den andre siden, kanalen skulle ikke komme for nær mesaninrekkverket.

Her ser man mot pizzasonen som bidrar med sin aktivitet så gjestene kan følge med på de som til enhver tid baker pizzaer og livlig italiensk språk, da nesten alle i restauranten er fra Italia. Gulvet i denne sonen er flislagt, men med et treuttrykk for å gi mer varme og eksklusivitet. Langs fasadeveggen er det spesiallagede buede stålrør som er forankret i veggen, og i en halvvegg bak sofaen.

med Thilde Rosén, Hanne Hilde og Kathrine Langfeldt Wangsmo. Thilde og Kathrine unnfanget konseptet. Kathrine skisset frem planløsninger og oppriss/snitt for hånd og var prosjektleder. Hun hadde prosessen med eier og prosjektgruppen gjennom alle faser – og var på prosjekteringsmøter på Hamar. Linh Nguyen og Hanne Hilde bisto med alle digitale tegninger.

Utfordringen i disse lokalene var ønsket om å beholde en mesaninkonstruksjon da takhøyden ikke var noe å skryte av. Her måtte man tenke smart og bruke mellomrommene mellom bjelkene til plassering av lamper og andre tekniske føringer og med det å skape et mer spennende konstruktivt himlingsprinsipp som ivaretok alle installasjoner i taket. Dette ser mer autentisk ut enn nye systemhimlinger eller slette gipstak. De kvalitetssikret de forskjellige leverandørers produksjonstegninger og hadde tett dialog for å sikre løsningene opp mot utfordringene i lokalene.

Eiers ambisjon om at dette skulle bli et unikt sted inspirerte, og Metropolis klarte å begeistre kunden slik at ideer ble akseptert og man gikk for noe mer kostbare løsninger for å få til det «lille ekstra». Her er det brukt gode materialer – ikke for kostbare. Det er lagt vekt på at materialiteten skal være varierende for å skape soner som glir over i hverandre og skaper variasjon og mangfold. Det skulle være like stas å få bord på mesaninen som nede i 1. etg. – og det er det virkelig blitt! Her vil folk sitte overalt. Fire eksisterende søyler i lokalene er fremhevet med speildetaljer som flyter inn langs himlingens eksisterende dragere. Føringsveier for el og sprinkelhoder i himlingsoppløftene er nøye planlagt for å unngå at de ble for synlige. Akustikkplater ble montert i felt med en ny LED-list rundt for å belyse de flotte avrundede dragerne i lokalene. Fotografen Karl R. Lilliendahl i samarbeid med Metropolis sørget for et utvalg av fotos som gir den autentiske Italienske stemningen som sammen med interiørarkitekturen i lokalene gir gjestene en restaurantopplevelse utenom det vanlige.

SIRKUS RENAA→STAVANGER
MONKEY STUDIO AS
Prosjektansvarlig→Trine-Lise Giske, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

Loungen er løst som en sosialsone som hensyn – tar sirkusets publikum på dagtid og hotellets gjester på kveldstid. Her finner du sirkusdirektørens stol, dype, romslige sofaer og shuffleboard med barløsning, samt speil man kan skrive ned poengene på. De håndlagde lampene med frynser gir oss direkte assosiasjoner til et fargespekket sirkus og er små makroner som pynter kaka (planløsningen).

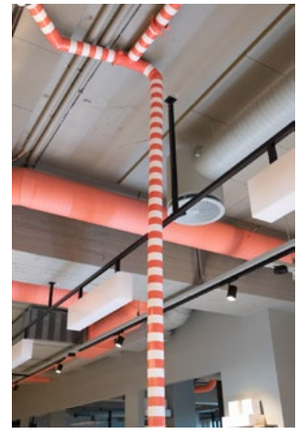

Prosjektet har i fellesområdene en dempet fargepalett, men bak utsalgsdisk og i utvalgte områder ble rørføringer malt for å tilføre en ekstra dimensjon til interiøret. Samtidig henvender det seg til alt av emballasje i hyller og kjøledisker i front og underbygger merkevaren.

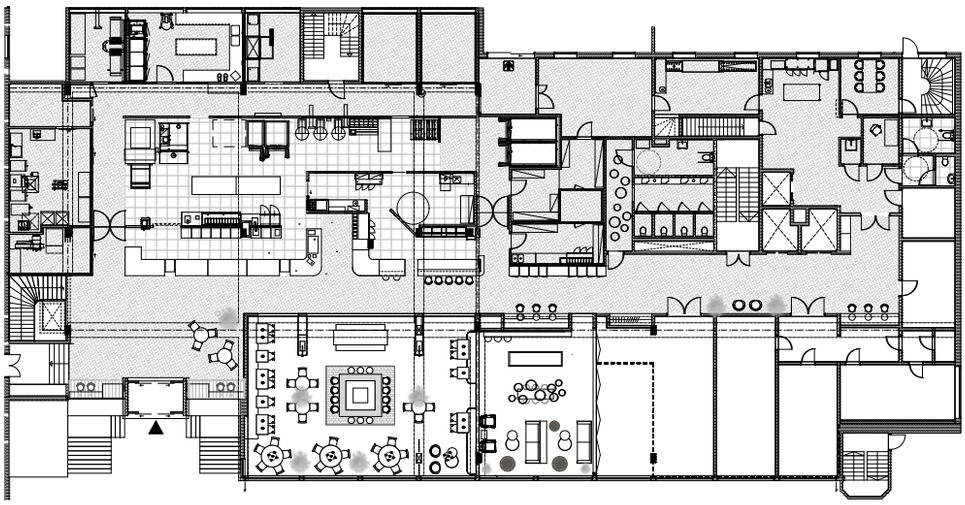

Bord dekk deg! Enkelte bord ble designet som «Drops of Candy» i fargeglade fliser med kontrastfug.

Hverdagsplass med digg topping

Sven Erik Renaa er en av verdens beste kokker, opprinnelig fra Trondheim, men bosatt i Stavanger. Sammen med sin bedre halvdel, Torill Renaa, driver de flere restauranter og utsalgssteder i oljehovedstaden. Få dager før Norge gikk i lock-down fikk RE-NAA tildelt to stjerner i Michelinguiden, som eneste restaurant i landet. Gleden var enorm! Fortvilelsen like så da verden stengte ned. I en ellers mørk bransjetilværelse fantes det heldigvis et lyspunkt: Prosjekt Sirkus Renaa.

Monkey Studio har jobbet tett med Renaa i utarbeidelse av flere av deres restauranter, barer og utsalgssteder. De har derfor erfaring og kunnskap om hva som forventes av planlegging og logistikk, og kjenner til hvilket detaljnivå som kreves av en verdensmester.

Sven Erik og Torill Renaa hadde i lengre tid vært på jakt etter et lokale hvor de kunne samle Norges beste sjonglører innenfor sine fag under ett og samme telt. Eksisterende produksjonslokaler hadde de vokst ut av for lengst og drømmen om å skape noe unikt var høyst levende. I det gamle KNA-Hotellet på Lagårdsveien 61 i Stavanger, fant de lokalene de trengte. Med «Fangene på Fortet» i kjelleren og Frogner House i etasjene over, kunne ikke beliggenheten vært bedre. Utfordringen var å sammenfatte tre bygningskropper, fra forskjellige byggeår, til ett stort felles samlingssted.

Navnet «Sirkus Renaa» bygger på en ide om at alle ansatte er underholdere, sjonglører og mestere i sitt fag. På 900 m² finner du konditori, bakeri, sjokolade- og iskremfabrikk, pizzeria, kafe, restaurant og bar.

KONSEPTUTVIKLING OG MATERIALITET

I krysningspunktet mellom et sirkusbakeri og et leilighetshotell ligger det mange valg. Kvalitetsbegrepet som ligger i ekte, tradisjonelt håndverk, forplikter. Det ble brukt mange timer i utviklingen av konseptet. De valgte seg ut tre, lær og stein som alle er materialer som kommuniserer bestandighet. For å binde de forskjellige bygningene sammen på best mulig måte, landet de på at paletten burde være nøytral i fellesområdene. Fint håndverk møter grov materialitet. Restauranten og loungeområdet, som i tillegg til lokalt besøkende skal serve Frogner House's gjester, har en dempet fremtoning med innslag av fargerikt strøssel. Subtil galskap.

En dempet fargepalett som speiler kvalitet og håndverk. Restauranten er planløst med forskjellige typer sittemuligheter for å skape variasjon i bruk og opplevelser. Belysningen er holdt enkel, men over trærne og ved spiler er det lyssatt for å skape skygge og kontraster på bord og gulv. Det er en travel hovedvei rett utenfor bygget: målet er at de besøkende skal vende blikket innover.

Piazzaen foran inngangspartiet er utarbeidet for folk i farta (parkeringslomme rett utenfor bygget) og for de som ønsker å sitte i førsterekke ved vinduet.

Ved inngangspartiet er det flere opp- og nedganger til Frogner House og Fangene på Fortet. For at sjonglørene bak disken på Sirkus Renaa skal slippe å gå inn i rollen som resepsjonister, er det satt opp skilt på piazzaen som forteller hvor man finner de forskjellige aktivitetene.

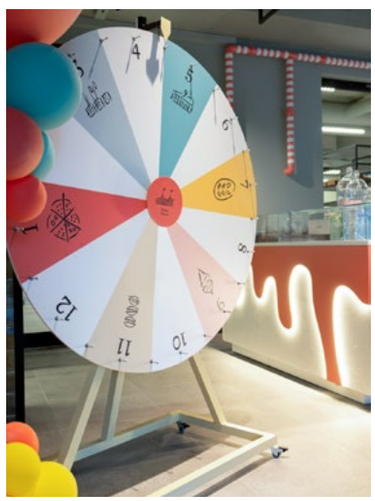

Torill Renaa elsker å glede barn og hva sier vel mer sirkus enn lykkehjul og ballonger! Inn mot ferier (og andre fridager for barn) arrangeres det morsomheter i lokalene med matglede i fokus.

SONER

Inngangspartiet er utformet som en italiensk piazza hvor man kan nyte en gelato under markisen på en varm sommerdag, se på folkelivet eller ta et spinn på lykkehjulet Produksjonslokalene er synlig for gjester og besøkende, og gir et unikt innblikk i hvor mye kjærlighet og innsats det legges ned innenfor hvert fagfelt. Utsalgsdisken på 13 meter inneholder et iskremhjørne selv Willy Wonka ville blitt misunnelig på. Det er etablert en serveringsluke «Pick Me Up» ut fra preppekjøkkenet og en pizzeria med tilhørende bar i samme lengderetning. Ved pizzaovnen kan man sitte og se pizzaen bli preparert, stekt og servert. For Renaa har synlighet til faget stått sterkt i utformingen av lokalene.

I restauranten står en stor peis sentralt. Ikke bare deler den av lokalet og skaper soner på begge sider, men den er stemningsskapende og innbyr til peiskos på kalde dager. Vannstasjonene (med oppbevaring av glass og bestikk) er plassert slik at peisen blir rommets midtpunkt og sørger samtidig for gode trafikksoner for de ansatte. Det er stor takhøyde i lokalene og ved å tilføre akustiske plater i hele himlingen, samt trær som romdelere, skapes det god akustikk og skyggespill på gulv og bord. De fargerike frynselampene har blitt et kjennetegn på Sirkuset og er håndlaget til prosjektet. I loungen kan du nyte en kald pils mens du spiller shuffleboard eller slappe av med en avis i godstolene kjøpt brukt på finn.no.

Monkey Studio jobber ut ifra en filosofi om at interiørarkitektur skal støtte opp om, spisse og styrke merkevaren til bedriftene de jobber med. I dette prosjektet samarbeidet de tett med Sigrid i Studio Pfanzelter. Det har resultert i et helhetlig prosjekt, hvor den grafiske profilen spiller på lag med interiørarkitekturen og vice versa. Det tverrfaglige samarbeidet har kulminert i utforming av porselen fra Figgjo, fargesterk fasade, stripete dører, sitater inn til hvert produksjonslokale, neonskilt med festlige tekster, lykkehjul og overraskende detaljer i interiøret. Det er en tydelig rød tråd mellom branding og interiør som er med på å skape en helhetlig opplevelse av høy kvalitet. Velkommen til Stavangers nye kulinariske møteplass!

«Folk skal se på oss som en hverdagsplass med digg topping!»
Sven Erik Renaa

WILLIAMSBURG BAB & BEER→OSLO
MONN INTERIOR ARCHITECTS
Prosjektansvarlig→Trond Ramsøskar, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

Baren er blikkfang og sentrum i lokalet, og den helt spesielle himlingen rammer inn og forsterker bar-opplevelsen. På kveldstid brukes det dynamiske lyset mellom platene til å fremkalle et preg av nattklubb.

Assosiasjoner til Brooklyn

Williamsburg Bab & Beer gjør det mulig å nyte Brooklyn-stemningen midt på Karl Johan. Konseptets grunnide er å speile arkitekturen i distriktet stedet har lånt navn av. Oppdraget gikk ut på å utvikle et røft interiørkonsept som skulle gå hånd i hånd med et matkonsept bygget opp rundt gourmet-kebab og amerikansk craft beer. Lokalet var i god teknisk stand, og kunden ønsket å beholde mest mulig av den eksisterende strukturen samtidig som gjenbruk var et uttalt mål. Oppgaven var å integrere nye og tidsmessige løsninger i det bestående. Teknisk anlegg, himling med ventilasjon, toalettavdeling og planløsning la klare føringer.

Williamsburg Bab & Beer skulle ha egen bar og nytt, delvis åpent kjøkken. Fleksible sitteplasser skulle kombineres med fastmonterte sofaer og sofabåser. I underetasjen skulle det innredes en underholdningssone med plass til større grupper av gjester. Interiørarkitektene sto for arealdisponering, logistikk, materialvalg og utvikling av detaljer. Alle interiørløsninger var deres ansvar, og de koordinerte samtlige leverandører og fagpersoner involvert i prosjektet. I tett samarbeid med disse utviklet de fast og løst inventar samt lyskonsept.

Den største faglige utfordringen var å integrere nye løsninger i lokalets eksisterende struktur. Prosjektet hadde høyt tidspress. Det måtte derfor være enkelt å produsere, plassbygge eller skaffe alle nye elementer i markedet. Det ble benyttet teknologier og materialer som hindret unødvendig riving og sikret en rask byggeprosess. Nye overflater måtte enkelt kunne legges oppå de gamle, og valget falt på farget veggpuss, teglflis og mikrosement. Utfordringen var å gi himlingen et lekent uttrykk i tråd med konseptet. De konsentrerte seg om baren som de ønsket å gjøre til et skikkelig blikkfang. Etter å ha vurdert ulike muligheter valgte de en baffelhimling, dvs. plater som henger ned fra den faste himlingen. Den visuelle effekten ble forsterket ved hjelp av LED-striper festet mellom platene. Lyset kan styres, og det gir DJ'en mulighet for å variere stemningen. Det var viktig å unngå at endringene i himlingen påvirket ventilasjons- og sprinkleranleggene negativt. Sprinkleranlegget må kunne trekkes og korrigeres mellom platene. Det ble også lagt vekt på at den ombygde himlingen skulle bedre akustikken i lokalet. Utviklingen av belysningsopplegget var krevende. Det skyldes at grensen mellom

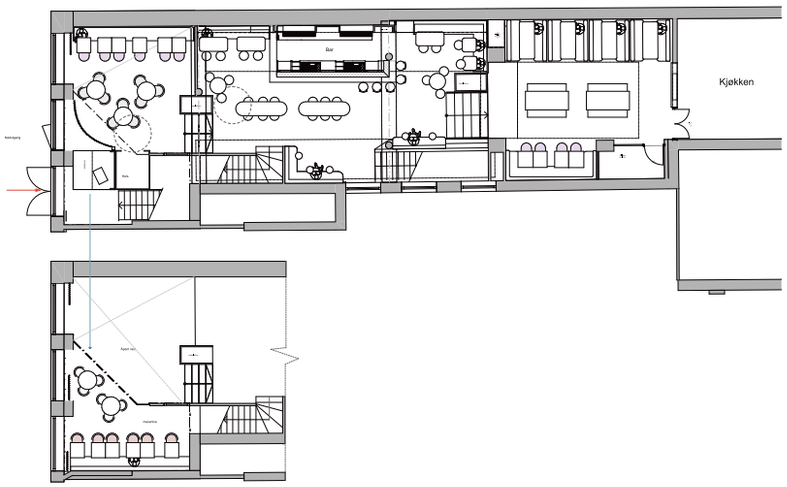

Hovedplan.

Kjøkkenet er delvis åpent, og gjestene har god anledning til å følge med når maten tilberedes. Glassveggen er spesialdesignet og reflekterer den buede formen som er fremtredende ellers i lokalet.

Bærekraftige materialer er brukt gjennomgående. Bordplater av keramisk stein speiler himlingen og forsterker inntrykket av kveld. Williamsburg Bab & Beer har massevis av kulturelle referanser til dagens USA – blant annet dette humoristiske hintet til Trump-perioden.

arbeidssone og oppholdssone er flytende og at de to delene av lokalet har ulike krav til lysstyrke og -farge.

Williamsburg Bab & Beer har et industrielt preg. Konseptets bærende tanke er å speile den særpregede arkitekturen i bydelen stedet har lånt navn av. Tegl, metall og kombinasjonen av moderne linjer og runde, myke former gir umiddelbart assosiasjoner til Brooklyn. Følelsen forsterkes av utvalgte street art-elementer og en kontrastfylt fargepalett. Naturmaterialer som tegl, skinn og stål er brukt gjennomgående. Vegger og himling i blått balanserer mot teglfargen, og løse møbler i naturfarget eller burgunder skinn utfyller helheten. Matte, teksturerte eller blanke overflater skiller mellom sonene i lokalet. For å sikre dynamikk og balanse ble det kombinert klassiske barmøbler og skinnsofaer med mer moderne møbler. Det meste av inventaret er spesialdesignet av interiørarkitektene, bl.a. lamper, reoler, skillevegger, øl-lager med hyller og veggen i glass og metall som vender mot kjøkkenet.

Lokalet består av to etasjer, og grunnplanet har fire ulike høyder inkludert hems. Underetasjen og de ulike sonene er forbundet med heis, trapperom og løfteplattformer. For å sikre et enhetlig og spennende interiør ga de plattformene og heisen et helt nytt uttrykk og innlemmet dette i konseptet. Williamsburg Bab & Beer er tilrettelagt for å dekke ulike behov. Noen soner byr på en intim og behagelig atmosfære, mens andre deler av lokalet egner seg for større selskaper. Sitteplassene spenner fra lave benker til komfortable spisestoler, sofabåser og fleksible, høye barkrakker. Lokalet retter seg mot ganske brede aldersgrupper, og interiøret er ment å appellere til de fleste – akkurat som serveringskonseptet.

Gjenbruk og bærekraft sto sentralt hele veien: Rivingsarbeid og omprosjektering av teknisk anlegg ble minimalisert. En rekke elementer på kjøkkenet ble gjenbrukt, og det samme ble heis, løfteplattform, rekkverk og håndløpere. Lokale produsenter ble foretrukket, og det ble valgt solide materialer med lang levetid.

Det nyskapende ved prosjektet er kunst brukt som designelement. Graffiti laget på spesialbestilling forsterker Brooklyn-atmosfæren. Belysningskonseptet er styrt av innovativ teknologi som gjør det mulig å variere lysets farge og dynamikk i takt med musikken.

ADAM OG EVA→FORNEBU S
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlig→Marte Topaas, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

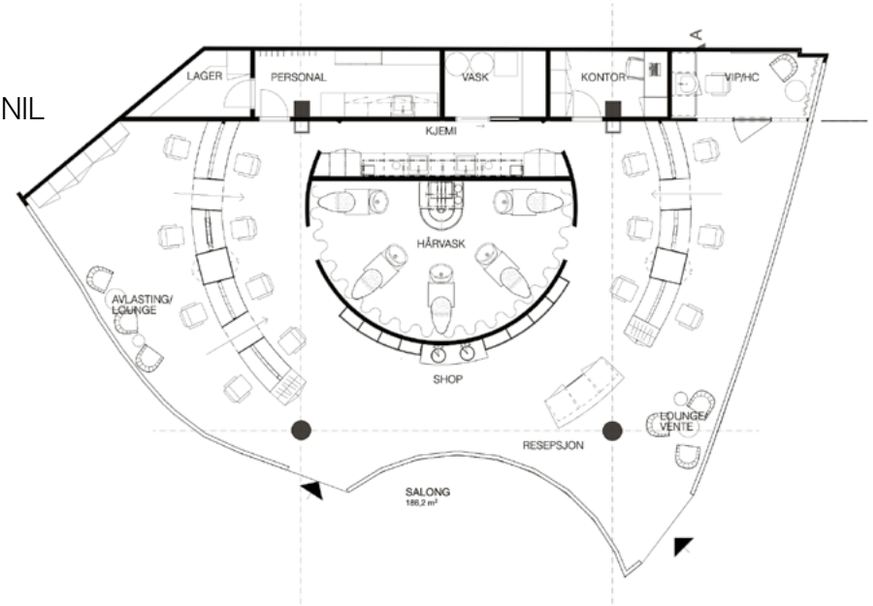

Hårspa med spesialtegnet shampobar. Gardinene langs veggen i hårspaet er med på å skape en intim og lun stemning.

Salongen sett fra utsiden med den buede fasadeveggen.

Harmoniske linjer

Frisørkjeden Adam og Eva er en velkjent merkevare i Norge. Scenario ble kontaktet i forbindelse med flytting av lokaler internt på Fornebu S, med et ønske fra Adam & Eva om å skape en unik salong – ulik alt annet man hadde sett før.

I oppdraget med å innrede kjedens nye flaggskipsalong var en av hovedoppgavene å skape en tydelig identitet, med en fremtidsrettet profil på merkevaren. Med ansvar for planløsning samt fast og løst inventar, hadde interiørarkitekten et godt utgangspunkt for å skape en helhet knyttet opp til Adam og Evas velkjente profil – og samtidig bringe nye impulser for å utvide salongens stemningsregister. De ønsket å skape soner for ro, så vel som den livligheten mange forbinder med en frisørsalong. Lokalets plassering, på et av senterets innvendige torg, har en buet glassfront som strekker seg over tre fjerdedeler av fasaden. Åpenheten ut mot omgivelsene gjorde det naturlig å la både interiør, materialbruk og planløsning referere til byggets arkitektoniske kvaliteter. Med utgangspunkt i dette ble den buede fasaden videreført på ulike måter inne i salongen.

Buet vegg i opal glassbyggerstein er plassert midtveis mellom det indre rommet og fasaden. Her er det plassert klippeplasser på hver side, noe som gir kundene en valgmulighet for hvor eksponerte de ønsker å være inne i salongen – synlig fra front eller mer skjermet på innsiden av glassveggen.

Utfordringen med buede vegger som skulle være funksjonelle som oppbevaring, gjennomgangssoner og gi tilgang til nødvendig infrastruktur viste seg å sette alle faginstanser på prøve. I tillegg måtte den frittstående veggen forankres og sikres med en integrert stålkonstruksjon. Døråpningene internt i salongen og hylleseksjonene ved klippeplassene er buet som en forlengelse av dette temaet, og et aldri så lite nikk til klassisk arkitektur med rene, harmoniske linjer.

De buede portalene i glassveggen er et bevisst plangrep for å få en optimal flyt for både frisør og kunde. Annenhver portal er byttet ut med arbeidsskap til frisørene slik at de til enhver tid har det de trenger i nærhetene. Kjemirommet er plassert bak

Klippeplassene er fordelt på hver side av buet glassvegg. Mellom hver klippeplass er det portaler og arbeidsskap.

Vasken brukes aktivt for at alle kunder skal få vasket hendene sine før de setter seg ned i klippestolen. Hele veggen langs vaskene er flislagt med fingerflis, kranene ble laget på stedet av rørlegger.

hårspa og er tilgjengelig fra begge sider av salongen. Lokalet fremsto som et hvitt lerret og interiøret måtte bygges opp fra bunnen av. Bevisste valg av naturlige og varige materialer står sterkt gjennom hele salongen. Det er høy slitasje i en salong, så naturlige materialer av høy kvalitet er en nødvendighet for at salongen skal kunne «slites» med vakker patina. I tråd med oppgaven var det viktig å få på plass et estetisk gjennomført og unikt interiør, med et varig uttrykk som kunne tåle ulike trendbilder. En forankring i senterets materialbruk og arkitektoniske grep, gjør at salongen ikke er bygget på trender, men inspirert av en mer helhetlig visuell profil. Treverk i eik er, sammen med glass og stein, bærende materialer også i senterets arkitektur. I salongen er dette brukt for å skape et interiør som signaliserer naturlig kvalitet og en elegant minimalisme. Det kontrastfylte samspillet mellom massivt tre og transparent glass gjør at salongens innredning oppleves som både lun og luftig. Samtidig har man beholdt en åpen himling for å få frem det industrielle preget i bygget og understreke at lokalet ligger i et stort senter. Spraylakkert i en dempet gulfarge skaper det en harmoni og energi mot eiketre og de svakt lysegrønne glassveggene.

Fra det aller første møtet med kunden dukket hovedtanken om å skape et rundt rom – et hjerterom – midt i lokalet. Her ligger hårspaavdelingen – rolig, avskjermet og gir nesten en sakral opplevelse. Mens resten av lokalet er lyst og luftig, har dette lukkede området fått en dempet atmosfære gjennom myke tekstiler langsmed hele ytterveggen, mørke gulv og vegger, varm eik og en miks av indirekte belysning og lyspunkter.

Selve planløsningen med en sirkelformet kjerne, tilgang til støttefunksjoner fra alle kanter og soneinndeling med buede vegger har gitt veldig gode tilbakemeldinger, både fra frisører og kunder. Fokuset på sirkulasjon og tilrettelegging for en aktiv salong bidrar til at frisørene i lokalet trives og føler at det flyter godt.

I dette prosjektet har Scenario utfordret alle fagfeltene, inkludert dem selv. Men med fysisk tilstedeværelse og stadige kontrollmålinger og et godt samarbeid med løsningsorienterte hoder ble dette en positiv læringskurve for alle involverte.

GUTTA PÅ HAUGEN→VIKA→OSLO
RADIUS DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

Two exposed facades providing the space with an incredible visibility from the street.

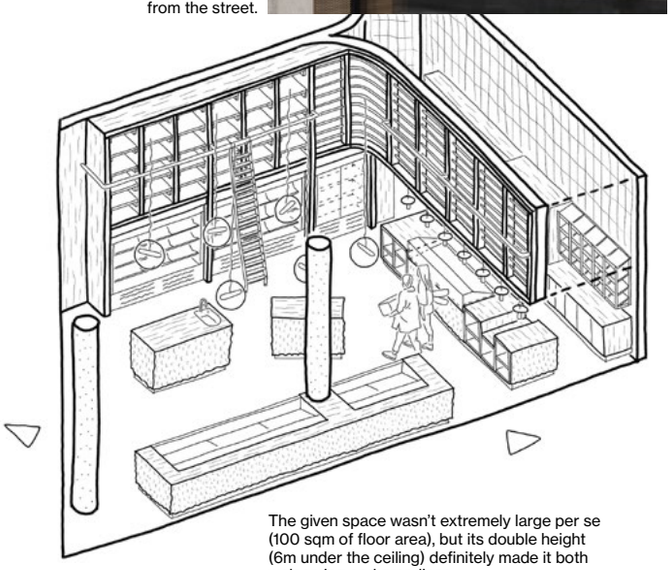

The given space wasn't extremely large per se (100 sqm of floor area), but its double height (6m under the ceiling) definitely made it both welcoming and grandiose.

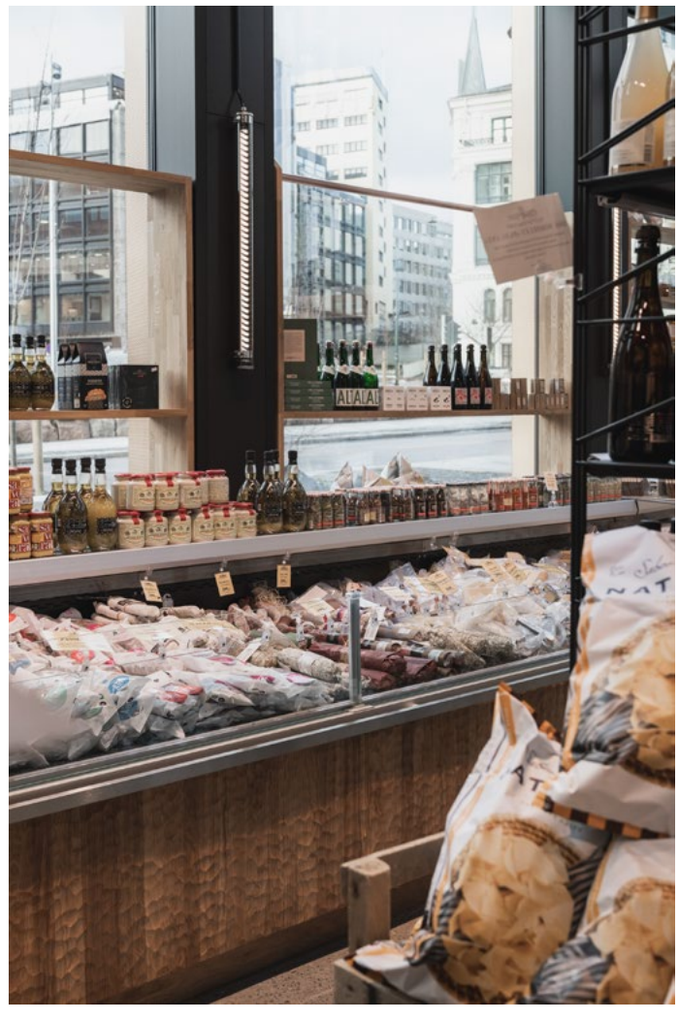

Two exposed facades providing the space with an incredible visibility from the street.

Cool delicatessen

With its premium location in central Oslo, Gutta på Haugen's brand-new delicatessen is probably destined to become a destination for food amateurs!

Indeed, the new food store is part of a much larger urban scheme called VIA, developed by Aspelin Ramm Eiendom and designed by Copenhagen-based Schmidt Hammer Lassen Arkitekter. This high-end office building complex lies at the heart of Oslo's business district, at the crossroad between Nationaltheatret, Vika Terrassen and Aker Brygge, and has Det nye Nasjonalmuseet for prestigious neighbor. Radius Design was then commissioned to contribute in many parts of the interior design, from the law firm Thommessen, the recruiting agency FinancePeople, and the property group SPG, to the whole food court and canteen respectively called VIA Village & Kitchen.

Offering a variety of services, the first three floors will be open to the public and contribute to the liveliness of the area, with a strong focus on catering. In this context, Gutta på Haugen were invited to take over one of the two spaces at the main entrance of the building, together with Pascal, their long-time friend and neighbor in St. Hanshaugen. Both retails will greet the crowd of visitors, from the early morning until afterwork, and will stand out with their unique selection of products. The main challenge for Gutta på Haugen was to transcribe the customer-friendliness and coziness of their original interior into an almost "too new" commercial space. Keeping this informality in mind and putting the accent on the profusion of products were then the main goal for Radius Design. Just like an art gallery is meant to visually disappear to let its artworks shine in the light, this delicatessen had to be shaped in a humble fashion, and never steal the show.

The shop's layout was fairly easy to solve, as the overall geometry suggested to use the lowest part of the room for functions only accessible for the staff, and the highest part for functions dedicated to visitors. The two available entrances also influenced the plan solution, guiding customers along a

All constructions were built out of solid oak, including some panels chiseled to give a more rustic appearance.

natural sequence of actions while always moving forward: entering on one side, browsing through products, paying at the cash register, exiting on the other side. Also, with two exposed facades providing the space with an incredible visibility from the street, it was decided to keep the window displays as unobstructed as possible to arouse the curiosity of passers-by. The two remaining facades on the inside were then covered with large-scale structures covering all vertical surfaces and celebrating the generous volume. The given space wasn't extremely large per se (~100 sqm of floor area), but its double height (~6 m under the ceiling) definitely made it both welcoming and grandiose.

Most of the fixed furniture and equipment was intended to display products, kept at room temperature or cooled (shelves, cooled cabinets, fridges, etc.), and some of it was dedicated to communication purposes (logo, signage, menus, etc.). To give access to upper parts of the decor, a mobile ladder had to be added and fixed to a rail running along the facades, which became a playful element of the interior. All constructions were built out of solid oak, including some panels chiseled to give a more rustic appearance. To keep the physical expression genuine and honest, the warmth of the wood was combined with mineral surfaces, such as a cast terrazzo floor, raw concrete pillars and steel grey granite countertops. Finally, industrial lamps were introduced in the space to compliment the authenticity of Gutta på Haugen.

Through this project, Radius Design hoped to bridge the gap between two entities, Gutta på Haugen and VIA, which have very different prospects, scales or identities, but who can still share a common future as both are needed to compose a lively city center.

Text→Guillaume J. Lacoste, architect

FYRSTIKKALLÉEN SKOLE→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→Kjersti Hoel Gazzola, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

Veggbehandlingskonsept.

Klasserommene har fått en beroligende fargepalett som fremmer fokus og konsentrasjon.

Fargespill i Fyrstikkalléen

Romlaboratoriet har vært heldige med å bistå Oslo kommune med et fargekonsept for skolearealene i Fyrstikkalléen på Helsfyr. Våren 2021 flyttet elever ved Hartvig Nissen vgs hit for en treårs periode, mens deres skolebygg på Frogner totalrenoveres. Skolen huser ca. 630 elever på ulike linjer, med plass til dramarom, ordinære klasserom, fellesarealer, møterom, kafeteria og bibliotek.

I arbeidet med fargekonseptet har Romlaboratoriet hatt brukere og funksjon i fokus. Ambisjonene har vært å skape innbydende og visuelle fargekombinasjoner som komplementerer skolehverdagens aktivitet, utforskning og læring. Romlaboratoriet har i dialog med Oslo kommune utviklet en gjennomgående fargepalett med en bevisst fargesetting som tilpasser seg hver etasje – og etter lysforhold.

Interiørarkitektene har latt seg inspirere av skolens lekne og identitetsskapende elementer, fra gymsalens sportsgulv til garderobeskapenes fargerike hengelåser. Fargelandskapet på Fyrstikkalléen varierer fra brune-, rosa- og blåtoner, og fargekombinasjonene flyter i hverandre fra korridorene og inn til de ulike klasse- og møterommene. Variasjon og god romflyt er særlig vektlagt, både med tanke på brukernes fokus i læringssituasjonen og overskudd i skolehverdagen.

Linoleumsgulvet er flere steder brutt opp med diagonale krysninger, der vegg- og gulvflater forholder seg til hverandre. Diagonale og vertikale fargemøter bidrar til et kreativt fargespill, og skaper spennende møter som løfter opp kreativiteten.

I korridorer har de brukt en variert fargesetting av varme og kalde toner, som gir lune og behagelig fellesarealer. Vegg- og gulvfelt i ulike farger skaper en leken og variert dynamikk uavhengig av hvor i rommet du står. Klasserommene har fått en beroligende fargepalett som fremmer fokus og konsentrasjon. Garderobene har fått varme fargetoner som skaper trygghet og varme. Møte- og prosjektrom har fått en dempet veggtone, supplert med kontrastfarger i gulv som gir rommet særpreg.

Romlaboratoriet har hatt god dialog med Oslo kommune underveis i prosjektet, som har stått for møbleringen til lokalene. Stoler, bord, sofaer og prosjektstoler er utsmykket med hver sine sterke fargetone, som skaper et fint samspill med øvrig interiør.

Nytt fargekonsept.

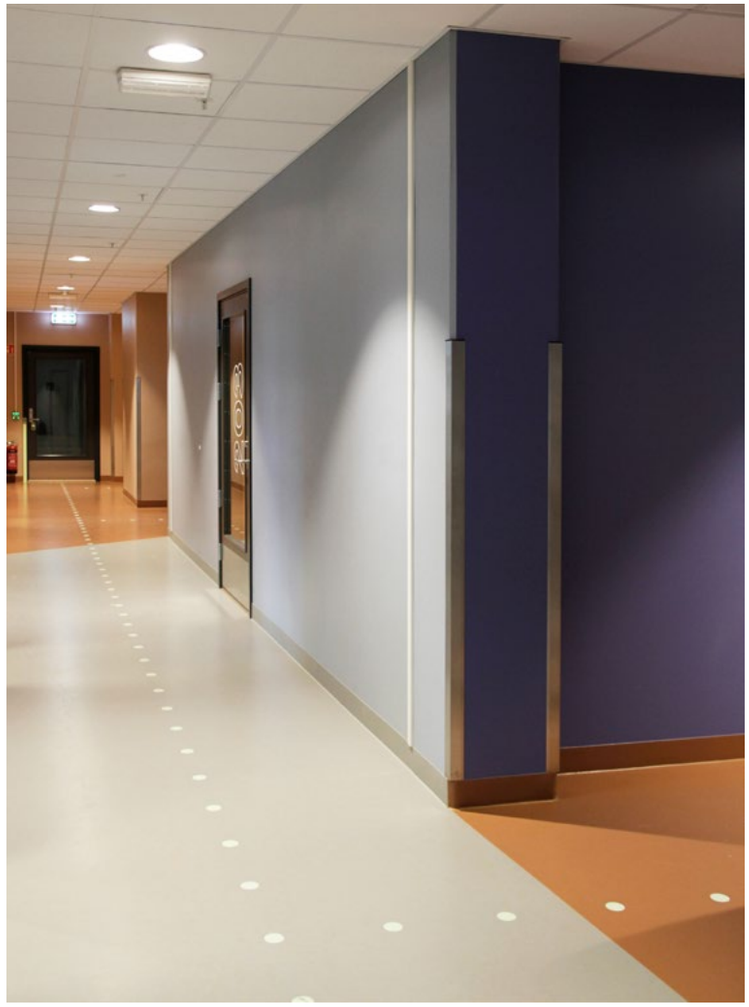

Visuelle fargekombinasjoner som komplementerer skolehverdagens aktivitet.

Fargelandskapet varierer fra brune-, rosa- og blåtoner, og fargekombinasjonene flyter i hverandre fra korridorene og inn til de ulike klasserommene.

HOLEN SKOLE→BERGEN
CADI AS
Prosjektansvarlige→Elin Skjeseth Bashevkin, Marie Hovengen Møller, interiørarkitekter MNIL
Prosjektmedarbeidere→Sara Cavalheiro, Ada Olrems, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 174

←
Kjernen i nybygget, Allmenningen, er åpnet opp for sosiale samhandlingssoner for hvert trinn. Hvert trinn har fått ulik møblering som er med på å skille mellom hvert klassetrinn i samspill med fargevariasjonen som går fra «sol» til «himmel» i fargeklaviaturet.

Fastinnredning i underjordisk forbindelse til resten av byggene. Fokus på materialitet og overflater som møter krav til rømning. Plassbygde sitteplasser, som er åpne og mer skjermet, langs den ene veggen. Grupperom med opphold mellom hverandre, skaper åpne og lukkede soner i korridoren for ulike aktiviteter og spill.

Estetikk og harmoni i lekne løsninger

Undervisningsbygg 1.–10. trinn, med 650 elever. Rehabilitering av eksisterende vernet skolebygg og nybygg, totalt ca. 9200 m². BREEAM-sertifisering til Excellent har vært forutsetning i prosjekteringen. Prosjektet ble vunnet gjennom pris- og designkonkurranse og var et tett tverrfaglig samarbeid, mellom arkitektfagene, rådgivende fag og entreprenør. Cadi har vært interiørarkitekter fra konkurransen og gjennom hele prosjekterings- og byggeprosessen.

Tomten var svært krevende med 22 høydemeter i terrengforskjell fra toppunkt til bunnpunkt. I tillegg var det en lokal vei som gikk tvers igjennom tomten og svært utfordrende reguleringsgrenser sett mot areal- og funksjonskrav. Både IARK, ARK og LARK jobbet knallhardt for å få anlegget til å fungere både innenfra og utenfra og samtidig få til samspill med byen rundt.

Ute- og innearealer er tett vevd sammen, med ulike adkomst og oppholdssoner for de ulike trinnene. Både innvendig og utvendig har skolen tatt inspirasjon fra de bergenske allmenningene. Det vernede bygget med 1.–4. trinn, fremstår over bakken som et eget bygg. Bygningsvolumet med mellomtrinnet, biblioteket og kunst og håndverksrom ser ut til å være tilknyttet hovedvolumet med ungdomstrinnet, med kun en liten gangbrosone over den lokale veien som går tvers over tomten. Men du kan gå tørrskodd innvendig mellom de ulike byggene ved hjelp av kulverter som knytter byggene sammen. Dette danner den innvendige Allmenningen og er en stor fordel i det bergenske klimaet.

I konkurranse- og skissefasen jobbet IARK og ARK tett sammen om mulighetsstudier av ulike funksjonsområder. For eksempel kan vi nevne utvikling av undervisningsareal i ungdomstrinnene. På grunn av reguleringen og arealkravene, samt den underliggende gymsal/forsamlingssal og scenerom med plass til 750 personer, hadde bygningen en veldig stor dybde og en krevende form. Man foreslo ulike inndelinger av storrom og grupperom for å svare på undervisningsbehov og overordnede formmessige grep. Inndeling av funksjonsområdene i andre deler av skolen ble også løst med samme tette samarbeid mellom interiørarkitekter og arkitekter.

I det videre arbeidet i prosjekteringen hadde Cadi ansvar for møbleringsplaner, innvendige overflater, fargestilling, samt all fast og løst inventar. Faste innredninger har vært spesialtilpasset alle rommene som på grunn av skolens geometri alle er ulike.

Funksjonsarealer består av verksteder for kunst og håndverk, sosiale arenaer, skolekjøkken, forskerrom, bibliotek, musikkrom, undervisningsarealer, SFO,

HOLEN SKOLE→BERGEN

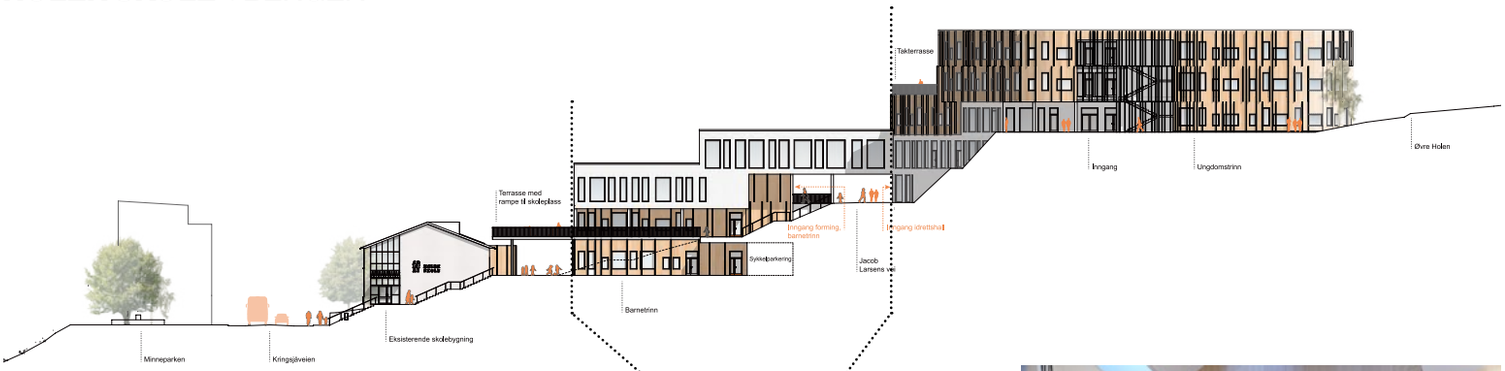

Fasade mot vest.
Illustrasjon av hvordan de har brukt Le Corbusiers fargeklaviatur gjennom alle etasjene oppover fjellsiden.

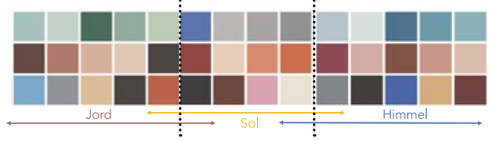

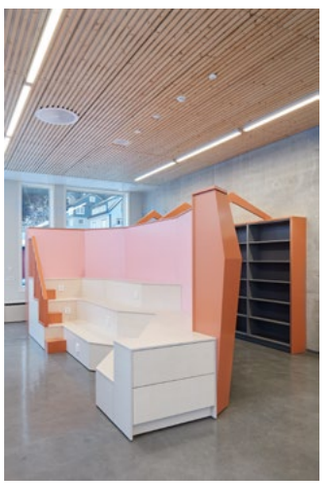

Leken fargestilling på oppbevaring og vegger i SFO-området.

I et relativt lite bibliotek måtte spesialinnredningen være flerfunksjonell for å utnytte maksimalt av arealet og skape gode og utforskende soner for elevene. Hyllereolene som er plassert overfor hverandre med et overbygg som skaper illusjon av en tunnel. Bokhyller og amfi er knadd sammen for å ta hensyn til passasjer, snusirkler, rømningsvei, sittebehov osv. Resultatet ble en organisk form som dei kalte «Reka».

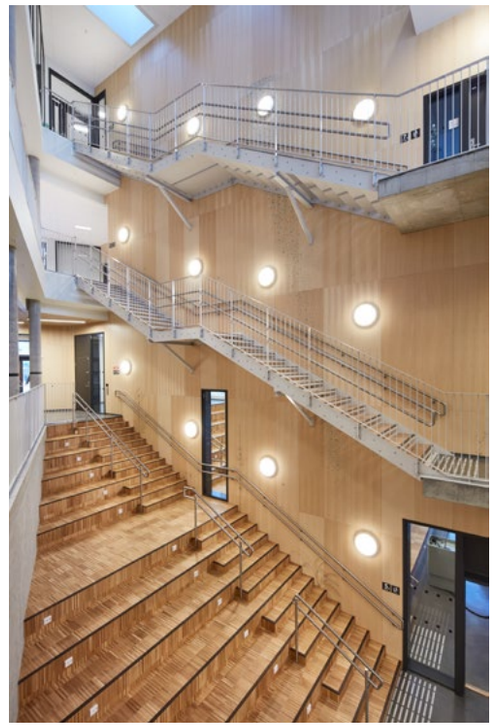

Allmenningen for mellom- og ungdomstrinn, et tilsvarende finnes også for barnetrinn. Et naturlig midtpunkt i bygget og samlingspunkt for elevene, som er i forlengelsen av kantinen.

amfier flere steder i bygget, forsamlingssal og publikumssoner som idrettshall og kantine, administrasjonsareal og lærerarbeidsplasser. Særlig biblioteket var et krevende areal å innrede fordi programmert areal og programmert funksjonskrav ikke var i samsvar med hverandre. Et bibliotek som skulle fungere for elever i så ulike aldersgrupper trenger mye plass til biblioteksinnredning og områder å være på. Samtidig skal det være tilpasset UU-krav. Dagslyskravet gjorde at nesten alle vegger var vinduer nesten ned til gulv, slik at møbleringen måtte løses fritt fra vegger.

Interiørarkitektene hadde ansvar for konseptutvikling av fargeholdning, samt samarbeid om overflater med arkitekten. Det helhetlige fargekonseptet er basert på Le Corbusiers fargeklaviatur, som gradvis endres fra etasje til etasje, både i det bygningsmessige og i inventaret. Cadi brukte hele spekteret av fargeklaviaturet med jordfarger nederst, og himmelfarger øverst. Hver etasje fikk sin klaviaturharmoni. På spesielle veggpartier ved utsatte områder benyttet de i stor grad Woodify som bidro til å gi skolen estetisk varme. Dette treverket sammen med fargene ga et rikt visuelt uttrykk.

Interiøarkitektene lagde ulike utredninger/mulighetsstudier for vrimlearealer, gangsoner, bibliotek, arealer i og utenfor store undervisningsrom, for å illustrere hvordan dette kunne stimulere til samhandling mellom elevene. De prosjekterte omfattende spesialinnredning for forskerrom med lab, bibliotek, verksteder og vrimlearealer.

Hvert trinn består av undervisningsrom, med tilhørende grupperom, garderobe og sosiale arenaer. Spesialinnredninger ble brukt for å løse behov og for arealutnyttelse i undervisningsrom og sosiale arenaer; herunder funksjonsvegger med interaktiv skjerm, undringsøy med kum, amfi, oppbevaring, sittebenker og arbeidsbord tilpasset byggets arkitektur og overordet konsept for læringsmiljø.

Det løse inventaret ble tilpasset det avanserte fargekonseptet på hele bygget, noe som medførte at samme møbel kunne få ulik farge ettersom hvor i bygget det skulle brukes. Resultatet var stor bruk av uventede og utradisjonelle farger, som mørkebrune lamellgardiner mot rosa vegg, ultramarinfargede bordflater osv. På grunn av dagslyskravet er gulvene og veggene nesten hvite og dette gjør at de fargerike møblene har god kontrast mot overflatene.

Skolen fremstår som et gjennomarbeidet prosjekt med et lekent, fargerikt og funksjonelt interiør.

Trappekjerne i hjertet av nybygget, ved toppen av Allmenningen forener ungdomstrinnet, personalområder og fellesfunksjoner for hele bygget, som kantine, skolekjøkken og bibliotek.

Samhandlingsrom i eksisterende vernet bygg for lek og oppfølging, i og etter skoletid. Fleksibel møblering som enkelt kan tilpasses ulike behov og aktiviteter, til f.eks. ekstra oppfølging, uten at innredningen gir uttrykk for å være annerledes.

Samlingsstedet for personalet har flere funksjoner, både kjøkken, møterom, bespisning og avslapping i sofaer. Sonene og møbleringen faller naturlig sammen og tillater at det til ulike tider passer hver av funksjonene.

Alle trinnbaser har hvert sitt unike oppsett av modulbasert fastinnredning for personlig oppbevaring og AV-utstyr. Sammensetningen er tilpasset riktig brukerhøyde for interaktiv skjerm og elevenes ulike høyder, samt hvert roms ulike geometri. Modulene er utformet slik at de brukes i alle rom fra 1.–10. trinn, det er sammensetningen og fargestillingen som tilpasses hvert trinn.

Plan 6.

Forskerrommet, med avrundede yttervegger, var et krevende rom å innrede. Arbeidsstasjonene er spesiallaget med hev/senk-bord, oppbevaring til utstyr, skjerm, vask og avtrekk. For å løse dette rommet ble det tegnet 15 forskjellige utkast, før de landet på denne løsningen med «8-tallsøyer» og gangsone i stedet for fast møblering mot yttervegg.

BERGEN KOMMUNE→ÅSANE KULTURHUS, BIBLIOTEK OG VGS

TONE NÆRØ AS

Prosjektansvarlig→Tone Nærø, interiørarkitekt MNIL

Prosjektmedarbeider→Malin Sætervik, interiørarkitekt MNIL

KREDITERING→SIDE 174

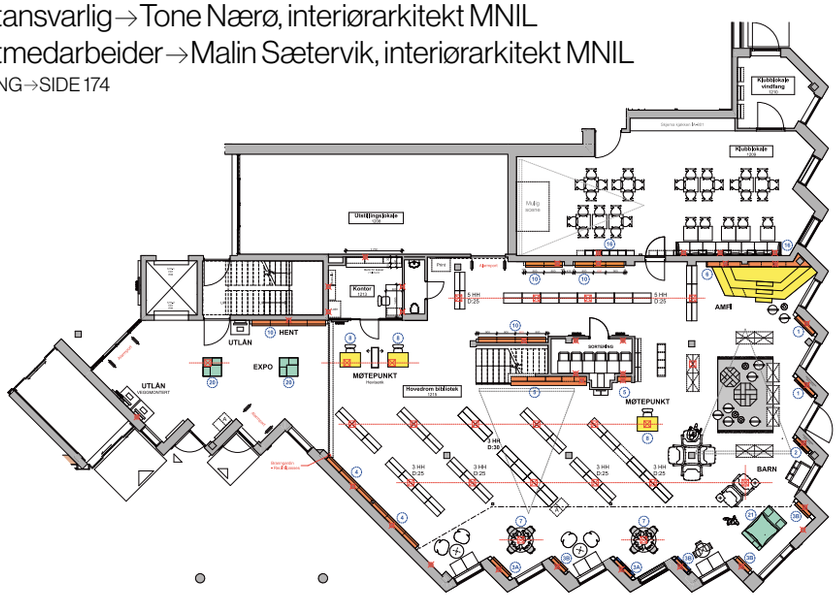

Møbleringsplan 1. etg.

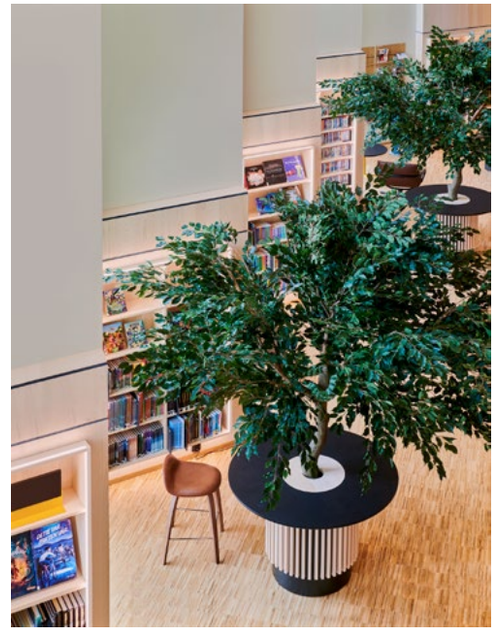

Hovedtyngden av boksamlingen er plassert i de høye reolene noe som gir spillerom for mer fleksibel og lett innredning av midtsonen.

En stor felles kantine har beliggenhet mot torget – og binder sammen de ulike delene av bygget.

Knutepunkt for mangfold

Tone Nærø AS fikk oppdraget å skape byens viktigste møteplass for kunnskap og kultur. Prosjektet *Hjørnesteinen* med sin sentrale beliggenhet i Åsane sentrum er et unikt samspill mellom kulturhus og videregående skole. Hele bygget med videregående skole, bibliotek og kulturhus er 26 000 m² stort, der kulturhuset er på 7500 m². Kulturhuset består av Folkebibliotek, kafe, klubblokale, scener, utstillingslokale og dansesaler.

Målet var en sømløs overgang mellom kulturhus og skole. Grensen mellom bibliotek, klubblokaler og skole er bevisst visket ut ved at samme utforming og materialbruk er benyttet både i bibliotek, kulturhus og studieområdene.

En hovedintensjon ved samlokalisering var å tilby lett tilgjengelige kulturaktiviteter for ungdom. Dette skal også være et attraktivt sted med lav brukerterskel for alle aldersgrupper.

En stor felles kantine har beliggenhet mot torget – og binder sammen de ulik delene av bygget. Den er utformet som et kafe- og restaurantmiljø for å gi en spennende ramme rundt et samlende knutepunkt. Innslag av lekende og humoristiske elementer underbygger det uformelle miljøet og vekker engasjement og nysgjerrighet. Den bærende idéen for konseptet var å følge byggets diagonale geometri for å sikre gode, spennende arealer for de ulike publikumsaktivitetene og videreføre arkitekturens formspråk.

I bibliotek og kulturhus er det stor grad av plassbygget innredning med integrert belysning. Mesaninen og det store høyrommet binder etasjene sammen. Reolene forsterker romhøyden. Store runde bord med integrerte trær bringer naturen inn og gir fint skyggespill og skjerming for sitteplassene. Høye reoler langs veggene gir en optimal utnyttelse av biblioteklokalene. Hovedtyngden av boksamlingen er plassert i de høye reolene noe som gir spillerom for mer fleksibel og lett innredning av midtsonen. Lave reoler på hjul, lette sittegrupper og møteplasser kan enkelt flyttes når det er behov for større arrangementer. Planløsningen er utformet med hensyn til at det er tilrettelagt for en mer åpen løsning. Materialvalget i

Planløsningen er utformet for et mer åpent bibliotek.

Sømløs overgang mellom kulturhus og skole.

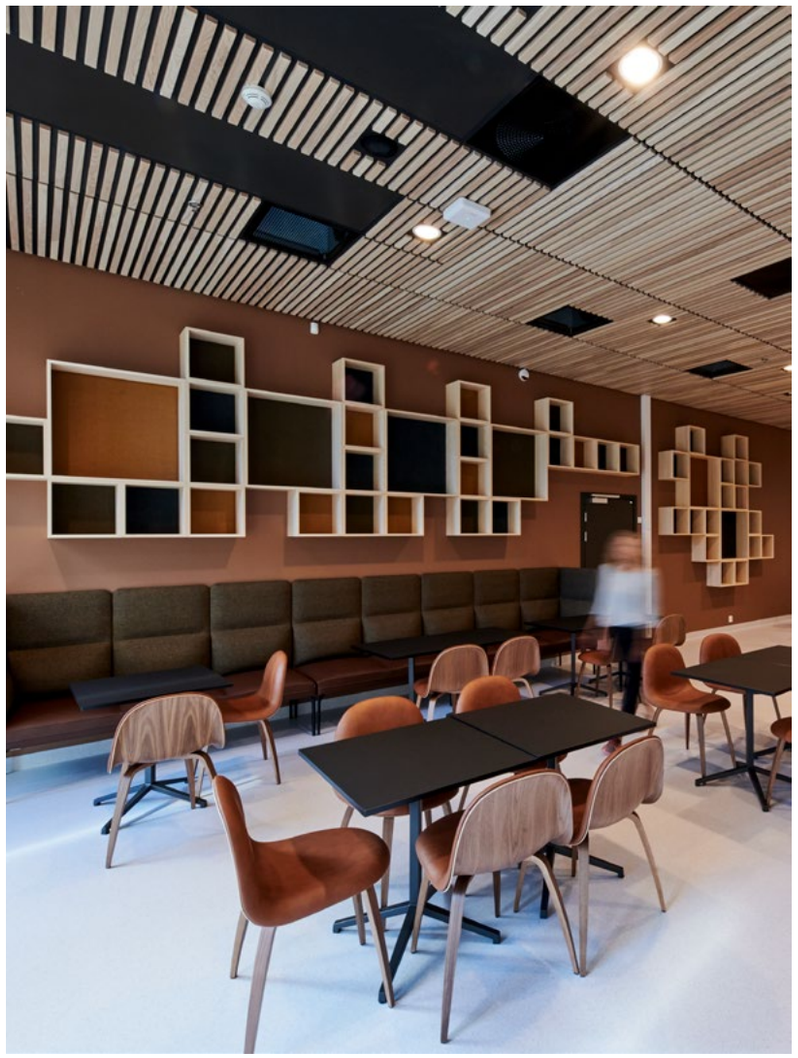

Grunnpaletten består av linoleum i varme naturtoner, stoppede møbler trukket i ulltrekk og hasselnøtt-farget skinn.

innredningen er gjennomført i bærekraftige materialer med utstrakt bruk av treverk. Lys heltre ask i kombinasjon med mørk ask skaper spennende kontraster. Grunnpaletten består av linoleum i varme naturtoner, stoppede møbler trukket i fargerike ulltrekk og hasselnøtt-farget skinn.

For å fange publikums oppmerksomhet er det brukt sterke farger i detaljer som skaper et stimulerende miljø og et blikkfang. Store vindusflater gir god kontakt med torget på utsiden og hele første etasje fungerer som et utstillingsvindu. Da koronapandemien slo til under prosjektering av kontorarealene for Bergen Kommune ble det større behov for stillerom og multirom som var tilrettelagt for Teams-møter. Lokalene er derfor variert med en kombinasjon av flerfunksjonelle rom og individuelle workhubs med digitale skjermer.

Universell utforming er integrert på en estetisk måte ved at fargesettingen er basert på tydelige definerte soner med god og variert belysning. Tilstrekkelig kontraster mellom vegger, dører og ulike overflater er implementert som en forutsetning for alle materialvalg. Planløsningen er utformet for et mer åpent bibliotek med god oversikt og tydelig skilting gjennom hele lokalet. I alle reoler er det spesialtilpassede skilt som er flyttbare og gir full fleksibilitet for de ulike samlingene. Møbleringen er lagt opp til at det er god passasje og fremkommelighet. Sosiale soner og sittegrupper er utformet på en måte som gir tilgjengelighet for alle. Lesebrett langs mesaninen i 2. etasje er helt uten vanger og er derfor lett å benytte for rullestolbrukere. Alle faste reoler har perforert felt helt opp til himling som gir god akustisk effekt gjennom hele lokalet. Stoppede møbler og lydabsorberende pendellamper vil på samme måte bidra til gode akustiske forhold.

En aktiv brukergruppe fra både Bergen Kommune, Bibliotek og Hordaland fylkeskommune bidro til en kreativ prosess der ulik kompetanse supplerte hverandre og var naturlige bidragsytere til utviklingen av interiøret. Godt samspill og dialog med arkitektene har også vært essensielt for å skape spennende og helhetlige løsninger.

LY GAPAHUK→TROMSØ
FRA INNERSIDA AS
Prosjektansvarlig→Terese Simonsen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

Ly gapahuk med nye Tana bro i bakgrunnen.
Takformen er inspirert av brokonstruksjonen.

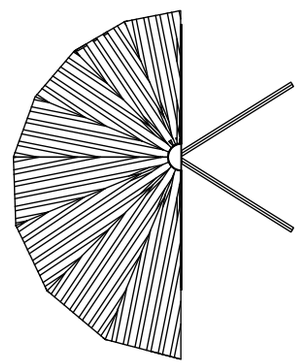

I ly for vær og vind

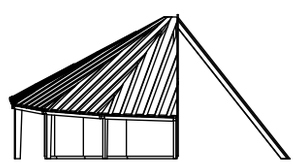

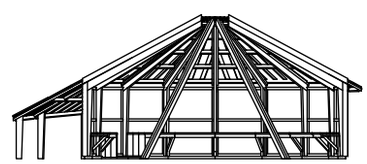

Høsten 2018 ble fra Innersida kontaktet av Statens vegvesen region nord i forbindelse med utvikling av gapahuker til rasteplass ved nye Tana bru. Gapahuk er tradisjonelt sett en enkel konstruksjon med tre vegger og tak. Materialbruken er ofte enkel med bruk av kvist, bark eller torv. En gapahuk er ansett som et felles bygg som er åpent for alle, og har blitt brukt som samlingssted, utkikkspost, pausested og bålplass. Kort sagt et sted med vakker utsikt som gir ly for vær og vind.

Oppdragsgiver var på utkikk etter gapahuker som kunne videreføre formspråket og tradisjonen fra de eksisterende gapahukene ved gamle Tana bru. De eksisterende gapahukene var formet som en halvsirkel og hadde tretak som kunne minne om formen på den samiske lavvoen. De var dessverre ikke i god nok stand til å kunne flyttes så nye gapahuker måtte bygges. Fra Innersida hadde allerede designet gapahuker i forbindelse med andre landskapsprosjekter, men oppdragsgiver Statens vegvesen ved landskapsarkitekt Erik Haagensen hadde en del funksjoner de gjerne ville ha implementert bedre universell utforming, integrert belysning og oppbevaringsplass for ved. Dermed startet de med et skisseprosjekt for å utvikle gapahuken spesielt til Tana bru.

De tok utgangspunkt i halvsirkelen og sperrekonstruksjonen de hadde brukt i tidligere gapahuker. Ønsket var å ikke rokke for mye med grunnformen og sperrekonstruksjonen ettersom denne allerede var styrkeberegnet og godkjent. De jobbet derfor videre med takelementene for å se om man kunne lage en form for vedskjul ved å forlenge takelementene på ulike måter, samtidig som de hadde de gamle gapahukene og den nye broen i bakhodet. Den valgte løsningen har takelementer som krager ut over veggelementene i en asymmetrisk bue. Dette gir et tak som nærmest slynger seg rundt halvsirkelen av veggelementer og gir bygget et asymmetrisk preg som passer fint inn med brokonstruksjonen.

Gapahukens fundament er støpt som en ringmur på bakken og stopper der

Gapahuken har en åpen og inviterende front.

Detalj av skråstagene som avstiver og støtter konstruksjoen.

Ly gapahuk føyer seg inn i det snødekte landskapet.

veggelementene stopper. Dermed blir fronten trinnfri og tilgjengelig for både rullestolbrukere, barnevogn og de som ikke er så stødige til beins. For å forbedre tilgjengelighet for rullestol var ønsket å trekke rullestolplassen litt inn i gapahuken. Det enkleste ville være å ta bort et sete på enden av benken, men det virket stusslig og lite inkluderende. Derfor ble sete nummer to fra ytterkanten av gapahuken festet med hengsler slik at setet kunne slås opp og gi rom for parkering av rullestol. Denne løsningen gir rullestolbrukeren mulighet til å sitte inne i gapahuken tett inntil bålet på lik linje med alle andre brukere.

Den halvrunde formen på gapahuken skaper en arena for samhold og samtale, i tillegg inkluderes området utenfor også med en sittebenk montert på støttestagene i front. Dermed kan en større gruppe sitte samlet uavhengig av om man er inne i gapahuken eller utenfor. Stagene er også viktige for stabilitet og vindsikring. Stagene fundamenteres i nedgravde betongklosser. Bålet er plassert i midten og understreker midtpunktet i sirkelen. Med en stor og åpen front får alle god utsikt og oversikt over det som foregår utenfor gapahuken, samtidig gir den god ly selv når vinden står midt imot. Gapahuken bygges i sibirsk lerk som er et særdeles sterkt og tett trevirke med lang holdbarhet, noe som er svært viktig i et tørt og kaldt klima som Tana har. Materialet er vedlikeholdsfritt og vil gråne med vær og vind. Gapahuken med alle sine vinkler, grader og detaljer er et presisjonsbyggeri som produseres innendørs i et lite verksted på Senja – i tett samarbeid med fra Innersida. Det er fint å være så tett på produksjonen og kunne utarbeide de gode praktiske løsningene sammen med håndverkeren. En annen føring for design har vært transport. Ettersom gapahukene ble produserte ferdige skulle de også kunne fraktes fra Senja til Tana uten å måtte demonteres. I den forbindelse ble gapahukene og lasteplanene de skulle fraktes på modellerte opp i 3D slik at man fikk testet at frakten lot seg gjennomføre med én leveranse.

Rasteplassen med gapahukene sto ferdig på forsommeren 2021. Selve broen ble åpnet for trafikk i september 2020.

PROSJEKT NYTT NASJONALMUSEUM→OSLO
CADI AS/KAELS STUDIO AS
Prosjektansvarlige→Kaja Kosonen Geiran, interiørarkitekt MNIL ,
Morten Kaels, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
Prosjektmedarbeidere→Karl Marius Sveen, møbeldesigner MNIL,
Iris Djupvik, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 174

Tralleserien spesialdesignet til Nasjonalmuseet av Cadi+Kaels Studio. Trallene er plassert i Lyshallen, museets store utstillingsområde.

Prosjekt Nytt Nasjonalmuseum

Høsten 2015 vant interiørarkitekt- og designkontorene Cadi AS og Kaels Studio AS sammen interiøroppdraget for innredning av «back of house» i det nye Nasjonalmuseet, det vil si de ansattes arbeidsområder. Det nye museet åpner ved Aker brygge i Oslo 11. juni 2022, og blir Nordens største kunstmuseum. Der vil for første gang samlingene og arbeidsområdene til de sammenslåtte, tidligere institusjonene Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Kunstindustrimuseet og Arkitekturmuseet finnes under ett og samme tak.

«Back of House» ligger på baksiden av utstillingsrommene, og er i hovedsak de områdene der publikum ikke ferdes. Arbeidet har omfattet utvikling av arbeidsplasskonsept for museets ansatte, innredning av to teknisk tunge etasjer med konserveringsarealer og verksteder. I tillegg kommer enkelte arealer som grenser tett opp mot publikumsarealene som for eksempel arealer med atelierer og mottaksrom for museets programtilbud til ulike publikumsgrupper, i tillegg til to studiesaler for kunst.

Det nye museets konserveringsatelierer og verksteder er lagt til 3. og 4. etasje i bakbygget. Museets konserveringsseksjon har hovedansvaret for bevaring av alle gjenstandene i museets samlinger. Disse består av maleri, papir, tekstiler, kunsthåndverk og design, installasjoner og elektroniske medier. Med tanke på sjangeroverskridende kunstverk, som kan inneholde elementer fra så vel maleri, foto og tekstil eller objekter, vil man nå lettere kunne samarbeide mellom avdelinger. I arbeidet med design og utforming av arealene har interiørarkitektene benyttet begrepet «Artist studio» som en visjon. Der hvor konserveringsatelierene i mange museer fremstår som kliniske eller verkstedsaktige, har man etterstrebet en helhet i materialitet og utforming som skal løfte rommenes kvalitet. Gjennom tett samarbeid med museets spesialister er det imidlertid sikret at materialbruken er i samsvar med de strenge kravene museet stiller til materialer og overflater som kan komme i kontakt med kunsten.

Under byggingen av et 54 600

Nasjonalmuseet valgte et aktivitetsbasert arbeidsplasskonsept og kjøkkenet er den største sonen for samhandling. I tillegg fungerer den som kantine noen timer om dagen.

De fem møteplassene skulle rendyrke material- og fargefølelse for hver sin tidsepoke der møbler, lamper og tekstiler fra samlingen var med på å understreke dette. Tidsepokene spente fra 50- og 60-årene til nåtid, og møteplassene ble gitt navn basert på epokene.

Museet tar imot skoleklasser, barnehager og andre publikumsgrupper til tematisk programvirksomhet som foredrag, omvisninger og kunstneriske aktiviteter forbundet med de ulike utstillingene. Virksomheten foregår i store formidlingsverksteder og velkomstrom for publikumsgrupper som har booket en aktivitet eller omvisning.

Arbeidssone i administrasjonsetasjen.

kvadratmeter stort museum med mange aktører involvert er det viktig å finne en felles, grunnleggende og samlende designvisjon for den praktiske og visuelle utformingen av interiøret. Målet har både vært å skape en estetikk i form av materialer og overflater som snakker med byggets arkitektoniske uttrykk og et sluttresultat som former og formidler et helhetlig preg. Interiørarkitektene har også tatt initiativ til å løfte design som et viktig virkemiddel for museet både gjennom samarbeid med møbeldesignere og egendesignede elementer. De har blant annet tegnet en serie traller med ca. 20 varianter og totalt ca. 120 traller for bruk til daglig arbeid i alle museet arealer. Trallene har et unikt særpreg som bygger opp under Nasjonalmuseets identitet.

For å engasjere det norske designmiljøet i museumsprosjektet tok Cadi+Kaels også initiativ til en designkonkurranse for en stol til bruk i publikumsarealene. Konkurransen ble vunnet av Andreas Engesvik. Cadi+Kaels fulgte opp hele prosessen fra konkurransen til stolene ble levert.

Statsbyggs Prosjekt Nytt Nasjonalmuseum er et forbildeprosjekt i Future Built og har innfridd ambisiøse miljømål for klimagasser og energi. Miljøkvalitet ble vektet inntil 30% i anskaffelser av møbler og inventar, og i samråd med prosjektets RIM ble det utviklet en metode for evaluering av miljøkvalitet som fungerte godt.

Cadi+Kaels har hatt et sømløst samarbeid i prosjektet. De har deltatt i, og til dels vært drivere for, brukerprosesser med grupper i museet, de har tegnet seg gjennom ulike stadier av løsninger som er diskutert med brukerne og koordinert mot byggeprosjektet, ferdigstilt arbeidstegninger, utformet kravspesifikasjoner og vært Statsbyggs ansvarlige for anskaffelser for mer enn 50 ulike kontrakter med alt det innebærer av fremdrifts- og økonomiansvar. Cadi+Kaels har også fulgt opp alle leveranser på byggeplassen. Oppdragsgiver har vært Statsbygg og arbeidet har vært organisert som en del av Brukerutstyrsprosjektet, et parallellprosjekt til byggeprosjektet.

VITENSENTER NORDLAND→MO I RANA

SIGNED BY SENSA AS

Prosjektansvarlig→Linn Anna Bjørk, interiørarkitekt MNIL

KREDITERING→SIDE 174

Sanserommet er den største installasjonen i senteret og er inspirert av Nordlands vakre grotter, både over og under vann. Strukturen er i hovedsak bygget opp av liggende 21 mm kryssfinerplater i bjørk som er CNC-frest og limt tre og tre på hverandre og så satt sammen. Totalt 51 unike nivåer er kuttet ut i tre identiske kopier hver for å gi ca. totalhøyde 3 213 mm. Grunnet form og størrelse på plater ble det ca. 2750 deler som ble limt på plass som et puslespill av vitensenterets egen møbelsnekker.

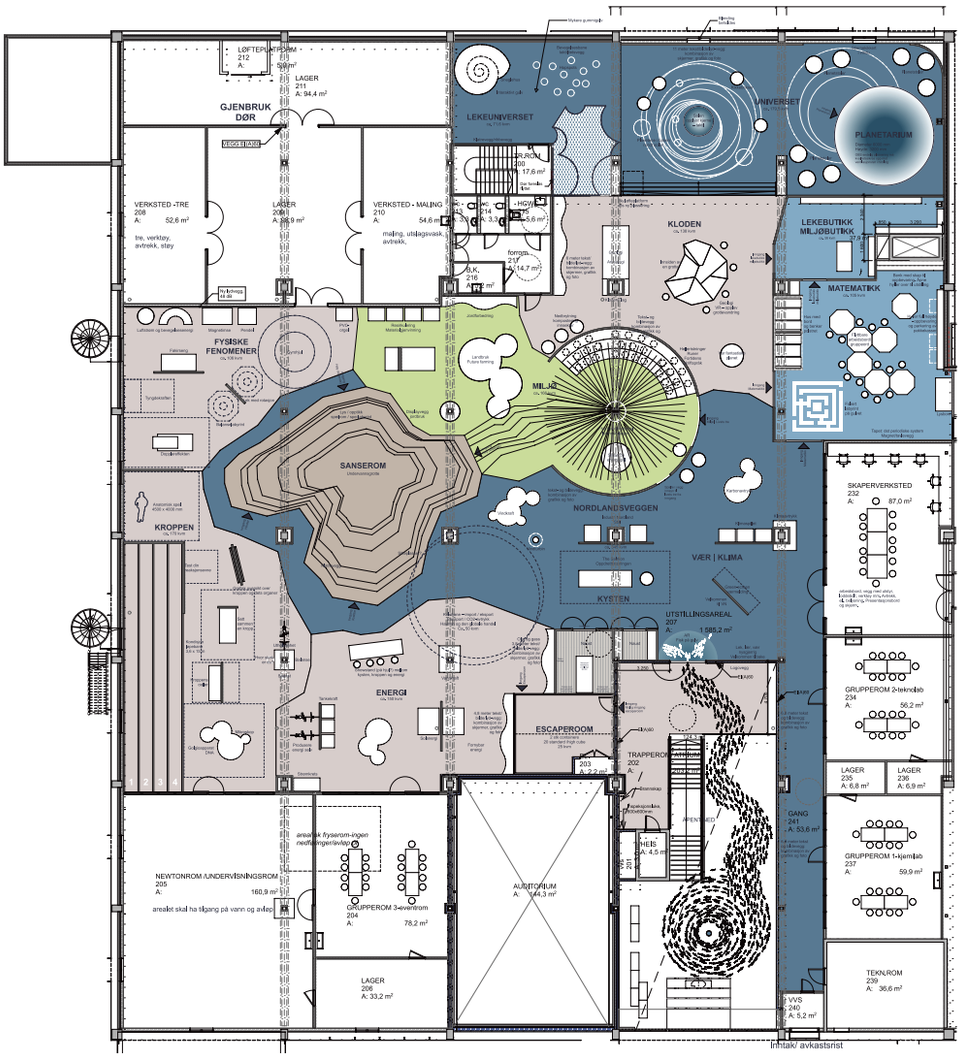

Konseptutvikling, planløsning.

Livets tre

Når du besøker Vitensenter Nordland i Mo i Rana inviteres du inn til en interaktiv og utforskende dialog med fokus på matematikk, naturvitenskap og teknologi gjennom samskapende læring med flere, eller som en utforskende egenaktivitet. Signed By Sensa kom inn i prosjektet sammen med Tanken Arkitektur i oppstarten i 2019 og ble med inn i en svært engasjert prosjektgruppe fra Kunnskapsparken Helgeland. Før Signed By Sensa ble engasjert var prosesser som finansiering og pedagogiske temaer påstartet og lokalisering avklart.

Regionens naturressurser har dannet grunnlaget for lokal og nasjonal industri, noe som gjenspeiles i Vitensenterets ønske om å fremheve og belyse naturvitenskap, regionens ressurser og bærekraftig verdiskaping.

Fra oppstarten i 2019 og ut åpningsåret 2021 har Vitensenter Nordland investert 66 MNOK i å omdanne en tidligere møbelforretning og kjøpesenter til et spennende og lekent vitensenter. Siden bærekraft er sentralt for utstillingene til Vitensenter Nordland er det også et selvstendig poeng at senteret har sine lokaler i et gammelt bygg som har gjenoppstått i ny drakt. Vitensenteret har opplevd stor suksess fra start, tross tunge koronarestriksjoner og relaterte utfordringer med produksjon av nøkkelelementer til konseptet når fabrikker ble nedstengt. Senteret åpnet juni 2021 og har i løpet av sine første åtte måneder ønsket mer enn 25 000 gjester velkommen, og det pedagogiske innholdet har nådd ut til mer enn 7000 barn og unge i 34 kommuner.

En viktig delprosess fra start var etableringen av felles forståelse for tematikk og formidling, noe som ble dannet gjennom workshops med samskaping som hovedfokus. Med utgangspunkt i de pedagogiske temaene; bærekraft, regionale naturressurser og industri, startet interiørarkitekten konseptutvikling og utarbeidelse av det overordnede uttrykket. Farger, materialitet og design spiller en avgjørende rolle i kunnskapsformidlingen, historiefortellingen og selve opplevelsen i senteret og har vært en rød tråd gjennom hele prosjektet.

Vitensenter Nordland skal være et dynamisk senter i stadig utvikling og det har derfor vært ekstra viktig å skape gode rammer som gir rom for dette. Basert på resultatene fra workshopene ble det derfor utarbeidet arealanalyser og en overordnet planløsning som både virker samlende

Abacus.

Sømløse overganger basert på tematikk.

Lekeunivers. Hvert område har fått sin egen logo og fargekode.

«Livets tre» strekker seg fra gulv til himling, delvis omkranset av et amfi og med en trekrone på 10 meter i diameter. Installasjonen er utarbeidet i samarbeid med Tanken Arkitekter og er hjertet i senteret, og et naturlig møtepunkt hvor skoleklasser samles for felles informasjon. Barna elsker å se på lyset i stammen, løpe rundt på teppet eller bli fortalt en fengende historie under trekronen.

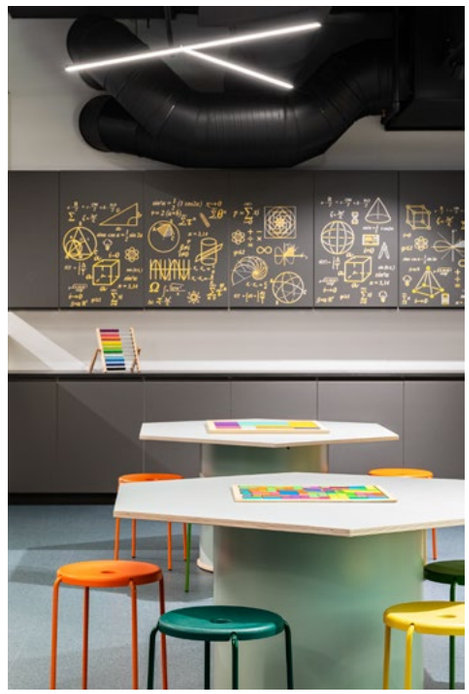

Farger, materialitet og design spiller en avgjørende rolle i kunnskapsformidlingen.

og er fleksibel ovenfor de ulike temaene. Resultatet av dette har skapt et helhetlig uttrykk og en tydelig profil for senteret, hvor mange mindre installasjoner er samlet under de ulike deltemaene (Nordland, energi, kroppen, fysiske fenomener, miljø og klima, matematikk (Abacus), bærekraft og jorda & universet). I tillegg har funksjoner som kode-rom, skaperverksted, nord-lab, event-rom, lekeunivers og sanserom blitt utviklet som del av tilbudet. Hvert område har fått sin egen logo og fargekode, og de er plassert slik at det skapes en sømløs overgang basert på tematikk som hører sammen og glir over i hverandre.

Vitensenter Nordland med sine 3600 m² er fylt med utstillinger, møterom, lager, verksted og kontorer. Selve utstillingsarealet består av et stort, åpent rom. Det har derfor vært spesielt viktig å skape et bevegelsesmønster som ikke avslører alt, men heller lar besøkende gå på oppdagelsesferd for å utforske objektene fra ulike vinkler og se sammenhenger i nytt lys – samtidig som siktlinjer er opprettholdt. Dette er løst ved å plassere de største installasjonene slik at det skapes naturlig sirkulasjon og skjerming. Det er ikke naturlig lys i lokalene, og en utfordring i prosjektet var en tidlig beslutning om å beholde lokalets opprinnelige belysning som grunnbelysning, med tanke på et miljø- og kostnadsperspektiv. Dette viste seg krevende siden bruksområdet var helt ulikt opprinnelig bruk av lokalene. Både plasseringer og type armaturer var lite egnet til formålet, og vanskelig å bygge videre på. Endelig lysplan og løsninger spiller nå på lag med utstillingene og står til dagens bruk av lokalene og de ulike opplevelsene Vitensenteret ønsker å tilby.

Hovedvekten av de mindre installasjonene i senteret er utviklet, produsert og levert av Science Projects i London i samarbeid med Kunnskapsparken, der interiørarkitekt har fungert som sparringspartner. I tillegg til konseptutvikling, planløsninger og overflater har interiørarkitekt bistått Vitensenteret med design av butikkinnredning, resepsjon, grafisk design i utstillingene, logoer for områdene, belysningsplaner samt detaljering av flere av de største installasjonene og områdene i senteret som Sanserommet, Abacus og «Livets tre»

EQUINOR KODEROM→VILVITE BERGEN VITENSENTER OG VITENSENTER NORDLAND

TØNDER AS OG HALTENBANKEN BERGEN AS

Prosjektansvarlig→Merethe Strømmen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL

KREDITERING→SIDE 174

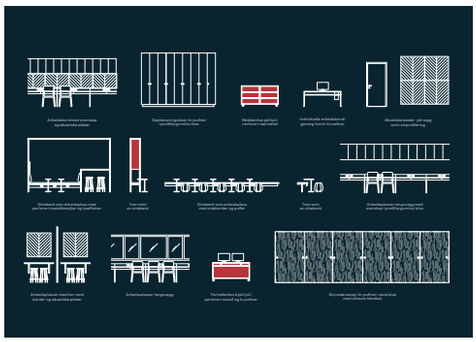

Spesialmøbler.

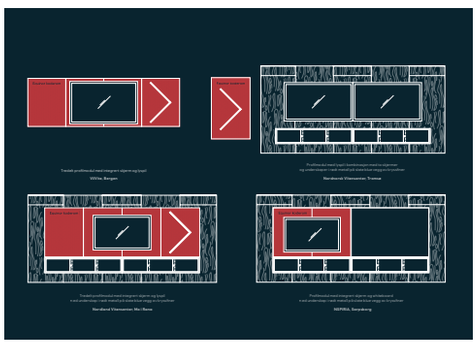

Profilmodul.

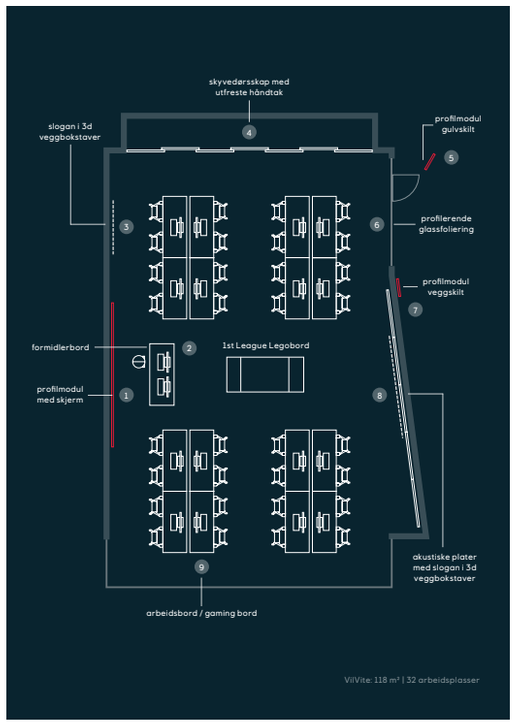

Plantegninger Nordland og VilVite.

Designet for glassfolieringen skaper umiddelbar gjenkjennelighet for de besøkende. Den åpne folieringen skjermer aktiviteten inni rommet tilstrekkelig for fokus, samtidig som det skaper fin transparens til vitensenteret ellers.

Spesialdesignet benk og barbord utnytter plassen i gangsonen utenfor koderommet. Her kan man ta en liten sosial pause, eller jobbe med kodeoppgaver i mindre grupper. De rødlakkerte perforerte metallplatene og integrert LED-profil i taket på benken er med å definere benken og barbordet som sone som tilhører Equinor koderom. Equinors slogan «Vi støtter Morgendagens helter» er med å sette stemningen for den kreative læringsaktiviteten som Equinor koderom skal romme.

Norges kuleste klasserom

Høsten 2020 fikk Tønder og Haltenbanken Bergen, av Equinors Morgendagens helter-program, i oppdrag å utvikle et helhetlig konsept og designløsninger for flere undervisningsrom for koding som skulle implementeres ved ulike regionale vitensentre i Norge. Koderommene skulle være en utvidelse av undervisningsprogrammet Kodekraft som tilbys gratis til 9. og 10. trinn over hele landet. Målet med koderommene er å tilby et lavterskeltilbud, der alle, uansett alder og kunnskapsnivå, skal få muligheten til å lære mer om programmering ved å besøke et vitensenter.

Både det nye koderomskonseptet og Kodekraft er sponset av Equinors Morgendagers helter-program og for Equinor var det viktig med et tydelig og gjenkjennelig designkonsept for koderommene som nå skulle etableres rundt omkring i Norge. Konsept og designløsninger ble utviklet i tett dialog med Equinor og de ulike vitensentrene der de første koderommene skulle etableres: Inspiria vitensenter (Sarpsborg), Nordnorsk vitensenter (Tromsø), Vitensenter Nordland (MO i Rana) og VilVite (Bergen). Størrelsen på rommene varierer mellom 70 m² og 140 m² og de ulike vitensentrene hadde ulike brukerbehov og tanker for organisering som designkonseptet, interiørarkitektene utviklet, måtte tilrettelegge for. Noen vitensentre ønsket undervisningsrom med løs fleksibel møblering for å kunne frigjøre gulvplass til utforskning og testing, mens andre ønsket rom med mer fast organisering spesifikt tilrettelagt med PC-stasjoner for programmering og kodelæring, samt definerte uttestingsområder. De ulike prioriteringene sentrene foretok hang og sammen med arealene hvert vitensenter hadde til rådighet, og konseptet for koderommet måtte derfor være skalerbar for å imøtekomme small, medium og large variant.

Som del av konseptutviklingen ble det utviklet en material- og fargepalett basert på profilfargene til Morgendagens helter. Hovedpaletten i rommet ble mørkeblå, nesten sort, med innslag av lysere og mer fargesterke elementer i løs møblering og stemningsskapende elementer. Det ble lagt vekt på slitesterke materialer Spesialinnredninger som arbeidsbord, formidlerbord og sosiale soner ble utført i kryssfiner bjørk med svakt hvitpigmentert matt lakk for å forhindre gulning, samt ulltekstiler og perforert metall. Oppbevaringsinnredninger ble utført i kryssfiner bjørk pigmentert med linolje, eller lakkert mdf i en lyseblå profilfarge.

Profilmodul rundt skjerm med stemningsskapende lys skaper et naturlig fokuspunkt for formidlersituasjonen, og fungerer som stemningsskapende bakteppe underveis i aktivitetene. Spesialdesignede arbeidsplasser inkl. skuff og overskap til oppbevaring sørger for god plassutnyttelse.

Spesialdesignete arbeidsplasser inkl. skuff og overskap til oppbevaring sørger for god plassutnyttelse. Designet med veggmonterte akustiske plater fra Baux og belysning integrert i overskap bidrar også som god akustisk demping i rommet.

Akustiske plater fra Baux i en litt dypere variant av denne lyseblå profilfargen bidrar både som lyddempende og stemningskapende. Perforert metallelementer lakkert i Equinors røde profilfarge ble også brukt, kombinert med lyseffekter og utskårne slogans med Morgendagens helters budskap, for å skape stemning for barn og ungdom. Her skal det være kult å lære!

Det var viktig med et gjenkjennelig design ved de ulike vitensentrene for å sikre en felles brukeropplevelse ved de ulike lokasjonene. Designløsningene skulle skape en rød tråd på tvers av vitensentrene selv om de ulike rommene fikk ganske ulik utforming og organisering tilpasset lokale behov og ønsker. På bakgrunn av dette ble det også utviklet noen faste profilelementer som skulle gå igjen. Disse inkluderte et frittstående skilt som veiviser til koderommet, et inngangskilt med lyseffekt for å markere koderommet som sone i vitensentrene, en profilmodul inne i hvert undervisningsrom som ramme og fokuspunkt omkring formidlersituasjonen, samt foliering av glassvegger og slogans med budskap. Profilelementene i perforert metall ble lakkert i Equinors knallrøde farger, og skulle kombinert med lyseffekter være tydelige blikkfang i rommet og bidra til å sette besøkende i den rette stemningen for den spennende aktiviteten som finner sted i rommet. LED-profiler med RGB-W-lys montert i himling blir også brukt for å kunne kode lys som del av undervisningen i rommet, eller for å markere sentrale events med farget stemningslys.

Prosjektet inkluderer førende prinsipp for gulv, vegger, spesialinnredning som oppbevaring, formidlerbord, arbeidsbord, akustisk demping, stemningsskapende belysningseffekter og allmennbelysning der prosjektene trengte det. Litt avhengig av utgangspunkt i rommet som var tilgjengelig bestod prosjektet av totalprosjektering av transformasjon av rommet, eller tilførsel av veggfarger og innredningselementer. Prosjektet inkluderer også et fast utvalg og beskrivelse for løs møblering som kunne imøtekomme de ulike møbleringsbehovene de ulike rommene kunne ha. Alt dette ble samlet i en designmanual som utgangspunkt for tilpasning av hvert prosjekt hos de ulike vitensentrene. Prosjektet inkluderte utvikling av designkonsept, designmanual og interiørprosjektering for fire lokasjoner. I 2023/2024 står flere for tur med utvikling av sine Equinor koderom sammen med Tønder.

VÆRØY KIRKE OG GEILO KULTURKYRKJE
TORSTEINSEN DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Fredrik Torsteinsen, møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 174

←
Prosesjonskorset til Værøy kirke er på samme tid ornamentert og nøkternt, utført i smijern med detaljer i polert rustfritt stål og stang i beiset norsk ask.

Det flerfargede glasset i prosesjonskorset til Geilo kulturkyrkje fanger lyset, som et utsnitt av alterveggens mektige glassmalerier.

To prosesjonskors

I 2021 har Torsteinsen Design levert prosesjonskors til Værøy kirke i Lofoten og Geilo kulturkyrkje i Hallingdal. Prosesjonskors er symbolrike liturgiske objekter som er unike for hver kirke. Utforming skjer i tett samarbeid med menighetsrådetog hensyntar kirkens arkitektur og øvrig utsmykking.

Kirkerommet med sitt inventar og utstyr skal, ifølge Kirkemøtet, tjene til Guds ære og fremme menighetens gudstjenesteliv. Liturgisk inventar er gjenstander som er plassert i kirkerommet eller brukes regelmessig i kirkerommet. De har symbolsk verdi og praktisk funksjon. Utførelse skal være varig, kvalitetsmessig og funksjonell.

Et prosesjonskors kan ha nokså lik funksjon og symbolverdi fra menighet til menighetet, mens selve utformingen må være dypt forankret i den enkelte kirke – dens historie, arkitektur, utsmykking og materialitet.

Værøy nye kirke i Lofoten ble bygget i 1939, en nøktern langkirke i hvitkalket stein. Altertavlen laget av Karl Erik Harr kom på plass 60 år etter. Øvrig inventar, som lysglobe, 7-armede kandelabre og hengende lysholdere, er utført i tradisjonelt og fint smijern. Prosesjonskorset tar utgangspunkt i denne materialiteten – ærlig og bestandig – og lar seg inspirere av forsiden til grafisk designer Aud Gloppens vakkert utformede salmebokdesign fra 2014. Smijernarbeidet er utført av mestersmed Jan Remøe.

Geilo kulturkyrkje er en moderne kirke, tegnet av Jorun Westad og oppført i 2010. Bygget brukes som både kirke, konsertsted og kunstgalleri. Selve kirkerommet preges av alterveggens monumentale glassmalerier, utformet av Kjell Nupen.

Og nettopp glasset ble ledetråden i design av prosesjonskorset. Flerfarget glass ble munnblåst av glasskunstner Vidar Koksvik, deretter «brettet ut», skåret og tilpasset innrammingen av polert rustfritt stål. Prosesjonskorset tar opp i seg både fargeintensiteten til glassmaleriene og følelsen av edelt metall med referanse til alterets sølvlysestaker.

Prosesjonskorsene har stang av norsk ask. Begge kirkene fikk levert tilhørende prosesjonslysestaker.

Todelt amfi på hjul laget av tidligere avlastningsbord.
Brukes som roligsone og lesestunder.

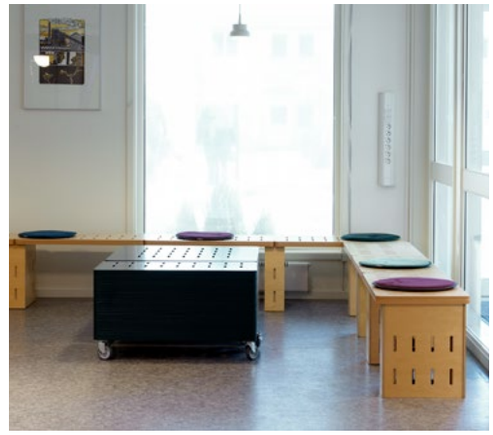

Ventesone med benker laget av akustikkplater og ombruksputer.

TV-benk på hjul laget av tidligere akustiske bordskillevegger.

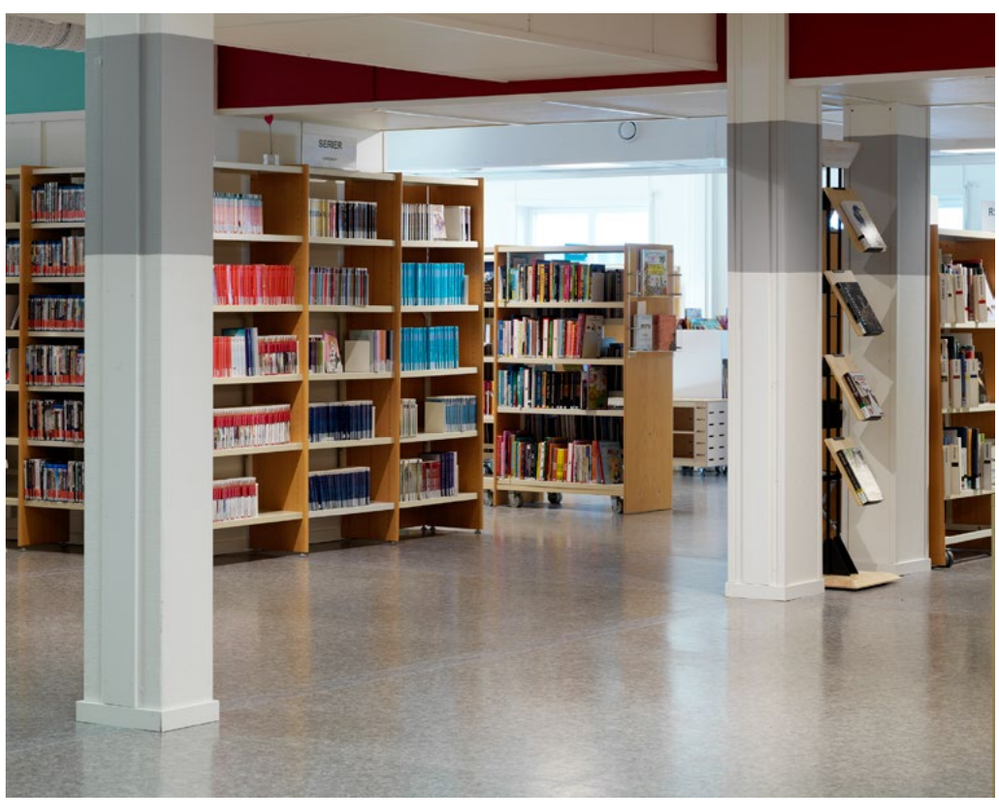

Bibliotekreoler ombruk fra tidligere bibliotek plassert i nytt mønster. Identitetsfarge brukt over for indikasjon om tilhørende tema. Kontrastfarge brukt rundt søyler med hensyn til universell utforming.

SLEMMESTAD IBT→INNBYGGERTORG→ASKER
SPINN ARKITEKTER INTERIØR
Prosjektansvarlig→Morten Kaels, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 174

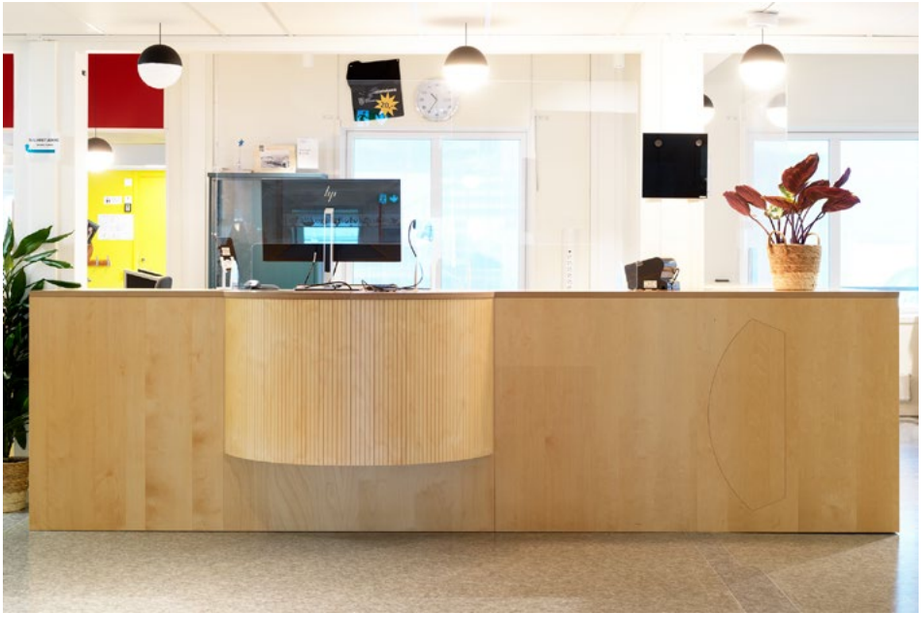

Ferdig resultat av arbeidsstasjon i bibliotek «Fra skrivebord, avlastningsbord og bordskillevegger til arbeidsplass». Opprinnelig form på bordplate frest inn i front av arbeidsstasjon.

Byggeprosess hvor eldre brakker settes sammen for å skape arealet til det midlertidige innbyggertorget.

Befaring på ombrukslager til Asker kommune. Tidligere kontormøbler undersøkes for sitt potensiale for ombruk.

Gamle møbler blir som nye

Norcems gamle produksjonsområde for sement på Slemmestad skal utvikles fra et tidligere industriområde til en liten kystby med store boligområder, handel og kultur. I en av de gamle bygningene lå bibliotek og sementmuseum. Biblioteket skulle flyttes og bli en del av det nyopprettede innbyggertorget. SPINN Interiør er opptatt av materialer, farger og møbler og leter etter gode fleksible løsninger. Ombruk, gjenbruk og sirkulering er gjennomgangstemaer i deres prosjekter. Samfunnsbevissthet og miljø står alltid i fokus. Slemmestad innbyggertorv ble likevel en utfordrende oppgave å løse.

Det er en forventet byggetid på fem år før det nye innbyggertorget står ferdig. Som midlertidig løsning er det valgt en 5000 m² brakkeløsning som inneholder ulike butikker og kommunale tjenester, som bl.a. Kulturskole og Slemmestad Innbyggertorv. Asker kommune har stort fokus på ombruk, gjenbruk og redesign, og prosjektet for det midlertidige innbyggertorget hadde som forutsetning at det skulle møbleres med allerede eksisterende møbler. Asker kommune har et stort lager av utrangerte kontor- og platemøbler i tillegg til ulike sittemøbler. Forutsetningen var at dette skulle benyttes i møbleringsplanen.

I det å skape noe nytt, som et midlertidig innbyggertorg, oppstår det også nye behov.

Alle eksisterende bokhyller fra 80-årene ble benyttet om igjen, alle stoler og bord kom fra ombrukslageret til Asker kommune, mens de nye funksjonene ble til ved å redesigne utrangerte platemøbler fra kontorene i kommunen. En av utfordringene for kommuners økonomi er at møbler som ikke kan benyttes lenger, ikke kan selges. De må enten ombrukes, redesignes eller gis bort på grunn av de pålagte lovbestemte innkjøpsordningene.

Prinsippet for designtilnærmingen og møbleringsplanen til SPINN var: – Alle nye møbler skulle produseres av gamle møbler. Ved hjelp av egen oppmåling, grundige undersøkelser og kartlegging av hva de tidligere kontormøblene kunne brukes til var planen for transformasjon i gang. Interiørarkitektene samarbeidet tett med tre bedrifter underveis som jobber med å produsere fra ombruksmaterialer. Alle bedriftene ligger innen kort reisetid fra Slemmestad. Heartwood Norway ligger i Oslo, mens Asker Møbelsnekker & Metallsmie ligger i nærområdet, det samme gjør Daleløkken Arbeidssenter som er tilknyttet kommunen med opplegg for arbeidsrehabilitering.

I biblioteket og innbyggertorget måtte interiørarkitektene også supplere den allerede eksisterende belysningen, delvis for å gi bedre arbeidslys til ansatte – og leselys til brukerne. Ateljé Lyktan og Fagerhult Belysning løste dette i samarbeid med interiørarkitektene, ved at man kjøpte ut ulike returer fra andre prosjekter som enten var feilleveranser eller utgåtte modeller, men fortsatt fullt brukbare med fortsatt gyldige garantier.

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO→AVDELING DESIGN

Interiørarkitektur og møbeldesign

TEXT→**TONI KAUPPILA** DIPARCH, SAFA
PROFESSOR AND HEAD OF PROGRAMME
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS
DESIGN DEPARTMENT
INTERIOR ARCHITECTURE AND FURNITURE DESIGN

WWW.KHIO.NO

BA1 course introduces the students into material, construction and collaboration practices. Here the students have studied properties of oak. Course led by **Isak Wisløf**.

Designers' Saturday Academy is the most important meeting place between the academia, industry and public. The Minister of Culture Abid Raja is visiting KHiO's stand at the school's exhibition.

KHiO 2021

Now after two years of running education influenced by the global pandemic of the COVID-19, we have learned to understand how our profession is continually dealing with ambiguity and uncertainty. While writing this text, we were just about to revitalise campus life and removing the last restrictions set on us to tackle the pandemic. And then the war hit the European continent, making our lives even less unpredictable than before. The horrors of the war are reaching us through the media, and furthermore it is impacting our lives holistically, jeopardising our values, our ideas on democracy, our understanding of collective wellbeing and our economic models. The situation is hitting all of us, and most of the professional fields which barely got adjusted to pandemic conditions by developing new practices to replace the ones that were not suitable anymore, must again recalibrate their activities. Our realms of operations are never the same anymore, there is no old normal to return to. In our education we have learned to be agile for two years, where disruptions in our systems are the new norm and the continual critical assessment of our practices has become part of the everyday activities. When we have defined our key domain of knowledge creation being within the social spaces, the encountering of each other as diverse cultures within our built environments, it gives us a good backbone to reflect on this rapidly changing world. Yet it also forces us even more so to responsibly question all the time our profession's raison d'être; what kind of a world we are building, how is our discipline responding to it and how do we educate professionals to be prepared for that. Thus, it is a great honour to be in the frontline critically examining what are we supposed to learn and how this should take place within Interior Architecture and Furniture Design pedagogies, when ambiguity is the new standard. And this is what we are doing. I am extremely proud of all the students being very resilient, and maybe even more so about the faculty of teachers that all have bravely addressed this continuous flux by being passionate and engagement to rethink, how to respond to the changing conditions for providing the optimum learning environment available. It is more and more about experimental teaching practices when the conventional didactic models are simply outdated.

In terms of our recent activities, our international affairs have still been suspended due to mobility restrictions. Yet the collaborations themselves are very much alive due to the advanced distant communication. Our current research activities have accumulated around material studies, in depth understanding of the new material practices. The ongoing international research project, titled "Connecting Wool" has been reactivated after pandemic restrictions. The project is engaged both

MA graduate **Chuan Jiang**'s project called "About Death, There Is A Park" arouse concerns how to discuss about death as an ordinary part of life. She won the Statsbygg-award 2021.

BA2/3 Combination: This year focusing was on "Nips", in the contradictory role of the decorative elements and their histories. Course led by **Sigurd Strøm**.

BA2 Translating Tradition: Gamlebyen, concentrated on the earliest stages of building analysis often lacking in contemporary interventions in the city fabric. Course led by **Erlend Skjeseth**.

MA1 course "Future of Love" joint project with Intercultural Museum and the CoFUTURES looked into the rituals, spaces and things of the most intimate parts of our lives.

MA graduate **Tie Li** looks into the near future through our grocery shops on the impacts of our shopping habits in the project titled "The Future 'Super-Markets' In The Consumer Society".

as a teaching and research activities investigating the properties and novel applications of the wool from the northern sheep breeds, tying together academia and industry, and bridging between Norwegian and Japanese cultures. To strengthen further the competences within material knowhow, the department has recruited two new PhD candidates. **Mari Koppanen** focuses in her research on fungi-based materials, and **Ola Sendstad** explores birch-forests' ecosystems and birch-based material applications.

Our main event of the year 2021 was the Designers' Saturday happening, where we played an active role in developing further our initiated concept of **"Designers' Saturday Academy" (DSA)**, this time taking place in the yet unopened National Museum. The DSA is designed to facilitate an umbrella for numerous activities bringing together all the Norwegian higher education institutions in design, young designers, and the respective industries. Some highlights were the COOP, in which companies collaborated with students, the Design Talks with international keynotes and the Best Talents where the emerging new designers got awarded. KHiO alumni managed again to win prices here: **Tzi Li Wong** with her work titled "Liquid Gold" was awarded as the Best Talent, and as a runner-up another KHiO alumni **Jennifer Lundinner** with her project "Ljudet av ensamhet".

Many courses had taken advantage of the pandemic constraints, for example our MA1 studio collaborating with the Intercultural Museum from the Oslo Museum and the CoFUTURES research unit. The project titled "The Future of Love" where we jointly investigated the perceptions and practises of love within more and more multicultural society, and how the individual rights are still largely structured by social norms. The possible future scenarios were developed, both by deep understanding to our diverse cultures and by applying methods to speculate what might come. As we were hindered to have a physical exhibition at the museum, we constructed the whole project as a series of films broadcasted online.

Regarding the graduates for Master of Design from the last year, the students have again brought forward a broad range of issues. **Benjamin Valand**'s project "Design Through Synergy" questions the

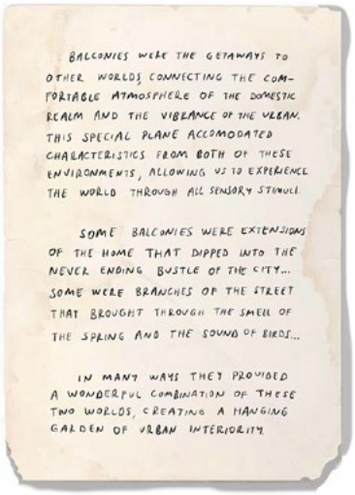

BALCONIES WERE THE GETAWAYS TO OTHER WORLDS, CONNECTING THE COMFORTABLE ATMOSPHERE OF THE DOMESTIC REALM AND THE VIBRANCE OF THE URBAN. THIS SPECIAL PLANE ACCOMODATED CHARACTERISTICS FROM BOTH OF THESE ENVIRONMENTS, ALLOWING US TO EXPERIENCE THE WORLD THROUGH ALL SENSORY STIMULI.

SOME BALCONIES WERE EXTENSIONS OF THE HOME THAT DIPPED INTO THE NEVER ENDING BUSTLE OF THE CITY... SOME WERE BRANCHES OF THE STREET THAT BROUGHT THROUGH THE SMELL OF THE SPRING AND THE SOUND OF BIRDS...

IN MANY WAYS THEY PROVIDED A WONDERFUL COMBINATION OF THESE TWO WORLDS, CREATING A HANGING GARDEN OF URBAN INTERIORITY.

42

MA graduate **İlayda Keskinaslan** creates a design narrative on urban acupuncture to revitalize the Oslo in her project “Fusion City”.

MA alumni **Tzi Li Wong** wins Best Talent Award at the Designers Saturday.

role of designer as a design facilitator, by bringing together diverse designers, from a diverse range of backgrounds and cultures, unknown to each other before. All the work takes place globally remotely while working collectively on the same workspace. Project also intriguingly addresses what NFT (Non-Fungible Token) might mean in our field of design.

Chuan Jiang’s explores how to unfold tabus on death in our everyday life. Her project titled “About Death, There Is A Park”, she uses a suburban park in Oslo for citizens to encounter each other and contemplate on death as part of their daily activities. Rather than a memorial, the park becomes a meeting place between people and the nature. Chuan Jiang was awarded with the Statsbygg-award as the best interior project of the year.

Herman Kathle Ødegaard’s work “The Birch Boost” is a material study on exploring the unique qualities of Norwegian birch. In his process he has also investigated the irregularities in the wood, often neglected by the industrial processes. He has developed special dying techniques to reveal these hidden properties. His ambition is to connect the forest owners, the designers, and the fabricators to seek for novel application with birch.

İlayda Keskinaslan’s project titled “Fusion City” investigates the relationship between urban elements such as urban furniture and modern city dwellers. The main topic of interest in the project is to unravel the hidden potential within the city of Oslo and find alternative ways of showing this interconnections between these spaces. The design narrative is told by a ‘spatial composer’ whose specialty is cultural architecture and collective creations, as a civil revolution that is executed through urban acupuncture against a totalitarian regime in the world of Supermodernity.

Tie Li has examined the impacts consumerism in our current and near future society, where our everyday habits take place in the grocery stores. The work titled “The Future ‘Super-Markets’ In The Consumer Society” addresses this by making people’s behaviour logics visible, while ponder on the economic, ecological and social influences of those.

UNIVERSITETET I BERGEN→FAKULTET FOR KUNST, MUSIKK OG DESIGN →INSTITUTT FOR DESIGN

Møbel- og romdesign/interiørarkitektur

TEKST→**ELI-KIRSTIN EIDE**, **INTERIØRARKITEKT MNIL**
PROFESSOR I INTERIØRARKITEKTUR
INSTITUTT FOR DESIGN
FAKULTET FOR KUNST, MUSIKK OG DESIGN
UNIVERSITETET I BERGEN

WWW.UIB.NO/KMD

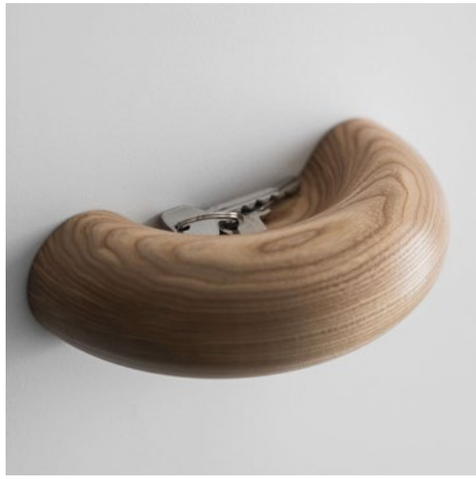

Designers Saturday deler ut en pris til unge talenter, «**student talent award**». 2. prisen ble delt mellom **Ayla Hanim Gursoy** (2. master rom/møbel) med produktet «Donut» og **Jennifer Lundinner** (1. master rom/møbel) med «Soundwall». Objektet «Donut» er en liten hylle som hovedsakelig brukes til å plassere nøkler, smykker og andre små gjenstander på. Hyllene kan dreies med ønsket side opp: den konvekse siden som gir en skålfom eller den flate siden for plassering av små gjenstander.

Bachelorprosjektet «Neksus» av **Tone Rose Svingen**: «Neksus» er et sted som omfavner overgangen mellom institusjon og hjem. Fra døgnbehandling til poliklinisk behandling – en overgang som for mange skaper en overveldende kontrast i hverdagen. Denne overveldende kontrasten er for mennesker, i en sårbar situasjon, en faktor som kan føre til tilbakefall. Som en avgrensning har «Neksus» blitt utviklet med fokus på oppfølging for spiseforstyrrelser. Målet er at brukergruppen, gjennom utvikling av et tilrettelagt sted, får en bedre forutsetning for å unngå eller minske tilbakefall.

UiB 2021

INSTITUTT FOR DESIGN ved Fakultet for kunst, musikk og design (KMD) ved Universitetet i Bergen (UiB) har forskning og studietilbud innen møbel- og romdesign/interiørarkitektur og visuell kommunikasjon. KMD tilbyr studieprogram innen bachelor-, master- og phd-grad.

MØBEL- OG ROMDESIGN/ INTERIØRARKITEKTUR tar opp 13 studenter til BA studiet og 15-18 studenter til MA studiet. MA studiet er internasjonalt og har studenter fra ulike nasjoner, og deler av undervisningen er felles med fagområdet visuell kommunikasjon (til sammen ca. 32 studenter). Utdannelsen for interiørarkitekter og møbeldesignere er 3 år bachelor + 2 år master. Utdannelsen er på høyeste nivå innen sitt fagområde i Norge og kvalifiserer til å søke opptak som stipendiat på Ph.d.-nivå.

Fagfeltet har sin styrke og egenart i forståelsen av sammenhengen mellom rom og objekter som virker inn på hvordan vi bruker og opplever våre omgivelser. Det legges stor vekt på at studentene skal utvikle løsninger basert på en grundig forståelse av brukernes behov i ulike situasjoner samt fokus på miljø, materialer og nye bærekraftige løsninger. Design handler også om å skape endring, realisere potensialer og å utgjøre en forskjell. Gjennom å veksle mellom å skape og reflektere, stille spørsmål og kommentere, utvikler studentene ny innsikt og inviteres til å utfordre etablerte sannheter.

BACHELORPROGRAMMET gir en solid basiskunnskap innen møbel- og objektdesign, romdesign og interiørarkitektur. Vårsemesteret 3. året (6. semester) avsluttes med bacheloreksamen, samtidig som studentene arbeider med søknad og prosjektbeskrivelse for opptak til masterstudiet.

Studieprogrammet er forankret i et fagmiljø som viderefører og fornyer en sterk tradisjon for arbeid i ulike verksteder og spesialrom, kritisk tenkning og samarbeid med omverdenen. Læring skjer i stor grad gjennom eksperimentelt og praktisk arbeid, og fra forelesninger og veiledning.

Bachelorprosjektene spenner fra brukerundersøkelser og analyser, til idé/konsept, eksperimentering og utvikling, til ferdig resultat med arbeidstegninger, visualiseringer og modeller/mock ups, møbler og objekter. Det legges vekt på utforsking og eksperimentering gjennom praktisk arbeid i verksteder og på selvstendighet og refleksjon i designfaglig arbeid. Og det legges vekt på innovasjon innen materialer og muligheter for en mer miljøriktig utvikling.

MASTERPROGRAMMET I DESIGN – Møbel- og romdesign/interiørarkitektur utdanner kandidater med praktiske, metodiske og teoretiske forutsetninger for å arbeide med møbeldesign og interiørarkitektur på høyt nivå. Kjernen i utdanningen er den enkelte students masterprosjekt, som er et større, selvstendig og eksperimentelt arbeid hvor studentene fordyper seg i et selvvalgt prosjekt i to år, med tid til undersøkelser, utprøving og eksperimentering. Gjennom sine masterprosjekter bidrar studentene til nytenkning og faglig utvikling. Her håndteres helhetlige og komplekse problemstillinger. Parallelt med utviklingen av eget prosjekt, tilbys det ulike kurs og forelesninger.

Studiet har fokus på:

→ Hvordan kan vi som designere bidra til nytenking og få fram

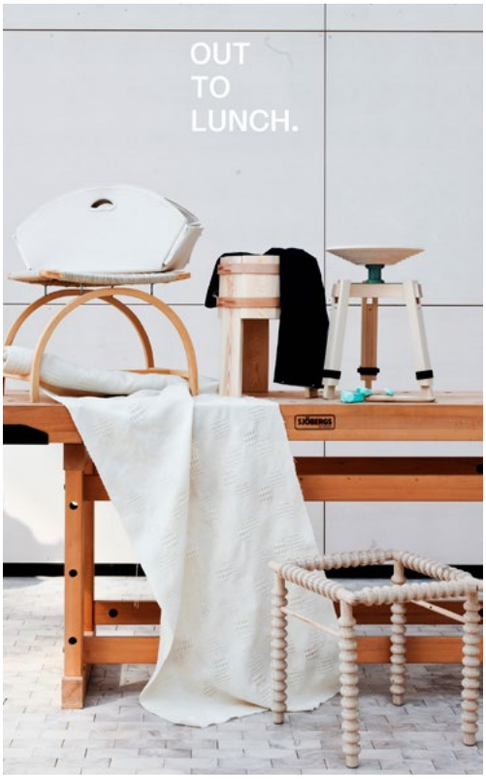

Designer Saturday inviterte designstudenter ved de ulike utdanningsinstitusjonene til å lage utstillinger i nye Nasjonalmuseet, som en del av Designers Saturdays event i september. Studentene fra møbel- og romdesign/interiørarkitektur etablerte utstillingen «Out To Lunch». Studentene har tilgang til en rekke verkstedfasiliteter som støtter studiene. Verkstedene er viktige for materiell innovasjon og oppdagelse, her blir nye ideer en realitet, og utstillingen formidlet den atmosfæren. Objektene i denne utstillingen søkte å kombinere, transformere og reflektere.

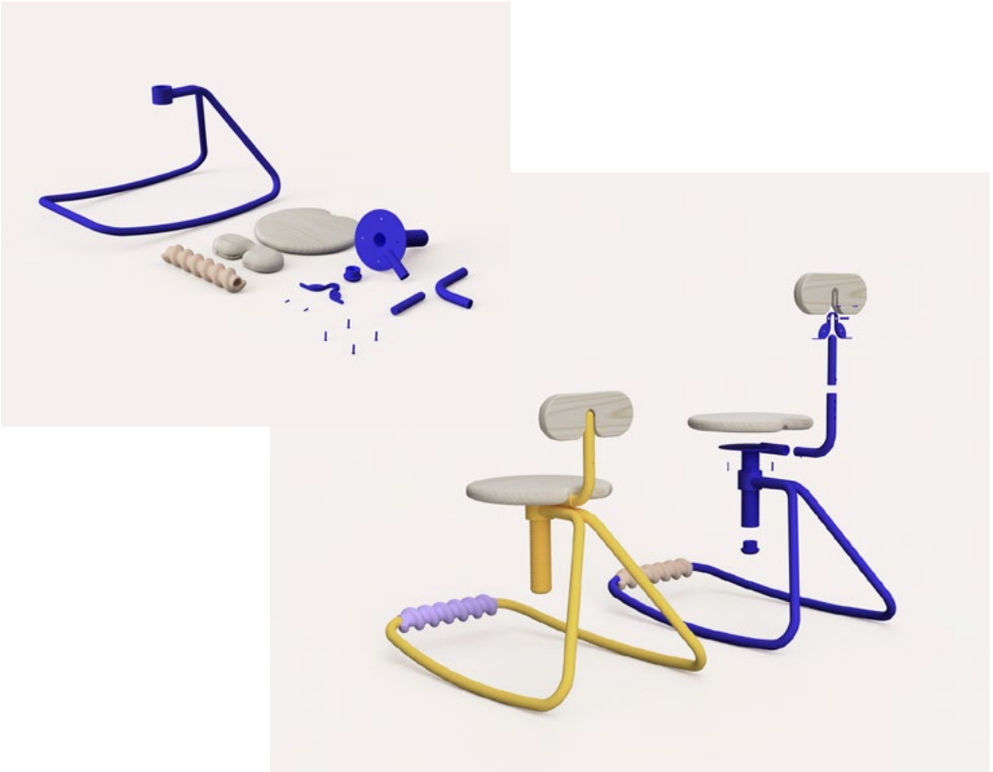

Bachelorprosjektet «Fokus» av **Marthe Bull Pettersen**:
«Fokus» er et prosjekt som omhandler ergonomi i barneskolen, for økt fokus og læringsutbytte blant elevene. Hvordan det tilrettelegges for elevenes behov kan ha stor innvirkning på deres evne til konsentrasjon og læring.
Med hovedfokus på møbeldesign, går oppgaven inn på hvordan sitteobjekter i klasserommet kan oppfordre til mer dynamisk sitting og tillate bevegelse uten at det virker forstyrrende for andre – eller fremkaller en følelse av å gjøre noe galt. Ved å lære barn at variasjon i sittestilling er viktig og akseptert, kan de bli bedre rustet for en fremtid med potensielt mye sitting.

ny faglig kunnskap?

→ Hvordan kan vi reflektere aktuelle samfunnsutfordringer i det kreative arbeidet?

→ Hvordan kan vi utvikle et designfaglig arbeid som går på tvers av etablerte faggrenser?

Våren 2021 gikk 10 masterstudenter ut med bestått eksamen i design med spesialisering innen møbel- og romdesign/interiørarkitektur, med varierte, innovative og nyskapende prosjekter.

Flere av prosjektene har vunnet priser:

«**Statsbygg studentpris for fremragende interiørarkitektur**» deles hvert år ut av Statsbygg til studenters masterprosjekter. Prisen til KMD for 2021 gikk til **Lena C. Bienert** med prosjektet «Kjøkkenbordet», som setter fokus på arkitektur og design i sammenheng med studenters helse gjennom mat.

«Kjøkkenbordet» er et prosjekt som skal vise kantinens potensial til å være et positivt og innbydende pause- og spiserom som støtter studenters følelse av trygghet og tilknytning. Prosjektet skal bidra til at kantineopplevelser som repeteres hver dag, tilfører noe oppløftende til hverdagen og kan dermed redusere mentalt stress i studentmiljøet.

«**Anne Alnæs' studentpris**» er en pris opprettet av NIL for NIL-studentmedlemmer innen interiørarkitektur og møbeldesign som har fullført sitt masterstudium. Prisen for 2021 ble vunnet av **Ragnheidur Björnsdottir** med sitt masterprosjekt «Vi er når vi bor». «Vi er når vi bor» omhandler hvordan våre omgivelser og bosteder understøtter den måten du og jeg er på. Prosjektet belyser hvordan vi mennesker forholder oss til vårt bosted, og hvordan måten vi bor på påvirker vår atferd, emosjonelle tilstand og vår opplevelse av omgivelsene våre. Prosjektets tilnærming sikter mot en utvidet forståelse for mennesket og innebærer bruk av metoder som genererer innsikt i ulike menneskers opplevelser og erfaringer knyttet til det å bo.

Prisen «**Årets Nykommer**» deles ut av Design Region Bergen til designstudenters masterprosjekt innen møbel- og romdesign og innen visuell kommunikasjon. **Marte Skogstrand Andersen** vant prisen 2021 innen fagområdet møbel- og romdesign med sitt masterprosjekt «Human I Nature». Tap av biologisk mangfold er en av de største utfordringene vi står ovenfor i vår tid. «Human | Nature» er et prosjekt som reflekterer over forholdet mellom mennesket og natur, og utforsker hvordan design kan bidra til bedring av det biologiske mangfoldet. Ved å utfordre måten vi interagerer med natur i byen, og fremheve naturens egenverdi, søker prosjektet å danne grunnlag for interaksjon, læring, holdningsendringer og et mer balansert forhold mellom mennesket og naturen. Prosjektet utfordrer ideen om menneskesentrert design, for å se på naturens plass i en verden dominert av mennesker.

Designers Saturday deler ut en pris til unge talenter, «**student talent award**». 2. prisen ble delt mellom Ayla Hanim Gursoy (2. master rom/møbel) med produktet «Donut» og Jennifer Lundinner (1. master rom/møbel) med «Soundwall». Alle disse innovative prosjektene, både på BA og MA nivå, viser at fagområdet møbel- og romdesign/interiørarkitektur ved Institutt for design, spenner over langt mer enn det vi tradisjonelt forbinder med faget. Det viser at bærekraft, materialer, ressursbruk, gjenbruk, menneskets sanser og psyke samt empati

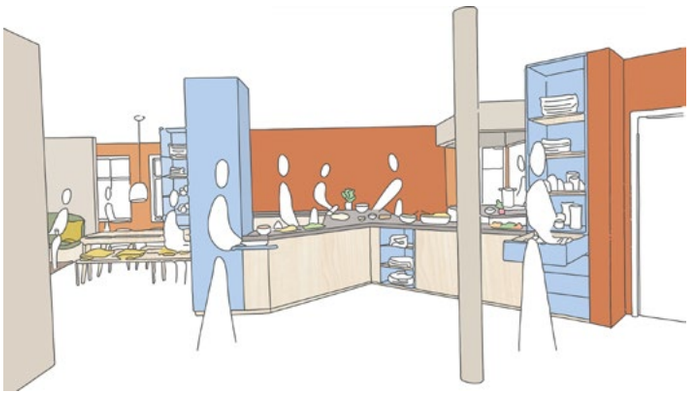

«Statsbygg studentpris for fremragende interiørarkitektur» deles hvert år ut av Statsbygg til studenters masterprosjekter. Prisen til KMD for 2021 gikk til **Lena C. Bienert** med prosjektet «Kjøkkenbordet», som setter fokus på arkitektur og design i sammenheng med studenters helse gjennom mat.

Juryens begrunnelse:
Hvordan kan en kantine forbedre studentenes mentale helse? – utarbeidelse av romlige konsepter og løsninger som også kan oversettes i andre kontekster, med hovedfokus på rom, materialitet og brukeropplevelsen. Lena C. Bienert har valgt en problemstilling for sin masteroppgave som er svært aktuell, med dagens fokus på studenters utfordringer i forbindelse med mental helse. Spesielt er den pågående pandemien medvirkende. Hennes vektlegging av matens betydning i denne sammenhengen gir henne mulighet for nye angrepsvinkler. Hun viser stor innlevelse i problemstillingen og en god balanse mellom teori, analyse og gjennomføring, hvor matens betydning går som en rød tråd gjennom oppgaven.

Kandidaten har gjort et stort analysearbeid om matens betydning i forbindelse med studentenes mentale helse, gjort brukerundersøkelser for å avdekke studentenes behov og vaner, undersøkt eksisterende kantiner i Bergen og har i tillegg gjort omfattende teori-studier knyttet til dette. Dette evner hun å knytte godt til den praktiske delen av oppgaven ved å kombinere teoretisk kunnskap, vurderinger av egne og andres studier og praktisk bruk av dette i forslag til kantineløsninger. I forslagene hun presenterer er problemstillinger behandlet for romløsninger, via bruk av romdannende elementer og materialer, ned til detaljer som hvordan maten skal presenteres uten plastbrett – med egendesignet serveringsbrikke «som del av bordplaten». Hun har også etterprøvd behovsanalysen ved innredning av et midlertidig pauserom og inndeling av mindre soner i kantine. Her er det eksperimentert med utforming av elementer og tekstiler. I alt dette arbeidet er det en tydelig forbindelse til den overordnede problemstillingen, og mer detaljerte utfordringer ved løsninger beskrives og diskuteres. Løsningen skal gi studenten den gode pause- og matopplevelsen. Behandlingen av pausesituasjonen og matopplevelsen viser et stort faglig engasjement og en bevissthet om betydningen av det gode rommet som skapes ved hjelp av god akustikk, belysning, god materialitet, farger og lukt samt detaljer som er gjennomtenkt.

Oppgaven er svært godt gjennomarbeidet og lekkert presentert. Den viser stor innlevelse i problemstillingene hun reiser og en evne til å svare med godt gjennomarbeidede løsninger, med imponerende detaljeringsgrad. Løsningene bør, som hun skriver, kunne være til nytte for fremtidig planlegging av campusområder og studentkantiner og dessuten i andre sammenhenger, for eksempel behandlingsinstitusjoner o.l.

Trestrukturen «Rørsle» var formet som et stettglass, bygd opp av elementer i en geometri basert på hyperbolske parabloider. 13 studenter jobbet i fem uker under motto «It is not an experiment – if you know it will work». Den var flytende i Vågen og ble et sentralt element i Berges bybilde med sin høyde på 10 meter. I midten førte en trapp opp til plattformen på toppen, som blant annet var scene for et bestillingsverk og band.

Isfestivalen «Iceolation» ble holdt på Bergsjø i Ål kommune. Temperaturen vekslet rundt null grader så å bygge store konstruktive strukturer i is var ikke mulig. Men vi hadde mye snø. Med tråkkemaskiner og lokal entusiasme samlet vi snø til digert krater. Dette ble utgangspunktet for former, fantasi, utprøving og samvirke med naturkreftene i et flott landskap. 12 studenter skapte et magisk anlegg, som ble vist både på Dagsrevyen og Norge Rundt.

for både mennesket og miljøet, er grunnlag for gode faglige resultater. De viser spennet fra det eksperimentelle, konseptuelle og innovative til faglige og tekniske ferdigheter.

PH.D.-PROGRAM I KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID:
Det kunstneriske ph.d.-programmet er en videreføring av det faglige grunnlaget fra det nasjonale Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid som har eksistert siden 2003. Stipendiatene er tilknyttet et av KMDs tre institutt: kunst, musikk eller design. Stipendiatstillingene er for en åremålsperiode på fire år, med 25% pliktarbeid. Pliktarbeidet kan være i form av undervisning, eksamensarbeid eller veiledning, alt etter behovet ved instituttet.

Ved fagområdet møbel- og romdesign/interiørarkitektur har vi for tiden 2 stipendiater: **Siv Lier**, med prosjektet «Human Object», en eksperimentell utforskning av forholdet mellom mennesket og design. **Siren Elise Wilhelmsen**, med prosjektet «The Settlers: Domestic Exotics» brukes forbudte og uønskede planter som utgangspunkt for å diskutere og undersøke vår relasjon til planteriket.

FAGSTABEN:
Fagstaben på fagområdet møbel- og romdesign/interiørarkitektur arbeider med ulike forskningsprosjekter; individuelt, i samarbeid med kollegaer og i samarbeid med masterstudenter og ph.d.- stipendiater. Prosjektene presenteres gjennom publikasjoner, utstillinger og på konferanser i inn- og utland.

Petter Bergerud, professor i romdesign, 100% stilling: Isfestivalen «Iceolation» ble holdt på Bergsjø i Ål kommune. 12 studenter skapte et magisk anlegg, som ble vist både på Dagsrevyen og Norge Rundt.

Trestrukturen «Rørsle» var formet som et stettglass, bygd opp av elementer i en geometri basert på hyperbolske parabloider. 13 studenter jobbet i fem uker under motto «It is not an experiment – if you know it will work». Den var flytende i Vågen og ble et sentralt element i Berges bybilde med sin høyde på 10 meter. I midten førte en trapp opp til plattformen på toppen, som blant annet var scene for et bestillingsverk og band.

Eli-Kirstin Eide, professor i interiørarkitektur, 100 % stilling: Prosjektet «Architecture by the senses» handler om eksperimentering med overflater i tre; ulike tresorter, farge, form og strukturer: Rom skal ses, høres, føles og oppleves gjennom våre sanser, og bidra til å ivareta arkitekturens tilgjengelighet med tanke på treets egenskaper knyttet til akustikk, lukt, farger og taktilitet. Prosjektet ble presentert på et internasjonalt symposium «Materiality, Space & Embodiment» i oktober. Dette var digitalt, vi laget derfor en film som formidlet prosjektet med både eksperimentering, prosess og resultat for å få frem prosjektets fokus på lys/skygge, form, farge og det taktile, visuelle og auditive; som alle er viktige elementer i arkitekturen. Ansvarlig for symposiet «Materiality, Space & Embodiment» var professor i illustrasjon Hilde Kramer, ved institutt for design, KMD, UiB, som en del av hennes forskningsprosjekt.

«**Anne Alnæs' studentpris**» er en pris opprettet av NIL for NIL-studentmedlemmer innen interiørarkitektur og møbeldesign som har fullført sitt masterstudium. Prisen for 2021 ble vunnet av **Ragnheidur Björnsdottir** med sitt masterprosjekt «Vi er når vi bor». «Vi er når vi bor» omhandler hvordan våre omgivelser og bosteder understøtter den måten du og jeg er på. Prosjektet belyser hvordan vi mennesker forholder oss til vårt bosted, og hvordan måten vi bor på påvirker vår atferd, emosjonelle tilstand og vår opplevelse av omgivelsene våre. Prosjektets tilnærming sikter mot en utvidet forståelse for mennesket og innebærer bruk av metoder som genererer innsikt i ulike menneskers opplevelser og erfaringer knyttet til det å bo.

Juryens begrunnelse:
Juryen mener at oppgaven er akademisk sterk, godt gjennomarbeidet og viser interessante løsninger. Vinneren av årets Anne Alnæs' studentpris berører et interessant og aktuelt tema innen interiørfaget. De funn vinneren av årets pris gjør i sin MA-oppgave, viser at det frem til nå i liten grad er tilrettelagt for beboeres levesett og egenart i studentboligene i Norge. Ragnheidur Björnsdóttir har gjennomført en analytisk vurdering med tilbakeblikk på tidligere og dagens studentboligbygg. Hun har utført en teoretisk sterk oppgave på temaet boligbehov for studenter med problemstilling som berører mange fasetter av studentenes livssituasjon. Resultatene fra spørreundersøkelsen gjennomført blant beboere i valgt bygg «Studentbyen Nattland» i Bergen, leder til oppgavens fokus på variasjon i behov for sosialt naboskap og fellesskap. Det belyses sammenheng mellom funksjon, identitet og verdighet samt betydningen av å se på bomiljøet i et gjenbruks- og bærekraftperspektiv.

Prisen «**Årets Nykommer**» deles ut av Design Region Bergen til designstudenters masterprosjekt innen møbel- og romdesign og innen visuell kommunikasjon. **Marte Skogstrand Andersen** vant prisen 2021 innen fagområdet møbel- og romdesign med sitt masterprosjekt «Human I Nature». Tap av biologisk mangfold er en av de største utfordringene vi står ovenfor i vår tid. «Human | Nature» er et prosjekt som reflekterer over forholdet mellom mennesket og natur, og utforsker hvordan design kan bidra til bedring av det biologiske mangfoldet. Ved å utfordre måten vi interagerer med natur i byen, og fremheve naturens egenverdi, søker prosjektet å danne grunnlag for interaksjon, læring, holdningsendringer og et mer balansert forhold mellom mennesket og naturen. Prosjektet utfordrer ideen om menneskesentrert design, for å se på naturens plass i en verden dominert av mennesker.

Juryens begrunnelse:
Marte Skogstrand Andersen setter fokus på empatisk design, og søker å forstå den emosjonelle og fysiske innvirkningen omgivelsene har på mennesker. Prosjektet viser en bevisst måte å interagere med naturen på. Hun skaper design på en bærekraftig måte. Prosjektet gir muligheter til å rette opp i noe av skaden som er gjort på det biologiske mangfoldet. Prosjektet sprenger grensene for hva design er, og hva en designer kan gjøre. Tanken er at prosjektet skal bidra til å skape assosiasjoner, undring, samtaler og diskusjon. Juryen lar seg begeistre over prosjektet til Andersen. Vi tror på dette prosjektet, og blir både engasjert og inspirert. Det er helhetlige tanker og stor bredde i det kandidaten har jobbet med. Hun tøyer grensene for faget og hun søker å løse problemstillingene, uttaler juryen.

Svein Petter Knudsen, førsteamanuensis i møbeldesign, 100% stilling, og **Ørjan Djønne, førsteamanuensis i interiørarkitektur og møbeldesign, 100% stilling**: Prosjektet «Man vs Machine» undersøker møtepunkter mellom tradisjonelle håndverksteknikker og ny teknologi. Fokus på to hovedområder; det ene er å undersøke muligheter som ligger i tradisjonelle håndverksteknikker, både når det gjelder designprosess og produksjon. Det andre å undersøke muligheter som ligger i å kombinere håndverksbaserte teknikker med open source teknologi innen 3D Print og CNC fresing og dermed finne nye muligheter for en bærekraftig småskalaproduksjon.

Bente Irminger, førsteamanuensis i interiørarkitektur (fungerte som visedekan vår 2021 og programstyreleder for design høst 2021), 100% stilling: Prosjektet «Exith Earth- Extreme Weather Warnings» er en visualisering av advarsler, informasjon om klimaendringer og en av konsekvensene som ekstremvær. «Exit Earth» har oppstått fra en kombinasjon av to forskningsprosjekter; Extreme Weather Station (EWS) og Pictogram-me som presenterer forsknings- og studentarbeid med fokus på bærekraft og en plattform for å synliggjøre fakultetets arbeid med FNs bærekraftsmål (SDG). Pictogram-me-prosjektet tar sikte på å eksperimentere med piktogrammer, som normalt aksepteres som enkle og lite fleksible visuelle meldinger, og ofte brukt fordi det er lettere å gjenkjenne et bilde enn å lese tekst.

Fagstab på Institutt for design som er felles for fagfeltene møbel- og romdesign/ interiørarkitektur og visuell kommunikasjon:

- Form: **Mikkel Wettre og Charles Michalsen**
- Tegning: **Kate Madsen**

NY EMNESTRUKTUR VED INSTITUTT FOR DESIGN/KMD/UIB

I 2021 har programstyret og fagstab arbeidet med denne nye strukturen. Institutt for design vil fra høsten 2022 iverksette ny emnestruktur i studieprogrammet Bachelor i design. Arbeidet har vært tidkrevende, intenst og interessant. Det er flere grunner til at vi innfører ny emnestruktur:

- Bedre oversikt over studieprogrammet
- Enklere drift av studieprogram for fagadministrative, stab og studenter
- Bedre forutsigbarhet i undervisning både for stab og studenter
- Tilbud om valgfrie emner
- Tilpasset UIBs emnestruktur og organisering av undervisning
- Flere fellesemner for våre to fagområder
- Valgfritt samarbeids-emne på tvers av fakultetet

Institutt for design samarbeider med andre ledende designinstitusjoner, og deltar jevnlig på internasjonale designkonferanser og utstillinger. Samtidig er instituttet solid forankret i den røffe, vestlandske naturen og påvirket av vår lokale tilgang på naturmaterialer.

HØYSKOLEN KRISTIANIA→
Bachelor i interiørarkitektur

TEKST→ **LINDA LIEN, INTERIØRARKITEKT MNIL**
HØYSKOLELEKTOR OG STUDIELEDER BACHELOR
I INTERIØRARKITEKTUR,
HØYSKOLEN KRISTIANIA, OSLO

WWW.KRISTIANIA.NO

Fanny Stang Lunds prosjekt «Lanterna Magica». Prosjektet foreslår å sette inn en ny installasjon som kan huse kunstutstillinger, hvor utnyttelsen av naturlig og kunstig lys spiller en viktig rolle i å sette besøkende og kirkebygget i en ny og annerledes relasjon enn det det har i dag.

Høyskolen Kristiania 2021

Interiørarkitekturutdanningen ved Høyskolen Kristiania har ferdighetstrening og nærhet til praksis som sitt grunnlag for utdanning av nye interiørarkitekter. Høyskolen, hvis stiftelses utdanningsfilosofi er tuftet på nærhet til arbeidslivet, jobber mot å bli Norges første arbeidslivsuniversitet innen 2030. Vi er bevisste på at vi representerer en annerledes innfallsvinkel enn tilsvarende utdanninger i Norge, og ser verdien i at våre utdanningsinstitusjoner utfyller hverandre, og på den måten bidrar til å utvikle fagområdet.

Dagens industri, mennesker og samfunn må de neste årene gjennom en enorm omstilling for å endre måten vi lever på. Ifølge den siste klimarapporten lansert av FN, 28. februar 2022, er det avgjørende hva vi gjør de neste ti årene. I rapporten beskrives det blant annet at det vi har gjort av endringer frem til nå ikke har vært tilstrekkelig. For hver dag som går blir det mer og mer krevende å snu ødeleggelsene.

Med dette som bakteppe er det åpenbart at interiørarkitekturbransjen må bidra til omstillingen, og at det er utdanningenes ansvar å støtte opp om dette. ECIA publiserte i 2020 en revidert versjon av European Charter of Interior Architecture Training der definisjonen av faget er som følger:

The Interior Architect profession acts as an agent in creating the world around us and specializes in producing aesthetically appropriate, compelling and successful spaces. The field of practice is to understand human needs and wills in relation to atmosphere, security and well-being with the responsibility for the future of the environment.

Vi må fra første undervisningsdag tilby kunnskap og ferdigheter om interiørfaget generelt, og bærekraft spesielt, for å gi våre studenter de beste forutsetningene til å bli pådrivere for de viktige endringene som skjer i vår bransje.

Studieprogrammet Bachelor i interiørarkitektur ved Høyskolen Kristiania

Omgivelsesdesign, 2. klasse høst 2021
«Hvordan kan vi innovere og engasjere generasjon Z gjennom digital-fysiske opplevelser som er relevante, attraktive og som har en potensiell forretningsmodell?»

Dette var utfordringen studentene fikk i det tverrfaglige emnet Omgivelsesdesign.
Bildet viser de tre gruppene som ble valgt ut til å presentere sin løsning for ledelsen i MUNCH-museet, de kommer fra bachelorstudiene; interiørarkitektur, tjenestedesign og grafisk design.

Jesper Authens bacheloroppgave. Hans prosjekt omhandlet ombygging og rehabilitering av skolebygg i Halden med problemstillingen: «Hvordan kan en forståelse av tid bidra til meningsfull og bærekraftig interiørarkitektur?».

fokuserer på to hovedområder, bærekraftig design og gjenbruk av eksisterende bygninger. Studentene skal gjennom tre år opparbeide seg kunnskaper om alle aspekt ved bærekraft – fra sosiale verdier, miljø og økonomiske forhold (people, planet, profit), og gjennom konkrete prosjekter utvikle ferdigheter til å implementere denne kunnskapen i god arkitektur og designløsninger.

Interiørarkitekten har spesielle ferdigheter i å arbeide innenfor rammene av eksisterende arkitektur. Å kunne endre og utvikle de bygningene som allerede eksisterer blir et av de viktigste bidragene til å redusere de massive utslippene bygningsindustrien står for i dag. Det er store miljøbesparelser i å gjenbruke fremfor å rive og bygge nytt. Interiørfagets måte å se bygningens potensiale og verdi innenfra, ofte gjennom brukernes øyne, vil være avgjørende for at disse byggene blir tilpasset ny bruk på en bærekraftig måte. Kunnskapen studentene tilegner seg gjennom utdanningen, vil bidra til at de senere kan ta en naturlig og ledende rolle i dette arbeidet.

Som et ledd i vår praksisnærhet tilbyr høyskolen et antall praksisplasser i hele 5. semester. I 2021 var våre studenter i praksis hos Zinc, iARK, Cadi, Monn og Metropolis. Fagstaben arbeider kontinuerlig med å opprettholde og utvikle gode forbindelser til både NIL og praktiserende interiørarkitekter.

Alternativet til praksis (eller utveksling) for studentene i 5. semester, er å følge skolens eget undervisningsopplegg, og bruke hele semesteret på en fordypningsoppgave med fokus på sosial bærekraft. Hvert år har prosjektet samme grunnleggende form: Vi velger et ikonisk bygg som ikke lenger kan brukes til det formålet det var tegnet til. I 2021 var dette Trefoldighetskirken i Oslo. Utfordringen for studentene var å gi kirken en ny bruk, med et design tilpasset de nye brukerne. Med utgangspunkt i sosial bærekraft fikk studentene blant annet undervisning i

møbleringsplan

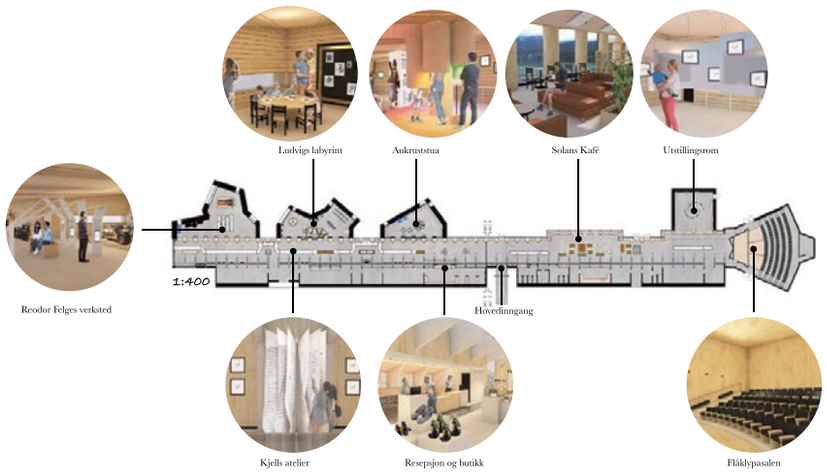

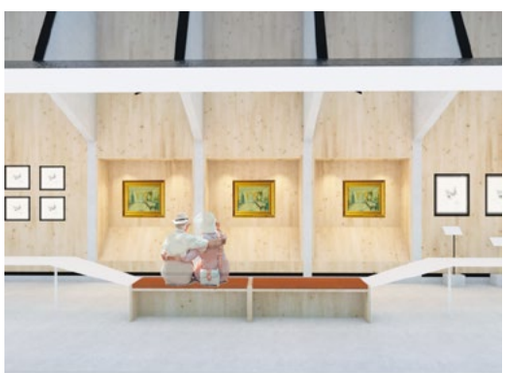

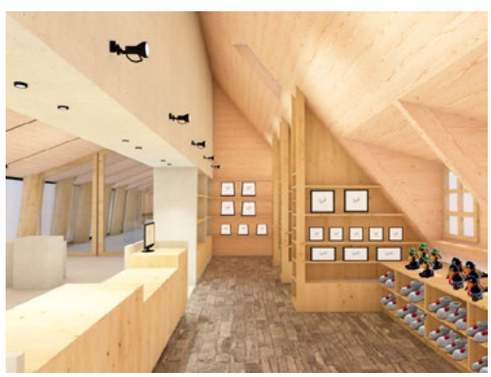

I Bacheloroppgaven jobbet **Eli Pedersen** med problemstillingen: «Hvordan rehabilitere museet Huset Aukrust og fremme utstillingen av multikunstneren Kjell Aukrust ved hjelp av interiørarkitektur og utstillingsdesign?»

«Ageing in Place», og en rekke workshops med temaet mapping og brukermedvirkning ledet av interiørarkitektfirmaet MakersHub.

I bacheloroppgaven, som går over det meste av 6. semester, velger studenten selv en problemstilling og fordypningsområde. Som alltid spenner det vidt, fra søkelys på bokvalitet, stedstutvikling, til oppgaver med rehabilitering og/eller bærekraft i fokus. Studentene velger selv bygg hvor de fordyper seg i teori og metoder i henhold til sitt fordypningsområde. Innsamlet kunnskap brukes deretter som grunnlag for en estetisk og funksjonell løsning. Bacheloroppgaven består av en teoretisk redegjørelse og argumentasjon, og en visuell del bestående av konsept, visualiseringer, tekniske tegninger, farger, materialer og annet hensiktsmessig materiale.

Fagstaben ved Høyskolen Kristiania, bestående av **Linda Lien** MNIL, **Jarle Fotland** MNIL og **Jeremy Williams** MNIL, ble i løpet av høsten 2021 forsterket med ytterligere en fast ansatt, **Hege Vetås** MNIL. Hun har arbeidet som praktiserende interiørarkitekt de siste 12 årene og har blant annet erfaring fra Foster and Partners (London), Alexander McQueen (London) og Beate Ellingsen AS. Heges faglige fokusområde, med master i arkitektonisk kulturarv, er arkitekturvern, transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygg. Hun vil være en viktig bidragsyter i å sørge for at vi fortsetter å utvikle de ferdighetene studentene tilegner seg i arbeid med eksisterende arkitektur.

Vi vil avslutte med å takke studentene som har holdt motet oppe gjennom enda et år med pandemi, og alle eksterne fagpersoner om har bidratt inn med sin faglige kompetanse og engasjement.

Synne Lauvli Tjørsvåg, Bacheloroppgave vår 2021:

«Denne bacheloroppgaven har fokusert på havets ressurser, og muligheter med eksisterende bygg. Det er forsøkt å koble mennesket sammen med livet i sjøen, for å øke respekten til ressursene og økosystemene som lever der – og til den lokale maritime næringsvirksomheten som behandler disse. Prosjektet baserer seg i en brannstasjon i Flekkefjord kommune som er fraflyttet, for å vise hvilke gjenbruks-muligheter et bygg kan ha.»

Synne Lauvli Tjørsvåg

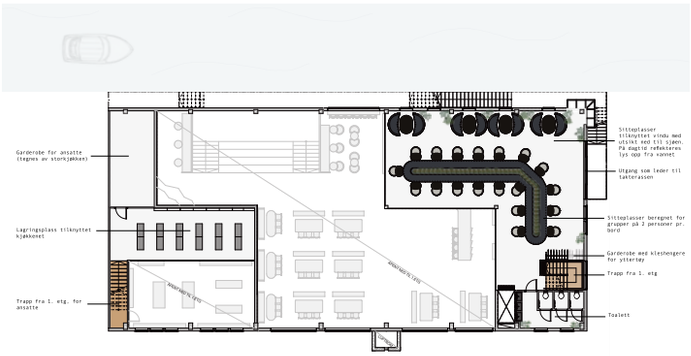

MØBLERINGSPLAN 2. ETG

SIGNALPROSJEKTER

ULLEVAAL STADION→NASJONALANLEGG FOR LANDSLAGENE I FOTBALL→OSLO
SNØHETTA AS
Prosjektansvarlig→**Bjørg Aabø, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Carl-Andreas Aspelund, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver→Ullevaal Stadion Idrett AS
Arkitekt→Sindre Hakstad (siv ark MNAL) – byggherrens arkitekt
Byggherre→Ullevaal Stadion Idrett AS v/Erik Forgaard
Andre fagfelt→Snøhetta Brand Design v/Marius Sunde
Foto→Einar Aslaksen/Snøhetta
Web→snohetta.com, ullevaal-stadion.no
Prosjektadresse→Sognsveien 75, 0840 Oslo
Prosjekt→side 35

PRESSENS HUS→OSLO
IARK AS
Prosjektansvarlig→**Thea Røhrt, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Stine Marie Eide Aronsen, interiørarkitekter MNIL**
Oppdragsgiver→Pressens hus
Arkitekt→Atelier Oslo + Kima Arkitektur
Byggherre→Aspelin Ramm
Foto→Niklas Hart
Web→iark.no, pressenshus.no
Prosjektadresse→Skippergata 24, 0154 Oslo
Prosjekt→side 44

RAMBERG→SANDE
KUBIK INTERIØRARKITEKTER AS
Prosjektansvarlig→**Pia Sand, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeidere→Ole Torp, Hege Liven
Oppdragsgiver/byggherre→B.H. Ramberg AS
Arkitekt→Øyvind Solbjør
Totalentreprenør→Thermica AS
Foto→Ole Torp
Web→kubik.no, ramberg.no
Prosjektadresse→Orhusveien 1, 3070 Sande
Prosjekt→side 51

FORNYING AV UTSTILLINGSARENAEN PÅ VILVITE→BERGEN
TØNDER AS OG HALTENBANKEN BERGEN AS
Prosjektansvarlig→**Merethe Strømmen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Karina Jensen og Silje Tombre, interiørarkitekter MNIL**
Oppdragsgiver→VilVite, Bergen Vitensenter

LOOP→
Prosjektleder/grafisk design→Askild Meltvik
Daglig leder/rådgiver→Haltenbanken Bergen

Hjernen og tarmen→
Rådgiver/grafisk design→Sissel Falch
Kreativ leder/grafisk designer→Haltenbanken Bergen
Interaktive installasjoner→Mount Visual AS, Science Projects, Hüttinger
Snekkerløsninger→Minde Snekkeri AS
Elektrike→Knut Knutsen AS
Gulvlegger→Øystein Tvedt AS
Malere→Malermester J.C. Andreassen AS, Egil Knudsen AS

Foto→Fotograf Thor Brødreskift og Synk Media
Web→tndr.no, haltenbanken.com, vilvite.no
Prosjektadresse→Thormøhlens gate 51, 5006 Bergen
Prosjekt→side 60

MØBLER

COAST→BENK AV HAVPLAST FOR VESTRE
ALLAN HAGERUP
Prosjektansvarlig→**Allan Hagerup, møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver/byggherre→Vestre AS
Foto→Nicolas Tourrenc, Einar Aslaksen
Web→vestre.com
Prosjekt→side 67

Y-TABLE→MØTE- OG SPISEBORDSERIE FOR TELIA
IARK AS
Prosjektansvarlig→**Heidi Tolo, interiørarkitekt, MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Yvonne Bjørgen, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Telia
Byggherre→Oslo Pensjonsforsikring AS
Foto→Niklas Hart, Benedicte Andreassen
Web→iark.no, telia.no
Prosjekt→side 68

M-TABLE→MØTE- OG SPISEBORDSERIE FOR TELIA
Interiørarkitekt-/møbeldesignfirma→**IARK AS**
Prosjektansvarlig→**Heidi Tolo, interiørarkitekt, MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Yvonne Bjørgen, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Telia
Byggherre→Oslo Pensjonsforsikring AS
Foto→Niklas Hart
Web→iark.no, telia.no
Prosjekt→side 69

BRASILIA→LOUNGESTOL MED PUFF FOR MENU
ANDERSSEN & VOLL AS
Prosjektansvarlig→**Torbjørn Anderssen, møbeldesigner MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Espen Voll, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver/foto→Menu
Web→anderssen-voll.com, menuspace.com
Prosjekt→side 70

ARENA→AUDITORIESTOL FOR FORA FORM
TORSTEINSEN DESIGN AS
Prosjektansvarlig→**Fredrik Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Vidar Øverby, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL, Solveig Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver/foto→Fora Form
Web→torsteinsen.no, foraform.no
Prosjekt→side 72

ACORN FLOOR LAMP→
GULVLAMPE FOR NORTHERN
ATLE TVEIT DESIGN
Prosjektansvarlig→**Atle Tveit, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver/foto→Northern
Web→atletveitdesign.no, northern.no
Prosjekt→side 73

SHOWROOM

KINNARPS AS→BERGEN
SOL DESIGN AS
Prosjektansvarlig→**Sonja Solstrand, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Kinnarps AS, Bergen
Byggherre→Storetveitvegen 56 AS
Foto→Stine Østby
Prosjektadresse→Storetveitvegen 56, 5072 Bergen
Web→soldesign.no, kinnarps.no
Prosjekt→side 74

PÅBYGG TIL MAT- OG MERKEVAREHUSET PÅ GRÜNERLØKKA→OSLO
LEDSTEN ARKITEKTUR AS
Prosjektansvarlig→**Ellen Ledsten, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Agra Foods
Arkitekt→Element Arkitekter
Foto→Ledsten Arkitektur
Prosjektadresse→Sofienberggata 19, 0558 Oslo
Web→ledsten.no, mills.no
Prosjekt→side 76

UTSTILLINGER

ACTIONS OF ART AND SOLIDARITY→KUNSTNERNES HUS→OSLO
TORSTEINSEN DESIGN AS
Prosjektansvarlig→**Solveig Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Vidar Øverby, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL, Fredrik Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver→Office for Contemporary Art Norway (OCA) i samarbeid med Kunstnernes Hus
Foto→Vegard Kleven for Kunstnernes Hus/OCA
Prosjektadresse→Wergelandsveien 17, 0167 Oslo
Web→torsteinsen.no, kunstnerneshus.no, oca.no
Prosjekt→side 78

GI MEG ET NAVN→
MUNCHMUSEET TØYEN→OSLO
TORSTEINSEN DESIGN AS
Prosjektansvarlig→**Fredrik Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Prosjektmedarbeidere→
Vidar Øverby, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL, Solveig Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
Oppdragsgiver→Munchmuseet
Kuratorer→Lars-Erik Toft og Mohamed Abdi
Foto→©Munchmuseet/Ove Kvavik
Grafisk design→Geir Henriksen, Blæst Design
Web→torsteinsen.no, munchmuseet.no
Prosjektadresse→Tøyengata 53, 0578 Oslo
Prosjekt→side 81

VALDRESMUSEA→FAGERNES
SNØHETTA AS
Prosjektansvarlig→**Bjørg Aabø, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Valdresmusea AS
Byggherre→Valdresmusea AS v/Ole Aastad Bråten
Arkitekt→Sigrun Aunan, siv ark MNAL
Grafisk design→Snøhetta Brand Design v/Henrik Haugan, Pia Falk Lind
Foto→Calle Huth
Web→snohetta.com, valdresmusea.no
Prosjektadresse→Tyinvegen 27, 2900 Fagernes
Prosjekt→side 82

HELSEBYGG

HERADSBYGDA OMSORGSENTER→HØNEFOSS
ZINC AS
Prosjektansvarlig→**Ragnhild Flatabø Narverud, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Eline Eide, interiørarkitekt MNIL,** Tuva Larsdatter Rønning
Oppdragsgiver→Betongmast Ringerike AS
Byggherre→Ringerike kommune
Foto→Thomas Mellbye, Zinc
Web→zinc.no, ringerike.kommune.no
Prosjektadresse→Heradsbygdveien 20, 3518 Hønefoss
Prosjekt→side 85

SYKEHUSET I VESTFOLD HF
→SOMATISK AVDELING→TØNSBERG
LINK ARKITEKTUR AS, TEAM OSLO
Prosjektansvarlig→**Ane Wierli Nilsen, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver/byggherre→Sykehuset i Vestfold
Foto→Melissa Hegge
Web→linkarkitektur.com, siv.no
Prosjektadresse→Halfdan Wilhelmsens alle 17, 3116 Tønsberg
Prosjekt→side 86

KONTORER/ARBEIDPLASSER

ABG SUNDAL COLLIER→OSLO
LEDSTEN ARKITEKTUR AS
Prosjektansvarlig→**Ellen Ledsten, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Tuva Aga Malm, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→ABG Sundal Collier
Byggherre→Aspelin Ramm
Arkitekt→Schmidt Hammer Lassen Architects
Foto→Inger Marie Grini, Dag Sandven
Web→ledsten.no, abgsc.com
Prosjektadresse→Ruseløkkveien 26, 0251 Oslo
Prosjekt→side 88

DEG8→BJØRVIKA→OSLO
GRAPE ARCHITECTS AS
Prosjektansvarlig→**Jeanette Norin, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Braathen Eiendom
Arkitekt→Grape Architects
Byggherre→Braathen Eiendom
Interaktive installasjoner→Void
Lysdesign→SML lighting, Norconsult
Prosjektleder delprosjekt/prosjektmedarbeider→Maria Ekornåsvåg, Interiørarkitekt BA
Prosjektansvarlig ARK→Håkon Hilland, Sivilarkitekt
Prosjektansvarlig→Jørgen Fremstad
Ansvarlig arkitektur, byggherre→Ole Martin Braathen, Sivilarkitekt
Prosjektleder for byggherre→Insenti
Entreprenør→Betonmast
Arkitekt ved oppføring i 2007→Alab
Møbelleverandør→Expo Nova
Møbelprodusenter→Montana, B&B Italia og Vitra
Leverandør kjøkken, himling og effektbelysning→Expo Nova
Kunst→Astrup Fearnley Museet
Seniorkurator→Therese Möllenhoff
Fast inventar→Interiørverkstedet og Hoff snekkerverksted – fellesarealer for byggherre
Av-løsninger og utstyr→Bravo
Planter/blomster→Amorosa
Folie og skilt→Signex
Foto→Cathrine Holst, Einar Aslaksen
Web→grape.no, braatheneiendom.no
Prosjektadresse→Dronning Eufemias gate 8, 0191 Oslo
Prosjekt→side 90

NORDISK FILM NORGE→OSLO
LINK ARKITEKTUR AS
Prosjektansvarlig→**Heidi Holthe, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Bendicte Dahl, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Nordisk Film Norge
Byggherre→Storm Properties
Arkitekt→Spol Architects
Foto→Marte Garman
Web→linkarkitektur.com, nordiskfilm.com
Prosjektadresse→Nedre gate 5–7, 0551 Oslo
Prosjekt→side 92

PIR COWORK→ÅLESUND
SANE AS
Prosjektansvarlig→**Synne Bersvendsen, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Myrna Becker, interiørarkitekt MNIL**, Sunniva Haugen Breidvik, Tonje Skaga (ark)
Prosjektledere→**Synne Bersvendsen**, Elin Gulbrandsen
Oppdragsgiver→Pir Cowork
Byggherre→Pir I Eiendom
Arkitekt→Sandbakk & Pettersen Arkitekter (arkitekt på bygget), Mad arkitekter (arkitekt for fasade og hovedtrapp)
Møbelsnekkere→Måndalen, Trine og Eivind
Foto→Kyrre Sundal, Kristin Støylen
Grafisk profil til Pir og Dampsentralen→Vest Studio
Web→sane.no, pir.work
Prosjektadresse→Keiser Wilhelmsgate 22, 6003 Ålesund
Prosjekt→side 94

SPACES KA13 →OSLO
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlige→**Linda Steen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL, Kristine Storeide, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeidere→Tuva Jølstad Rolfsen
Oppdragsgiver→Spaces
Byggherre→Entra ASA
Arkitekt→Mad arkitekter
Andre fagfelt→Insenti AS, Asplan Viak, Lun Furniture
Foto→Dag Sandven, Nina Isabell Abrahamsen
Web→scenario.no, spacesworks.com, entra.no, mad.no, insenti.no, asplanviak.no, lunfurniture.dk
Prosjektadresse→Kristian Augusts gate 13, 0164 Oslo
Prosjekt→side 96

STATKRAFT→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→**Malin Skjelland Eriksen, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Statkraft AS
Foto→Kevin Fauske
Web→romlab.no, statkraft.no
Prosjektadresse→Lilleakerveien 6A, 0283 Oslo
Prosjekt→side 98

ADVOKATFIRMAET THOMMESSEN→OSLO
RADIUS DESIGN AS
Prosjektansvarlig→**Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeidere→Daniel Ness Turco, Francis Edvard Narud
Oppdragsgiver→Advokatfirmaet Thommessen
Byggherre→VIA v/Storebrand og Aspelin Ramm
Lyssetting/3D-mapping inngangsparti→Void
Web→radiusdesign.no, thommessen.no
Prosjektadresse→Ruseløkkveien 38, 0251 Oslo
Prosjekt→side 101

P27→**KONTOR OG KAFE**→OSLO
SANE AS
Prosjektansvarlige→**Ine Abelsnes Stokka, Myrna Becker, interiørarkitekter MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Synne Bersvendsen, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Mad AS
Byggherre→Jahr Gruppen AS
Foto→Kyrre Sundal
Web→sane.no, mad.no
Prosjektadresse→Pilestredet 27, 0164 Oslo
Prosjekt→side 102

BOLIGER

VILLA SOLSTRAND→TØNSBERG
DERLICK ARKITEKTER AS
Prosjektansvarlig→**Elin Kongsvik, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver/byggherre→Elin Kongsvik
Arkitekt→Elin Kongsvik i samarbeid med Eldevik Bygg AS
Foto→Niklas Hart
Web→derlick.no
Prosjektadresse→Fagersandveien 3, 3124 Tønsberg
Prosjekt→side 104

KREBS' GATE→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→**Birgitte Haga Eisinger, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Kjersti Hoel Gazzola, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Beate Holter
Foto→Kjetil Gudem
Web→romlab.no
Prosjektadresse→Krebs' gate 17, 0478 Oslo
Prosjekt→side 107

OTIUM SALTBRYGGA→LARVIK
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlig→**Linda Steen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Marte Topaas, interiørarkitekt MNIL**, Emily Celine Thoresen
Oppdragsgiver→Alfa Eiendom
Samarbeidspartnere→Pushak Arkitekter, Seltor AS, Nanne på landet, Kris og Kjells møbelsnekkeri
Foto→Pernille Haukvik
Web→scenario.no, saltbrygga.no, pushak.no, seltor.no, mobelsnekkeriet.no, alfaeiendom.no
Prosjektadresse→Hølen Verft 1–3, 3260 Larvik
Prosjekt→side 108

HYTTE→PORSGRUNN
NYFELT OG STRAND INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlig→**Anne-Linn Nyfelt, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Merete Strand Heien, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Privat
Møbelsnekker→Hamran
Belysning→Stokkan Lys
Foto→Nadia Norskott
Stylist fotografering→Maria Hove Vestre
Web→nyfeltogstrand.no
Prosjekt→side 110

ST. HALVARDS GATE→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→**Kjersti Hoel Gazzola, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Gard Flydal Rorgemoen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver→Sun Heidi Sæbøe og Kristoffer Egeberg
Foto→Kjetil Gudem
Web→romlab.no
Prosjektadresse→St. Halvards gate 31B, 0192 Oslo
Prosjekt→side 112

ENEBOLIG MED SJØUTSIKT→ÅSTVEDT→BERGEN
MICHELSENS AS
Prosjektansvarlig→**Nina Michelsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver/byggherre→Martine Starefoss Andersen
Arkitekt→En til En Arkitekter v/Morten Nedreås
Foto→Per Olav Sølvberg
Web→michelsens.no
Prosjektadresse→Conrad Mohrs veg 25, 5072 Bergen
Prosjekt→side 115

HOTELLER

COMFORT HOTEL COPENHAGEN AIRPORT→KASTRUP
HAEG INTERIØRARKITEKTUR AS
Prosjektansvarlig→**Nina Hæg, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Camilla Akersveen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver→Strawberry Brothers
Byggherre→Strawberry Brothers
Arkitekt→Krok & Tjäder AB
Landskapsarkitekt→1:1 Landskab
Farger og materialer i hele hotellet→**Camilla Akersveen**/Oslo Interiør AS
Kreativ utførende av fast innredning→industridesigner Marianne Andersen Skarbøvik
Skiltfoliering og grafisk uttrykk→Signe Hytte Studio
Foto→Anne Bråtveit
Web→haeg.no, nordicchoicehotels.no
Prosjektadresse→Ellehammersvej 18, 2770 Kastrup, Danmark
Prosjekt→side 118

HOTELL NESBYEN→HALLINGDAL
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlig→**Marte Topaas, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeidere→Fredrik Bull, Guro Hove Garshol
Oppdragsgiver→Nesfjell Prosjektutvikling
Samarbeidspartnere→Vevstua, Oslo Skiltmaler, Leonore og Blomsterspira, Systugu
Foto→Pernille Haukvik, Nina Isabell Abrahamsen
Web→scenario.no, hotellnesbyen.no, vevstua-norge.no, skiltmaler.no, blomsterspira-gol-as.business.site, aalsystugu.no
Prosjektadresse→Alfarvegen 143, 3540 Nesbyen
Prosjekt→side 122

HOTELLER FORTS.

QUALITY HOTEL RAMSALT→BODØ
ZINC AS
Prosjektansvarlige→**Ragnhild Flatabø Narverud, Guri Mo, interiørarkitekter MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Martin Ramstad Rygner, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL, Thomas Ramberg Sivertsen, Stine Lanes Løvdal, interiørarkitekter MNIL,** Eline Strømme Grøvdal
Oppdragsgiver→Nordic Choice Hotels
Byggherre→Hundholmen utvikling
Arkitekt→Nordic
Foto→Thomas Mellbye, Zinc
Web→zinc.no, nordicchoicehotels.no
Prosjektadresse→Sjøgata 37, 8006 Bodø
Prosjekt→side 125

SERVERINGSSTEDER

HOFFSVEIEN 4→**FELLESOMRÅDER**→OSLO
IARK AS
Prosjektansvarlig→**Nanna Lersbryggen, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver/byggherre→Eiendomsspar
Foto→Niklas Hart
Web→iark.no, eiendomsspar.no
Prosjektadresse→Hoffsveien 4, 0275 Oslo
Prosjekt→side 126

BREDDOS TACOS→MATHALLEN→OSLO
RADIUS DESIGN AS
Prosjektansvarlig→**Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Breddos
Foto→Dag Sandven
Web→radiusdesign.no, mathallenoslo.no /butikk/breddos-tacos
Prosjektadresse→Vulkan 5, 0178 Oslo
Prosjekt→side 128

SERVERINGSSTEDER

IL TEATRO→HAMAR
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→**Kathrine Langfelt Wangsmo, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektamedarbeidere→**Linh Nguyen, interiørarkitekter MNIL**, Thilde Rosén, Hanne Hilde
Oppdragsgiver→Sentrumskvartalene AS
Foto→Andrea Vold, Kjersti Wold
Web→metropolis.no, ilteatro.no
Prosjektadresse→Strandgata 23, 2317 Hamar
Prosjekt→side 130

SIRKUS RENAA→STAVANGER
MONKEY STUDIO AS
Prosjektansvarlig→**Trine-Lise Giske, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektleder→Celin Trana, interiørarkitekt
Oppdragsgiver→Sven Erik og Torill Renaa
Byggherre→Merkantilbygg AS
Arkitekt→Holon Arkitektur
Søkeransvar og stått for endringer i fasade→ Holon Arkitektur
Sivilarkitekt→Gabriel Schanche Gilje
Sivilarkitekt→Helen Haarr Mæle
Konsulenter→Unibak, Norrøna (Kjøkken), Hødnebø Prosjekt (Innredning)
Brand designer→Sigrid Pfanzelter i Studio Pfanzelter
Foto→Tom Haga, Henriette Heimdal
Web→monkeystudio.no, sirkusrenaa.no
Prosjektadresse→Lagårdsveien 61, 4010 Stavanger
Prosjekt→side 132

WILLIAMSBURG BAB & BEER→OSLO
MONN INTERIOR ARCHITECTS
Prosjektansvarlig→**Trond Ramsøskar, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver/byggherre→Restthon
Foto→Niklas Hart
Web→monn.no, williamsburg.no, resthon.no
Prosjektadresse→ Karl Johans gate 35, 0162 Oslo
Prosjekt→side 134

BUTIKKER

ADAM OG EVA→FORNEBU S
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER
Prosjektansvarlig→**Marte Topaas, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektleder→Kirstin Arnesen
Prosjektmedarbeider→Tuva Sørlie Nerland
Oppdragsgiver→Adam og Eva
Byggherre→KLP eiendom
Entreprenør/møbelsnekker→Flinke Gutter
Belysning→SML Lighting
Løst inventar→Eske interiør og Takara Belmont
Foto→Pernille Haukvik
Web→scenario.no, fornebu.adamogeva.no
Prosjektadresse→Snarøyveien 55, 1364 Fornebu S
Prosjekt→side 136

GUTTA PÅ HAUGEN→VIKA→OSLO
RADIUS DESIGN as
Prosjektansvarlig→**Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Gutta på Haugen
Byggherre→Storebrand/Aspelin Ramm
Foto→Dag Sandven
Web→radiusdesign.no, gutta.no
Prosjektadresse→Ruseløkkveien 26, 0251 Oslo
Prosjekt→side 138

UNDERVISNINGSBYGG

FYRSTIKKALLÉEN SKOLE→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→**Kjersti Hoel Gazzola, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Oslo kommune Utdanningsetaten
Foto→Marthe Engeflaen, Gard Flydal Rorgemoen
Web→romlab.no, f21.vgs.no
Prosjektadresse→Fyrstikkalleen 21, 0661 Oslo
Prosjekt→side 140

HOLEN SKOLE→BERGEN
CADI AS
Prosjektansvarlige→**Elin Skjeseth Bashevkin, Marie Hovengen Møller, interiørarkitekter MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Sara Cavalheiro, Ada Olrems, interiørarkitekter MNIL**
Oppdragsgiver→LAB Entreprenør
Byggherre→Bergen kommune
Arkitekt→Arkitektgruppen Cubus og Hus Arkitekter
Landskapsarkitekt→Arkitektgruppen Cubus
Foto→Øystein Klakegg AS
Web→cadi.no, bergen.kommune.no
Prosjektadresse→ Øvre Holen 46, 5163 Laksevåg
Prosjekt→side 143

OFFENTLIGE BYGG

BERGEN KOMMUNE→
ÅSANE KULTURHUS, BIBLIOTEK OG VGS
TONE NÆRØ AS
Prosjektansvarlig→**Tone Nærø, interiørarkitekt MNIL**
Prosjektmedarbeider→**Malin Sætervik, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver/byggherre→Bergen kommune
Arkitekt→HLM Arkitektur/B+B Arkitekter
Foto→Pål Hoff
Web→naro.no, bergen.kommune.no
Prosjektadresse→Åsane Senter 52, 5116 Ulset
Prosjekt→side 146

LY GAPAHUK→TROMSØ
FRA INNERSIDA AS
Prosjektansvarlig→**Terese Simonsen, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Statens vegvesen
Landskapsarkitekt→Statens vegvesen v/Eirik Axel Haagensen
Foto→Stine Marje Vars
Web→frainnersida.no, vegvesen.no
Prosjektadresse→Skansegata 4, 9008 Tromsø
Prosjekt→side 148

PROSJEKT NYTT NASJONALMUSEUM→OSLO
CADI AS/KAELS STUDIO AS
Prosjektansvarlig→**Kaja Kosonen Geiran, interiørarkitekt MNIL**
Designansvarlig→**Morten Kaels, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Prosjektmedarbeidere→**Karl Marius Sveen, møbeldesigner MNIL, Iris Djupvik, interiørarkitekt MNIL**, Mikkel Sebastian Juell, interørarkitekt/møbeldesigner BA
Oppdragsgiver→Statsbygg
Byggherre→Nasjonalmuseet
Arkitekt→Klaus Schuwerk (Kleihues + Schuwerk og Dyrvik Arkitekter)
Landskapsarkitekt→Østengen og Bergo AS
Foto→Fin Serck-Hanssen
Web→cadi.no, kaels.com, spinnark.no, nasjonalmuseet.no
Prosjektadresse→Brynjulf Bulls plass 3, 0250 Oslo
Prosjekt→side 150

VITENSENTER

VITENSENTER NORDLAND→MO I RANA
SIGNED BY SENSA AS
Prosjektansvarlig→**Linn Anna Bjørk, interiørarkitekt MNIL**
Oppdragsgiver→Vitensenter Nordland
Byggherre→Kunnskapsparken Helgeland
Foto→Lykt AS
Web→signedbysensa.com, vitensenternordland.no
Prosjektadresse→Midtre gate 1, 8624 Mo i Rana
Prosjekt→side 152

EQUINOR KODEROM→
VILVITE BERGEN VITENSENTER
OG VITENSENTER NORDLAND
TØNDER AS OG HALTENBANKEN BERGEN AS
Prosjektansvarlig→**Merethe Strømmen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgiver→Equinor Morgendagens Helter, VilVite Bergen Vitensenter, Vitensenter Nordland, Nordnorsk vitensenter, Inspiria vitensenter
Møbelsnekker→Minde Snekkeri AS
Metallarbeid→Størksen Rustfri Industri AS
Akustiske plater→Baux, Løs møblering→Senab Eikeland
Grafisk designer→Askild Meltvik, Haltenbanken Bergen
Foto→VilVite, Bergen Vitensenter→Thor Brødreskift, Vitensenter Nordland→Hans Petter Sørensen
Web→tndr.no, haltenbanken.com, equinor.com, vilvite.no, morgendagenshelter.no, vitensenternordland.no
Prosjektadresse→Thormøhlens gate 51, 5006 Bergen og Midtre gate 1, 8624 Mo i Rana
Prosjekt→side 154

PROSESJONSKORS

VÆRØY KIRKE OG GEILO KULTURKYRKJE
TORSTEINSEN DESIGN AS
Prosjektansvarlig→**Fredrik Torsteinsen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Oppdragsgivere→Værøy kirke og Geilo kulturkyrkje
Foto→Morten Brun
Web→torsteinsen.no, kirken.no
Prosjektadresse→Sørland på Værøy i Lofoten og Skurdalsvegen 22, 3580 Geilo
Prosjekt→side 157

INBYGGERTORG

SLEMMESTAD IBT→**INNBYGGERTORG**→ASKER
SPINN ARKITEKTER INTERIØR
Prosjektansvarlig→**Morten Kaels, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL**
Prosjektdesigner→Mikkel Sebastian Juell, interørarkitekt/møbeldesigner BA
Oppdragsgiver→Asker kommune v/Ingunn Ramsfjell, A8 Lokalisering og Anja Østerli, prosjektleder ombruk
Koordinator brukerprossess→ Randi Fjeldtvedt, arkitekt MNAL
Foto→Fin Serck-Hanssen
Web→spinnark.no, asker.kommune.no
Prosjektadresse→Slemmestad fabrikker, Vaterlandsveien 27, 3470 Slemmestad
Prosjekt→side 159

Ny bok om møbler og interiører

Jeg sitter på stolen og bor – så jeg kjenner det.* En bok om *tradisjoner og visjoner – Møbler og interiører 1880–1920.

Interiørarkitekt MNIL
Berit Anderson

Berit Anderson var i 1987–2021 ansatt som konservator NMF ved MiA – Museene i Akershus. Hun har tidligere skrevet bøker og artikler om arkitektur og bygningsvern. Bokutgivelsen er støttet av NIL gjennom NIL-stipendordningen.

Du kan bestille boken på **post@mia.no**. Boken koster 250,- (porto 135,- kommer i tillegg). Betales via Vipps til nummer 71796 (Museumsfabrikken Strømmen) eller faktureres (kr. 35,- i fakturagebyr tilkommer).

NIL→ORGANISASJON

NIL
Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening

Adresse→NIL
Josefines gate 34, 0351 Oslo
Telefon→23 33 24 64
E-post→nil@nil.no
Web→www.nil.no
Årbok→interiørogmøbler.no
facebook.com/NILsiden

President→Monica D. Heck

Daglig leder→Mona Lise Lien
Mobil→971 76 230
E-post→mona.lise.lien@nil.no

Om NIL

NIL er en nasjonal interesseorganisasjon for interiørarkitekter og møbeldesignere på masternivå. NILs medlemmer arbeider med utforming av rom og roms funksjoner. De omsetter brukerbehov til funksjonelle og varige interiørløsninger i alle typer bygg; offentlige og private rom i nye og eksisterende bygninger. De har kompetanse i både å bevare og fornye. Et interiør består av både materielle og sanselige stimuleringer som skaper et kulturuttrykk, identitet og en romopplevelse. Foreningens formål er å ivareta felles faglige interesser og bidra til et høyt kvalitetsnivå innen norsk interiørarkitektur og møbeldesign. Interiørarkitekt MNIL® og møbeldesigner MNIL® er et kvalitetsstempel for kompetanse og profesjonalitet. NIL ble etablert i 1945. Foreningen har i mai 655 medlemmer fordelt på ni lokalgrupper.

MNIL®

Hvorfor bruke en interiørarkitekt/ møbeldesigner MNIL®?

Interiørarkitekt MNIL®

- → Jobber profesjonelt med innvendig arkitektur – med forståelse for bruk og opplevelse av rom
- → Utformer konsepter utfra et profesjonelt ståsted som skal representere kundens identitet og behov
- → Bidrar med teknisk kunnskap for å sikre funksjonelle, estetiske og holdbare løsninger
- → Stiller riktige spørsmål til riktig tid basert på faglig innsikt og prosesskunnskap
- → Er bindeledd og formidler mellom bruker og byggeprosess
- → Er kundens uavhengige rådgiver i tråd med NILs etiske regler

Møbeldesigner MNIL®

- → Mennesket står sentralt og er utgangspunktet for en humanistisk tilnærming til form i designprosessen
- → Har fokus på kvalitet, varighet og miljø
- → Har sterk formforståelse og ser sammenhenger mellom mennesket, objekter og rom
- → Definerer utfordringer, konkretiserer og finner løsninger gjennom dialog med brukerne
- → Har verktøy og kunnskap til å gjennomføre gode designprosesser, fra idé til ferdig produkt
- → Er kundens uavhengige rådgiver i tråd med NILs etiske regler

ETISKE REGLER FOR NIL

Reglene ble første gang vedtatt på IFIs kongress i Berlin 7. oktober 1965, som prinsipper for yrkesutøvelsen (Berufsgrundsätze). Reglene ble revidert i 1990 og 2004 og gjelder også som etiske regler for medlemmer av NIL.

1. Interiørarkitekten skal i sin yrkesutøvelse arbeide for å høyne det estetiske og moralske nivå innenfor faget. Hun/han skal stille hele sin viten og all sin erfaring til oppdragsgiverens disposisjon innenfor oppdragets ramme, men må aldri påta seg et arbeid i strid med sine etiske forpliktelser.

2. Interiørarkitekten må som oppdragsgiverens tillitsmann alltid påse at hun/han bevarer sin handlefrihet i forhold til entreprenører og leverandører. Hun/han må derfor ikke i noen form motta godtgjørelse fra disse, men skal for sitt arbeid kun motta betaling i form av honorar fra sin oppdragsgiver. Dersom det foreligger, eller oppstår, forhold som kan gi anledning til tvil om interiørarkitektens rolle som uavhengig tillitsmann, skal oppdragsgiver omgående underrettes om dette.

3. Kravet om handlefrihet er ikke til hinder for at interiørarkitekten kan foreslå å anvende egne produkter, dersom oppdragsgiver informeres om dette før kontraktsinngåelse. Med egne produkter menes i denne forbindelse produkter som enten er utviklet av interiørarkitekten selv eller som selges fra agentur, butikk eller produksjonsbedrift der interiørarkitekten er eier/medeier.

4. Interiørarkitekter som utøver sitt yrke som ansatt hos en produktleverandør er unntatt fra kravet om handlefrihet.

5. Før interiørarkitekten påbegynner et arbeid, skal hun/han gjøre oppdragsgiveren kjent med det beregningsgrunnlaget som vil bli gjort gjeldende ved utregning av honoraret.

6. De opplysninger av teknisk og forretningsmessig art som interiørarkitekten gjennom oppdraget får vedrørende sin oppdragsgiver, skal hun/han behandle konfidensielt. Hun/ han må aldri misbruke opplysningene ved oppdrag hos andre oppdrags- eller arbeidsgivere.

7. Interiørarkitekten må i sin virksomhet, enten hun/han er selvstendig praktiserende eller ansatt, ikke handle illojalt eller på annen måte utilbørlig overfor sine kolleger. Heri ligger også at hun/han ikke må tre inn i et oppdrag som en kollega har påbegynt uten at hun/han har underrettet denne om overtagelsen.

8. Interiørarkitekten kan informere om sin virksomhet etter NILs annonseregler. Hennes/hans navn skal alltid oppgis i forbindelse med omtale av arbeider som hun/han har utført. Hvis medarbeidere selvstendig har utført en del av arbeidet, skal også deres navn oppgis.

9. Interiørarkitekten kan bare delta i eller være medlem av juryen for de konkurranser som gjennomføres i overensstemmelse med nasjonale og internasjonale regler, godkjent av våre faglige organisasjoner.

10. Saker som gjelder brudd på de etiske regler skal behandles av NILs etiske komité. Ved overtredelse av de etiske regler kan styret/landsmøtet, etter innstilling fra komiteen, gi advarsel, påtale eller ekskludere medlemmer etter reglene i vedtektenes pkt. 4.8.

VEDTEKTER FOR NIL

Sist endret på NILs landsmøte 06.04.2019 (studentmedlemskap utvidet til 3,5 år etter BA, ved studiepause)

1.0 FORENINGENS NAVN
Foreningens navn er Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening. Som foreningens initialer nyttes NIL.

2.0 FORENINGENS FORMÅL
Foreningens formål er å samle norske interiørarkitekter og møbeldesignere for å ivareta felles faglige interesser og bidra til et høyt kvalitetsnivå innen norsk interiørarkitektur og møbeldesign.

3.0 ORGANISASJON
Foreningen er en landsforening med direkte personlig medlemskap.

Foreningen er tilsluttet European Council of Interior Architects (ECIA). Medlemmene er organisert i lokalgrupper etter retningslinjer som fastsettes av landsmøtet. Lokalgruppene er ansvarlige for sin egen økonomi.

4.0 MEDLEMSKAP

4.1 Som medlemmer av NIL kan opptas

a) Interiørarkitekter og møbeldesignere med Mastergrad fra Kunsthøgskolen i Oslo, Universitetet i Bergen (tidl. Kunst- og designhøgskolen i Bergen) eller fra høgskole/universitet i andre land.

b) Personer som ikke fyller kravene i punkt a, men som ved annen utdanning og som gjennom praksis i yrket har vist seg kvalifisert og har sendt inn utfylt søknadsskjema og selvstendig utarbeidet materiale godkjent av opptakskomiteen.

4.2 Opptakskomiteens avgjørelse begrunnes skriftlig.
Hvis en søknad avslås har søkeren rett til å kreve saken forelagt styret til endelig avgjørelse.

4.3 Særskilte rettigheter og plikter for medlemmene

4.3.1 Medlemmene har rett og plikt til å bruke betegnelsen «medlem av Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening», forkortet MNIL, sammen med tittelen.

4.4 Studentmedlemmer

4.4.1 Faste studerende ved studieretning møbel- og innredningsarkitektur ved Kunsthøgskolen i Oslo eller Universitetet i Bergen (tidl. Kunst- og designhøgskolen i Bergen) eller annen godkjent skole, kan etter søknad bli studentmedlem av NIL. Studentmedlemskapet opphører ett år etter avlagt (master)eksamen. Ved innmeldelse i NIL slipper de da å betale innmeldingsavgift.

Vedtak på landsmøte 6. april 2019:
NIL innfører utvidet studentmedlemskap i inntil 3,5 år med virkning fra 1. januar 2020, for interiørarkitekter og møbeldesignere med avlagt bachelorgrad:

i) I perioden fra studenten har avsluttet sin bachelor til de har fått tilstrekkelig yrkeserfaring (1½ års yrkeserfaring pr. år manglende utdanning) til å søke om NIL-medlemskap på særskilt grunnlag med portofolio.

ii) Ved pause i studiene for å opparbeide seg arbeidserfaring i eller mellom BA- og MA-studiet.

4.4.2 Studentmedlemmer har ikke ordinær stemmerett, men to studentrepresentanter, en fra hver av skolene, valgt blant studentmedlemmene, har stemmerett under NILs landsmøte.

4.4.3 Studentmedlemmer kan velges til komiteer, og har stemmerett i den aktuelle komité. De kan velges til studentrepresentant i lokalforeningsstyrer.

4.5 Æresmedlemskap
Til æresmedlemmer kan utnevnes personer som har gjort seg fortjent til å bli hedret av NIL – etter en enstemmig innstilling av styret. Æresmedlemmer har alle rettigheter i foreningen.

4.6 Kontingent

4.6.1 Medlemmene plikter hvert år å innbetale den kontingent som er fastsatt av landsmøtet. Nye medlemmer betaler en innmeldingsavgift.

Det kan søkes om redusert kontingent når kontingentforpliktelsen vil bli særlig byrdefull. Redusert kontingent kan innvilges ved:

- Sykefravær ved dokumentert betydelig inntektsreduksjon.
- Fødsels-/foreldrepermisjon, dersom det dokumenteres at medlemmets inntekt i perioden er lavere enn ordinære ytelser for arbeidstakere i henhold til folketrygdlovens bestemmelser.
- Arbeidsledighet.
- Militær-/siviltjeneste.
- Videreutdanning uten lønn.

Omfang/unntak:

- Redusert kontingent innvilges for 1/2–1 år av gangen i forhold til graden av redusert inntekt.
- Redusert kontingent innvilges ikke for tidsskrifter, men gifte/samboende medlemmer har rett til ett, felles abonnement. Dette gjelder også interiørarkitekter som er gift/samboer med medlem av NAL eller NLA.
- Redusert kontingent innvilges ikke ved permisjoner med lønn.
- Uføretrygdede betaler pensjonistkontingent.
- Utenlandsboende utover 6 måneder betaler ikke lokalforeningskontingent.

4.6.2 Medlemmer som skylder kontingent for ett år eller mer, vil med en måneds varsel strykes fra medlemslisten. Tidligere medlemmer kan ikke oppnå medlemskap på ny uten å ha betalt eventuell skyldig kontingent. Den som skylder kontingent for forrige år, har ikke stemmerett på landsmøtet/årsmøtet.

4.6.3 Æresmedlemmer betaler ikke kontingent.

4.7 Utmelding
Utmelding sendes skriftlig til NIL, som varsler vedkommende lokalforening. Utmeldingsdato beregnes fremover til nærmeste halve år. Et medlem kan kreve at foreningen skriftlig bekrefter at utmelding har funnet sted. Ved utmelding refunderes ikke innbetalt kontingent, likesom forfalt og ikke betalt kontingent pliktes innbetalt.

4.8 Advarsel – påtale – eksklusjon

4.8.1 Advarsel eller påtale kan gis av styret etter innstilling fra etisk komité. Landsmøtet kan etter avgitt innstilling fra komiteen og styret, med 2/3 flertall vedta eksklusjon av medlem som ikke oppfyller de krav som medlemskapet innebærer.

4.8.2 Styret skal legge frem innstilling i slike saker for etisk komité til uttalelse, før saken blir behandlet.

4.8.3 Før styret fatter vedtak i saken, skal vedkommende medlem underrettes skriftlig, og gis anledning til å uttale seg. Fristen for uttalelse er én måned fra underretningen er kommet frem til medlemmet. Vedtak om eksklusjon skal begrunnes skriftlig og meddeles vedkommende medlem i brevs form. Det ekskluderte medlem kan påklage eksklusjonsvedtaket til landsmøtet. Klagen stiles til styret, og klagefristen er én måned fra det tidspunkt meddelelsen om eksklusjonsvedtaket er kommet frem til medlemmet. Klagen skal så vidt mulig behandles på første ordinære landsmøte, og komme til utførelse.

4.9 Etiske regler – tvister og appellrett

4.9.1 Landsmøtet gir etiske regler som er forpliktende for foreningens medlemmer. De etiske reglene inngår i foreningens vedtekter.

4.9.2 Retningslinjer for forhold mellom interiørarkitekter/møbeldesignere er gitt i foreningens etiske regler. Tvister mellom kollegaer behandles i henhold til de etiske regler.

4.9.3 En avgjørelse i en tvistesak fattet av styret eller landsmøtet kan innen to måneder etter at den er meldt partene innankes for en appellrett. Appellretten består av to interiørarkitekter MNIL og en jurist oppnevnt av styret. Enhver tvistesak behandles konfidensielt.

5.0 FORENINGENS LEDELSE

5.1 Landsmøte

5.1.1 Landsmøtet er foreningens høyeste ledelse.

5.1.2 Landsmøtet holdes hvert år innen utgangen av april måned. Styret innkaller til landsmøte tre uker før møtedagen. Med innkallingen skal det sendes

saksliste, årsmelding, revidert regnskap for det foregående år, forslag til kontingent og budsjett samt valgkomiteens innstilling. Saker som ønskes realitetsbehandlet må være styret i hende senest en måned før landsmøtet.

5.1.3 Landsmøtet ledes av ordstyrer som velges av landsmøtet.

5.1.4 Dersom mindre enn ⅓ av foreningens stemmeberettigede medlemmer deltar på møtet, skal det holdes nytt landsmøte om det blir krevd av minst 1/10 av foreningens stemmeberettigede medlemmer innen 14 dager etter at referat fra landsmøtet er meddelt medlemmene. Vedtak fattet av nytt landsmøte er endelig.

5.1.5 *Landsmøtet skal:*
a) behandle årsmelding og årsregnskap

b) behandle årsmelding fra lokalgrupper, komiteer og rapporter fra representanter i styrer og utvalg

c) trekke opp hovedlinjene for foreningens virksomhet

d) fastsette kontingent

e) behandle budsjett for inneværende år og rammebudsjett for kommende år

f) velge styre, valgkomité og revisor. Valgkomiteen har forslagsplikt og stemmeberettigede medlemmer har forslagsrett til alle tillitsverv i foreningen. Forslag til president, visepresident og styremedlemmer må være valgkomiteen i hende seks uker før landsmøtet. Kandidatenes navn skal gjøres kjent for medlemmene i innkallingen til landsmøtet, sammen med valgkomiteens innstilling. Alle valg på styremedlemmer skal være skriftlige, andre valg skal være skriftlige når det blir krevd av simpelt flertall

g) behandle andre saker som er ført opp på sakslisten

5.1.6 Ekstraordinært landsmøte

Ekstraordinært landsmøte innkalles av styret med 14 dagers varsel. Det skal innkalles når det blir krevd av presidenten, styrets flertall eller minst 1/10 av foreningens stemmeberettigede medlemmer. Møtet kan behandle saker som er ført opp på sakslisten, som skal følge innkallingen til møtet.

5.1.7 *Fullmakter*
Fraværende medlemmer kan delta i avstemmingen under landsmøtet ved å gi fullmakt til et stemmeberettiget medlem. Fullmakten utstedes i to eksemplarer – det ene skal være levert styret før møtet, det andre beholdes av fullmaktshaveren. Generelt kan ingen disponere mer enn to fullmakter, men valgte utsendinger fra lokalgruppene kan ha fullmakt fra flere av gruppens medlemmer.

5.1.8 *Studentrepresentanter*
To studentrepresentanter, en fra hver av høgskolene og valgt av skolenes studentmedlemmer, har rett til å delta på landsmøtet med stemmerett.

5.1.9 *Uravstemming*
Uravstemming kan avholdes når det blir krevd av presidenten, styrets flertall eller minst 1/10 av foreningens stemmeberettigede medlemmer. Landsmøtet gir reglement for uravstemming.

Uravstemmingsresultatet er ikke bindende for landsmøtet, unntatt i de tilfelle som omhandler punkt 7, og kan innankes for ekstraordinært landsmøte etter punkt 5.1.6.

5.2 Styret
5.2.1 Foreningen ledes av et styre på fem medlemmer – president, visepresident og tre styremedlemmer.

Det velges en vararepresentant for ett år om gangen. Presidenten velges for ett år om gangen. Øvrige styremedlemmer velges for to år, og halvparten av styremedlemmene er på valg hvert år. Visepresident velges av og innen styret.

Minst ett medlem skal tilhøre en lokalgruppe utenfor Oslogruppen. Styret skal ha minst seks møter i året.

Det skal være en møbeldesigner i NILs styre. Møbeldesigneren representerer Møbelgruppen og er kontaktperson mellom styret og Møbelgruppen.

5.2.2 Styret har et arbeidsutvalg (au) på tre medlemmer. Disse er medlemmer av styret og er ansvarlige for styret. Styret fastsetter mandat for au.

5.2.3 Styret har ansvar for forvaltningen av foreningens anliggende, og skal sørge for en tilfredsstillende organisering av foreningens virksomhet. Styret representerer foreningen og fatter alle vedtak som ikke etter vedtektene er tillagt landsmøtet. Styret kommer med innstilling til saker som blir lagt frem for landsmøtet.

5.2.4 Styret er beslutningsdyktig når president (visepresident) og minst to av de øvrige styremedlemmene er tilstede. President (visepresident) sammen med et styremedlem eller daglig leder, forplikter foreningen

5.2.5 *Prosjektgrupper*
Styret kan oppnevne spesielle prosjektgrupper etter behov.

5.2.6 *Sekretariatet og de ansatte*
Styret ansetter foreningens funksjonærer.

Sekretariatet har kontor i Oslo og ledes av daglig leder. Styret utarbeider instruks for daglig leder, og gir ham/henne de nødvendige fullmakter.

5.2.7 *Komitéer*
Landsmøtet oppnevner komitemedlemmer og styret gir mandater til komiteene.

5.2.8 *Revisor*
Landsmøtet velger revisor, som fortrinnsvis bør være utenfor medlemmenes rekker.

5.2.9 *Forretningsåret*
Forretningsåret følger kalenderåret.

5.2.10 NIL har en interessegruppe for møbeldesign, kalt Møbelgruppen. Møbelgruppen skal representere interessene for medlemmer fra hele landet. Møbelgruppen rapporterer til styret.

6. VEDTEKTSENDRING
Vedtektsendring kan foretas av landsmøtet med 2/3 flertall. Landsmøtet vedtar samtidig når endringene skal tre i kraft.

7. OPPLØSNING AV FORENINGEN
Foreningen kan oppløses når det er gjort landsmøtevedtak om det med ⅔ flertall, og vedtak er stadfestet med ⅔ flertall ved uravstemming.

Deretter skal det i nytt landsmøte fattes beslutning om bruken av midler og samtidig velges avviklingsstyre.

RETNINGSLINJER FOR LOKALGRUPPENE

Sist endret på landsmøtet 02.04. 2011

1. NILs landsmøte inndeler landet i gruppeområder ut fra geografiske kommunikasjonsmessige hensyn. NILs medlemmer er automatisk medlemmer av den lokalgruppe som dekker vedkommendes bopel eller arbeidssted. Landsstyret kan dispensere herfra hvor spesielle hensyn tilsier dette.

2. Med lokalgruppe menes en gruppe på minimum fem medlemmer. For å danne eller fortsette lokalgruppe med et mindre medlemstall må dette godkjennes på NILs landsmøte.

3. Lokalgruppenes viktigste funksjon er å holde kontakt mellom NILs medlemmer innen gruppene og dessuten kontakt mellom gruppene og NIL. Hver lokalgruppe velger et medlem/suppleant til NILs landsstyre.

4. Lokalgruppene står fritt til å velge sin egen styreform og til å fastsette sine egne vedtekter, som må være i overensstemmelse med NILs vedtekter.

5. NIL refunderer reise- og oppholdsutgifter for lokalgruppens representant til landsmøtet. Det forutsettes at disse utgiftene holdes på et rimelig nivå. For øvrig ordner gruppene selv sin økonomi. Fastsettes en gruppekontingent, skal denne kreves inn gjennom NIL.

6. Ved oppløsning av lokalgruppen gjelder §7 i NILs lover. Eventuelle aktiva tilfaller NIL og øremerkes eventuell fremtidig gruppe i samme distrikt.

VEDTEKTER FOR LOKALGRUPPENE

Sist endret på landsmøtet 02.04. 2011
Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening

1. (Gruppens navn...) gruppen av NIL – Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening.

2. Gruppens formål er å være forum for faglig meningsutveksling og kollegialt samvær.

3. Medlem av gruppen er de som i NILs matrikkel er oppført under ...gruppen. Alle medlemmer av NIL har rett til å delta i gruppens møter.

4. Gruppens organer er:
a) Årsmøtet
b) Styret

Gruppens øverste myndighet er årsmøtet.

5.
a) På årsmøtet kan kun medlemmer av gruppen avgi stemme. For at vedtak på årsmøtet skal være gyldig, må følgende regler være fulgt:

I. Innkallelse til ordinært eller ekstraordinært årsmøte sendes medlemmene og NIL senest 14 dager i forveien med saksliste, årsmelding, regnskap, forslag og andre dokumenter som skal behandles.
II. Bare sakslisten som er utsendt kan realitetsbehandles.
III. Forslag til behandling i årsmøtet må være kommet styret i hende senest fire uker før årsmøtet for å komme med på sakslisten.

b) Ekstraordinært årsmøte kan innkalles når styret finner det nødvendig eller etter skriftlig krav fra minst ⅓ av medlemmene.

c) Det årlige ordinære årsmøte skal holdes innen utgangen av mars måned og skal ha følgende saksliste:

I. Årsmelding og regnskap
II. Årskontingent
III. Valg av styre og valgkomité
IV. Andre rett-tidig påmeldte saker

Protokoll fra årsmøtet sendes gruppens medlemmer og NILs styre innen 14 dager.

d) Avstemmingen skal skje skriftlig hvis noen krever det.

e) På årsmøtet gjelder alminnelig flertall av de avgitte stemmer unntatt ved vedtektsendringer som bare kan besluttes ved minst ⅔ flertall. Vedtektene må være godkjent av NILs Landsmøte.

f) Hvis gruppens styre eller ⅓ av gruppens medlemmer fremsetter forslag om oppløsning av gruppen, kan gyldig vedtak om dette treffes av årsmøtet, såfremt ⅔ av gruppens medlemmer stemmer for forslaget. Eventuelle aktiva tilfaller NIL og øremerkes eventuelt fremtidig gruppe i distriktet.

6.
a) Gruppens styre skal bestå av to–fem medlemmer.

b) Styret er ansvarlig leder av gruppens virksomhet.

c) Ett landsmøtemedlem med vara og en kontaktperson m/vara velges av og innen styret. Dette kan være samme person.

d) Styrelederen velges for ett år om gangen. Øvrige styremedlemmer velges for to år, og halvparten av styremedlemmene er på valg hvert år.

7. Møter og arrangementer
Lokalgruppemøter eller andre arrangementer bør holdes minst fire ganger i året. Møteplan legges inn i NILs kalender på nettsidene og referat fra møtene kan offentliggjøres i Arkitektnytt.

8. Arbeidsgrupper
Gruppen eller styret kan til enhver tid nedsette arbeidsgrupper til å ta seg av spesielle saker.

9. Kontingent
Medlemskontingent til gruppen fastsettes på årsmøtet. Den skal innkreves av NIL, samtidig med og i tillegg til NIL-kontingenten mot vederlag som fastsettes av NILs landsmøte. NILs regnskapsfører avregner med gruppen innen utgangen av juni og desember.

NORDISK KOLLEGIALE REGLER

Vedtatt på nordisk møte i København
22. og 23. april 1967

1. Når et medlem arbeider innenfor yrket i et av de øvrige nordiske land, er medlemmet pliktig til å underkaste seg de regler for yrkesutøvelsen som gjelder i vedkommende land.

2. Medlem av en nordisk forening som midlertidig er bosatt i et annet nordisk land, har rett til på ansøkning å nyte fulle medlemsrettigheter – bortsett fra valgbarhet, stemmerett og bruk av foreningens initialer – i oppholdslandets forening som herfor kan beregne en rimelig godtgjørelse.

3. Søker en person, bosatt i et av de nordiske land opptak i et annet nordisk lands forening, skal denne forening henvende seg til styret i det land hvor han/hun er bosatt. Søknaden bør ikke innvilges med mindre dette styret har samtykket.

4. Et medlem må ikke anlegge sak mot eller offentlig angripe en kollega uten først å ha søkt tvisten bilagt gjennom sin forenings styre, som eventuelt opptar kontakt med motpartens forenings styre.

ANNONSEREGLER FOR MEDLEMMER

Interiørarkitekten bør informere om sine tjenester. Informasjonen må imidlertid ikke inneholde noe som er uriktig, villedende eller illojalt overfor kolleger.

Tvilsspørsmål om et informasjonstiltak tilfredsstiller disse regler, skal legges frem for Etisk komité som gir uttalelse. Avgjørelsen kan innankes for NILs styre.

Interiørarkitekten oppfordres til i størst mulig grad å delta i informasjonstiltak, iverksatt av grupper av interiørarkitekter, lokalgrupper eller landsforeningen.

STUDENTMEDLEMMER

Studenter ved interiørarkitektlinjene ved Kunsthøgskolene kan være knyttet til NIL som studentmedlemmer. Dette gir dem rett til å delta i landsforeningens aktiviteter på lokal- og landsplan.

UTDANNELSE

En interiørarkitekt MNIL har i dag bestått mastergrad (tidligere hovedfag) ved en av landets kunsthøgskoler, høgskoler og universitet: Kunsthøgskolen i Oslo, Fakultet for design eller Universitetet i Bergen, Institutt for design, Avdeling for design – eller tilsvarende utdanning fra en godkjent skole i annet land. Søkere som ikke har denne utdannelsen, men som ved annet studium og gjennom praksis i faget mener seg kvalifisert for medlemskap, må dokumentere dette ved å sende inn selvstendig utarbeidet materiale som vurderes av NILs opptakskomité.

STYRET 2022–2023

President→**Monica Døhlie Heck**, Oslogruppen
Styremedlem→**Fredrik Torsteinsen**, Oslogruppen
Styremedlem→**Beata Brzoza**, Bergensgruppen
Styremedlem→**Karen Naalsund**, Trøndelaggruppen
Styremedlem→**Kaja Kosonen Geiran**, Oslogruppen
Varamedlem→**Ragnheidur Björnsdóttir**, Bergensgruppen

LOKALGRUPPENE 2022–2023

Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL) er en fagideell organisasjon. Den er en sammenslutning av norske interiørarkitekter og møbeldesignere fordelt i lokalgrupper.

I mars 2022 er det ni lokalgrupper med følgende medlemstall:

Agdergruppen→10
Bergensgruppen→94
Hedmark/Opplandgruppen→12
Møregruppen→20
Nord-Norgegruppen→12
Oslogruppen→411
Rogalandgruppen→27
Trøndelaggruppen→36
Vestfold/Telemarkgruppen→29
Ingen lokalgruppe→4

Totalt antall medlemmer→655

LOKALGRUPPELEDERE 2022–2023

Agdergruppen→**Synnøve Sandøy**
Bergensgruppen→**Vilde Øritsland Houge**
Hedmark/Opplandgruppen→
Ingen lokalgruppeleder. Gruppen er i dvale
Møregruppen→**Aslaug Marit Øyehaug**
Nord-Norgegruppen→**Renathe Helen Åseng Hansen**
Oslogruppen→**Murad Kahn**
Rogalandgruppen→**Silje Kvanvik Olsen**
Trøndelaggruppen→**Silje Bentzen Wikmark**
Vestfold/Telemarkgruppen→**Maria Karoline (marilina) Arvaniti**

KOMITEER OG KOMITÉLEDERE 2022–2023

Etisk komité→**Kirsti Skulberg** (leder)
Hege Roksand, **Camilla Dahl**, **Morten Haneseth**

Komité for dokumentasjon og vitenskapelig omtale→
Hilde Mortvedt (leder), **Benedicte Aars-Nicolaysen**, **Ellen Klingenberg**, **Pernille Akselsen**

Konkurransekomiteen→**Elin Bashevkin** (leder), **Petter Abrahamsen**, **Ragnheidur Björnsdottir**, **Lena Mari Kolås**

Opptakskomiteen for interiørarkitekter→
Anne Cecilie Hopstock (leder), **Bente Opdal**, **Hanne Margrethe Hjermann**, **Lene Utbjoe**

Opptakskomiteen for møbeldesignere→
Espen Arnesen, **Anders Berg**, **Cathrine Torhaug**, **Fredrik Torsteinsen**

Profesjonskomiteen→**Bjørg Eva Røssaak** (leder), **Hildegunn Senneset**, **Heidi Tolo**, **Linn Anna Bjørk**, **Myrna Becker**

Utdanningskomiteen→**Elisabeth Paus** (leder), **Eli-Kirstin Eide**, **Petter Abrahamsen**, **Linda Lien**, **Elisabeth Våpenstad-Rånes**, **Toni Kauppila** (observatør), **Kristine Hagen**

Stipendkomiteen for Statens Kunstnerstipend→
Espen Arnesen (leder), **Martha Langset**, **Morten Kaels**, **Ivar Grødal** (vara)

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Kontaktperson internasjonalt→**Monica D. Heck**

Styremedlem i ECIA→**Jeremy Williams**

Nasjonalt fagorgan for designutdanning→**Lene Utbjoe**

Nasjonalt fagorgan for arkitektur- og landskapsarkitektur→**Mona Lise Lien**

Redaksjonsmedarbeidere i Arkitektur N→
Solveig Torsteinsen, **Pernille Akselsen** og **Elisabeth Våpenstad-Rånes**

Redaksjonsmedarbeidere i Arkitektnytt→
Malin Skjelland Eriksen, **Gard Flydal Rorgemoen**

Musea på Sunnmøre→**Aslaug Marit Øyehaug**

Stiftelsen Arkitekturmuseet→**Eli-Kirstin Eide**

I faggruppen til Nordnorsk Design- og Arkitektursenter (NODA)→**Terese Simonsen**

Norsk forening for ergonomi og human factors(NEHF)→Ubesatt

Oslo Arkitekturtriennale (OAT)→**Mona Lise Lien**

Statens Kunstnerstipend (SKS), stipendkomiteen for interiørarkitekter, SKS-INARK→**Espen Arnesen** (leder), **Martha Langset**, **Morten Kaels**, **Ivar Grødal** (vara)

ÆRESMEDLEMMER

Peter Opsvik→Utnevnt 2020
Gunvor Øverland Bergan→Utnevnt 2020
Trinelise Dysthe→Utnevnt 2015
Aud Dalseg→Utnevnt 2011
Solveig Lønne Christiansen→Utnevnt 2005
Anne Lise Aas Rognlien→Utnevnt 2015 (død 2020)
Sven Ivar Dysthe→Utnevnt 2015 (død 2020)
Bjørn A. Larsen→Utnevnt 2005 (død 2018)
Aase Lørup Jørgensen→Utnevnt 1995 (død 2018)
Alf Sture→Utnevnt 1995 (død 2000)
Arne Remlov→Utnevnt 1995 (død 1998)
Birger Dahl→Utnevnt 1995 (død 1998)

ANDRE ÆRESUTNEVNELSER

Sven Ivar Dysthe
Ridder av 1. klasse av Den Kongelige Norske St. Olavs Orden
Utnevnt 2010

Peter Opsvik
Æresdoktor ved Universitetet i Bergen. Utnevnt 2017

JACOBPRISEN TILDELT MNIL 1957–2019

1960→**Bjørn Ianke**, møbelarkitekt
1962→**Bendt Winge**, interiørarkitekt og møbelarkitekt
1968→**Birger Dahl**, designer
1971→**Tormod Alnæs**, møbelarkitekt
1973→**Anne Lise Aas**, interiørarkitek
1976→**Bjørn A. Larsen**, møbelarkitekt/industridesigner
1978→**Ingmar Relling**, interiørarkitekt/møbeldesigner
1985→**Aud Dalseg**, interiørarkitekt/utstillingsarkitekt
1986→**Balans-gruppen**: **Svein Gusrud**, **Peter Opsvik**
1989→**Sven Ivar Dysthe**, møbelarkitekt
1995→**Terje Meyer**, industridesigner
1996→**Beate Ellingsen**, interiørarkitekt
2003→**Petter Abrahamsen**, designer og interiørarkitekt
2004→**Odd Thorsen**, industridesigner og interiørarkitekt
2012→**Peter Opsvik**, møbeldesigner
2019→**Runa Klock**, designer og interiørarkitekt

ANNONSØRER

Alfabetisk

A
Abstracta 207
AFAG 5
AJ Produkter – overraskende mye 203
Arkitektbedriftene i Norge 243
Asker Glassmester 214

B
Ballerud Hagemøbler 200
Bang & Olufsen 230
BK Dekorima 215
Bolon 213
Brunner 235
Byggimpuls 210

C
C Hemsen 214

D
Dornbracht 204
Duravit 232

E
Edsbyn 233
Ege Carpets 2
Eikund 197
Ekornes 202
Elko 236
Eskoleia 226

F
Fagflis 6
FIMA Carlo Frattini 227
Flos 237
Fora Form 231
Fraster 239
Fredericia 242

G
Gerflor 219
Gilje 217
Glamox 218
Götessons 208
Grythyttan Stålmöbler 240

H
Hadeland glassverk 221
Helland 217
Henriksen Snekkeri 220

I
IARK 224
Ia Torgersen Design 214
Industri Energi 216
Input interior 220
ISKU Interiør 226

J
JOTUN 225

K
Kinnarps 198
Kontorcompaniet 212

L
Light House Company 223
Lindbak 234
LK Hjelle 229
Loopfront 222

M
Mancini Contract 224
Modulvegger 206

N
NCS 214
Nevotex 212
Noma 218
Nordic Comfort Products 206
Norema 218
Norske Trevarer 201
Norsk Industri Designindustrien 216
Norsk Mose & Design 228

O
Oslo VVS Senter 241
Osnes 3

P
Pedrali 4
Profilforum 208

Q
Quooker 199

R
Rockfon 238

S
SAVO 7
Scandinavian Surface 222
Sigdal Kjøkken 219
Statsbygg 218
Strai Kjøkken 210
Swedese 205

T
Tapwell 211
TORK 228
TreCe 220
Tropisk Design 195

U
USM Modular Furniture 209

V
Vestre 196
Vippi – mer enn en stol 212

Ø
Østlie Møbelservice 220

20 ÅR

TROPISK DESIGN

Våre nye el-sykler ruller nå ut på planteservice.

Vi feirer 20 år!

Siden 2002 har Tropisk Design skapt kreative grønne miljøer i Oslo og omegn. Våre dyktige designere skaper den perfekte planteløsningen for ditt prosjekt, og våre hyggelige gartnere sørger for at plantene trives og yter sitt aller beste år etter år.

Vi fører et stort utvalg av levende planter, plantekar, kunstplanter og plantevegger. Vi produserer også mosevegger og mose-bilder i ønsket størrelse og format.

Ta kontakt med oss, så kommer vi gjerne på befaring til ditt prosjekt!

post@tropiskdesign.no

www.tropiskdesign.no

Munch
DESIGN TANK
MUNCH
Designer
Andreas Engesvik & Jonas Ravlo Stokke
Produsert i
Skandinavia
200 RAL-farger
Livstidsgaranti mot rust
vestre.com
vestre

We collect

Torbjørn Afdal

Hunter chair designed in 1960

Pieces of forgotten history.
Pieced together once again.

Our mission is to share Norwegian design classics with the world. Classics found in a loft, in a barn, or in a drawer – hidden behind old photographs and forgotten memories. It's a treasure hunt, to bring our Norwegian design legacy back to life.

Stories

eikund

BÆREKRAFT SKAL VÆRE ENKELT!

Bærekraft handler om å bruke mest mulig på nytt. Selv om alle våre produkter er laget av høy kvalitet med lang levetid, kan man forlenge levetiden ytterligere ved å bytte ut eller legge til deler.

Bærekraft skal være enkelt!

Kinnarps
SUCCESSFUL INTERIORS

Kjøkkenets beste investering

Kaldt, varmt og 100 °C kokende vann fra samme kran

Praktisk og fleksibel uttrekksslange.

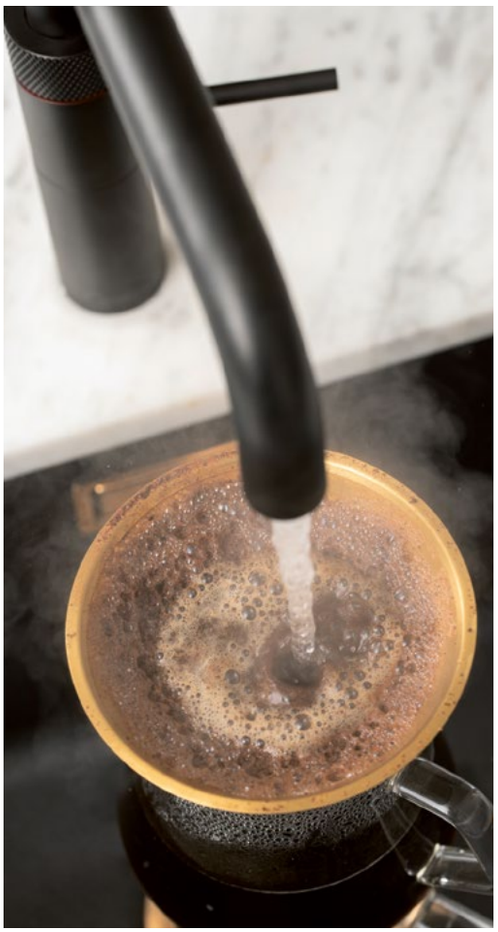

Sparer tid, vann og strøm.

NYHET – Kullsyrevann rett fra kranen.

EVENTYRLIG OPPUSSING
LEVERANDØR

4 gode grunner til å velge Quooker:

Quooker gjør det enkelt for deg i hverdagen
Kaldt, varmt og kokende vann fra samme kran
Stilren og trygg vannkran i høy kvalitet
Lekkert design, enklere hverdag for hele familien

Quooker®

ballerud•com
VERDIØKENDE UTEROM

Ballerud Prosjekt - 67588080 / prosjekt@ballerud.com
Det største utvalget av hagemøbler og utekjøkken i Norge.
Tilgang på de beste produktene og leverandørene.
Unike produkter som gir særpreg til ditt prosjekt.
Mulighet for skreddersøm av produkter som passer ønsket identitet.
Sertifserte materialer og miljøvennlig produksjon.
Lang erfaring og kunnskap med utemøbler.

BUTIKK / SHOWROOM
Grini Næringspark 8
1361 Østerås
6758 8080

NETTBUTIKK
ballerud.com

ballerud•com

ballerudcom
ballerudhagemobler

HJELP OSS Å TRE FREM

Tre som materiale er robust, flott, bærekraftig og trendy, og det gir helsegevinster.

Velg norske trevarer til innredningen i dine prosjekter.

Du hjelper oss sikre en spennende etterspørsel som gjør at flere unge søker seg til vår bransje.

De unge må få tre frem.

Les mer om dette på
www.norsketrevarer.no

NORSKE TREVARER

Vi leverer kortreist norsk kvalitet og unik komfort til ditt neste prosjekt

Fra innsjekk til utsjekk, fra byssa til broen: Gjennom Ekornes kan du utstyre alle rom med den legendariske Stressless®-komforten. Vi leverer hvilestoler, spisestoler, madrasser, senger og sofaer som passer til akkurat ditt prosjekt og dine designidéer, enten det er til lands eller til vanns. Fra sprekt og spenstig til klassisk og elegant – vi har det du leter etter, i norskprodusert kvalitet.

EKORNES®

Ekornes AS Avd. Contract | Telefon 70255200 | Mail: Contract@ekornes.com | ekornes-contract.com

Kontakt oss for et besøk på vårt showroom i Ålesund eller på Fetsund.

LIVET PÅ JOBBEN
En serie om en bedre hverdag
Kontorstol
Lancaster
5 195,-
Eks. mva.
Spør Maja!
Hos oss får du alltid personlig kontakt, enten det gjelder en stol eller et innredningsprosjekt for arbeidsplassen din. Snakk med Maja i resepsjonen om du skulle ha spørsmål om produktene våre eller med hennes kollegaer Linda, Tomas og de andre i prosjektavdelingen hvis du ønsker profesjonell hjelp med å designe og innredde din arbeidsplass. Bare spør.
Kundeservice 67 02 42 00
ajprodukter.no

DORN
BRACHT
Dornbracht
VAIA
dornbracht.com/vaia

Årets Lamino Edition er en hyllest til byene vi elsker. Med sin ikoniske linje beveger Lamino seg like naturlig der som i mer rustikke miljøer. Stoffet, et jacquard vevet rutemønster i myk ull fra franske Pierre Frey, er en hyllest til byens silhuetter og lys.

Lamino Edition 2022 selges kun i år i utvalgte butikker. swedese.no

SWEDESE

NEW YORK STYLE
GLASSVEGGER
Modulvegger er en av de ledende produsentene
i Norge innen himlinger, trespiler og fleksible vegger.
MODULVEGGER
modulvegger.no

Furniture made of
recycled plastic -
green seating for
a green planet.
NCP
ncp.no

We create better soundscapes.

Zen Pod Design Staffan Holm

abstracta

At Abstracta, we have been working to create better soundscapes since 1972 – which makes us acoustics pioneers.
We manufacture our furniture in the province of Småland, Sweden, and our customers are located throughout the world.

UTSMYKNING OG DEKOR

Stort utvalg av dekor, tapet, foliering og skilt til både innvendige miljøer og utvendig fasade.

Profil forum

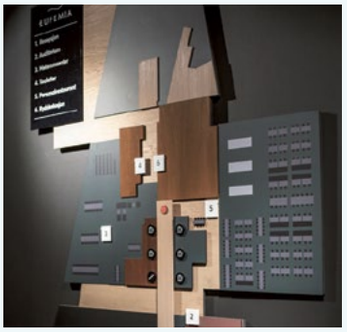

EGET VERKSTED

Med moderne maskiner og dyktige håndverkere, skaper vi utsmykning og installasjoner i alle materialer, raskt og kostnadseffektivt.

Ole Deviks vei 2, 0666 Oslo | profilforum.no | mail@profilforum | 22 70 06 60

bimobject
bimobject.com

Human design. Human Growth — gotessonsdesigngroup.com

GÖTESSONS
David design
akustikmiljö

GÖT
DES
GRO

USM

making places energizing

Configure your individual piece of USM online!

usm.com

Visit our authorized sales partners or our USM Showrooms in Bern, Hamburg, London, Munich, New York, Paris, Tokyo

Norsk håndverk siden 1929

NORSK KVALITET · ETB. 1929 · STRAI KJØKKEN

Et kjøkken er mye mer enn et sted der dagens måltider tilberedes. Kjøkkenet er familiens hjerte. I snart 100 år har vi hatt fokus på kvalitet og håndverk. Vi designer kjøkken for alle livets faser, enten du foretrekker det klassiske og elegante eller det moderne og stilrene.

Strai KJØKKEN
ETB. 1929

Bli inspirert på strai.no og book møte med din nærmeste forhandler

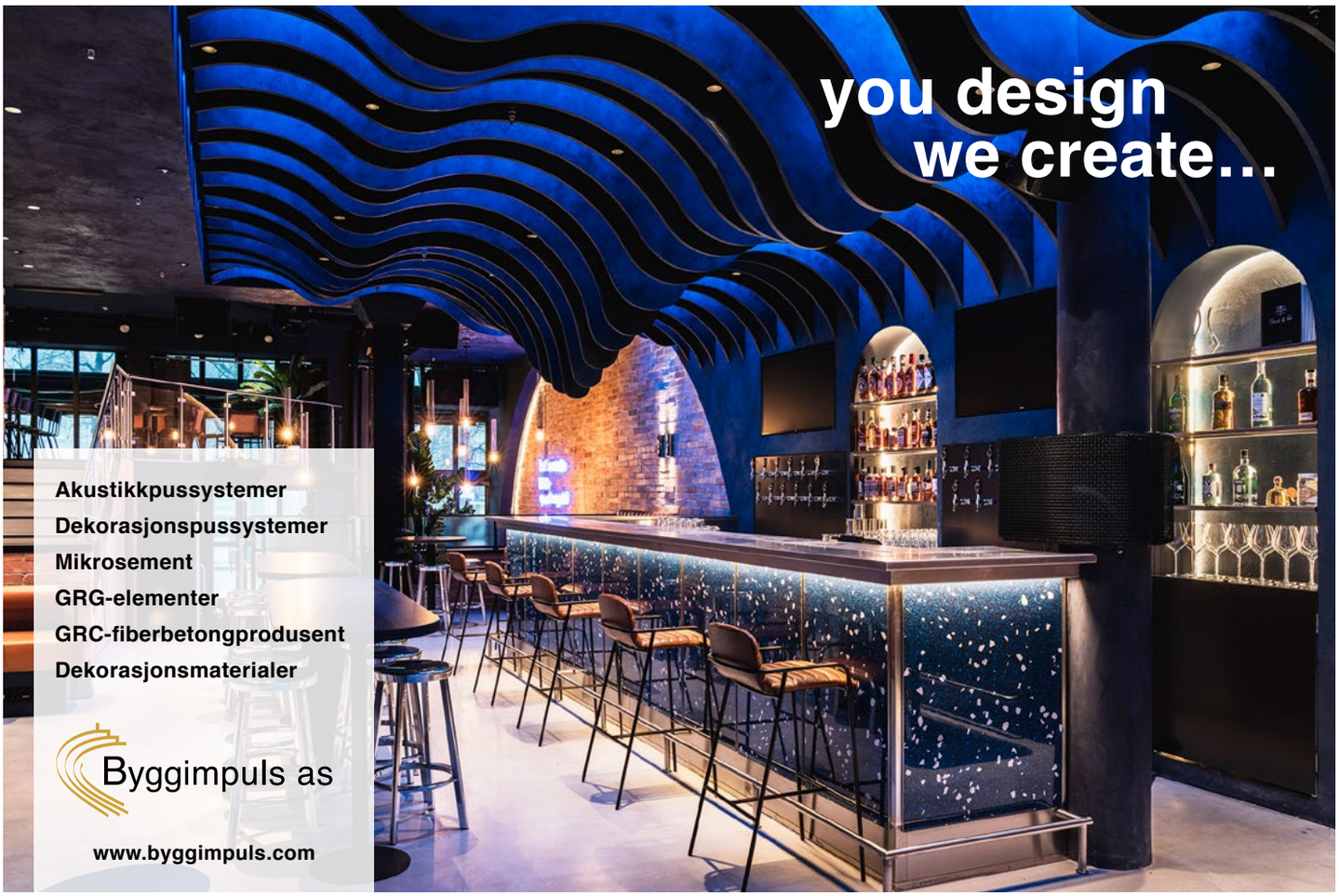

ARM885
Brushed Honey Gold
TA8040
PVD Brass Look
Tapwell

Vippi

VIPPI – MER ENN EN STOL
vippi.no

KONTORCOMPANIET
:interiør og design

Totalleverandør av møbler og interiør til næringslivet.

Vitra, &Tradition, Montana, Fora Form, Flokk, Muuto, Hay, Menu, Horreds, Dencon, Ragnars, m.fl.

www.kontorcompaniet.no

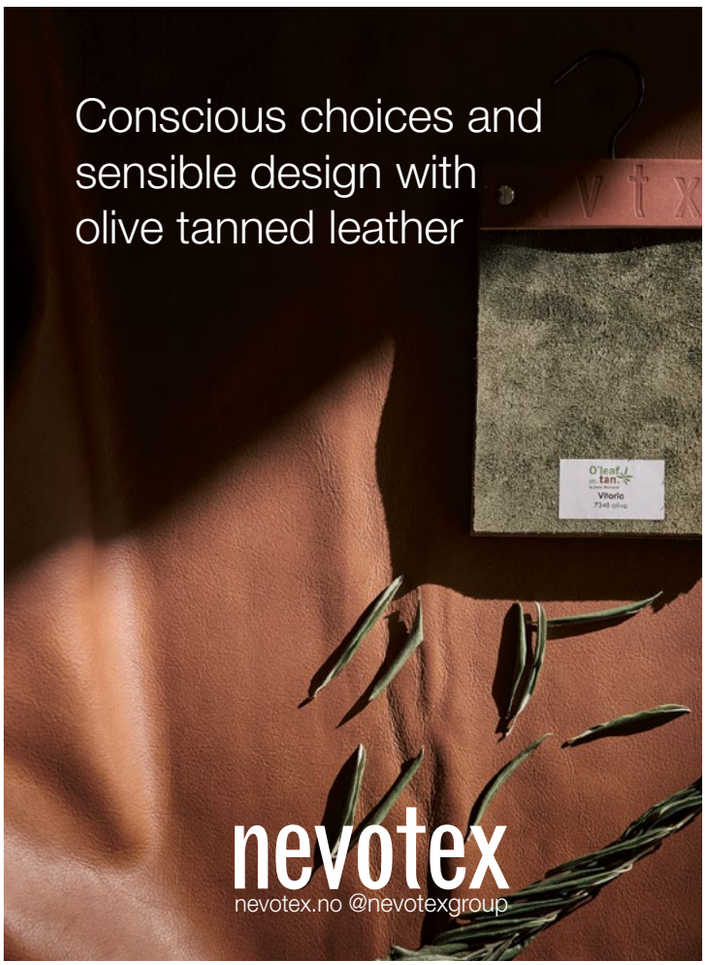

DESIGN WITH ENOUGH BOLDNESS TO DARE.
TRULY
This flooring collection is a statement. Colours, lines, curves, spirit. Truly is everything we are, a hundred percent. Bolon.com/no
BOLON

TEKSTILIA – DESIGNER OG GRÜNDER

FLAMMEHEMMENDE GARDINER:

Skjerming – Nedblending – Akustikk

Komplette løsninger kan monteres
Prosjekter i hele Norge
Vi gjør det enkelt for deg

Se kolleksjonen på ia-torgersen.no
Prøver kan bestilles

Bærekraftig. Miljøvennlig. Norsk kvalitetssøm.

IA TORGERSEN
TEKSTILER

LØTEN – OSLO – BERGEN
+47 62 59 14 22 – FIRMAPOST@IA-TORGERSEN.NO

Miljøfyrtårn

ASKER
GLASSMESTER

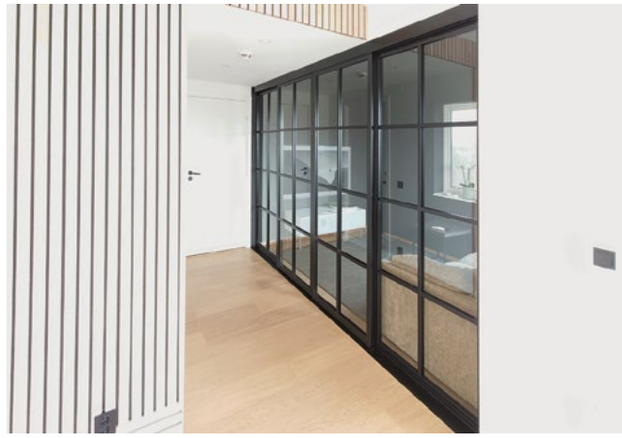

Vi driver med

speil – isolerglass – brystningsglass til kjøkken – innramming – NCS-sliping – dusjløsninger – bil – sikkerhetsglass i dører og vinduer – fasade – dusjløsninger

Ja, praktisk talt alt i glass!

GLASSMESTER DAG BRATLIE

TELEFON: 66 78 30 56
E-POST: post@askerglass.no
ADRESSE: Bleikerveien 10, 1387 Asker
FACEBOOK: facebook.com/askerglass

NCS Natural Colour System
introduserer 100 nye farger
i NCS-systemet fra
1.950-2.050 farger

Oppgraderte fargevifter og
fargeverktøy er tilgjengelig
i nettbutikk www.ncscolour.no

Norwegian Colour Senter AS
NCS

post@ncscolour.no
Tlf.: 23 89 77 50

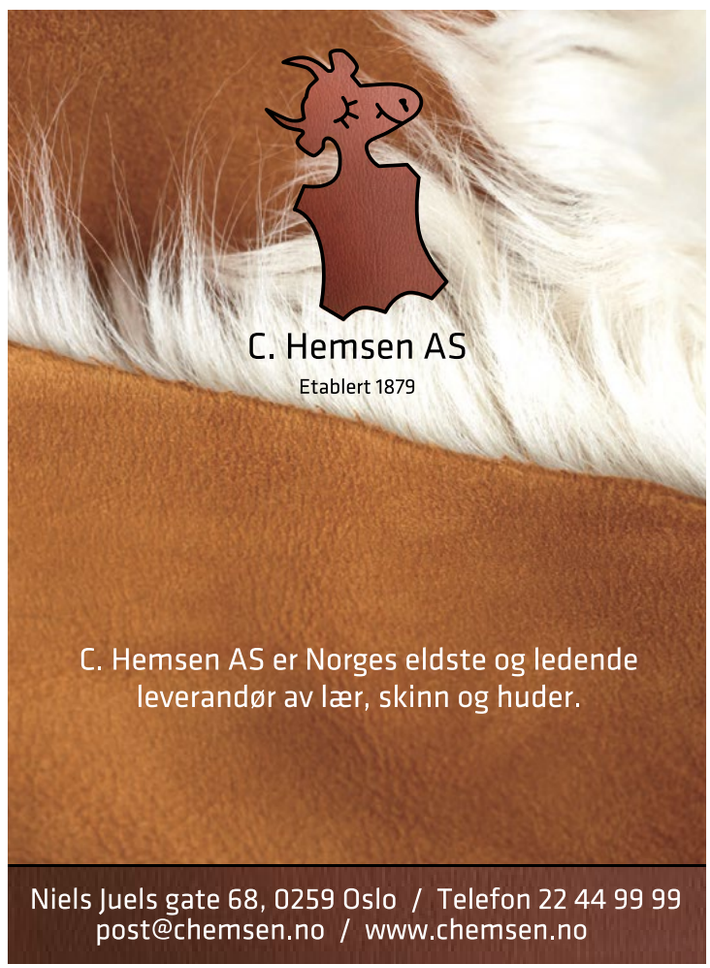

- **MODULBASERT OG FLEKSIBELT SKILTSYSTEM**
- **NORSK DESIGN OG PRODUKSJON**
- **UNIVERSELL UTFORMING**

bdsign er en skiltserie for små og store prosjekter. Serien består av et mangfold av formater som er modulære og kan settes sammen i mange kombinasjoner, eller de kan stå alene. Alle skiltene kan tilpasses universell utforming med taktil tekst og braille.

bdsign

arne@bk.no | tlf. 90 78 13 30 | bdsign.no

VELG
NORSK
DESIGN

VELG HÅNDVERK
DESIGN
MILJØ
TRADISJONER
ARBEIDSPLASSER
KVALITET
NORSK

PRODUSENTER FINNER DU HER:
VELGNORSKDESIGN.NO

Norsk Industri
Designindustrien

INDUSTRI ENERGI

GILJE

Vi utvikler trygge løsninger for morgendagen.

Kvalitetsprodusent av vinduer og dører.

HELLAND®

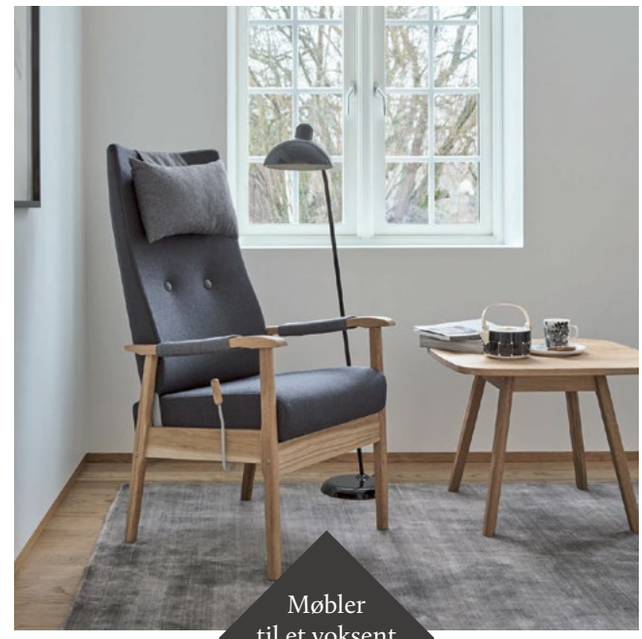

Møbler til et voksent hjem

Funksjonelle omsorgsmøbler

Møbler tilpasset livssituasjon og alder gir bedre livskvalitet og helse. Derfor lager vi møbler som gir voksne en enklere hverdag.

www.helland.no | www.helland.se | www.hellandmobel.de

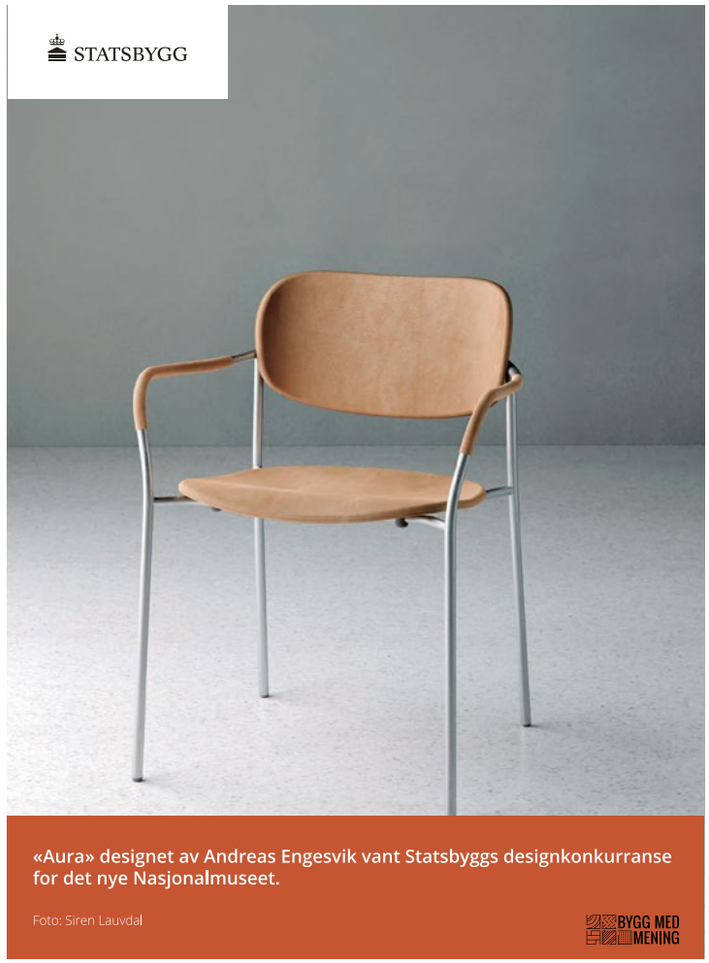

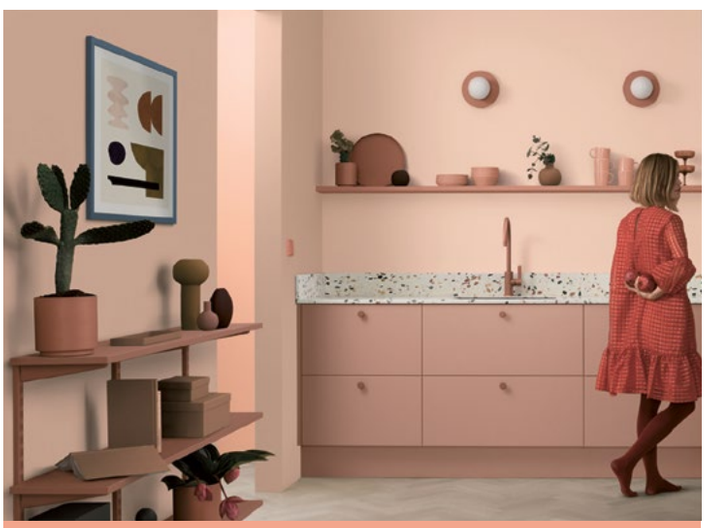

Kjøkken, veggfarge og møbler
i matchende kulører.

TONITON
NOREMA

Gerflor®

INNOVASJON

DESIGN

MILJØ

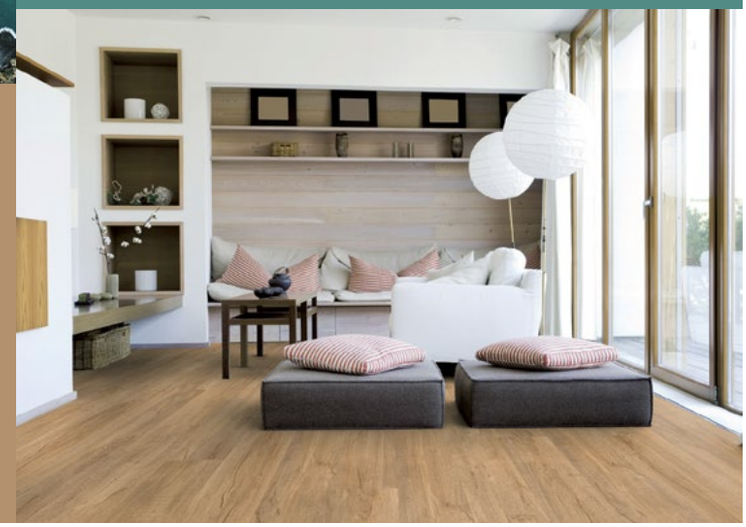

henriksen
snekkeri

Godt håndverk
er ikke hyllevare

ØMS
ØSTLIE MØBELSERVICE AS

Alnabruveien 9 • N-0668 Oslo
T: 23 24 64 00
ostlie.no • ostlie@ostlie.no

Møbler skal
vare lenge!

Greenified er Input interiors sirkulære møbelmarked for deg som vil kjøpe eller selge møbler på en enkel, kostnadseffektiv og bærekraftig måte. Her får innredning du ikke lenger har bruk for, et nytt liv i et nytt miljø hos noen andre.

greenified®

Nettbutikken greenified.no lanseres i Norge høsten 2022

OVER: **Hytteprosjekt:** Hadeland Glassverk / Oj! Design.
ØVERST T.V **Heradsbygda omsorgssenter:** Hadeland Glassverk / Zinc Interiørarkitekter.
NEDERST T.V **ViaVika:** Hadeland Glassverk / Schmidt Hammer Lassen Architects.

UNIKE ROM – UNIK BELYSNING

Vi vet at lys tilfører ekstra magi til et rom, stort eller lite, ute og inne. Riktig belysning skaper ønsket stemning og et unik uttrykk.

Vårt prosjektteam spesialdesigner løsninger tilpasset våre kunders ønsker og behov, både hva gjelder funksjonalitet og visuelt uttrykk. Vi leverer belysning til private og offentlige rom.

Kontakt oss for ytterligere informasjon om spesialprosjekter:
belysning@hadeland-glassverk.no

HADELAND GLASSVERK®

NORSK DESIGN OG HÅNDVERK SIDEN 1762

HADELAND.COM

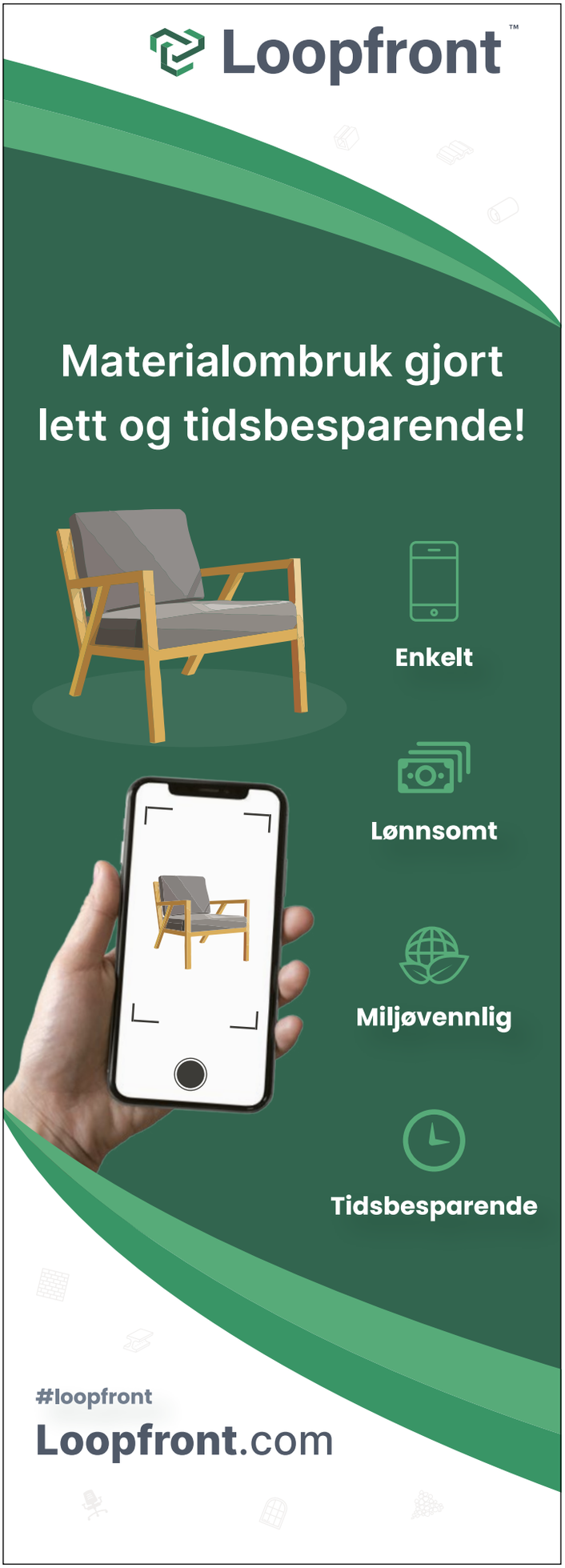
Loopfront™
Materialombruk gjort lett og tidsbesparende!
Enkelt
Lønnsomt
Miljøvennlig
Tidsbesparende
#loopfront
Loopfront.com

SCANDI NAVIAN SURFACE®
Tapetdesign for offentlig og privat miljø.
scandinaviansurface.com

LAB er en miljøvennlig serie med arkitektoniske lamper fra Lumen Tools. Høy kvalitet til gunstig pris, utviklet i Norge. Tilfredsstiller kravene innen BREEAM-prosjekter. Dimbare med DALI eller Triac.

Les mer om LAB-serien på våre nettsider: **www.lhc.no/lab**

LIGHT HOUSE

Light House / Trollåsveien 36 / 1414 Trollåsen / www.lhc.no

www.varaschin.it
varaschin@varaschin.it

www.aquagallery.com
cassia@aquagallery.com

mancini
CONTRACT FURNITURE

FORHANDLER I NORGE:
Mancini Contract AS
www.mancini.no
am@mancini.no

VAKKER HELHET MED PERFEKT FINISH

Nå er vår matteste glansgrad for tre og panel enda mattere og vakrere. Kombiner våre matteste malinger for et sanselig og helhetlig interiør. Sammen med LADY Pure Color for slett vegg, vil nye LADY Supreme Finish Pure Matt skape en vakker, matt helhet og en helt spesiell atmosfære.

VEGG: LADY PURE COLOR 0280 **CARAVAN**
LISTER OG TRAPP: SUPREME FINISH PURE MATT 0280 **CARAVAN**

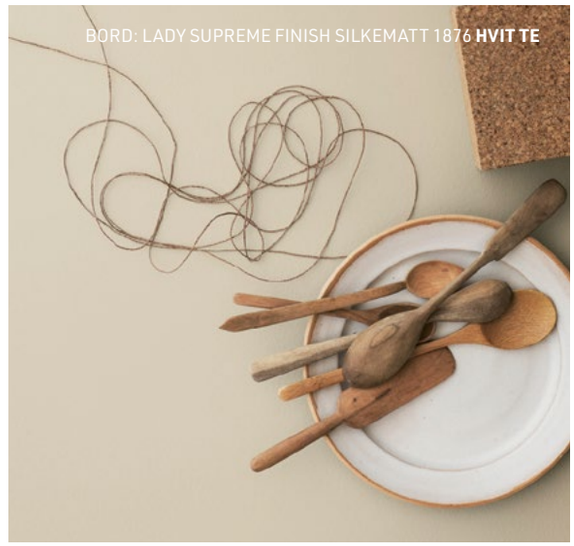

BORD: LADY SUPREME FINISH SILKEMATT 1876 **HVIT TE**

VEGG: LADY WONDERWALL 1259 **RUSTY**
KJØKKEN: LADY SUPREME FINISH HALVBLANK 1973 **ANTIKKGRÅ**

Nye LADY Supreme Finish er fornyet med bedre påføringsegenskaper og suveren flyt. I kombinasjon med LADY Pure Color for slettvegg, får du en vakker helhet med perfekt finish – som varer.

MATT FINISH GJØR VAKRE FARGER ENDA VAKRERE
Matt maling gir minimalt med gjenskinn og skaper en unik fargeopplevelse. Resultatet er en sober, elegant og myk atmosfære. Få inspirasjon, tips og råd på **lady.inspirasjonsblogg.jotun.no**

God smak fortjener det beste

RUBRIO allegro.no Foto: Line Klein

eskoleia

Vi skaper fremtidens oppbevaringsløsninger

- Garderobeskap
- Reoler/hyller
- Elev-/skoleskap
- Kontor-/utstyrskap
- Barnehageinnredning

ordre@eskoleia.no // tlf.: 919 10 821 // eskoleia.no

fimacf.com
fimanorge.no
fima@fimanorge.no
+47 45 28 88 20
MELOGRANO
DAVIDE VERCELLI DESIGN
SYMBOL PÅ VANNETS
OG LYSETS EGENSKAPER
GÅR FORBI ESTETIKK OG
FUNKSJONALITET OG SKAPER
EN EKSKLUSIV FØLELSE
fima
CARLO FRATTINI®
rubinetterie

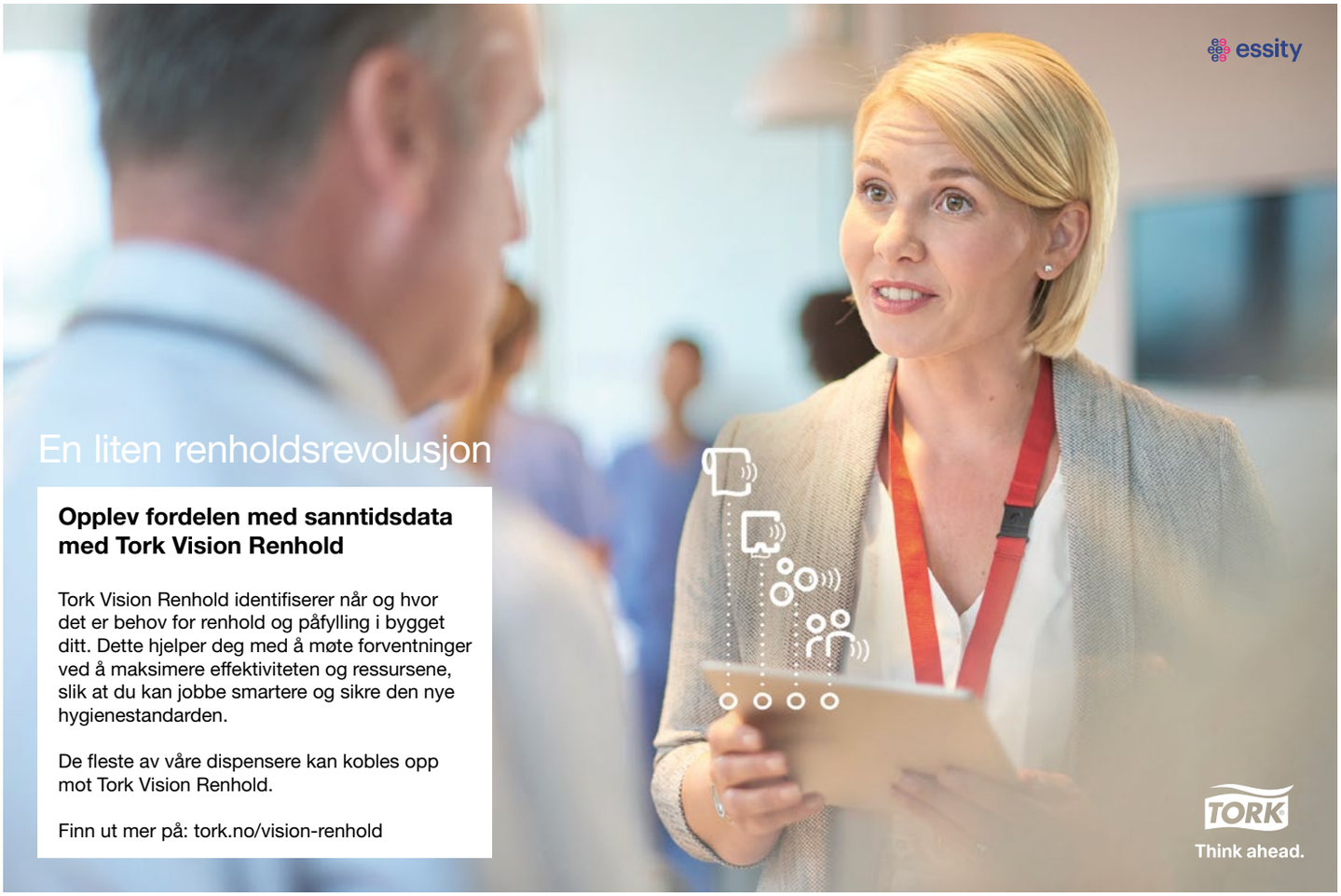

norsk mose
& design

post@norskmosedesign.no

(+47) 480 44 185

Besøksadresse:
Osloveien 366,
1539 Moss

Ta kontakt for avtale!

Følg oss gjerne:

@norskmosedesign

norskmosedesign.no

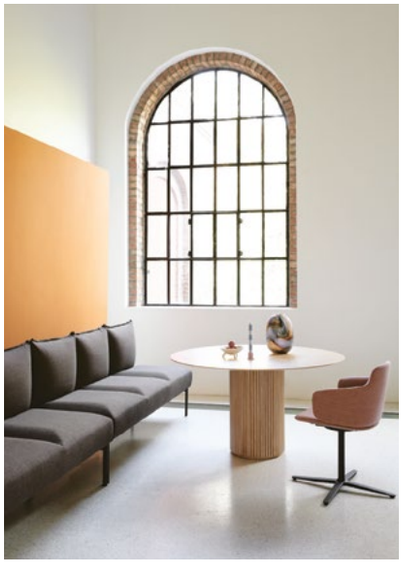

Designet med omtanke for fremtiden

Håndlaget i Norge siden 1940

Hjelle

www.hjelle.no

BANG & OLUFSEN
Beovision Eclipse
& Beolab 28
A HOME CINEMA EXPERIENCE
Finn nærmeste Bang & Olufsen forhandler på ON.BEO.COM/NO-STORES

fora form 1929

Atrium
Design: Anderssen & Voll

foraform.no

DURAVIT

ZENCHA
Design by Sebastian Herkner

CEREMONY OF ZEN
En hyllest til mindfulness: Et balansert baderomsdesign av høy kvalitet.
www.duravit.no

Together with leading Scandinavian designers, Edsbyn produces furniture of the highest quality that meets the expectations in our public spaces. This means that we provide office furniture in tried-and-tested designs that can handle everday use year in and year out. **HUG Chair**, designed by Jens Fager, is composed for comfort, accessibility and function. And making everyday life easier. Genuine craftsmanship never goes out of style.

edsbyn

edsbyn.com

Organisasjoner og dermed kontoret er i kontinuerlig endring og utvikler seg løpende. Det skal være lett for kundene våre å tilpasse kontoret til organisasjonens løpende behov.

LINDBAK **smidig kontor** er et sett med tjenester for selskaper i endring, med fokus på miljø og bærekraft.

Våre tjenester og metodikk gir deg full frihet til å tilpasse antall kontorplasser og annet utstyr, på en enkel måte.

Med et komplett tjenestespekter og eget finansieringsselskap, tilbyr vi skalerbare kontorløsninger, med forutsigbar økonomi.

Det er dette som er et **smidig kontor** for oss.

LINDBAK

www.lindbak.no/smidig-kontor

RAY SOFT

The stage is set.

brunner ::
brunner-group.com

Si hei til designklassikeren ELKO Plus i havplast.

Designklassikeren blir bærekraftig

Hvert år etterlates det 640 000 tonn fiskegarn i verdens hav. Forkastede fiskegarn står for nesten 50% av forurensningen. Denne forsøplingen fører til ødeleggelse av korallrev og tap av flere hundre tusen dyreliv.

ELKO har teamet opp med DSM, et globalt selskap som er spesialisert på løsninger innen biovitenskap. Forkastede fiskegarn samles opp og gjennomgår en omfattende prosess for rens, kvalitetskontroll og materiellforsterkning.

Resultatet er ELKO Plus i havplast, laget av minst 65% resirkulerte fiskegarn..

Det samme, tidløse designet

En bryter eller stikkontakt i havplast ser helt lik ut som ELKO Plus-produktene du er vant til. På nært hold vil et delikat bølgesymbol være synlig på produktene i havplastserien. Stilig, ikke sant?

Les mer på nordic.elko.no/havplast

ELKO

FLOS.COM

WIRELINE
DESIGNET AV FORMAFANTASMA FOR

FLOS

FLOS NORGE AS • DRAMMENSVEIEN 120 • OSLO • 22 12 86 00 • INFO.NORGE@FLOS.COM

Velg en himling med farge

Med utgangspunkt i designtrender, teorier om farger og ved hjelp av fargeeksperter har vi skapt Colours of Wellbeing - en palett av akustiske himlinger i farger som er inspirert av naturen

Les mer om Rockfon Color-all® på **rockfoncolours.com/no**

www.rockfon.no Tlf: 22024060 Email: infomail.no@rockfon.com

Sounds Beautiful

Dekoratsjon på barnebibliotek, Kirkkonummi, Finland

Skap arbeidsro med Fraster Filt

Innredning - Romdeling - Akustikk - Dekor - Skjerming

COVER i filt, Skatteministeriet, København

Fraster Liåvej 9a 8600 Silkeborg Danmark post@fraster.dk tlf. +45 87 88 22 44 www.fraster.dk

fraster

BERGSTRÖM/SUND

La omtanken få plass

Den ikoniske lenestolen A2 er for mange synonymt med skandinavisk kvalitet på sitt beste. Stativet i massivt varmgalvanisert fjærstål gir den kjente lille svikten som gynger deg til ro. Tredetaljene er i teak, eik eller furu fra et bærekraftig skogbruk. Grythyttan Stålmøbler skaper møbler som vil vare over tid og generasjoner; det gjelder like mye for selskapet vårt som for verden rundt oss. Les mer på grythyttan.net

GRYTHYTTAN STÅLMÖBLER

Made in Grythyttan

DKNO Skandinavisk Design
Frognerveien 13 b
0263 Oslo
+47 22 44 13 14
dkno@dkno.no

Ballerud Hagemøbler AS
2.etg, Grini Næringspark 1
1361 Østerås
+47 67 58 80 80
ballerud@ballerud.com

Barbu Interiørhus AS
Barbudalen 37
4846 Arendal
+47 37 02 70 20
post@barbu-interiorhus.no

Hus i Nord
Sørhauggaten 102
5528 Haugesund
+47 52 86 64 04
interior@husinord.no

A. Huseby & Co
Karenslyst Alle 7
0278 Oslo
post@ahuseby.no
+47 22 00 82 40

Grindberg Møbler og Miljø
Tangen 20, 4608 Kristiansand
Kilegrend, 3870 Fyresdal
Hovdetun i Hovden Sentrum,
4755 Hovden
+47 951 35 658
post@grindberg.no

Strømø Møbel & Interiør AS
Haukelivegen 997
5590 Etne
+47 53770999
post.etne@mobelringen.no

GESSI THE PRIVATE WELLNESS COMPANY®

gessi.com

OSLO VVS SENTER

www.oslovvssenter.no

Fredericia

Fredericia is a family-owned design company established in 1911. We are co-founders of Danish Modern design. We believe in high quality, honest materials and human empathy. Our passion is to create modern originals rooted in our heritage and relevant to a global audience. Authentic, purposeful and sustainable designs. Crafted to last.

fredericia.com

FÅR PROSJEKTENE DERES NOK OPPMERKSOMHET?

Og får dere godt nok betalt?

Arkitektbedriftene sørger for å belyse arkitekturens verdi for individ og samfunn slik at interiørarkitekter kan få en riktigere pris for jobben.

Vi arbeider for at markedet skal verdsette og etterspørre fagkompetanse og bruke den for å bygge et bærekraftig samfunn.

Til det trengs profesjonelle bedrifter. Vi bistår i arbeidsgiverspørsmål og gir juridisk og faglig rådgivning i regelverk, roller, kontrakter og anskaffelser. Vi tilbyr gunstige forsikringsordninger og leverer verktøy, veiledere, statistikk og analyser.

Er bedriften medlem?
Les mer og meld bedriften inn i dag.

arkitektbedriftene.no/interior

arkitektbedriftene

FORSIDE
ULLEVAAL STADION→
NASJONALANLEGG
FOR LANDSLAGENE
I FOTBALL→OSLO
SNØHETTA AS
→side 35

BAKSIDE
COAST→BENK
AV HAVPLAST
FOR VESTRE
ALLAN HAGERUP
→side 67

NIL
Norske interiørarkitekters
og møbeldesigneres landsforening

JOSEFINES GATE 34
0351 OSLO

nil@nil.no
nil.no
interiørogmøbler.no
facebook.com/NILsiden

ISBN 978-82-91194-32-5
ISSN 0803-7582
9 788291 194325